

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ,
МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ

Національний університет
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»

Наукова бібліотека

ЮРИДИЧНИЙ РЕФЕРАТИВНИЙ ЖУРНАЛ

№ 1, 2012

Виходить 4 рази на рік

Заснований у 2003 році

РУБРИКИ ВИДАННЯ

12.00.01 Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень

12.00.02 Конституційне право; муніципальне право

*12.00.03 Цивільне право та цивільний процес; сімейне право;
міжнародне приватне право*

12.00.04 Господарське право; господарсько-процесуальне право

12.00.05 Трудове право; право соціального забезпечення

12.00.06 Земельне право; аграрне право; екологічне право; природоресурсне право

12.00.07 Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право

12.00.08 Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право

*12.00.09 Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза;
оперативно-розшукова діяльність*

12.00.10 Судовистрій; прокуратура та адвокатура

12.00.11 Міжнародне право

12.00.12 Філософія права

УДК 016:34(048.1)

Містить реферати та анотації видань книг, монографій, навчальних посібників, збірників наукових праць, матеріалів конференцій, авторефератів дисертацій, періодичних видань та ін., що відповідають навчальному та науковому плану діяльності вищого навчального закладу юридичного профілю.

Розрахований на науковців, викладачів та студентів юридичних вузів та юридичних факультетів, фахівців у галузі держави та права.

Засновник: Національний університет «Одеська юридична академія» (НУ ОЮА)

Редакційна колегія:

С. В. Ківалов, д-р юрид. наук, проф., акад. НАПрН України (*головний редактор*);

В. М. Дрьомін, д-р юрид. наук, проф. (*заступник головного редактора*);

В. О. Тудляков, д-р юрид. наук, проф.;

О. К. Вишняков, д-р юрид. наук, проф.;

Є. В. Додін, д-р юрид. наук, проф.;

О. А. Івакін, д-р філос. наук, проф.;

Л. І. Кормич, д-р іст. наук, проф.;

Ю. М. Оборотов, д-р юрид. наук, проф.;

М. П. Орзіх, д-р юрид. наук, проф.;

О. П. Подцерковний, д-р юрид. наук, проф.;

Є. О. Харитонов, д-р юрид. наук, проф.;

Г. І. Чанишева, д-р юрид. наук, проф.;

М. М. Солодучіна, директор Наукової бібліотеки НУ ОЮА

Укладачі співробітники бібліотеки:

Т. М. Стефанчишена, зав. інформ.-бібліогр. від.;

С. І. Єленич, голов. бібліограф;

Л. В. Березюк, зав. сектора 12.00.02, 12.00.03, 12.00.05, 12.00.06;

Л. М. Войтюк, бібліотекар I кат. 12.00.01, 12.00.08;

Т. Ю. Іванійчук, пров. бібліограф — 12.00.04, 12.00.07, 12.00.12;

О. М. Кожевнікова, пров. бібліотекар 12.00.09, 12.00.10, 12.00.11;

Н. О. Красницька, пров. бібліотекар 12.00.02, 12.00.03, 12.00.05, 12.00.06;

В. І. Радченко, голов. бібліотекар;

А. В. Ракул, зав. сектора каталогів

Автори рефератів:

к.ю.н., професор **М. В. Афанасьєва**; к.ю.н., доцент **Ю. Ю. Бальцій**;

к.ю.н., доцент **А. А. Єзерова**; д.ю.н., професор **А. Р. Крусня**;

старший викладач **В. О. Куранін**; д.ю.н., професор **Н. В. Мішина**;

асистент **А. Т. Назарко**; к.ю.н., асистент **О. В. Олькіна**;

асистент **В. М. Панасюк**; здобувач **М. І. Салей**;

к.ю.н., доцент **Д. С. Терлецький**; аспірант **Я. В. Чернопищук**

Технічний редактор

Т. В. Іванова

Адреса редакції: 65009, м. Одеса, вул. Піоперська, 2.
Телефони (0482) 63-34-04, (048) 719-88-01, 719-88-29, 32-25-10
Факс: (482) 63-97-64
www.nla.od.ua
E-mail: library@nla.od.ua

Свідоцтво про державну реєстрацію серія КВ № 8169 від 28.11.2003 р.
Підписний індекс у Каталогі періодичних видань України № 09812

ПЕРЕДМОВА

Національний університет «Одеська юридична академія» — сучасний вищий навчальний заклад у галузі юридичної освіти і науки, на базі якого створений Південний регіональний центр Національної академії правових наук України, в діяльності якого органічно поєднуються найвищі досягнення національної вищої школи України з прогресивними тенденціями світової правової освіти.

З перших років свого існування академія стала провідним науково-дослідним закладом. Наукова діяльність Національного університету «Одеська юридична академія» здійснюється за основними та пріоритетними напрямками розвитку науки, яка є своєрідною рушійною силою соціально-політичних та соціально-економічних перетворень, спрямованих на подальший розвиток сучасної Української держави.

Ефективність та комплексність здійснення наукової діяльності багато в чому залежить від інформованості спеціалістів з усіх питань юридичної науки. З метою розвитку освіти, підвищення інформованості з питань державотворчої та правотворчої діяльності та визначення місцезнаходження джерел інформації з цих питань з 2003 року вперше в Україні почав видаватися спеціалізований юридичний реферативний журнал, засновник якого — Національний університет «Одеська юридична академія».

«Юридичний реферативний журнал» є інформаційним періодичним виданням у сфері юриспруденції, метою якого є оперативне інформування юридичного загалу про зміст навчальних, наукових та періодичних видань, що надійшли до фондів наукової бібліотеки Національного університету «Одеська юридична академія».

У його підготовці беруть участь науково-педагогічний колектив та співробітники наукової бібліотеки академії.

У даному випуску проаналізовані матеріали, які опубліковані у 2010—2011 роках та зберігаються у фондах бібліотеки академії.

Реферати та анотації, що ввійшли до журналу, мають аналітичний бібліографічний опис джерела інформації. Кожному запису присвоюється номер, який включає такі елементи: шифр спеціальності, номер журналу, рік видання та порядковий номер запису.

Матеріали розміщені відповідно до переліку юридичних спеціальностей. Даний номер містить інформацію з усіх дванадцяти спеціальностей.

Допоміжний апарат видання складається з переліку використаних періодичних видань, покажчика імен та переліку скорочень.

Видання «Юридичного реферативного журналу» в Національному університеті «Одеська юридична академія», насамперед, свідчить про те, що наша бібліотека на сьогоднішній день є дійсно науковою бібліотекою за змістом здійснюваної багатогранної діяльності, пов'язаної як з комплектуванням фондів, так і з інформуванням читачів з питань юридичної науки і практики.

Помітно, що з виходом кожного нового номера реферативного журналу анотації і реферати все глибше відображають зміст книг, статей, авторефератів. Сподіваюсь, що користувачі нашої бібліотеки не тільки будуть частіше звертатися до реферативних видань, а й стануть авторами рефератів, що публікуються в цьому виданні.

Сергій КІВАЛОВ,

*доктор юридичних наук, професор,
академік НАПрН України,
президент Національного університету
«Одеська юридична академія»,
голова Комітету Верховної Ради України
з питань правосуддя*

**12.00.01 ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА;
ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНИХ І ПРАВОВИХ УЧЕНЬ**

ТЕОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА УКРАЇНИ

Книги

01.01.12.1.

340.(177)(063) Держава і право суверенної України: проблеми теорії і практики / упоряд.: В. П. Горбатенко, І. О. Кресіна; відп. ред. Ю. С. Шемшученко. К.: Юрид. думка, 2011. 336 с.

У збірнику опубліковано доповіді учасників наукової конференції «Держава і право суверенної України: проблеми теорії і практики», присвяченої 20-й річниці незалежності України та 15-річчю Конституції України. Висвітлено проблеми становлення і розвитку державності в незалежній Україні, забезпечення державного, національного суверенітету і конституційного будівництва, модернізації правової системи. Показано еволюцію демократичних інститутів і впровадження механізмів конституційно-правового регулювання державної політики. Доведено необхідність подальшого реформування політико-правової системи і демократизації суспільно-державних відносин.

01.01.12.2.

340(075.8) Общетеоретическая юриспруденция: учеб. курс / Ю. Н. Оборотов [и др.]; МОН Украины, НУ ОЮА. — О.: Фенікс, 2011. — 437 с.

В издании рассматриваются общетеоретические вопросы права и государства по таким направлениям, как правоведение и государствоведение. Анализируются концепции происхождения права и государства, современные подходы к особенностям генезиса права и государства. Определяющее значение в изложении отводится особенностям функционирования современного права и современного государства, с выделением их специфики в Украине. Представлены основные понятия категориального аппарата юридической теории и практики, компоненты догмы права, рассмотрена сфера действия права и его механизм, показано использование правовых средств, а также выделены пути их влияния на поведение людей. Рассмотрена специфика статистики и динамики государства, определено соотношение права, государства и цивилизации.

01.01.12.3.

340(177)(075.8) Основи правознавства України: навч. посіб. / С. В. Ківалов, П. П. Музиченко, Н. М. Крестовська [та ін.]; МОН України, НУ ОЮА. 10-е вид., допов. та переробл. Х.: Одиссей, 2011. 400 с.

Навчальний посібник з основ правознавства підготовлений на ґрунті сучасних досягнень юридичної науки, з урахуванням змін поточного законодавства України. Характер посібника як

допоміжного матеріалу для підготовки з даної навчальної дисципліни зумовив лаконізм викладу. Акцент зроблено на ключові для кожного питання категорії (у тексті посібника вони виділені жирним шрифтом). Автори намагалися дати максимально ясні, доступні для розуміння формулювання визначень і понять.

Див. також: 07.01.12.617.

Автореферати

01.01.12.4.

340.116:316.42 Бірюков Р. М. Національна правова система в умовах глобалізації (основні напрямки трансформації): автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01 / Бірюков Руслан Миколайович; Міжнар. гуманіт. ун-т. — О., 2011. — 20 с.

Проаналізовано генезис глобалістських ідей та концепцій, які знайшли відображення в дослідженнях різних авторів. Осмислено різноманітні теоретичні підходи до розуміння глобалізації як терміна і явища. Досліджено явище правової глобалізації та основні форми її прояву. Осмислено феномен наднаціонального права, його співвідношення з міжнародним і національним правом. Розглянуто теоретико-методологічні підходи до аналізу трансформації національної правової системи в контексті глобалізаційних процесів. Визначено і проаналізовано основні напрямки трансформації національних правових систем під впливом глобалізації. Виявлено проблеми самобутності національної правової системи в умовах глобалізації. Проаналізовано концептуальні проблеми збереження самобутності національної правової системи України.

01.01.12.5.

340.0+340.134 Бутенко В. О. Феноменологічні, методологічні та практичні основи правової експертизи юридичних документів: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01 / Бутенко Вадим Олексійович; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. К., 2011. 20 с.

Досліджено історію становлення поглядів на феномен правової експертизи. Встановлено поняття, природу та сутність правової експертизи юридичних документів. З'ясовано особливості принципів та функціонального призначення правової експертизи юридичних документів. Розкрито поняття, зміст та сутність об'єкта правової експертизи юридичних документів. Встановлено та охарактеризовано поняття, склад та правовий статус суб'єктів правової експертизи юридичних документів. Розкрито особливості стадійних засад правової експертизи юридичних документів. Досліджено сутність та правовий статус висновку правової експертизи юридичних документів. Узагальнено тенденції розвитку правової експертизи юридичних документів.

партити юридичних документів та встановлено шляхи її удосконалення.

01.01.12.6.

340.114.5 Волковицька Н. О. Роль правової свідомості у розвитку правової демократичної держави: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01 / Волковицька Наталя Олександрівна; Відкритий міжнар. ун-т розвитку людини «Україна». К., 2011. 19 с.

Визначено поняття правової свідомості як об'єкта сучасних теоретико-правових досліджень. Досліджено історико-правовий аспект аналізу феномена правової свідомості, встановлено основні напрями рецепції класичних правових теорій у сучасній науці теорії держави і права в частині теоретичної інтерпретації поняття правової свідомості. Обґрунтовано роль правової свідомості як фактора утвердження правової державності й демократії в сучасній Україні. Розкрито структуру правової свідомості, охарактеризовано її елементи, рівні, типи в контексті розвитку правової демократичної держави. З'ясовано функції правової свідомості у правовому житті громадянського суспільства і демократичної держави. Визначено роль правової свідомості у трансформації правової системи незалежної України. Досліджено деформації правової свідомості, систематизовано їх і обґрунтовано шляхи їх подолання у правовому розвитку українського суспільства.

01.01.12.7.

340.13:342.3 Дроботова Т. Б. Державно-правовий режим в Україні: зміст, ознаки і основні тенденції розвитку: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01 / Дроботова Тетяна Борисівна; Відкритий міжнар. ун-т розвитку людини «Україна». К., 2011. 19 с.

Проаналізовано теоретико-методологічні основи дослідження державно-правового режиму, обґрунтовано авторське визначення поняття державно-правового режиму. Визначено основні критерії типологізації державно-правових режимів, продемонстровано їх взаємозв'язок та вплив на динаміку розвитку і трансформації конкретних державно-правових режимів, виділено основні типи державно-правових режимів. Встановлено сутність та уточнено правові ознаки демократичного державно-правового режиму. З'ясовано роль принципів правової та соціальної держави у розвитку демократичного державно-правового режиму. Охарактеризовано інституціональні гарантії демократизму державно-правового режиму в Україні.

Статті

01.01.12.8.

340.12:321.01(477) Алфьоров С. М. Теоретико-правові засади формування правової держави в Україні / С. М. Алфьоров // Право і суспільство. — 2011. — № 5. — С. 3–7.

Досліджено концептуальні проблеми формування правової держави в Україні. Проаналізовано основні методологічні підходи до визначення сутності правової держави у трансформаційний період. Зазначено, що з середини ХХ ст. у наукових роботах з цієї проблеми все активніше наголошується на забезпеченні взаємного розвитку і синхронізації у реалізації як формальних, так і матеріальних вимог.

01.01.12.9.

340.13:165.731(470) Баєв В. Г. Позитивизм как господствующая теория правопонимания в современной России / В. Г. Баев, О. И. Власова // Современное право. 2011. № 8. С. 22–28.

Рассмотрена основная идея позитивистской теории правопонимания в современной России. Проанализирована множественность юридикопозитивистских трактовок юридического позитивизма. Раскрыты основные признаки права, которые находят свое отражение в дефиниции именно нормативного подхода к правопониманию. Отмечено, что позитивное право неразрывно связано с различными видами правоприменительной деятельности, в частности с судебной практикой. Определено, что среди ученых нет единства взглядов на сущность, содержание и оценку позитивизма в праве, что обусловлено наличием различных теорий и учений о «позитивности права», имеющих в своей основе философско-методологические концепции и принципы, далекие от философии позитивизма.

01.01.12.10.

340.116 Балаклицький І. І. Загальнотеоретичні аспекти еволюції права в умовах глобалізації / І. І. Балаклицький // Часопис Київського університету права. 2011. № 3. С. 39–42.

Проаналізовано вплив процесів глобалізації на трансформацію права та правової системи в цілому. Підкреслено, що в епоху глобалізації роль права проявляється у виробленні загальної правової політики, яка забезпечує одноманітне регулювання суспільних відносин як на міжнародному, так і на національному рівнях.

01.01.12.11.

340:008 Бачинський Т. Правова культура: деякі сучасні підходи до її розуміння / Тарас Бачинський // Юридична Україна. 2011. № 8. — С. 16–20.

Розкрито проблеми розуміння правової культури та визначено її поняття. Наведено існуючі підходи до цього поняття та їх класифікації. Здійснено спробу виявити критерії відмежування правової культури від інших явищ. Надано авторське визначення понять «правова культура» і «правова антикультура».

01.01.12.12.

340.111.5 Бекбаєв Е. З. О причинах споров в теории правоотношения / Е. З. Бекбаев // Современное право. — 2011. — № 8. — С. 29–33.

В качестве источника ряда спорных вопросов правоотношения рассматриваются исторические изменения в развитии правоотношения как объекта исследования и предмета юридической науки. Исследуются изменения соотношения между субъективным правом и правоотношением как предметом юридической науки.

01.01.12.13.

340.12:321.11 Богушова І. В. Співвідношення формацийного та цивілізаційного підходів до типології держав: теоретико-правовий аналіз / І. В. Богушова // Часопис Київського університету права. 2011. № 3. С. 43–46.

Досліджено формацийний та цивілізаційний підходи до типології держав. Проведено порівняльний аналіз, виокремлено позитивні та негативні риси кожного з підходів, що в свою чергу дасть змогу уникнути певної недосконалості типології держав із застосуванням лише одного з існуючих підходів.

01.01.12.14.

341.231.14:340.132 Боднар А. *Res interpretata*: юридическая сила постановлений Европейского Суда по правам человека для государств, не являющихся сторонами в деле / Адам Боднар // Сравнительное конституционное обозрение. — 2011. — № 3. — С. 82–114.

Рассмотрена проблема того, каким образом решения Европейского Суда по правам человека, устанавливающие новые правовые принципы или стандарты, должны применяться государствами, не являвшимися сторонами в делах, по которым эти решения были вынесены, но являющимися участниками европейской Конвенции о защите прав человека и основных свобод. По мнению автора, эти решения должны быть наделены статусом *res interpretata* и служить образцом толкования норм права, освобождая Европейский Суд по правам человека от необходимости рассматривать идентичные дела.

01.01.12.15.

347.122 Венедиктова І. В. Роль інтересу в поділі права на приватне і публічне / І. В. Венедиктова // Університетські наукові записки: Часопис Хмельницьк. ун-ту управління та права: Право. Економіка. Управління. Хмельницький, 2011. Вип. 3. С. 61–68.

Розкрито юридичну категорію «інтерес» у якості критерію поділу права на приватне і публічне. Прослідковано ґносеологію наукових поглядів стосовно зазначеного питання. Зроблено висновки щодо співвідношення парних понять «приватне і публічне право» та «приватний і публічний інтерес».

01.01.12.16.

[340(477)+341].001.36 Волошин Ю. О. Дуалістична доктрина співвідношення національного й міжнародного права: історія формування та сучасний зміст в умовах міждержавної інтеграції / Ю. О. Волошин // Держава і право. Юридичні

і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2011. Вип. 52. С. 153–158.

Розглянуто взаємодію міжнародного й внутрідержавного права. Особливу увагу приділено історії формування та сучасному змісту дуалістичної концепції співвідношення національного й міжнародного права. Обґрунтовано розвиток доктрини дуалізму в умовах міждержавної інтеграції.

01.01.12.17.

341.222 Долматов І. В. Сучасні кордони як соціальні конструкти у контексті виникнення й еволюції територіальних ідентичностей / І. В. Долматов // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2011. Вип. 52. С. 163–168.

Проаналізовано сучасні кордони. Обґрунтовано положення, що вихідним пунктом їх дослідження повинно бути визнання їх порівняно недавніми соціальними конструктами, що споконвічно відтворюються у соціальних уявленнях і потребують аналізу виникнення й еволюції територіальних ідентичностей.

01.01.12.18.

340.12:349.3 Іщенко І. Державна забезпеченість правового регулювання у контексті розвитку системи соціального регулювання / І. Іщенко // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2011. — Вип. 52. — С. 66–73.

Розкрито сутність феномена правового регулювання, що аналізується крізь призму визначення його основних властивостей. Визначено місце і роль правового регулювання у загальній системі соціального регулювання. Досліджено спільні та специфічні ознаки цього процесу.

01.01.12.19.

340.131 Іщенко І. Зміни предмета правового регулювання в умовах правової держави і громадянського суспільства / Ірина Іщенко // Юридична Україна. — 2011. — № 9. — С. 8–13.

Досліджено поняття правового регулювання у контексті формування правової держави, утвердження і забезпечення принципів верховенства права, законності, реальності прав і свобод людини і громадянина. порушено проблему меж правового регулювання у процесі взаємодії правової держави і громадянського суспільства.

01.01.12.20.

340.11:316.3 Іщенко І. Проблеми співвідношення понять «правове регулювання» і «правовий вплив» у сучасній теорії права / Ірина Іщенко // Юридична Україна. 2011. № 8. С. 21–27.

Проаналізовано проблеми співвідношення понять «правове регулювання» і «правовий вплив» з позицій визначення змісту та специфі-

ки процесу правового регулювання та його місця у загальній системі соціального регулювання. Досліджено наявні у сучасній науці теорії держави і права підходи до інтерпретації цих понять.

01.01.12.21.

340.008 Курка С. І. Правове виховання студентської молоді у вищому навчальному закладі як чинник формування правової культури особистості / С. І. Курка // Наше право. — 2011. — № 3. — С. 5—10.

Визначено особливості правового виховання студентської молоді у вищому навчальному закладі. Проаналізовано основи, на яких базується правове виховання. Обґрунтовано значення правового виховання студента у процесі становлення особистості.

01.01.12.22.

340.11 Левина С. В. Место воспитательной функции права в механизме формирования и развития правовой активности / С. В. Левина // Современное право. 2011. № 9. С. 7—11.

Проаналізована необхідність реалізації воспитательной функции права с целью развития правовой активности. Освещены теоретические подходы к понятиям «воспитательная функция права» и «правовая активность». Рассмотрены категории «интерес», «потребность», «правовая инициатива» в качестве необходимых комплексных элементов исследуемого процесса, изучение которых будет способствовать формированию правовой убежденности, уважительного отношения к закону, выбору гражданами правомерного варианта поведения.

01.01.12.23.

340.13:331.108.5+340.13:331.108.64 Малько А. В. Правовые поощрения и правые наказания: проблемы соотношения и взаимодействия / А. В. Малько // Современное право. 2011. № 9. С. 12—14.

Анализируются проблемы соотношения таких юридических средств, как поощрения и наказания. Рассматриваются аспекты их взаимодействия. Указано, что полноценное выстраивание системы правовых наказаний невозможно без соответствующей системы правовых поощрений, которые выступают парными юридическими категориями.

01.01.12.24.

340.132 Мингазов Р. Ш. Некоторые вопросы реализации принципа правовой определенности. Теоретический аспект / Р. Ш. Мингазов // Закон и право. — 2011. — № 8. — С. 29—32.

Предпринята попытка проанализировать с точки зрения общей теории государства и права проблемные вопросы реализации принципа правовой определенности. Указано, что изучение данного правового института с позиции формальной определенности нормы права позволило прийти к заключению о том, что норма права

не может считаться законом, если она не сформулирована с достаточной степенью ясности и точности, позволяющей субъекту соизмерить с ней свое поведение.

01.01.12.25.

340.12:347.132.14 Мілетич О. Зловживання правом: загальнотеоретичний аспект. Феномен свободи у праві / О. Мілетич // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2011. — Вип. 52. — С. 55—60.

Досліджено взаємозв'язок таких взаємозалежних правових категорій, як: свобода у праві, право як суспільний регулятор, межі права та реалізації соціальної свободи, здійснення права всупереч його основному призначенню у контексті категорії зловживання правом.

01.01.12.26.

340.12:342.2 Морозова Н. Взаємодія держави та громадянського суспільства: теоретико-методологічний аналіз / Наталія Морозова // Підприємництво, господарство і право. 2011. № 8. С. 17—20.

Звернено увагу на те, що, формуючись як система відносин і інститутів, незалежних від держави, громадянське суспільство може ефективно функціонувати тільки за умов правової держави, яка керується правом і гарантує існування таких соціальних інститутів. Наголошено, що взаємозв'язки правової держави і громадянського суспільства мають конкретно-історичний характер, залежать від умов розвитку кожної держави.

01.01.12.27.

340.123 Мохонько А. Ефективність дії правових та політичних норм / А. Мохонько // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2011. — Вип. 52. — С. 48—55.

Розглянуто деякі аспекти підвищення рівня ефективності правових і політичних норм. У зв'язку з чим підкреслено, що ефективність правових і політичних норм залежить від рівня їх ефективної взаємодії, аспектом чого є аналіз питання правової політики. Зазначено, що основу правової політики становить законодавство держави, рівень досконалості якого частіше за все й визначає рівень ефективності правової політики.

01.01.12.28.

340.12:342(477) Наливайко Л. До визначення поняття «принципи державного ладу України» / Лариса Наливайко // Підприємництво, господарство і право. — 2011. — № 8. — С. 3—6.

Сформульовано визначення поняття «принципи державного ладу України». Проаналізовано способи їх матеріалізації. Наведено їх перелік згідно з положеннями чинної Конституції. Зазначено, що принципи державного ладу визначають основні ознаки державного ладу, його сутність,

зміст, характер відносин влади, форми правління та політичного режиму.

01.01.12.29.

340.12(477)(043.3) Наливайко Л. Р. Сучасний державний лад України: історія становлення і розвитку / Л. Р. Наливайко // Університетські наукові записки : Часопис Хмельниц. ун-ту управління та права : Право. Економіка. Управління. Хмельницький, 2011. Вип. 3. С. 6–14.

Проаналізовано процес еволюції державного ладу України. Визначено і розкрито основні етапи становлення й розвитку сучасного державного ладу України в умовах конституційної реформи. Зазначено, що історичне осмислення досліджуваного явища дозволило виділити періодизацію його становлення і розвитку.

01.01.12.30.

340.130 Ніколаєнко Н. Теорія правового солідаризму: історичні аспекти та зв'язок з сучасністю / Наталія Ніколаєнко // Юридична Україна. — 2011. — № 8. — С. 4–10.

Висвітлено особливості формування та розвитку ідеї суспільної солідарності в світовій політико-правовій думці. Показано вплив філософії позитивізму, соціології як науки на становлення основних концепцій європейського правового солідаризму в другій половині XIX — на початку XX ст. Проведено аналіз теоретичних поглядів учених-правознавців Л. Буржуа, Т. Гріна, Л. Дюгі, М. Коркунова, які розробили концепції юридичного солідаризму.

01.01.12.31.

341.23(477) Омельченко А. Організаційно-правові засади інтеграції України у світовий економічний простір / Андрій Омельченко // Підприємництво, господарство і право. — 2011. — № 7. — С. 42–45.

Визначено організаційно-правовий зміст і поняття зовнішньоекономічної інтеграції України. Розглянуто систему суб'єктів її забезпечення, напрями та систему правового регулювання такої інтеграції. Викладено загальні положення про завдання, функції, форми, методи діяльності органів виконавчої влади у сфері зовнішньоекономічної інтеграції України. Підкреслено, що для досягнення інтеграційних цілей Україна (як і будь-яка держава) має виконувати значну кількість формальних вимог тих міжнародних об'єднань, до яких вона інтегрується.

01.01.12.32.

340.116(477) Павленко С. О. Сучасні риси правової системи України / С. О. Павленко // Наше право. — 2011. — № 3. — С. 11–17.

Досліджено основні закономірності розвитку правової системи. Визначено закономірність необхідності дотримання правової технології у процесі розробки, прийняття та функціонування права, нормативного закріплення процесу його реалізації та поєднання динамічності і стабільності правових явищ.

01.01.12.33.

340.12:321.01 Панчишин А. Держава та політична система суспільства: деякі аспекти співвідношення / А. Панчишин // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2011. Вип. 52. С. 73–79.

Здійснено аналіз структури та змісту поняття «держава». Охарактеризовано особливості співвідношення та взаємодії його з категорією «політична система суспільства». Акцентовано увагу на аналізі співвідношення даних категорій з погляду теорії держави і права. Обґрунтовано авторське бачення місця держави у політичній системі сучасного суспільства.

01.01.12.34.

34.03 Паукова Ю. В. Понятие юридической ответственности в советской и современной литературе / Ю. В. Паукова // Вестник Российской правовой академии. — 2011. — № 3. С. 14–18.

Исследуются подходы к пониманию юридической ответственности, изложенные в советской и современной юридической литературе. Отмечен переход от понимания юридической ответственности с государственно-властной точки зрения к ее пониманию с точки зрения личности (общества). Сделан вывод о ретроспективности юридической ответственности, о ее влиянии на формирование позитивной социальной ответственности.

01.01.12.35.

340.12:342.415(477) Пильгун Н. Проблеми формування соціальної держави в Україні / Н. Пильгун // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2011. — Вип. 52. — С. 30–35.

Розглянуто проблемні питання щодо формування та розбудови соціальної держави в Україні. Зазначено, що соціально держава має прагнути до забезпечення кожному громадянину гідних умов існування, соціальної захищеності, участі в державному управлінні та надання можливостей для самореалізації. Встановлено, що головною проблемою в Україні є забезпечення у суспільстві соціальної справедливості як міри досягнення у суспільстві соціальної рівності та свободи.

01.01.12.36.

347.151 Повалій С. І. Право розпоряджатися власним життям у системі особистих соматичних прав людини / Світлана Іванівна Повалій // Наше право. — 2011. — № 4. — С. 121–127.

Здійснено аналіз теоретичних підходів до змісту права на життя. Проаналізовано зарубіжний досвід правового регулювання реалізації права на життя. Визначено особливості права розпоряджатися власним життям крізь призму соматичних прав.

01.01.12.37.

342.7 Рагимов А. Т. Особенности юридической природы прав человека / *Азиди Тагирович Рагимов* // Конституционное и муниципальное право. — 2011. — № 8. — С. 15–21.

Проанализированы характерные признаки, присущие юридической природе прав человека. В качестве таковых признаков указываются: а) права человека — особый вид субъективного права; б) структурированность прав человека на правомочия и юридические обязанности; в) обладание правами человека регулятивно-юридической ценностью.

01.01.12.38.

342.7(497.2):341.231.14 Танчев Е. Проблемы осуществления европейской конвенции о защите прав человека и основных свобод в Болгарии / *Евгений Танчев* // Сравнительное конституционное обозрение. — 2011. — № 2. — С. 73–82.

Статья посвящена проблемам адаптации норм международного права к национальной правовой системе Болгарии. При рассмотрении их в контексте более общих проблем защиты прав человека и легитимизации государственной власти отмечена важность взаимодействия международной и национальных систем права (в отношении как Болгарии, так и других государств — членов Совета Европы) — в особенности, в сфере судебной власти. Осуществление решений Европейского суда по правам человека национальными судами, по мнению автора, способствует демократизации национального права и в целом повышает качество защиты прав человека.

01.01.12.39.

342.1/4:316.75 Фасгиев Т. А. Современные представления об идеологической функции государства: некоторые конституционные аспекты / *Тимур Анатольевич Фасгиев* // Конституционное и муниципальное право. — 2011. — № 7. — С. 7–11.

Освещен ход полемики ученых по вопросу о существовании государственной идеологии. Приведен обзор точек зрения специалистов. Ставится вопрос о возможности выделения соответствующей функции в рамках предмета теории и истории государства и права.

01.01.12.40.

340.12:342.392 Цуканов С. С. Патернализм: исторические причины, соотношение с антиправовыми и антидемократическими институтами / *Сергей Сергеевич Цуканов* // История государства и права. — 2011. — № 19. — С. 22–26.

Аргументировано суждение о том, что патернализм представляет собой «завуалированное» антиправовое явление. Указано, что будучи зачастую непосредственно противоправным, изучаемая субстанция стагнирует развитие общественных отношений либо трансформируется в различные формы антидемократического режима.

01.01.12.41.

340.11:165.12 Черкас М. Понятия та структура правовой свідомості / *Марина Черкас* // Підприємництво, господарство і право. — 2011. — № 8. — С. 12–16.

Досліджено поняття правової свідомості. Розглянуто такі наукові категорії, як суспільна свідомість і свідомість взагалі. Проаналізовано основні підходи до розуміння правової ідеології та правової психології. Виокремлено рівні професійної, побутової та наукової правової свідомості.

01.01.12.42.

340.113 Шепелев А. Н. Толкование и правовая терминология / *А. Н. Шепелев* // Современное право. — 2011. — № 9. — С. 3–6.

Рассматриваются вопросы толкования правовых норм. Анализируется законодательно установленный круг лиц, который имеет право на официальную трактовку законов. Устанавливается, что интерпретация законодательных норм, предлагаемая обычными гражданами, не является официальной. Формулируется вывод о том, что идея о введении в широкое обращение специальной терминологии несовместима с реальностью и вряд ли приведет к какому-либо положительному результату.

Див. також: 03.01.12.307.

ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА УКРАЇНИ

Книги

01.01.12.43.

340.15“652”(075.8) Гавриленко О. А. Історія держави і права України. Стародавня доба : навч. посіб. / *О. А. Гавриленко* ; Харків. нац. ун-т внутр. справ. — Х., 2011. — 64 с.

У навчальному посібнику на основі широкого кола джерел та наукової літератури з'ясовано особливості становлення права скіфських ранньодержавних утворень, проаналізовано пам'ятки права Херсонесу, Ольвії, Тіри, Боспорського царства, що збереглися до нашого часу. Висвітлено основні риси базових інститутів права, які сформувалися у північнопонтійських античних державах переважно під впливом правової системи Афін, а також права їхніх безпосередніх метрополій — Гераклеї Понтійської та Мілету.

01.01.12.44.

340.15(4/9)(075.8) Орленко В. І. Історія держави і права зарубіжних країн : посіб. для підгот. до іспитів / *В. І. Орленко, В. В. Орленко*. — 5-те вид., стер. — К. : Паливода А. В., 2011. — 243 с.

Викладення матеріалу в посібнику здійснено на основі типової програми з навчальної дисципліни «Історія держави і права зарубіжних країн». Коротко, майже в конспективній формі,

охарактеризовано основні риси права та держави провідних цивілізацій в історичній ретроспективі. Така форма подання матеріалу дає змогу ефективно готуватися до заліків та іспитів із цієї дисципліни, швидко повторити пройдений матеріал або зорієнтуватися в новому.

Автори реферати

01.01.12.45.

340.15(477) Васильєв Є. О. Розвиток правового регулювання оподаткування в Україні в роки незалежності (історико-правове дослідження) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / *Васильєв Євген Олександрович* ; Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Я. Мудрого». — Х., 2011. — 20 с.

Проаналізовано законодавство, наукові, архівні та інші матеріали для визначення конкретно-історичних умов становлення і розвитку правового регулювання оподаткування в роки незалежності України. Виявлено історичні передумови і визначено основні етапи становлення системи оподаткування в Україні. Сформульовано теоретичні положення, висновки та узагальнення історичного досвіду правового регулювання оподаткування, а також, за підсумками дослідження, вироблено науково-практичні рекомендації, спрямовані на вдосконалення правового регулювання оподаткування. Досліджено європейський досвід правового регулювання оподаткування в інтеграційному податковому законодавстві з метою розробки рекомендацій щодо удосконалення законодавства України у сфері оподаткування.

01.01.12.46.

34.07+340.0 Дудченко О. С. Колегії органів виконавчої влади незалежної України: історико-правове дослідження : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / *Дудченко Оксана Сергіївна* ; Нац. акад. внутр. справ. — К., 2011. — 18 с.

Здійснено історіографічний аналіз проблематики дисертаційного дослідження, охарактеризувавши науковий доробок дослідників із питань становлення й розвитку колегій органів виконавчої влади. Обґрунтовано методологічний інструментарій дослідження діяльності колегій органів виконавчої влади. Систематизовано наявні в історико-правовій традиції теоретичні й концептуальні підходи до розуміння колегій органів виконавчої влади та принципів їхньої діяльності. Виявлено особливості процесу формування колегій органів виконавчої влади, окреслено й встановлено етапи їхньої діяльності. Досліджено еволюцію організаційної структури колегій органів виконавчої влади незалежної України. Визначено повноваження колегій органів виконавчої влади на основі встановлення взаємозв'язку та одночасного розрізнення конкретно поставлених завдань. Проаналізовано процедуру реалізації рішень колегій центральних органів

виконавчої влади та місцевих державних адміністрацій. Обґрунтовано рекомендації та пропозиції щодо вдосконалення нормативно-правової бази функціонування колегій органів виконавчої влади України.

Статті

01.01.12.47.

340.15:347.996(477)“13/17” Бедрій М. Наукові джерела про історію копних судів і судочинства в Україні / *М. Бедрій* // Вісник Львівського університету. Серія юридична : зб. наук. пр. — Л., 2011. — Вип. 52. — С. 40—47.

Проаналізовано етапи й особливості становлення та розвитку наукових знань про копні суди на українських землях. Розглянуто погляди та дискусії провідних учених щодо цієї історико-правової проблеми. Досліджено українські та іноземні наукові джерела про історію копного суду та судочинства в Україні.

01.01.12.48.

340.15:347.62(477) Бирилюк О. Антропология шлюбу: историко-правовой взгляд / *О. Бирилюк* // *Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України.* — К., 2011. — Вип. 52. — С. 128—134.

Розкрито основну ідею та суть шлюбу як добровільного союзу чоловіка та жінки на основі християнського віровчення. Зазначено, що за основу взято вчення Біблії, римське право, візантійські традиції та особливості руського шлюбно-сімейного права. На основі норм і практики різних правових систем вказано церковну та державну форми укладення шлюбів і їх юридичну силу в різних країнах.

01.01.12.49.

340.15(477.83)“12/14” Бойко І. Методологічні аспекти дослідження історії державно-правових і самоврядних інститутів у Галичині в складі Польського королівства (1387—1569 рр.) / *І. Бойко* // Вісник Львівського університету. Серія юридична : зб. наук. пр. — Л., 2011. — Вип. 52. — С. 48—55.

Розкрито методологічні аспекти дослідження історії формування функціонування державно-правових і самоврядних інститутів у Галичині у складі Польського королівства. Значну увагу приділено аналізу історико-правових підходів, методів і принципів з'ясування особливостей державно-правових і самоврядних інститутів у Галичині досліджуваного періоду, що свідчить про неоднозначні історико-правові події і процеси на західноукраїнських землях у період середньовіччя.

01.01.12.50.

340.15(477.8)“1944/45”:351.74 Василів І. В. Організаційно-правові особливості забезпечення кадрами органів НКВС та міліції західних обла-

стей України в 1944–1945 роках / *І. В. Василів* // Часопис Київського університету права. 2011. № 3. С. 15–20.

Проаналізовано організаційно-правові особливості кадрової політики при комплектуванні кадрами органів міліції західних областей УРСР на етапі їх відновлення в 1944–1945 рр. Розкрито механізми, форми й методи реалізації кадрової політики. З'ясовано причини обмеження прийому на роботу в органи міліції вихідців із місцевого населення.

01.01.12.51.

342.511(477)“1917/21” Головатенко В. І. Розвиток інституту глави держави в конституційній теорії та практиці України періоду національного відродження 1917–1921 рр. / *В. І. Головатенко* // Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. / НУ ОЮА, Південноукр. центр гендер. проблем. О., 2011. Вип. 42. С. 312–324.

Встановлено, що предметом даного дослідження являється аналіз еволюції інституту глави держави в українському конституціоналізмі на протязі 1917–1921 рр. Встановлено ключові ознаки статусу глави Української держави в аспекті їх розвитку в період Центральної Ради, Гетьманату та Директорії Української Народної Республіки. Розглянуто положення про статус глави держави у деяких проектах конституцій цього періоду.

01.01.12.52.

340.15:342.531 Гончаренко В. Правовий статус Президії Верховної Ради України за часів перебування і у перші роки незалежності України / *В. Гончаренко* // Вісник Академії правових наук України: зб. наук. пр. / Президія НАПрН України, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. 2011. № 3. С. 68–79.

Обґрунтовано висновок про те, що поступово Президія Верховної Ради УРСР (України) втрачала окремі функції найвищого органу державної влади, які вона мала у період між сесіями Верховної Ради республіки. Зазначено, що в останні роки своєї діяльності Президія стала органом Верховної Ради України для організації її роботи. Конституцією України 1996 р. Президія Верховної Ради України вже не передбачена.

01.01.12.53.

340.15(477)«8/12»343.222 Демидова Л. М. Кримінальна відповідальність за заподіяння майнової шкоди в період Київської Русі і феодальної роздробленості (IX – середина XIII ст.) / *Л. М. Демидова* // Питання боротьби зі злочинністю : зб. наук. пр. / НАПрН України, Ін-т вивчення проблем злочинності, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2011. — Вип. 21. — С. 89–98.

Стаття присвячена історії розвитку кримінального законодавства про заподіяння майнової шкоди в період Київської Русі і феодальної роздробленості. Вивчено Руську Правду, обґрунтовано її редакції, а також розглянуто інші

письмові акти, в яких була передбачена кримінальна відповідальність.

01.01.12.54.

340.15:351.823.1(477) Кіндюк Б. Правове регулювання діяльності організаційних структур з управління лісовою галуззю України за доби НЕПу / *Б. Кіндюк* // Вісник Львівського університету. Серія юридична : зб. наук. пр. Л., 2011. Вип. 52. С. 97–102.

Розглянуто нормативно-правові акти, що регулювали створення та функціонування організаційних структур з управління лісовою галуззю в період НЕПу в Україні. Показано бюрократизм радянської системи та низьку ефективність її роботи.

01.01.12.55.

340.15:351.812(477)“18/19” Корнієнко П. Основні етапи та особливості правового регулювання фінансування будівництва залізниць на території України в другій половині XIX — на початку XX ст. / *П. Корнієнко* // Вісник Львівського університету. Серія юридична : зб. наук. пр. Л., 2011. Вип. 52. С. 109–114.

Досліджено питання розвитку та вдосконалення залізничного транспорту України, який постає у державі як одна із ланок поліпшення соціально-економічного життя суспільства. Розкрито проблеми нормативно-правового регулювання виникнення залізничного транспорту в Україні.

01.01.12.56.

347.962(477)“1950” Лисакова Т. В. Правове положення народних засідателів Народних судів УРСР в 50-х роках XX ст. / *Т. В. Лисакова* // Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. / НУ ОЮА, Південноукр. центр гендер. проблем. О., 2011. Вип. 42. С. 332–337.

Розглянуто питання правового положення народних засідателів в УРСР у 50-ті роки XX ст. Особливу увагу приділено порядку обрання, соціального складу, вікового цензу, продовження строку повноважень, основним правам і обов'язкам народних засідателів у відповідності із законодавством у даний період, а також порядку оплати здійснюваних ними повноважень.

01.01.12.57.

340.15:343.24“1743” Марисюк К. Майнові покарання за Правами, за якими судиться малоросійський народ 1743 р. / *К. Марисюк* // Вісник Львівського університету. Серія юридична : зб. наук. пр. Л., 2011. Вип. 52. С. 77–85.

Досліджено питання майнових покарань за правами, за якими судиться малоросійський народ 1743 р. Вивчено їх характерні ознаки та особливості застосування. Особливу увагу звернено на питання їх співвідношення між собою та з іншими видами покарань.

01.01.12.58.

340.15:342.725(477.83)“1919/39” Марковський В. Методологія дослідження правового ста-

тусу української мови у Галичині у міжвоєнний період 1919–1939 рр. / *В. Марковский* // Вісник Львівського університету. Серія юридична : зб. наук. пр. Л., 2011. Вип. 52. С. 86–95.

Висвітлено методологію дослідження мовних відносин у Галичині в міжвоєнний період. Досліджено застосування загальнонаукових та спеціальних юридичних методів у дослідженні інституту правового регулювання мовних відносин та правового статусу української мови. Проаналізовано ціннісно-правовий підхід у дослідженні правового статусу української мови.

01.01.12.59.

343.222.4:344.13(477)“1958” Шершенькова В. А. Особливості Закону про кримінальну відповідальність за військові злочини 1958 року / В. А. Шершенькова // Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. / НУ ОЮА, Південно-укр. центр гендер. проблем. О., 2011. Вип. 42. С. 337–341.

Досліджено один із етапів історичного розвитку кримінального законодавства України у воєнних злочинах у радянський період. Розкрито принципи покарання за радянським кримінальним законодавством. Зазначено, що слід звернути увагу на ті види покарань, які передбачалися новим кримінальним законодавством за військові злочини.

ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

Книги

01.01.12.60.

340.15(4/9)(075.8) Історія держави і права зарубіжних країн : підручник / за ред. Л. М. Маймескулова, МОН України. Х. : Право, 2011. 520 с.

У підручнику викладено матеріал з курсу історії держави і права зарубіжних країн, що читається у вищих навчальних закладах. Зазначено, що видання відзначається аналітичним підходом до історії держави і права, розгорнутою методичною частиною, наявністю звернень до студента методичних вказівок. Включено держави і пам'ятки права, які раніше випадали з навчальних курсів, наприклад, Арабський халіфат і мусульманське право, Хетська держава та її пам'ятки права, держави доколумбової Америки, карне право Китаю, середньовічне міське право, пам'ятки звичаєвого права кочових народів.

Статті

01.01.12.61.

340.15(47+57)“1917/29” : 343.8 Абдулмеджидов М. Г. Возникновение и формирование уголовно-исполнительной системы Советского государства с 1917 по 1929 г. / *Меджид Газиевич*

Абдулмеджидов // История государства и права. 2011. № 19. С. 27–29.

Анализируются основные подходы к формированию уголовно-исполнительных органов и учреждений в механизме Советского государства. Обращено внимание на то, что после Великой Октябрьской социалистической революции советское правительство разработало программу ликвидации старой дореволюционной системы. Отмечено, что прогрессивные правовые и организационные институты отличались высоким уровнем развития права и демократическими подходами в организации исполнения наказания.

01.01.12.62.

340.15“1879/1917” : 343.83 Алексеев В. И. Модернизация тюремной системы как отрасли государственного управления (1879–1917 гг.) / *Василий Иванович Алексеев* // История государства и права. 2011. № 18. С. 14–18.

Рассматривается система взаимосвязанных элементов. Отмечено, что в функциональном аспекте тюремное управление характеризуется способностью к устранению возникающих противоречий на различных их уровнях. Определены три основных штата состава управления местами заключения.

01.01.12.63.

340.15:347.62 Дячук Л. Basilicorum libri як джерело шлюбного права Візантії / *Л. Дячук* // Вісник Львівського університету. Серія юридична : зб. наук. пр. Л., 2011. Вип. 52. С. 102–109.

На основі методологічних підходів догми, філософії та соціології права, враховуючи теоретичний досвід та наукові оцінки у відповідних дослідженнях досліджено візантійський правовий звід Basilicorum libri як систематизоване за інституційними принципами джерело шлюбного права у контексті відтворених правових інститутів Дігест Юстиніана. Йдеться про аналіз і відтворення принципів та методів систематизації норм та інститутів шлюбно-сімейного права Василік у корелятивному зв'язку з системою шлюбного права Дігест Юстиніана, а також в інших складових частинах Corpus juris civilis.

01.01.12.64.

340.15(47+57)“19” : 342.922 Кирич А. В. Этапы развития института административной ответственности в СССР / *Анатолий Вадимович Кирич* // История государства и права. — 2011. — № 18. С. 36–41.

Рассмотрена периодизация процесса становления и развития в советском праве института административной ответственности и формирования законодательства об административных правонарушениях. Выделены и проанализированы этапы развития института административной ответственности в СССР: I этап (1917–1927 гг.), II этап (1927–1939 гг.), III этап (1940–1960 гг.), IV этап (1961–1980 гг.), V этап (80-е годы XX в.).

01.01.12.65.

343.2/7(091)“9” Колос М. Об’єктивні ознаки злочинів у кримінально-правових положеннях русько-візантійських договорів 911 та 944 років / М. Колос // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2011. Вип. 52. С. 415–420.

Розглянуто питання юридичного змісту кримінально-правових положень русько-візантійських двосторонніх договорів 911 та 944 років. Здійснено догматичний аналіз об’єктивних ознак злочинів, відповідальність за вчинення яких була встановлена договорами. Зроблено висновок, що рівень нормотворчої діяльності у Руській і Візантійській державах у Х ст. був достатньо високий. Зазначено, що соціальні цінності, що були поставлені під кримінально-правову охорону сторонами договорів і понині, через 1100 років, знаходяться під правовим захистом Української держави.

01.01.12.66.

340.15(436/439+450)“1883”:349.6 Коритко Л. Міждержавне природоохоронне співробітництво в ХІХ ст. (на прикладі Австро-Угорщини та Італії) / Лілія Коритко // Юридична Україна. 2011. № 9. С. 14–17.

Розглянуто основні правила використання об’єктів тваринного світу у водному середовищі. Зазначено, що вони були встановлені угодою про впорядкування рибальства на озері Гарда, укладеною між урядами Австро-Угорщини та Італії у 1883 р.

01.01.12.67.

340.15(470)“19”:347.454 Макаров О. В. История нормативно-правового регулирования подрядных отношений в Российской Федерации: от Гражданского кодекса РСФСР 1922 г. до Гражданского кодекса РФ 1994 и 1995 гг. / Олег Васильевич Макаров // История государства и права. 2011. № 18. С. 21–26.

Проаналізовані содержания и проблемы становлении правового режима подрядных отношений в условиях существования Советского государства и на рубеже перехода к рыночной экономике. Выявлены и исследованы особенности правового режима подрядных отношений и их разновидностей на различных этапах хозяйственного строительства в СССР и РСФСР. Показаны предпосылки перехода к современной системе правового регулирования договорных подрядных отношений.

01.01.12.68.

340.15(470)“18/19”:316.624 Продіус К. В. Динаміка та чинники девіантної поведінки неповнолітніх в Російській імперії наприкінці ХІХ — початку ХХ ст. / К. В. Продіус // Часопис Київського університету права. 2011. № 3. С. 73–77.

Проаналізовано стан дитячої злочинності в Російській імперії наприкінці ХІХ — початку

ХХ ст. Наведено статистику вивчених злочинів та проаналізовано їх структуру. Розглянуто та проаналізовано основні причини втягнення неповнолітніх у злочинну діяльність: соціальні, економічні, політичні.

01.01.12.69.

340.15:347.41 Рубцова Ю. А. Историческое развитие гражданского законодательства о сделке, совершенной с целью, противной основам правопорядка и нравственности / Юлия Александровна Рубцова // История государства и права. 2011. № 18. С. 27–30.

Приводится исследование исторического развития гражданского законодательства о сделке, совершенной с целью, противной основам правопорядка и нравственности. Анализируются нормы гражданского законодательства о рассматриваемой сделке дореволюционного и советского периодов, приводятся точки зрения ученых, а также судебная практика.

01.01.12.70.

340.15(470.661)“19”:347.962 Сайдумов Дж. Х. Судебная власть в Чечне в середине ХХ века. Историко-правовой анализ / Дж. Х. Сайдумов // Закон и право. 2011. № 9. С. 31–33.

Исследуются вопросы организации и деятельности судебных учреждений в Чечено-Ингушской АССР. Дается характеристика нормативно-правовым актам. Анализируется общее число судов, их нагрузка, основные показатели.

01.01.12.71.

340.15(520+470)“1951”:341.241.5 Симкин В. С. Кто прав: Нарочницкая или Громыко / Владимир Соломонович Симкин // История государства и права. 2011. № 19. С. 13–18.

Рассматриваются перманентные территориальные претензии Японии к России. Приводятся безусловные доказательства несостоятельности для России сепаратного Сан-Францисского мирного договора 1951 г., советско-японской декларации 1956 г. Приводится формулировка основного закона дипломатии и международных отношений: закона статус-кво. Дана оценка Японо-Американскому союзу 1997 г. Рассматриваются ошибочные позиции Н. А. Нарочницкой в вопросе международного права Сан-Францисский мирный договор 1951 г. и К. И. Косачева по якобы спорному территориальному вопросу Япония — Россия.

01.01.12.72.

340.15(47+57):351.778.5 Суслова С. И. Критерии постоянности и временности проживания в работах советских цивилистов / Светлана Игоревна Суслова // История государства и права. — 2011. — № 18. — С. 11–14.

Дана характеристика критериев постоянного и временного проживания в работах советских цивилистов. Оценивается применение данных критериев в различных аспектах. Высказаны соображения о перспективности использования отдельных классификаций в настоящее время.

01.01.12.73.

340.15(410):343.14 Федулina Е. А. Англосаксонская теория доказательств: исторический подход к оценке / *Евгения Андреевна Федулina* // История государства и права. — 2011. — № 19. — С. 46—48.

Данная статья посвящена такому историческому подходу к оценке доказательств, как англосаксонская теория оценки. Рассматриваются все присущие данной теории признаки и свойства, а также то, какие свойства она затрагивает. Указано, что английская теория оценки доказательств содержит в себе как черты формальной теории доказательств, так и некоторые черты теории свободной оценки доказательств по внутреннему убеждению.

01.01.12.74.

340.15(37) Федущак-Паславська Г. Становлення і розвиток правових конструкцій у Давньому Римі / *Г. Федущак-Паславська* // Вісник Львівського університету. Серія юридична: зб. наук. пр. — Л., 2011. — Вип. 52. — С. 120—126.

На базі аналізу першоджерел, зокрема Інституцій Гая та Кодифікації Юстиніана (*Corpus iuris civilis*), простежено процес становлення і розвитку правових конструкцій в античному Римі у практиці преторів (та інших магістратів) і діяльності юристів. Встановлено характерні ознаки римського приватного права, які сприяли появі правових конструкцій, а також методи правотворення.

01.01.12.75.

340.15(470):351.74 Шаталов Е. А. Политическое бюро уездных управлений рабоче-крестьянской милиции: организационно-правовой и региональный аспекты становления и функционирования / *Евгений Анатольевич Шаталов* // История государства и права. — 2011. — № 18. — С. 46—47.

Исследуются нормативно-правовые аспекты становления и развития, деятельности и организации, взаимодействия уездных политических бюро с органами ВЧК, милиции с учетом региональной специфики. Содержится вывод об основных направлениях деятельности политических бюро уездных управлений Рабоче-крестьянской милиции.

01.01.12.76.

340.15(73)“18”:316.647.8 Якупов Н. А. Религиозная дискриминация / *Н. А. Якупов* // Закон и право. — 2011. — № 9. — С. 25—28.

Речь идет о дискриминации на основе религии. Рассматриваются законы различных стран, которые ставили раньше и продолжают ставить сейчас человека в невыгодное положение из-за его вероисповедания: от прецедентного Мормонского дела в США (XIX в.) до сегодняшних запретов на ношение мусульманского платка в Европе и политики ваххабитских властей в Саудовской Аравии. Сделана попытка понять общую природу возникновения подобного явления

с целью недопущения его повторения в будущем.

Див. також: 08.01.12.701.

ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНИХ І ПРАВОВИХ УЧЕНЬ

Книги

01.01.12.77.

340.123(075.8) Рубаник В. Е. История политических и правовых учений: учеб. пособие / *В. Е. Рубаник, С. А. Рубаник*. — М.: Волтерс Клувер, 2011. — 432 с.

Учебное пособие по истории политических и правовых учений, подготовлено в соответствии с Государственным образовательным стандартом и программой изучения данного курса в высших юридических учебных заведениях, имеет своей целью ознакомить студентов с развитием учений о праве и государстве в мировой юридической традиции, эволюцией государственно-правовых идей, концепций, доктрин, теорий, а также содействовать приобретению ими систематизированных знаний по истории развития политико-правовой мысли как одной из фундаментальных дисциплин в современном юридическом образовании.

Статті

01.01.12.78.

340.122 Гоцуляк Ю. В. Правова держава та доктрина природного права у науковій спадщині П. І. Новгородцева / *Ю. В. Гоцуляк* // Часопис Київського університету права. — 2011. — № 3. — С. 46—49.

Розглянуто погляди П. І. Новгородцева на поняття правової держави. Проаналізовано проблему співвідношення держави та права через призму доктрини природного права. Доведено необхідність визнання наддержавної правової ідеї, яка має абсолютні моральні витoki.

01.01.12.79.

340.123(477)“18” Ермоленко І. Окремі підходи до характеристики співвідношення держави і особистості в науковому доробку Б. О. Кістяківського / *І. Ермоленко* // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2011. — Вип. 52. — С. 91—96.

Розкрито питання гармонізації відносин держави й особистості, якому видатний вчений Б. О. Кістяківський приділяв велику увагу у своїх наукових працях. У даному відношенні проаналізовано концепцію Б. О. Кістяківського, де взаємозв'язок держави і особистості носить не випадковий характер, являючи собою важливий показник стану держави в цілому, цілей і перспектив її розвитку. Таким чином, подана

Б. О. Кістяківським конструкція, постає ключовим моментом теорії і практики правової держави, в якій закладені ті принципи взаємодії держави і особистості, котрі забезпечують нормальну життєдіяльність і державної інституції і самої особистості.

01.01.12.80.

340.12:316.334.2 Касаткина В. С. Модернизация социально-экономических систем и институтов / *Вера Сергеевна Касаткина* // История государства и права. — 2011. — № 19. — С. 8—13.

Рассматривается теория социальных изменений Т. Парсонса. Предложен анализ объективной и субъективной сторон общественной жизни явлений. Указано, что теоретическую схему Т. Парсонса объединяет и организует проблема социального порядка. Сделан вывод о том, что неэволюционная ориентация центральной фигуры социологического функционализма Т. Парсонса породила ряд исследований историко-эволюционного плана, особенно в теории модернизации развивающихся стран.

01.01.12.81.

340.123:342.36 Ковальчук В. Проблема легитимности та легальності влади в державно-правових доктринах Р. Ієрінга та Г. Єллінека / *Віталій Ковальчук* // Юридична Україна. — 2011. — № 8. — С. 32—38.

Розглянуто проблему легітимності та легальності державної влади в контексті ідей відомих німецьких вчених, представників юридичного позитивізму, Р. Ієрінга та Г. Єллінека. Зроблено висновок про те, що німецькі вчені аналізували сутність державної влади та права не лише через можливості застосування примусу, а й через

необхідність морального їх визнання у суспільстві.

01.01.12.82.

342.4:340.12:316.75 Мамут Л. Правовое государство: идеология и современные конституционные тексты / *Леонид Мамут* // Сравнительное конституционное обозрение. — 2011. — № 2. — С. 105—111.

При рассмотрении понятия «правовое государство» как элемент идеологии, а не научного познания, прослежена эволюция его содержания от момента появления (в XVII—XVIII веках, в рамках борьбы с абсолютизмом) до широкого распространения (в период принятия новых конституций после окончания Второй мировой войны). Указано на практическое значение представлений о правовом государстве как нормативной модели для повышения правосознания и правовой культуры населения тех государств, в конституционных текстах которых эти представления отражены.

01.01.12.83.

340.122 Федоренко В. Нове наукове дослідження теорії природного права у вітчизняній і російській правовій думці / *Владислав Федоренко* // Юридична Україна. — 2011. — № 8. — С. 124—126.

Надано характеристику монографії Д. Прокопова, яка присвячена дослідженню теорії природного права у вітчизняній та російській правовій думці середини XIX — початку XX ст. Проаналізовано структуру монографії та зміст, надано її позитивну оцінку як актуального та науково цінного правового дослідження.

Див. також: 12.01.12.1002.

12.00.02. КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО; МУНІЦИПАЛЬНЕ ПРАВО

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

Книги

02.01.12.84.

342.4(477)(094.1) Теліпко В. Е. Науково-практичний коментар Конституції України / В. Е. Теліпко ; за ред. В. Л. Мусіяки. — К. : ЦУЛ, 2011. 544 с.

Подано постатейний аналіз чинної редакції Конституції України, що вступила в силу із визнанням Конституційним Судом України неконституційним ЗУ «Про внесення змін до Конституції України» від 8 грудня 2004 р. № 2222-IV, з урахуванням останніх змін і доповнень, внесених у закони України, які розвивають і деталізують положення окремих норм Основного Закону України чи прийняті на їх виконання. Наведено офіційний текст чинної Конституції України в редакції 1996 р., а також найновіші документи, що стосуються планованих конституційних змін станом на 1 грудня 2010 р.

Автореферати

02.01.12.85.

342.77(043.3) Колінко Я. А. Надзвичайний стан як особливий державно-правовий режим: конституційно-правовий аспект : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02 / Колінко Яна Анатоліївна ; Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Я. Мудрого». Х., 2011. 20 с.

Розглянуто правову природу, сутність та особливості надзвичайного стану. З'ясовано поняття надзвичайного стану. Проаналізовано положення законодавства України та міжнародно-правових актів у сфері регулювання відносин, які виникають при введенні режиму надзвичайного стану. Аргументовано необхідність внесення деяких змін до законодавства України про надзвичайний стан.

02.01.12.86.

340.0(477)(043.3)+340.141(477)(043.3) Мендєграл Т. І. Конституційно-правовий статус осіб без громадянства в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02 / Мендєграл Тетяна Іванівна ; Нац. акад. внутр. справ. К., 2011. 20 с.

Досліджено питання генезису та сучасного стану наукового дослідження конституційно-правового статусу осіб без громадянства. Розглянуто національно-правове та міжнародне регулювання правового статусу апатридів. Ґрунтовно опрацьовано елементи конституційно-правового статусу осіб без громадянства. Запропоновано визначення таких понять, як «конституційно-правовий статус осіб без громадянства», «правова природа осіб без громадянства», «обов'язки осіб без громадянства», «відповідальність

осіб без громадянства», «конституційно-правові гарантії реалізації прав, свобод та обов'язків осіб без громадянства». Запропоновано виділити загальні та спеціальні принципи конституційно-правового статусу осіб без громадянства. Сформульовано зміни до чинного законодавства України щодо закріплення за особами без громадянства окремих політичних прав, зокрема права на мирні збори, мітинги, походи і демонстрації.

02.01.12.87.

342.723:347.451.031.3(477)(043.3) Тищенко Ю. В. Конституційно-правове регулювання забезпечення прав споживачів в Україні : автореф. ... дис. канд. юрид. наук : 12.00.02 / Тищенко Юлія Вікторівна ; Ін-т законодавства Верховної Ради України. К., 2011. 20 с.

Досліджено зміст понять «споживач», «забезпечення прав споживачів», «конституційно-правове регулювання забезпечення прав споживачів» та сформульовано їх авторські визначення. Проаналізовано суспільні відносини у сфері забезпечення прав споживачів як об'єкт конституційно-правового регулювання та здійснено їх класифікацію. Визначено місце прав споживачів у системі прав людини і громадянина. Розглянуто зміст конституційно-правового регулювання державної політики щодо забезпечення прав споживачів та сформульовано її визначення. Проаналізовано досвід інших європейських держав щодо конституційного регулювання забезпечення прав споживачів. Визначено систему і проаналізовано повноваження державних органів, що здійснюють забезпечення прав споживачів в Україні. Досліджено конституційно-правове регулювання діяльності громадських організацій споживачів. Сформульовано конкретні пропозиції щодо вдосконалення конституційно-правового регулювання забезпечення прав споживачів в Україні.

Реферати

02.01.12.88.

342.34:342.565.2(477) Барабаш Ю. Питання демократії в правових позиціях Конституційного Суду України / Ю. Барабаш // Вісник Конституційного Суду України. 2011. № 4—5. С. 82—87.

В ході сучасного державотворення в умовах постпозитивізму, на думку автора, Конституційний Суд України сприймається у суспільстві як суб'єкт підтримання стабільності конституційного ладу. Автор переконує, що своєю інтерпретаційною діяльністю Суд забезпечує розвиток конституційної державності і надає їй нового імпульсу. На підтвердження цього переконання автор наводить низку правових позицій Конституційного Суду України, які містять інтерпрета-

цію основних конституційних принципів демократії. Так, наводяться позиції щодо важливості періодичного характеру виборів, щодо ухвалення представницьким органом рішень конституційно встановленою більшістю.

Аналізуючи правові позиції Конституційного Суду України стосовно безпосередньої та представницької демократії, Ю. Г. Барабаш доходить висновку про те, що «єдиним можливим варіантом розвитку подій є саме синтез безпосередньої демократії та функціонування бюрократичного апарату, легітимованого за допомогою механізмів цієї ж таки безпосередньої демократії, підконтрольного та підзвітного народу». Автор вказує на те, що таке твердження цілком збігається з «сформульованою Судом доктринальною для розвитку вітчизняної конституційно-правової науки та практики позицією у рішенні про прийняття Конституції і законів України на референдумі». Відповідно до цього рішення «правове регулювання порядку здійснення безпосередньої демократії, зокрема референдуму, спрямоване на те, щоб поєднати ці форми із способами і засобами, які характеризують представницьку демократію, взаємодоповнити їх, але не зробити конфліктними з можливою підміною парламенту референдумом (чи навпаки)».

Розвиваючи цю думку, автор зазначає, що визначення оптимального співвідношення безпосередніх та представницьких форм у реалізації влади народом є справою конкретної країни. На вирішення цього питання впливають безліч факторів, як-от: конституційні традиції, політико-правова історія, особливості правової ментальності, специфіка форми правління та територіального устрою тощо.

Автор вказує на те, що Суд упродовж тривалого часу намагається надати вичерпну інтерпретацію положень ч. 3 ст. 5 Конституції України про виключне право народу на визначення та зміну конституційного ладу в аспекті ефективного поєднання форм безпосередньої та представницької демократії. Аналізуючи відповідні правові позиції, автор стверджує, що «Суд не протиставляє форми безпосередньої та представницької демократії під час вирішення питання про зміну конституційного ладу...» — «незважаючи на виключність права Українського народу змінювати конституційний лад, він (народ) всеодно не може вийти за межі своєї правосуб'єктності, визначеної чинним конституційним правомпорядком, і має застосовувати власний «демократичний арсенал» у порядку та у спосіб, встановлені чинним Основним Законом». У статті Ю. Г. Барабаш, аналізуючи створювану Конституційним Судом доктрину народовладдя та норми Основного Закону, доходить висновку, що конституцієдавець визначив пріоритети у застосуванні демократичних форм, залишивши перевагу та ініціативу за парламентом, а вирішальне слово — за народом. Однак вказує на те, що потребує додаткового пояснення з боку Конституційного Суду певне розходження у схе-

мах зміни конституційного ладу, закладених у XIII розділі Конституції та деяких позиціях єдиного органу конституційної юрисдикції. Автор застерігає, що невизначеність Суду під час вирішення подібних питань призводить до зловживань з боку політиків, а найголовніше — створює неоднозначність у принципових моментах народовладдя.

А. А. Єзеров

02.01.12.89.

342.4(477) Волошин Ю. Праксіологічна та аксіологічна характеристика категорії «конституціоналізації» у сучасному конституційному праві / Ю. Волошин // Юридичний вісник. — 2011. № 3. С. 19–24.

Розглянуто категорію «конституціоналізації» відносно різних об'єктів конституційного регулювання та сфер здійснення вказаного процесу. Наведено визначення конституціоналізації та її зв'язок з іншими суспільними науками. Приділено увагу проблемам конституціоналізації права ЄС, розкрито її значення. Окреслено різновекторні процеси системного регулювання суспільних відносин за допомогою правових норм вищого порядку шляхом участі держав у інтеграційних процесах та побудові багаторівневого конституційного законодавства. Посередництвом аналізу значення, властивостей, ролі, універсалізму конституції та умов її впливу на правову систему осмислено конституціоналізацію правопорядку. Підкреслено важливість розширення конституційних засад у різних сферах суспільно-політичного життя (конституціоналізації суспільних відносин) як розширення об'єкта конституційного регулювання та конституції як юридичної основи конституціоналізації. У вказаному контексті формування правових позицій, судових прецедентів, тлумачення Конституції України Конституційним Судом вбачається сприятливими факторами тотальної конституціоналізації суспільних відносин. Зростання ролі судового контролю законодавства визначено як характерну рису європейської конституціоналізації, внаслідок чого резюмується значення конституціоналізації прав і свобод людини як фактора сучасного європейського конституційного розвитку. Акцентовано увагу на результатах конституціоналізації, що виявляються в інтеграції правової системи, узгодженні конституційних цінностей і принципів, так само як і конституційного та галузевого законодавства, де принципи конституціоналізму відіграють структурно-функціональну взаємопов'язуючу роль між конституцією та іншими правовими актами, галузями права та конституційно-правовими інститутами. У результаті детально висвітлено широке розуміння конституції як чинника внутрішньої та зовнішньої інтеграції правової системи.

Я. В. Чернопищук

02.01.12.90.

342.565.2(477):342.7 Гультай М. Гарантування Конституційним Судом України окремих осо-

бистих прав і свобод людини / М. Гультай, І. Кияниця // Вісник Конституційного Суду України. 2011. № 2. С. 82–92.

Проведено аналіз практики Конституційного Суду України щодо тлумачення окремих особистих основних прав і свобод людини з погляду особливостей їх захисту та відновлення органом конституційної юрисдикції України. Відмічено, що сформовані на засадах верховенства права та справедливості правові позиції Конституційного Суду України забезпечують пряму дію норм Конституції України та є дієвим засобом захисту прав і свобод людини і громадянина, зокрема права на життя, свободу та особисту недоторканність, особисте (сімейне) життя та його таємницю, свободу пересування і вільний вибір місця проживання, право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю, результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності, на підприємницьку діяльність, соціальний захист, житло, свободу літературної, наукової і технічної творчості, апеляційне оскарження судових рішень як складову права кожного на звернення до суду.

Автори, аналізуючи Рішення Конституційного Суду України про тлумачення положень Основного Закону України щодо невід'ємного права кожної людини на життя, інші конституційні гарантії прав і свобод людини, стверджують, що Конституційний Суд України цілком обґрунтовано дійшов висновку про те, що зазначене право на життя «нерозривно поєднано з її правом на людську гідність». Як основні права людини зумовлюють можливість реалізації всіх інших прав і свобод людини і громадянина і не можуть бути ні обмежені, ні скасовані. Висловлюється позиція, що чинне законодавство та міжнародні зобов'язання України унеможливають введення та застосування смертної кари як кримінального покарання. Звертається увага на те, що, застосувавши положення ст. 29 Конституції України до правовідносин щодо затримання осіб за підозрою у бродяжництві, Конституційний Суд України роз'яснив, що «словосполучення «тільки на підставах та в порядку, встановлених законом» передбачає обов'язок органів державної влади та їх посадових осіб забезпечувати дотримання норм як матеріального права (обґрунтованості підозри, яка стала підставою для затримання, законності мети, з якою воно застосовувалося, та чи було необхідним і виправданим за конкретних обставин), так і процесуального права (підстави та порядок затримання). Системно проаналізувавши законодавчі положення, Конституційний Суд України констатував, що вони не дають визначення бродяжництва як суспільно небезпечного діяння чи як правопорушення і юридичної відповідальності за його вчинення не передбачено.

Наголошується на тому, що, здійснюючи конституційний контроль оспорюваних законодавчих положень з питання проведення спеціальної перевірки відомостей щодо осіб, які претендують на зайняття посад, пов'язаних із виконан-

ням функцій держави або органів місцевого самоврядування, Конституційний Суд України зазначив, що «встановлені законодавством процедури, які забезпечують формування належного корпусу осіб, які претендують на зайняття посад, пов'язаних із виконанням функцій держави або органів місцевого самоврядування, враховують конституційні положення щодо обов'язків кожного перед суспільством і права кожної людини на вільний розвиток своєї особистості, закріплені у ст. 23 Конституції України, і не порушують конституційну норму, яка передбачає можливість збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу за її згодою у випадках, визначених законом».

О. В. Олькіна

02.01.12.91.

342.565.2(177) Домбровський І. Правові позиції Конституційного Суду України: окремі аспекти / І. Домбровський, В. Гергелійник // Вісник Конституційного Суду України. 2011. № 4–5. С. 140–146.

Поява серед вищих органів державної влади України Конституційного Суду України, зазначають автори, зумовлює необхідність теоретичного перегляду не лише деяких аспектів системи джерел права, а й значення впливу актів єдиного органу конституційної юрисдикції на правову систему держави та регулювання діяльності суб'єктів правових відносин.

Вказуючи, що особлива юридична природа актів Конституційного Суду України обумовлена насамперед тим, що вони в будь-якій своїй формі є актами тлумачення, автори твердять, що правовими позиціями є конкретні правові положення, вироблені Конституційним Судом України під час тлумачення та формулювання більш конкретного змісту відповідних правових положень.

При цьому, хоча акти тлумачення Конституційного Суду України мають певні ознаки нормативності (загальнодержавний обов'язковий характер), вони, на думку авторів, не можуть розглядатися як самостійні джерела права. Зазначені акти, вказують вони, є інтерпретаційними нормами, нормами-роз'ясненнями, мають допоміжний характер та можуть бути застосовані лише у зв'язку із застосуванням відповідної самостійної норми. У тих випадках, коли існують прогалини в Конституції України або необхідне видання законів для врегулювання певних відносин, єдиний орган конституційної юстиції повинен відмовлятися від здійснення тлумачення, оскільки відсутній предмет тлумачення.

Аналізуючи правову природу правових позицій Конституційного Суду України, автори доводять, що фактично всі його рішення мають прецедентний характер, що визначає особливу актуальність питання можливості перегляду викладених у них попередніх правових позицій. На підставі огляду наявних точок зору вітчизняних науковців щодо досліджуваної проблемати-

ки та аналізу деяких правових позицій Конституційного Суду України, автори підкреслюють припустимість і важливість перегляду Конституційним Судом України власних правових позицій, зокрема з метою зміни, доповнення, покращання, посилення її аргументації.

Резюмуючи, автори наголошують на необхідності внесення відповідних змін та доповнень до Закону України «Про Конституційний Суд України», які мають, серед іншого, врегулювати поняття «правова позиція Конституційного Суду України»; визначити їх юридичну (правову) силу та процедурно-процесуальний порядок їх формулювання та перегляду.

Д. С. Терлецький

02.01.12.92.

342:316.48 Єзеров А. Конфлікти у конституційно-правовій сфері: проблеми найменування та визначення / А. Єзеров // Право України. — 2011. — № 5. — С. 187–195.

Вказуючи на підвищену увагу науковців до явища конфліктності у конституційно-правовій сфері, автор статті констатує зростання неузгодженостей у найменуванні та визначенні основних понять, якими оперує нова галузь конституційної науки — конституційна конфліктологія.

На підставі аналізу наявних точок зору з цього приводу, А. Єзеров доводить правильність назви «конституційний конфлікт», що прямо пов'язане із його сутністю, із тим змістом, що в нього вкладається дослідниками. В основу визначення вказаного поняття мають бути покладені, стверджує автор, категорії «взаємодія», «протистояння», «конфронтація». Тому конституційний конфлікт А. Єзеров розглядає як протистояння у політико-правовій взаємодії суб'єктів конституційних відносин, яке відображується у взаємоспрямованих діях цих суб'єктів щодо визнання, задоволення, захисту своїх інтересів, потреб, цілей.

При цьому, зазначає автор, конституційний конфлікт є необхідною формою розвитку конституційно-правової реальності, що поєднує в різних пропорціях деструктивні і конструктивні компоненти, які збагачують людей новим соціальним досвідом як негативного, так і позитивного характеру. Він розглядається як вид юридичного конфлікту та являє собою протистояння у політико-правовій взаємодії суб'єктів конституційних відносин, яке відображується в інституційнонорматизованих взаємоспрямованих діях цих суб'єктів щодо визнання, задоволення, захисту своїх інтересів, потреб, цілей, що являють собою цінність з точки зору їхньої соціальної значущості.

Змістовно характеризуючи складові конституційного конфлікту (об'єкт, предмет та суб'єкти), А. Єзеров аргументовано та послідовно критикує застосування категорії «державно-правові конфлікти», вказуючи при цьому, що останні є різновидом конституційних конфліктів, які у свою чергу можуть виникати і в інших

сферах, що регулюються конституційним правом, не пов'язаних із публічним владарюванням. Саме подолання конкуренції цих двох найменувань «конституційний (конституційно-правовий) конфлікт» і «державно-правовий конфлікт» — становитиме, на думку автора, найближчу перспективу розвитку категоріального апарата конституційної конфліктології.

Формулюючи висновки, автор доводить, що констатовані ним розбіжності у розумінні сутності категорії «конституційний конфлікт» та його найменуванні хоч і мають місце, але можуть бути подолані у результаті наукової дискусії.

Д. С. Терлецький

02.01.12.93.

342.4(477):340.132.6 Єзеров А. А. Тлумачення Конституції України: способи, межі, зміст / А. А. Єзеров // Часопис Київського університету права. — 2011. — № 3. — С. 95–99.

Обґрунтовано необхідність існування інституту офіційного тлумачення Конституції України. Визначено природу та основні риси офіційного тлумачення Основного Закону України, проаналізовано проблеми меж такого тлумачення. Розкрито основні риси мовного, систематичного, логічного, функціонального та телеологічного тлумачення Конституції України у контексті діяльності Конституційного Суду України з офіційного тлумачення Конституції України та правову природу інтерпретаційних актів Конституційного Суду з тлумачення Основного Закону України.

В. О. Куранін

02.01.12.94.

342.72/73(477) Кирпичова О. Механізм гарантування прав та свобод людини і громадянина в Україні / Ольга Кирпичова // Новітні наукові дослідження держави і права — Т. 2. — 2011. — С. 119–124.

У контексті дослідження механізму гарантування прав та свобод людини і громадянина в Україні розглянуто інститути громадянського суспільства, зокрема, місцеве самоврядування, громадські об'єднання, політичні партії, засоби масової інформації тощо. При цьому автор зупиняється на ролі об'єднань громадян, зокрема політичних партій, у гарантуванні прав та свобод людини і громадянина, що проявляється через: визнану за ними державою свободу опозиційної діяльності; здійснення критичної оцінки дій та рішень органів влади; лобіювання у парламенті або відповідному представницькому органі місцевого самоврядування певних економічних інтересів громадян та їх асоціацій. Звертається увага також на існування міжнародних організацій (ООН, ОБСЄ, Європейський Союз, Рада Європи, Співдружність Незалежних Держав тощо), що називаються міжнародними організаційно-правовими гарантіями прав та свобод людини і громадянина.

О. В. Олькіна

02.01.12.95.

342.511(477) Крусян А. Президент України: особливості конституційно-правового статусу та тенденції його удосконалення / А. Крусян // Юридичний вісник. — 2011. — № 2. — С. 49–57.

У першій частині статті автор виокремлює чотири етапи, які у процесі свого становлення пройшов інститут президентства у сучасній Україні. Підставою для виокремлення етапів було обрано зміни конституційно-правового статусу Президента:

— перший етап характеризується закладенням нормативного підґрунтя президентства в незалежній Україні при чинності Конституції 1978 р.;

другий етап розпочався з прийняттям у 1996 р. нової Конституції України, яка закріпила, що Президент України є главою держави і виступає від її імені (ст. 102);

третій етап пов'язаний із трансформуванням конституційних положень Законом України № 2222-15 від 8 грудня 2004 р. «Про внесення змін до Конституції України», який у рамках політичної реформи намагався наблизити Україну до парламентського типу республіки;

четвертий (сучасний) етап почався з прийняттям Конституційним Судом України рішення у справі про додержання процедури внесення змін до Конституції 30 вересня 2010 р.

Друга частина статті присвячена характеристиці конституційно-правового статусу Президента України на четвертому (сучасному) етапі.

Статус Президента України як глави держави охарактеризовано як основне цілісно-функціональне призначення Президента. Це зумовлює загальні функції Президента України, основні напрямки його діяльності, які закріплені в ч. 2 ст. 102 Конституції України та які відбивають зміст конкретних повноважень Президента, встановлених у ст. 106 Конституції України.

На думку автора, в сучасних умовах здійснення конституційної реформи статус Президента має бути удосконаленим з метою розвитку України як демократичної, конституційно-правової держави. Для цього запропонована низка заходів, серед яких:

— конституційне закріплення взаємодії органів державної влади (при здійсненні державної влади на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову) таким чином, щоб Президент України відіграв у цьому важливу роль виступав би органом, який об'єднує всі гілки влади, виконуючи координаційну функцію та функцію узгодження діяльності всіх органів державної влади;

нормативне врегулювання взаємовідносин Президента з іншими органами державної влади;

— прийняття Закону «Про Президента України», який би визначив процедуру здійснення Президентом його конституційних функцій гаранта державного суверенітету, територіальної цілісності України, додержання Конституції України, прав і свобод людини і громадянина, а та-

кож регламентував би питання щодо фінансового та матеріально-технічного забезпечення державної діяльності Президента України, захисту його честі і гідності, питання відповідальності Президента України тощо.

Н. В. Мішина

02.01.12.96.

342.565.2(477):342.72/73 Крусян А. Роль конституційної юстиції у системі сучасного українського конституціоналізму / А. Крусян // Вісник Конституційного Суду України. — 2011. № 3. — С. 77–88.

У статті автор розглядає важливу роль конституційної юстиції у системі сучасного українського конституціоналізму. Ця роль обумовлена тим, що Конституційний Суд України як орган конституційної юстиції гарантує верховенство Основного Закону України та забезпечує конституційну законність. У своїй діяльності він керується принципом верховенства права, сприяє встановленню конституційного правопорядку, посідає особливе місце у механізмі захисту прав і свобод людини і громадянина.

Перша частина статті присвячена дослідженню того, як правові позиції Конституційного Суду України характеризують принцип верховенства права. Робиться висновок, що відповідно до правових позицій Конституційного Суду України верховенство права — це такий політико-правовий стан, за якого публічно-владні інститути держави, громадянське суспільство та інші суб'єкти діють виключно на основі права (в його інтегративному розумінні). Принцип верховенства права, який є основоположним принципом діяльності Конституційного Суду України, знаходить свій прояв у сукупності таких засад:

— наявність раціонально необхідної та достатньої сукупності (ієрархічної системи) нормативно-правових актів, що відповідають засадам справедливості, свободи, рівності, гуманності, розмірності (пропорційності) при обмеженні суб'єктивних прав, виходячи з інтегративного праворозуміння;

— повне врегулювання суспільних відносин, що потребують такої регламентації;

здійснення (функціонування) публічної влади виключно на основі та в межах права, тобто обмеження публічної влади правом верховенства правового обмеження публічної влади;

визнання багатоаспектної ролі права у громадянському суспільстві, його розвиток як правового суспільства;

гарантування, забезпечення та захист прав і свобод людини в правовому порядку;

— відповідний стан суспільної свідомості на основі поваги до права як соціальної цінності та засобу захисту правди і справедливості, інтересів усього суспільства у цілому та кожної людини.

Друга частина статті присвячена проблемам формування системи сучасного українського конституціоналізму завдяки інтерпретаційній

діяльності органу конституційної юрисдикції, забезпеченню конституційної законності. Приділяється увага і такому проблемному питанню, як індивідуальні скарги громадян до органу конституційної юрисдикції. На думку автора, Конституційний Суд України посідає особливе місце та відіграє важливу роль у механізмі захисту прав і свобод людини. Однак наділення його правом розглядати індивідуальні скарги громадян розширить можливості громадян щодо захисту своїх прав і свобод і відповідатиме меті конституціоналізму щодо захисту прав людини.

Н. В. Мішина

02.01.12.97.

342.4(477) Орзих М. Конституция Украины и современные перспективы конституционных преобразований / М. Орзих // Юридичний вісник. — 2011. — № 2. — С. 4—11.

Автор начинает статью с определения понятий «конституционный процесс» и «конституционная реформа», которые часто ошибочно отождествляют с процессом подготовки и принятия Конституции. На самом деле, конституционный процесс — это процессуально-правовая форма существования, действия, реализации материального права, устанавливающая правила поведения, деятельности, функционирования индивидуальных и коллективных субъектов. Что касается конституционной реформы, то принятие Конституции — это только ее этап, который представляет собой создание нормативно-правовой модели конституционного строя. Дальнейшее развитие конституционной реформы (после принятия Конституции) предусматривало обеспечение реализации конституционных норм, подготовку и издание (или пересмотр, изменения, дополнения, новая редакция) большого массива нормативных актов, прежде всего конституционных законов. Кроме того, актуализировался вопрос становления системосохраняющего механизма, который представлен прецедентами, презумпциями, фикциями, преюдициями, способами преодоления пробелов в законе, коллизионными нормами, а также конституционными соглашениями и декларациями, обычаями и международно-правовыми стандартами.

Главной проблемой здесь автор выделяет определение иерархии этих элементов в отношении закона, возможностей субсидиарного применения конституционного и иноотраслевого законодательства, определение границ правосвободного пространства. Другим возможным направлением развития конституционных преобразований автор называет критический анализ конституционных правоположений в процессе их проверки на выполнимость и эффективность и соответствующие изменения в практике применения конституционных предписаний.

В этом контексте автор разделяет точку зрения о необходимости внедрения в научный оборот понятия «конституционная модернизация», что означает механизм постоянного усовершен-

ствования правоотношений путем системной реализации соответствующими субъектами права конституционных норм и принципов, как практики эволюционного развития конституционной системы, которая не связана с ее радикальными изменениями. С другой стороны, конституционная реформа как второй способ конституционных преобразований — это политико-правовой процесс полного или частичного преобразования актов конституционного уровня, что влечет соответствующие по содержанию изменения конституционализма. Именно это и является главным критерием различения способов конституционных преобразований, поскольку конституционная модернизация существенно не влияет на систему конституционализма, не связана с изменением основных положений конституции.

Из этого, по мнению М. Орзиха, следует, что Конституция Украины в разделе XIII предусматривает исключительно изменения Конституции, то есть ее модернизацию. Реформирование же не предусмотрено Конституцией и требует, прежде всего, изменений в разделе XIII. А предложения о создании Конституционной Ассамблеи (Указ Президента № 224/2011 от 21 февраля 2001 г.) или попытки принять и реализовать законопроекты о порядке утверждения новой Конституции (законопроект № 8143 от 21 февраля 2011 г.) автор определяет по социально-политической природе революционными, требующими обращения к субъекту учредительной власти — народу Украины с использованием возможностей всенародного референдума.

Автор утверждает, что для поиска соответствующих цели и условиям средств конституционной модернизации следует заранее выбрать ее направления — принятие новой редакции Конституции или эволюционное направление — постепенное, обоснованное конституционно-правовой практикой приспособление конституционных постулатов к меняющимся социально-политическим и юридическим ориентирам общества. При этом второй вариант автор определяет как лучший, подробно обосновывая в статье это утверждение.

В итоге автор утверждает о плодотворности модернизационного подхода к конституционным преобразованиям в современных условиях государственной и общественной жизни Украины для достижения или существенного приближения к конечной цели — формированию современного украинского конституционализма.

А. А. Езеров

02.01.12.98.

342.565.2(477) Орзих М. П. Доктрина в діяльності Конституційного Суду України / М. П. Орзих // Вісник Конституційного Суду України. — 2011. — № 4—5. — С. 57—63.

Законодавчі приписи, що регулюють діяльність Конституційного Суду України, його практика, зміст окремих думок суддів дають

підстави вважати, як твердить автор, доктрину джерелом права, роль якої для єдиного органу конституційної юрисдикції саме як джерела права зростатиме аж до того, щоб визначати його як суд доктринального права.

Проте навряд чи є сенс характеризувати доктрину, зазначає М. Орзіх, як взагалі наукову теорію, а у разі її політичного, правового та іншого визнання іменувати «офіційною доктриною». Насправді наукова теорія є доктринальною лише в тій частині, стверджує автор, що одержує визнання через втілення її положень у програмні документи політичного характеру, нормативні правові акти, договірні та звичаєві норми, рішення органів державної влади та самоврядних спільнот, знаходить відображення або слугує підставою для прийняття судових рішень чи формулювання правових позицій суду.

На прикладі рішення Конституційного Суду України від 30 вересня 2010 р. № 20-рп/2010 автор характеризує застосування єдиним органом конституційної юстиції доктринальних підходів, які не тільки мають практичну спрямованість для теоретичного обґрунтування проблем, що виникають, а й містять реальну можливість вирішально впливати на державно-правове будівництво, на процеси модернізації та реформування конституційного ладу в Україні. Зокрема, на думку автора, доктринальні постулати та правові позиції Конституційного Суду України, що були використані у конституційному поданні, у самому Рішенні та його науковому аналізі, вирішальним чином сприяють подоланню негативних наслідків дії Закону України «Про внесення змін до Конституції України» від 8 грудня 2004 р. № 2222-IV.

На думку автора, практика Конституційного Суду України щодо формування правових позицій, що для вітчизняної правової системи є доктринальними, свідчить одночасно про креативну роль та «споживчі» функції цього органу стосовно доктрини. Нерідко в мотивувальній частині рішень Конституційного Суду України, окремих думках суддів, вказує М. Орзіх, сформульовано положення, які не лише використовуються на практиці з огляду на обов'язковість його рішень, а й відразу привертають увагу юридичної спільноти, дають поштовх для розвитку юридичної науки. Іноді ці положення викликають сумніви у науковців і практикуючих юристів та стають предметом наукових дискусій, що теж, на погляд автора, є позитивним.

Підбиваючи підсумки, М. Орзіх стверджує, що наукові оцінки його діяльності критичного характеру або такі, що не збігаються з обґрунтуванням його рішень чи окремих думок суддів, хоча й відображають погляди окремого науковця чи наукового колективу та можуть бути недостатньо доведеними, відіграють позитивну роль у розвитку науки, знаходять певне відображення у практиці Конституційного Суду України та іноді трансформуються у доктринальні правові позиції.

Д. С. Терлецький

02.01.12.99.

342:351.746(477) Погібко О. Розвиток конституційних засад про оборону Української держави / О. Погібко // Юридичний вісник. 2011. — № 2. — С. 13—18.

У статті досліджується чинне законодавство у сфері оборони складової національної безпеки. Для вирішення проблеми розглядаються можливі шляхи удосконалення та розвитку конституційних засад про оборону держави. Звернуто увагу на напрямки подальшого правового регулювання: планування розвитку збройних сил; забезпечення функціонування військових формувань; вирішення завдань інформаційно-аналітичного забезпечення; організація взаємодії з органами державного управління та координація зусиль силових структур з підготовки оборони держави. Рекомендовано внести зміни до базового закону щодо врегулювання питань оборони як складової національної безпеки та визначити взаємозв'язки військового формування з суспільством. Наведений аналіз чинного законодавства дає підстави стверджувати, що організація оборони України включає такі основні заходи: формування воєнної політики держави та її похідної Воєнної доктрини; розвиток воєнної науки; здійснення відповідних заходів на міжнародній арені для запобігання агресії; підготовка, розвиток, формування структури й забезпечення необхідної чисельності збройних сил, а також підтримання їх боєздатності, бойової та мобілізаційної готовності до оборони. У статті наголошено, що слід застосовувати комплексний, системний підхід щодо впорядкування та розвитку існуючої нормативно-правової бази, управлінського і ресурсного забезпечення та єдиного інформаційного поля військових формувань на стадії прийняття рішень у загальній системі оборони України.

В. М. Панасюк

02.01.12.100.

342.72/73(477).001.73 Рабінович П. Конституційні гарантії прав людини і громадянина: напрями удосконалення / П. Рабінович // Вісник Конституційного Суду України. 2011. — № 1. — С. 66—74.

У статті автор розглядає шляхи удосконалення конституційних засобів забезпечення в Україні основоположних прав людини. Наведено конкретні пропозиції з удосконалення низки статей Конституції України, що визначають права, свободи і обов'язки людини і громадянина.

На початку статті наголошується на необхідності оновлення Конституції України і акцентується увага на тому, що, обговорюючи шляхи поліпшення стану дотримання в Україні основоположних прав людини і конституційних прав громадянина, доцільно звернути увагу на удосконалення саме конституційних засобів забезпечення прав і свобод людини і громадянина. Крім того, на думку автора, потреба в удосконаленні конституційних положень про права і свободи українських громадян диктується ще й тим, що,

застосовуючи на практиці положення міжнародних договорів з прав людини, Конституційний Суд України та суди загальної юрисдикції стикаються з проблемою суперечності між положеннями цих договорів та Основного Закону України з питань прав і свобод.

Основні напрями удосконалення конституційних гарантій прав людини і громадянина згруповані таким чином:

— універсалізація основоположних прав (п. 3);

— розширення змісту й обсягу прав (п. 4);

— конкретизація та уточнення прав (п. 5);

— оптимізація правообмежень (п. 6);

— уточнення обов'язків (п. 7), конкретизація кола суб'єктів прав, свобод і обов'язків Конституцією України (п. 8);

— посилення гарантованості прав (п. 9) та філософсько-правової обґрунтованості конституційних гарантій (п. 2).

На думку автора, обговорення і тією чи іншою мірою врахування викладених пропозицій сприятиме покращенню конституційного закріплення та посиленню захищеності в Україні прав і свобод людини і громадянина. Це знайшло підтвердження у тому, що деякі пропозиції було імplementовано у проект Закону України «Про внесення змін до Конституції України», внесенний на всенародне обговорення (статті 28, 34, 37, 39, 40-41, 66 та ін.).

Н. В. Мішина

02.01.12.101.

342.565.2(477) Рабінович П. Перегляд Конституційним Судом України власних правових позицій як засіб охорони функцій Основного Закону / П. Рабінович, В. Гончаров // Вісник Конституційного Суду України. — 2011. — № 4—5. — С. 147—153.

Стаття присвячена аналізу основ та причин виникнення контраверсійних правових позицій Конституційного Суду України та герменевтичних закономірностей його переінтерпретаційної діяльності.

Вважаючи Основний Закон «живим інструментом», автори досліджують соціально-правову природу неоднакового, а навіть взаємовиключного тлумачення національних конституцій органами конституційного судочинства. Наводяться приклади ревізійного тлумачення, що мали місце у діяльності судових органів Австралії, Великої Британії, Канади, США, ФРН та Російської Федерації, а також положення законодавчих актів зарубіжних країн, що допускають уточнення або зміну правових позицій, сформованих раніше, з тим, щоб адекватно виявити смисл конституційних норм з урахуванням конкретних соціально-правових умов їхньої реалізації. Переінтерпретаційна діяльність Конституційного Суду України ілюструється авторами на прикладі окремих рішень.

Серед причин ухвалення Конституційним Судом України контраверсійних актів у статті називаються: соціальна неефективність попередніх

правових позицій (або виявлення практикою їх негативних наслідків) та зміна соціального контексту, зокрема, виникнення нових політичних реалій. Об'єктивною основою переінтерпретації конституційних норм автори називають герменевтичні закономірності змістовної інтерпретації письмових текстів.

Підсумовуючи проведені дослідження, у статті робляться наступні висновки: перегляд власних правових позицій є специфічною тенденцією у практиці національного конституційного судочинства, яка має винятковий характер, хоча об'єктивно зумовлюється соціальними чинниками та необхідністю забезпечення функціональної стабільності Основного Закону через переосмислення його положень; Конституційний Суд України є одним з основних суб'єктів реальної охорони соціальних функцій Основного Закону завдяки пристосувальному тлумаченню незмінного тексту Конституції; проблема одночасної дії двох взаємовиключних правових позицій Конституційного Суду України має бути вирішена на законодавчому рівні шляхом закріплення виняткової можливості перегляду судом попередньої правової позиції; у контраверсійних рішеннях Конституційного Суду України слід обґрунтовувати причини переінтерпретації юридичних норм.

М. В. Афанасьєва

02.01.12.102.

342.34(477):321.7 Савчин М. Сучасний стан конституціоналізму: проблеми співвідношення демократії та державного суверенітету / М. Савчин // Вісник Конституційного Суду України. — 2011. — № 3. — С. 31—40.

У статті розглядається співвідношення демократії та державного суверенітету у контексті сучасного конституціоналізму. Характеризуючи конституціоналізм та владу як раціоналізований процес прийняття рішень, конституціоналізм визначається як суспільно-політична система, що обмежує владне свавілля та визначає гарантії прав людини і основоположних свобод. Підкреслюється, що наріжним каменем конституціоналізму є механізм легітимації публічної влади. У цьому контексті простежується зв'язок між такими компонентами конституціоналізму, як інститут безпосередньої демократії, підзвітною професійною публічною службою та судовим конституційним контролем.

Відмічаючи, що концепція конституціоналізму, на перший погляд, конкурує із концепцією демократії, автор аналізує зміст демократії крізь призму конституціоналізму та у контексті вітчизняної конституційної дійсності. Розкривається принцип мажоритарності (більшості), який лежить в основі прийняття рішень у демократичному суспільстві, у поєднанні з критерієм компетентності. При цьому робиться висновок, що сучасна криза демократії з погляду конституціоналізму виявляється у ступені контролю громадянами публічних властей та прийняття владних рішень, зокрема, їх участі у здійсненні кон-

ституційного судочинства. Тому важливого значення набуває вирішення питання про прямий доступ громадян до конституційного судочинства через конституційну скаргу.

Визначено, що демократія і конституціоналізм потребують опори в особі держави, якість якої залежить від її суверенітету. Аналізуючи концепт державного суверенітету, наводиться аргументація щодо обмеженості державного суверенітету.

Виокремлено основні конституційні гарантії вільного демократичного ладу, а саме: гарантії свободи політичної діяльності у співвідношенні з концепцією «войовничої демократії»; гарантії демократичного ладу та діяльності засобів масової інформації; роль політичних партій у демократичному процесі; проблеми забезпечення фінансового та організаційного контролю у процедурах народного волевиявлення; судовий захист права народу на вільне волевиявлення та справедливе і чесне голосування.

Визначаючи, що криза ідей ліберальної демократії в умовах сучасного глобалізованого світу призводить до дилеми у співвідношенні індивідуальних та колективних прав, автор індивідуальне та колективне начала у демократичному ладі визначає через принципи субсидіарності та пропорційності.

А. Р. Крусян

02.01.12.103.

342.72/73(477):17.022.1(4) Чернопищук Я. Європейські правові цінності в Конституції України / Я. Чернопищук // Юридичний вісник. 2011. № 2. С. 24–30.

Головною метою статті автор визначає дослідження впливу євроінтеграційних процесів на корпус конституційно визначених цінностей. У цьому зв'язку автор твердить про європеїзацію конституційного ладу. Автор зазначає, що Україна не відсторонена від участі у слідуванні загальноєвропейським правовим тенденціям та застосуванні норм європейської правової системи у національному правопорядку. Взаємопроникнення з європейським правовим простором скеровується компетентними європейськими інституціями та організаціями Ради Європи (Венеційська комісія).

Проаналізовано європейські правові цінності в Конституції України. Особливу увагу звернено на роз'яснення змісту та значення спільних правових цінностей у європейському правовому просторі. Основоположними цінностями Європейського Союзу автор визначає повагу людської гідності, свободу, демократію, рівність, верховенство права та повагу прав людини, включаючи повагу до прав людини. На думку автора, цінності є спільними для усіх держав-членів у суспільстві, де переважають плюралізм, недискримінація, толерантність, правосуддя, солідарність та рівність прав чоловіка та жінки. Порівняно систему прав людини та основних свобод, передбачених Конвенцією про захист прав людини та основоположних свобод 1950 р.

та протоколами до неї, з правами та свободами людини, громадянина, закріпленими законодавством України. Саме норми національного законодавства України збігаються з Конвенцією щодо: поваги до прав людини, права на життя, заборони катувань, права на справедливий судовий розгляд, призначення покарань лише згідно з законом, свободи мирних зібрань та свободи об'єднань, права на ефективний спосіб правового захисту, права на вільні вибори, права на свободу пересувань і свободу вибору місця проживання.

М. І. Салей

Статті

02.01.12.104.

351.746.1(477) Антонов В. О. Захист державного суверенітету та територіальної цілісності Української держави як стратегічна мета політики національної безпеки / В. О. Антонов // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2011. — Вип. 52. С. 139–163.

Проаналізовано основні аспекти стратегічної мети політики національної безпеки Української держави. Наголошено, що самопроголошений позаблоковий або нейтральний статус не надасть Україні надійних гарантій безпеки. Зазначено, що подальший розвиток і захист найвагоміших здобутків України потребує чіткої визначеності держави у стратегічних пріоритетах, які мають відповідати викликам і загрозам ХХІ століття, її взаємодії з сучасними системами міжнародної і регіональної безпеки.

02.01.12.105.

342.33(477) Бак В. І. Конституційно-правове регулювання розмежування сфери компетенції між президентом та парламентом: зарубіжний досвід та українська практика / В. І. Бак // Часопис Київського університету права. 2011. № 3. С. 103-107.

З'ясовано наукові підходи щодо визначення поняття «компетенція». Розглянуто актуальні проблеми щодо конституційно-правового регулювання розмежування компетенції між Президентом України та Верховною Радою України в сучасних умовах функціонування органів публічної влади та викладено авторську точку зору щодо їх вирішення. Висвітлено проблеми їх законодавчого регулювання у зарубіжних державах. Наголошено на необхідності ретельного дослідження основних політико-правових важелів впливу Президента України на різні сфери суспільного життя та на їх засадах сформульовано нові пропозиції щодо зміни Конституції України в питаннях конституційно-правового розмежування компетенції Президента України та Верховної Ради України.

02.01.12.106.

342.728 Богашева Н. Об'єднання громадян у контексті свободи об'єднання / *Н. Богашева* // Право України. 2011. № 6. С. 122–126.

Розглянуто співвідношення між основоположною свободою об'єднання, яка допускає широке коло утворень, та конституційним правом на вільне об'єднання у політичні партії та громадські організації. З використанням концепції організаційно-правових форм показано місце неурядових організацій, об'єднань громадян (у тому числі політичних партій та громадських організацій) у системі невідчужуваних прав громадян.

02.01.12.107.

342.096(477).001.36 Григорьев В. А. Компаративистское исследование сущности и правовой природы конституционного судопроизводства в Украине / *В. А. Григорьев* // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / МОНмолодьспорт України, НУ ОЮА. О., 2011. Вип. 58. — С. 240–246.

Рассматривая в качестве прообраза конституционного судопроизводства деятельность Сената Древнего Рима, показывая значительность влияния идей профессора Ганса Кельзена на становление конституционного судопроизводства, отмечая отправной точкой становления судебного конституционного контроля дело Верховного Суда США «Мерберы против Медисона» (1803 г.), автор приходит к выводу, что особенность конституционного судопроизводства отражается, прежде всего, в его предмете, способе регулирования, характере и позиции сторон. Обобщая в этой связи научные взгляды отечественных и зарубежных конституционалистов, сформулировано понятие конституционного судопроизводства, которое, по мнению автора, достаточно полно отражает сущность и правовую природу данного вида судопроизводства.

02.01.12.108.

342(477) Езеров А. Понятие конституционной безопасности / *А. Езеров* // Юридичний вісник. — 2011. — № 1. — С. 14–23.

Рассмотрено нетрадиционное для науки конституционного права понятие конституционной безопасности, посредством которого определяется состояние защищенности конституционного права. Обосновано значение этой категории для исследования конституционно-правовой реальности.

02.01.12.109.

342.511(477) Кохановський В. В. Інститут Президента України та конституційно-правове закріплення строку його повноважень та способу обрання / *В. В. Кохановський* // Часопис Київського університету права. 2011. № 3. С. 113–116.

Дано характеристику передумовам відродження інституту Президента України. Розкрито конституційно-правову регламентацію статусу

су Президента України. Опрацьовано способи обрання глав держав і строки їх повноважень. Запропоновано зміни до Конституції України та прийняття нового ЗУ «Про Президента України».

02.01.12.110.

342.8(477).001.33 Кошіль Н. Систематизація виборчого законодавства України / *Н. Кошіль* // Юридичний вісник. 2011. № 2. С. 30–37.

Наголошено на існуванні практичної необхідності систематизації вітчизняного виборчого законодавства. Звернуто увагу на позицію Венеціанської комісії «За демократію через право» щодо зазначеного питання. У висновках зазначено про необхідність прийняття Виборчого кодексу України, який вдосконалив би чинну виборчу систему та сприяв більш ефективній роботі виборних органів державної влади та місцевого самоврядування. Підкреслено, що в основі Виборчого кодексу України повинні бути як Конституція України, так і світові стандарти проведення виборів. Проаналізовано подані на розгляд до Верховної Ради України проекти виборчих кодексів та дано їм критичну оцінку.

02.01.12.111.

342.565.2(477) Кравчук О. В. Окремі аспекти поняття та сутності правових позицій Конституційного Суду України / *О. В. Кравчук* // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2011. Вип. 52. — С. 173–179.

Проаналізовано наукові підходи до розуміння природи правових позицій Конституційного Суду України. Дано авторське визначення поняття Конституційного Суду України. Досліджено ознаки вказаного правового феномена. Визначено місце правових позицій у структурі актів Конституційного Суду України.

02.01.12.112.

342.5+342.553 Ладиченко В. Конституційні основи єдності державної влади / *Віктор Ладиченко* // Юридична Україна. — 2011. — № 5. — С. 20–25.

Розглянуто державну владу як конституційно-правову категорію у триєдинстві соціальної єдності влади, єдності принципів цілей і напрямів діяльності всіх державних органів, організаційно-правової єдності. Відмічено, що в нашій державі допускається різноманіття поглядів на характер взаємин людини з суспільством і державою, на способи і методи здійснення державної влади і місцевого самоврядування. Обов'язком держави є, охороняючи цю єдність, впливати на формування світогляду, який відрізняється творчим, а не руйнівним характером.

02.01.12.113.

342.511 Литвинов О. Інститут президента як невід'ємний елемент республіканської форми правління: конституційно-правова характеристика

тика / *Олександр Литвинов* // Підприємництво, господарство і право. 2011. № 6. С. 122–126.

Наголошено, що невирішеними залишаються питання, які не дозволяють вести мову про існування повноцінної доктрини цього державно-владного інституту. Проаналізовано ознаки, які характеризують інститут президентури як елемент республіканського устрою. З'ясовано функціональні властивості президентської влади. Визначено особливості реалізації президентських повноважень в умовах змішаної форми правління.

02.01.12.114.

342.565.2(477) Литвинов О. М. Засади демократичної організації влади та республіканської форми правління в Україні в правових позиціях Конституційного Суду України / *О. М. Литвинов* // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2011. № 5. С. 32–38.

Проаналізовано правові позиції Конституційного Суду України з приводу демократичної організації влади та республіканської форми правління в Україні. Відмічено, що обсяг державної влади є цілком визначений Конституцією і законами України, то питання меж установчої влади народу залишається відкритим. Розглянуто точку зору науковців щодо існування установчої влади. Досліджено питання прав Українського народу в частині зміни конституційного ладу України.

02.01.12.115.

342.4(477):340.136 Мартинюк Р. Нормативне визначення порядку розробки і прийняття нової Конституції України / *Р. Мартинюк* // Право України. 2011. № 6. С. 113–121.

Відмічено, що нормативне визначення порядку прийняття нового основного закону країни набуває суттєвого значення у механізмі легітимації конституції, у питанні забезпечення її правової охорони, й покликано виконати роль нормативного запобіжника спробам зацікавлених політичних сил вдатися до заміни основного закону в реакційних цілях. Досліджено питання конституційно-правової регламентації розробки і прийняття нової Конституції України. Проаналізовано ключові завдання нормативного визначення відповідного процесу.

02.01.12.116.

342.733 Мельничук О. Ф. Право людини на захист суб'єктивного права на освіту / *О. Ф. Мельничук* // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2011. № 7. С. 20–26.

З'ясовано абстрактність та недосконалість положень освітнього законодавства щодо захисту права на освіту. Визначено позиції науковців щодо сутності таких правових категорій, як «захист права», «охорона права», «право на захист», «суб'єктивне право». Сформульовано дефініції «захист права на освіту», «право на захист суб'єктивного права на освіту».

02.01.12.117.

342.951:351.778(477)(063) Мишина Н. В. Современный украинский конституционализм и биоэтика / *Н. В. Мишина* // Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. / МОНмодельспорт України, НУ ОЮА. — О., 2011. — Вип. 58. С. 234–239.

Отмечено, что в конституционном праве Украины проблемам биоэтики и безопасности не уделяется достаточно внимания. Предложено активизировать интеграцию соответствующих международных, в том числе европейских стандартов в национальное законодательство, на доктринальном уровне выделить соответствующие права человека в отдельную группу (биологические права) и усилить внимание к проблемам биоэтики и безопасности в процессе изучения конституционно-правовых дисциплин. Подчеркнуто, что эти мероприятия станут шагом к биологизации отечественного конституционализма.

02.01.12.118.

342.5(477) Мінченко Р. Людський вимір української державності / *Р. Мінченко* // Юридичний вісник. 2011. № 2. С. 18–23.

Розкрито проблему впливу особистості на розвиток української державності та державної влади. Визначено роль людського фактора при здійсненні демократичних перетворень. Зазначено, що в основу організації та функціонування державної влади як осердя, форм і методів її реалізації, а також чинного законодавства має втілюватися парадигма «людського виміру».

02.01.12.119.

342.3(477) Наливайко Л. Р. Принцип суверенності і незалежності держави в системі принципів державного ладу України / *Л. Р. Наливайко* // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2011. — № 6. — С. 19–26.

Визначено зміст принципу суверенності та незалежності держави в контексті проблем розбалансованості органів державної влади, необхідності збереження принципових позицій у міжнародних відносинах. Проаналізовано вплив сучасних глобалізаційних процесів на гарантованість та забезпечення суверенітету держави, зокрема, законодавчої представницької, бюджетно-фінансової та зовнішньополітичної функцій парламенту України.

02.01.12.120.

342.573(477) Олькіна О. Правове регулювання дострокового припинення повноважень Президента України у разі неможливості їх виконання за станом здоров'я / *О. Олькіна* // Юридичний вісник. 2011. № 2. С. 75–79.

Розглянуто проблеми дострокового припинення повноважень Президента України через неможливість їх виконання за станом здоров'я. Звернуто увагу на відсутність закріплення у чинному законодавстві України критеріїв такого стану здоров'я. З'ясовано співвідношення права кожного на таємницю про стан здоров'я та глас-

ності щодо дострокового припинення повноважень глави держави. Внесено пропозиції щодо вдосконалення процедури дострокового припинення повноважень Президента України через неможливості їх виконання за станом здоров'я.

02.01.12.121.

342.531.41(477) Перерва Ю. Прийняття законів парламентом України / *Юлія Перерва* // Підприємництво, господарство і право. 2011. — № 5. — С. 33—36.

Досліджено стадії прийняття законів Верховною Радою України. Розкрито зміст та стадії рішень, що можуть бути ухвалені парламентом під час проходження закону цією стадією. З'ясовано мить, з якої законопроект стає законом. Визначено поняття «стадія прийняття законів».

02.01.12.122.

340.12:342.34(477) Пришляк Г. Теоретичні основи безпосереднього народовладдя / *Г. Пришляк* // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2011. Вип. 52. С. 86—91.

Розглянуто такі форми безпосереднього народовладдя, як мітинги, збори, демонстрації. Подано пропозиції щодо удосконалення чинного законодавства, яке регулює проведення зборів, мітингів, демонстрацій в Україні.

02.01.12.123.

342(477) Прієшкіна О. Конституційний лад України: актуальні теоретико-методологічні аспекти дослідження / *О. Прієшкіна* // Юридичний вісник. 2011. № 2. С. 12—18.

Проаналізовано основні підходи до визначення поняття, змісту та сутності конституційного ладу України. Досліджено проблеми розвитку науки конституційного права. Обґрунтовано необхідність науково-теоретичного осмислення інтенсивних процесів державотворення.

02.01.12.124.

342.53(477) Пустовіт Ж. М. Основні напрями діяльності Верховної Ради України — парламенту України / *Ж. М. Пустовіт* // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2011. № 6. С. 27—34.

Обґрунтовано актуальність зазначеної проблематики. Визначено поняття та зміст основних напрямів діяльності (функцій) Верховної Ради України. Проаналізовано та узагальнено різні точки зору щодо поняття установчої функції парламенту.

02.01.12.125.

342.565.2(477) Рабінович П. Охорона Конституції України засобами конституційного судочинства / *П. Рабінович, В. Гончаров* // Право України. 2011. № 6. С. 105—112.

Проаналізовано перегляд Конституційним Судом України (а також органами конституційного судочинства других держав) своїх правових

позицій в інтересах охорони функцій Основного Закону. З'ясовано його причини та герменевтичний механізм. Звернуто увагу на той факт, що перетлумачення Конституції України на сьогодні жодним чином не узаконено, а це може призводити до певного правозастосувального «паралічу», оскільки формально продовжують бути чинними дві його взаємовиключні правові позиції.

02.01.12.126.

347.77.01(477) Саглаєва Н. О. Конституційні основи права інтелектуальної власності України / *Н. О. Саглаєва* // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / МОНмолодьспорт України, НУ ОЮА. О., 2011. Вип. 58. С. 450—457.

Досліджено систему конституційних принципів права інтелектуальної власності України. Сформульовано вісім конституційних принципів права інтелектуальної власності України. Розкрито їх суть та визначено застереження щодо їх застосування.

02.01.12.127.

342.53(477) Словська І. Верховна Рада України як суб'єкт конституційно-правової відповідальності / *І. Словська* // Право України. — 2011. — № 5. — С. 204—210.

Проаналізовано підстави та форми конституційно-правової відповідальності Верховної Ради України. Доведено, що слід розрізняти конституційно-правову відповідальність самого парламенту, парламентських органів та народних депутатів України. Наголошено, що нині правові норми, які регламентують застосування конституційно-правової відповідальності Верховної Ради України, є розрізненими і безсистемними.

02.01.12.128.

342.534.1(477) Словська І. Депутатський мандат як форма взаємозв'язку народного депутата і виборця: питання теорії / *І. Словська* // Юридичний вісник. 2011. № 2. С. 38—42.

Подано тлумачення терміна «депутатський мандат». Проаналізовано особливості різних видів: вільний, імперативний та напіввільний (змішаний) мандат. З'ясовано їх регламентацію у конституціях іноземних держав. Наголошено на проблемах вільного депутатського мандата парламентарія України.

02.01.12.129.

342.53 Словська І. Класифікація функцій парламенту / *Ірина Словська* // Підприємництво, господарство і право. 2011. № 7. С. 112—114.

Наголошено на необхідності розроблення єдиної цілісної системи напрямів діяльності парламенту й з'ясування їх пріоритетності. Проведено аналіз видової класифікації функцій органу законодавчої влади. Встановлено, що найбільш поширеною є класифікація за форматом діяльності представницької установи.

02.01.12.130.

342.53(4/8) Словська І. С. Порядок формування і повноваження органів парламенту: порівняльно-правова характеристика / *І. С. Словська* // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / МОНмолодьспорт України, НУ ОЮА. О., 2011. Вип. 58. С. 228–234.

Проаналізовано конституційне і регламентне законодавство зарубіжних країн та України. Проведено порівняльно-правове дослідження керівних органів парламенту (палат парламенту за умови бікамералізму), порядку їх формування й повноважень. Відмічено, що практика українського парламентаризму (конституційно-правовий статус Голови Верховної Ради України та його заступників) не є відмінним від зарубіжних аналогів. Автор вважає таку тенденцію позитивною.

02.01.12.131.

342.51 Совгіря О. Уряд як суб'єкт конституційно-правової та політичної відповідальності / *О. Совгіря* // Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Юридичні науки. К., 2011. Вип. 86. С. 84–87.

Досліджено питання щодо правової природи конституційно-правової відповідальності як різновиду юридичної відповідальності. Охарактеризовано особливості конституційно-правової відповідальності уряду. Розглянуто співвідношення конституційно-правової та політичної відповідальності як елемента конституційно-правового статусу зазначеного суб'єкта.

02.01.12.132.

342.97:331.105.44 Сопелкін І. С. Організація та діяльність профспілок як об'єкт конституційно-правового регулювання / *І. С. Сопелкін* // Університетські наукові записки : Часопис Хмельницьк. ун-ту управління та права : Право. Економіка. Управління. Хмельницький, 2011. Вип. 3. С. 39–49.

З'ясовано поняття конституційно-правового регулювання. Досліджено конституційно-правові відносини щодо організації та діяльності профспілок шляхом їх класифікацій на окремі види. Запропоновано визначення конституційно-правового регулювання організації та діяльності профспілок.

02.01.12.133.

342.537.2(477) Федоренко В. Конституційні засади організації та діяльності комітетів, тимчасових спеціальних комісій і тимчасових слідчих комісій Верховної Ради України / *В. Федоренко* // Вісник прокуратури. — 2011. — № 2. — С. 40–50.

Проаналізовано теоретико-методологічні та законодавчі аспекти конституційно-правового статусу зазначених структурних елементів вітчизняного парламенту. Приділено увагу завданням, функціям і повноваженням комітетів, тимчасових спеціальних комісій і тимчасових

слідчих комісій Верховної Ради України, а також процедурно-процесуальним аспектам їх діяльності.

02.01.12.134.

342.4(477):340.131 Шевчук С. Принцип верховенства права та найвища юридична сила Конституції України / *С. Шевчук* // Право України. 2011. № 5. С. 175–186.

Викладено науковий коментар до ст. 8 Конституції України, яка закріплює фундаментальний принцип правової системи верховенство права. Дано стислу характеристику принципу верховенства права. Визначено його історичне походження, зміст, формальну та матеріальну характеристику. Розкрито зміст положення про найвищу юридичну силу Конституції України, а також положення про те, що норми Конституції є нормами прямої дії.

02.01.12.135.

342.72/73(477):316.647.82 Шкарбан В. Ю. Конституційно-правовий механізм захисту прав людини від дискримінації в Україні / *В. Ю. Шкарбан* // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2011. Вип. 52. С. 192–198.

Зазначено, що кожен елемент запропонованого державою механізму захисту прав людини має як свої переваги, так і недоліки або складності при використанні, що спричиняє зневаження ефективності цього механізму. Досліджено конституційно-правовий механізм захисту від дискримінації в Україні. Проаналізовано його переваги, недоліки та результативність застосування. Враховуючи розглянуті характеристики та особливості боротьби з дискримінацією, запропоновано можливість удосконалення державного механізму захисту.

02.01.12.136.

342.8(477).001.73 Щербачев С. В. Роль реформ избирательной системы в становлении и развитии Украинского государства / *С. В. Щербачев* // Журнал зарубежного законодательства и сравнительного правоведения. 2011. № 2. С. 137–141.

Раскрыты основные аспекты реформы избирательного законодательства Украины на примере выборов в Верховную Раду Украины (1993–2004 гг.). Также затронуты проблемы, связанные с пробелами в законодательстве. Приведен краткий анализ результатов выборов депутатов Украины и их влияние на ход дальнейших реформ. Затронуты проблемы и взаимосвязь между реформами избирательной системы и эволюцией политических партий Украины.

Див. також: 01.01.12.51, 06.01.12.561,
08.01.12.707, 08.01.12.717,
10.01.12.929.

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

Книги

02.01.12.137.

342(4/8)(075.8) Смоленский М. Б. Конституционное (государственное) право зарубежных стран : учебник / М. Б. Смоленский, С. В. Рыбак. — М. : КНОРУС, 2011. — 384 с.

Учебник подготовлен в соответствии с требованием Государственного образовательного стандарта по специальности «юриспруденция». Рассматриваются конституционно-правовые основы ветвей власти зарубежных стран, институты государства и гражданского общества.

Реферати

02.01.12.138.

342.4(4+470) Бондар М. С. Европейский конституционализм в аспекте співвідношення національної конституційної і конвенційної юрисдикцій / М. С. Бондар // Вісник Конституційного Суду України. 2011. № 4–5. С. 114–121.

Стаття присвячена науковому аналізу проблематики співвідношення і взаємодії національних правових інститутів нормоконтролю з європейською конвенційною юрисдикцією. Питання співвідношення цих інститутів представлені як важливі характеристики європейського конституціоналізму, який, на думку автора, відображає не стільки наднаціональну (глобалістську) правову універсалізацію, скільки національно-конституційну інтеграцію державно-правових систем Європи на основі їхнього взаємозбагачення за умови збереження юридичного суверенітету правових систем.

Конституціоналізм взагалі та європейський зокрема розглядається у статті як комплекс різноманітних компонентів, що містять: його доктринальну складову; нормативно-правову складову; онтологічну складову, що втілює практику формування і розвитку європейського конституціоналізму; європейський конституційний світогляд.

Основна увага приділена аналізу нормативно-правовій основі формування європейського конституціоналізму. Визначається конституційно-правова природа конвенційних прав і свобод у їхньому співвідношенні з національними інститутами прав і свобод. З урахуванням правових позицій Конституційного Суду РФ визнається ідентичність конвенційних і національних конституційних прав і свобод та спільна природа Європейського суду та національного органу конституційного правосуддя, а також можливість використання єдиного інституціонального механізму виконання їх рішень щодо захисту прав і свобод людини і громадянина. Звідси робиться висновок, що таким чином відбувається конституціоналізація загальноновизнаних принципів і норм міжнародного права та проникнен-

ня внутрішньодержавних юридико-правових (конституційних) засад у сферу міжнародних відносин.

Відповідь на запитання щодо обов'язковості для Російської Федерації рішень Європейського суду, у тому числі й тих, що втручаються у сферу нормотворчості, наводиться у площині правового аналізу специфіки статусу цього конвенційного органу. Зокрема, визначається двоєдність функції Європейського суду (казуально-правозастосовної та функції тлумачення) та підкреслюється, що саме у такій подвійній якості як актів казуального вирішення спорів про відповідність Конвенції дій російської національної влади та як актів офіційного (нормативного) тлумачення конвенційних положень його рішення включаються у правову систему Російської Федерації. Визначаючи роль рішень Європейського суду, у статті аналізуються межі допустимого втручання Європейського суду у національну правову систему у контексті співвідношення конвенційного і конституційного нормоконтролю.

Л. Р. Крусян

Статті

02.01.12.139.

342.8:329 Айзатуллов М. М. Правовое регулирование предвыборной деятельности политических партий / Марат Мансурович Айзатуллов // Конституционное и муниципальное право. 2011. № 7. С. 42–46.

Отмечено, что в условиях политического противостояния избирателям, чтобы сделать выбор между политическими партиями, необходима полная, объективная и достоверная информация. Показано, что именно поэтому в ходе предвыборной агитации реализация конституционного права на свободу слова требует строгого соблюдения правовых рамок, гарантирующих ее от злоупотреблений во время стремительно нарастающей борьбы за власть, а составление избирателем собственного мнения должно обеспечиваться посредством предоставления каждому кандидату, избирательному объединению и избирательному блоку возможности довести до избирателей суть своих предвыборных программ.

02.01.12.140.

342.33 Альберт Р. «Выгоды», доступные президентским республикам, в условиях парламентских демократий / Ричард Альберт // Сравнительное конституционное обозрение. — 2011. — № 3. — С. 32–58.

Перечисляются ключевые демократические «выгоды», извлекаемые, по мнению автора, государствами из применения на практике теории разделения властей, и сравниваются возможности получения этих «выгод» президентскими и парламентскими республиками. Оспаривается распространенная точка зрения, согласно которой механизм разделения властей эффективен

только для президентских республик, доказывая, что парламентские республики способны извлекать из применения механизма разделения властей не меньшую пользу.

02.01.12.141.

342.721(470) Андрианова В. В. Право на личную неприкосновенность в России (теоретико-правовые основы) / *Валерия Валерьевна Андрианова* // Государственная власть и местное самоуправление. — 2011. — № 7. — С. 5–7.

Рассмотрены теоретико-правовые основы реализации права на личную неприкосновенность в системе личных конституционных прав и свобод человека. Сделан вывод о том, что большинство цивилистов и криминалистов сужают понятие достоинства человека до одного из личных неимущественных прав, выступающего в неразрывном единстве с понятием чести и репутации. Отмечено, что появилось несколько интересных работ современных авторов, посвященных конституционно-правовым основам права на свободу и личную неприкосновенность (П. А. Астафичев, О. Г. Селихова, Ю. И. Стецовский и др.).

02.01.12.142.

342.565.2(41).001.73 Антонов А. В. Реформа Конституционного Совета Франции / *А. В. Антонов* // Журнал конституционного правосудия. — 2011. — № 2. — С. 27–38.

Проанализирована текущая конституционная реформа во Франции в части совершенствования института конституционного контроля (надзора). В соответствии с новой процедурой контроля конституционности законов, получившей название «приоритетный вопрос о конституционности» («La»), стороны судебного процесса получили право выдвигать в суде довод о несоответствии применяемого закона Конституции и требовать передачи дела в Конституционный Совет для его проверки. Таким образом, впервые во Франции введено право индивидуального обращения в Конституционный Совет и институт последующего контроля (a posteriori). Автор задается вопросом, является ли введение в действие механизма рассмотрения «приоритетного вопроса о конституционности» концом французского партикуляризма в области конституционного контроля.

02.01.12.143.

342.8(470) Ануфриева Н. П. Проблемы избирательного кодекса России / *Наталья Петровна Ануфриева* // Конституционное и муниципальное право. — 2011. — № 7. — С. 27–32.

Рассмотрены проблемы принятия избирательного кодекса России. Обоснована необходимость проведения кодификации избирательного законодательства и принятия избирательного кодекса РФ. На рассмотрение вынесена модель избирательного кодекса России.

02.01.12.144.

342.565.2(470) Арановский К. В. О письменном производстве в конституционной юстиции России / *К. В. Арановский* // Журнал конституционного правосудия. — 2011. — № 2. — С. 18–24.

Проанализирована природа ряда принципов судопроизводства (состязательность, устность, письменность и др.) и показано отличие их понимания в разных правовых системах. В связи с прямым закреплением в Федеральном конституционном законе «О конституционном Суде Российской Федерации» принципа письменного производства автор рассуждает о его полезности и вариантах внедрения в практику Конституционного Суда РФ с учетом существующей в российской среде конституционной традиции.

02.01.12.145.

342.4(439)“1989/90” Арато Э. «(Контр)революция урны для голосования» Орбана как она стала возможна / *Эндрю Арато* // Сравнительное конституционное обозрение. — 2011. — № 3. — С. 13–20.

Описаны события периода смены режима в Венгрии (1989–1990), связанные с необходимостью принятия новой, «несоциалистической» конституции, а также дана оценка последствиям этих событий и участию в них различных политических партий Венгрии и многих венгерских политических деятелей. Представлен критический отзыв об обстоятельствах разработки и принятия новой конституции Венгрии и выражена надежда на то, что, невзирая на все проблемы, принятие новой легитимной демократической конституции станет благополучным завершением процесса смены режима.

02.01.12.146.

342.5(470).001.32 Артамонов А. Н. Источник государственной власти в субъекте Российской Федерации / *Алексей Николаевич Артамонов* // Конституционное и муниципальное право. — 2011. — № 5. — С. 40–43.

Российской Конституцией источником власти в стране определен многонациональный народ РФ. По результатам анализа текстов конституции (уставов) субъектов Федерации автор рассматривает, как решены вопросы источника власти на региональном уровне.

02.01.12.147.

342.1(470) Беше-Головко К. Россия: государство и суверенитет versus общество и легитимность / *Карин Беше-Головко* // Сравнительное конституционное обозрение. — 2011. — № 3. — С. 134–149.

Проанализирована причина появления в России «агрессивной концепции» суверенитета государства, формы ее осуществления в российском праве, а также новейшие формы реакции на нее гражданского общества, пытающегося отстаивать собственную легитимность не менее агрессивными методами. В результате агрессив-

ная концепция суверенитета государства сталкивается с не менее агрессивной концепцией легитимности гражданского общества, что представляет опасность для нормального развития правовой системы и даже для существования самого института государства как такового.

02.01.12.148.

342.565.2(470) Божко В. Анализ влияния принципов права на законодательство через призму правовых позиций Конституционного суда Российской Федерации / В. Божко // Вестник Киевского национального университета им. Т. Шевченка. Юридические науки. К., 2011. Вип. 86. С. 48–52.

Вказано, що серед вчених немає однозначності в розумінні сутності принципів права та їх впливу на законодавство. З'ясовано вплив, який здійснюють принципи права на федеральне законодавство РФ, відповідно до правових позицій Конституційного Суду РФ. У висновках зазначено, що саме принципи права мають зумовлювати зміст законодавства, а не навпаки.

02.01.12.149.

342.565.2(439):341.231.14 Брагьова А. Право толкования: конституционные суды и Конвенция о защите прав человека и основных свобод (на примере Венгрии) / Андраш Брагьова // Сравнительное конституционное обозрение. — 2011. № 2. С. 83–96.

Отмечено, что параллелизм в толковании Европейской конвенции о защите прав человека и основных свобод Европейским судом по правам человека и национальными конституционными судами обусловлен конституционным характером самой Конвенции. Выбрав для подробного рассмотрения пример Венгрии, автор приходит к выводу, что Конституционный суд Венгрии, как и конституционные суды других государств, признавая авторитет Европейского суда, все же сохраняет за собой право итогового толкования норм Конвенции.

02.01.12.150.

342.41:343.296 Велиева Д. С. Сущность экологического вреда и специфика его возмещения: конституционно-правовой аспект / Д. С. Велиева // Современное право. 2011. № 5. С. 43–47.

Рассмотрены понятие и содержание экологического вреда в конституционно-правовом аспекте. Высказана мысль, что экологический вред не сводится к вреду окружающей среде и имущественному вреду. Обосновано, что существующие механизмы возмещения экологического вреда, закрепленные преимущественно гражданским законодательством, недостаточны.

02.01.12.151.

342.4 Вихляева А. А. Политическая и юридическая (конституционная) ответственность органов государственной власти субъектов Российской Федерации / А. А. Вихляева // Современное право. — 2011. — № 6. — С. 39–41.

Проанализирован термин «конституционно-правовая ответственность» («конституционная ответственность»). Рассмотрены примеры политической и юридической (конституционной) ответственности и различные основания наступления конституционной ответственности.

02.01.12.152.

342.511(470) Гайдарбекова А. М. Место и роль посланий Президента Российской Федерации в политико-правовой жизни общества / Асият Муртазалиевна Гайдарбекова // Конституционное и муниципальное право. 2011. № 6. С. 35–37.

Рассмотрены послания Президента как правовые акты и как акты политического толка, содержащие программные принципы, имеющие значение во внутренней и внешней политике государства, приобретающие впоследствии на практике характер установочных документов как для органов власти и должностных лиц, так и для общества в целом и каждого человека. Предложен ряд мер, направленных на создание механизма исполнения указаний Президента, а также ответственности государственных органов и должностных лиц за неисполнение и (или) игнорирование указанных заданий.

02.01.12.153.

342.81(417/419) Гвоздев П. С. Исследование причин выбора избирателей на примере всеобщих выборов в Республике Ирландия / П. С. Гвоздев // Журнал зарубежного законодательства и сравнительного правоведения. — 2011. — № 2. — С. 142–148.

Рассмотрены способы исследования причин выбора избирателей на примере данных социологических исследований по результатам Всеобщих выборов в Республике Ирландия 2002 и 2007 годов. Рассмотрено значение личности, семьи, общества и других факторов при применении избирательной системы Пропорционального представительства посредством единственного передаваемого голоса.

02.01.12.154.

342.734 Гвоздева О. М. К вопросу о конституционно-правовом механизме обеспечения социально-экономических прав человека во внутригосударственной сфере / Ольга Михайловна Гвоздева // Конституционное и муниципальное право. — 2011. — № 6. — С. 25–27.

Рассмотрены различные механизмы перевода конституционных прав в конкретные блага. Сопоставлены механизмы защиты прав, реализации прав, обеспечения прав, дана их классификация. Сформулировано авторское определение конституционно-правового механизма обеспечения социально-экономических прав, названа его структура.

02.01.12.155.

342.726(48) Голяк Л. В. Специализовані омбудсмени у гендерному мейнстрімінгу: досвід Скандинавських країн / Л. В. Голяк // Держава і пра-

во. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2011. Вип. 52. С. 168–173.

Розглянуто питання розбудови національних механізмів забезпечення і захисту прав жінок та гендерної рівності на прикладі Скандинавських країн. Досліджено роль соціальних омбудсманів вказаних країн у проведенні комплексної політики у гендерному мейнстрімінгу та у дотримання антидискримінаційного законодавства у різних сферах суспільного життя.

02.01.12.156.

342.8(470).001.73 Гонштейн В. Д. Историко-правовые аспекты избирательного процесса в рамках избирательного права в России / В. Д. Гонштейн // Государственная власть и местное самоуправление. — 2011. — № 5. — С. 32–36.

Рассмотрены историко-правовые аспекты избирательного процесса в России. Систематизированы концептуальные подходы к реформированию российской избирательной системы.

02.01.12.157.

342.1/4 Гранкин М. И. Конституционный строй: понятие и сущность / Михаил Игоревич Гранкин // Конституционное и муниципальное право. — 2011. — № 8. — С. 3–7.

Раскрыта сущность конституционного строя как основополагающей научной категории и одноименного правового института конституционного права РФ. Сделан вывод, что научная категория «конституционный строй» является словесной формой реально существующего конституционного строя государства и общества. При этом под конституционным строем понимается система органов государственной власти и местного самоуправления, общественных объединений, предпринимательских и некоммерческих организаций, признающих человека и его права высшей ценностью.

02.01.12.158.

340.15(470.661)<19>:342.4 Гумашвили Л. Э. К вопросу об истории становления конституционного законодательства современной Чеченской Республики / Лабаз Элиозович Гумашвили // История государства и права. 2011. № 19. С. 5–8.

Дается краткая история становления конституционного законодательства Чеченской Республики. В ней речь идет о постсоветском и современном этапах формирования ведущей законодательной отрасли субъекта Российской Федерации. Указано, что преодолевая сепаратизм, на референдуме 23 марта 2003 г. была принята Конституция Чеченской Республики, в которую 2 декабря 2007 г. и 2 сентября 2010 г. вносились изменения и поправки.

02.01.12.159.

342.537(470):(347.73:336.146.148) Демидов М. В. Контрольно-счетные органы субъектов Российской Федерации: правовой статус и

проблемы его унификации / Михаил Васильевич Демидов // Конституционное и муниципальное право. 2011. № 5. С. 32–37.

Рассмотрены отдельные правовые аспекты дальнейшего совершенствования и укрепления правового статуса контрольно-счетных органов субъектов РФ как органов парламентского финансового контроля. В связи с этим анализируются основные положения Федерального закона от 7 февраля 2011 г. «Об общих принципах организации и деятельности контрольно-счетных органов субъектов РФ и муниципальных образований». Дальнейшее развитие контрольно-счетных органов субъектов РФ непосредственно связано с необходимостью унифицирования их правового статуса и порядка формирования.

02.01.12.160.

342.565.2(470) Джавахян Р. М. Проверка Конституционным Судом Российской Федерации конституционности закона, примененного или подлежащего применению в конкретном деле: тенденции и перспективы / Роман Марсельевич Джавахян // Конституционное и муниципальное право. 2011. № 6. С. 40–43.

Проанализированы тенденции конституционно-правового регулирования в сфере проверки Конституционным Судом РФ конституционности законов по основаниям, предусмотренным ч. 4 ст. 125 Конституции России. Затронуты некоторые актуальные, по мнению автора, вопросы правовой регламентации соответствующих общественных отношений.

02.01.12.161.

342.5(470):34.03 Ирхин И. В. О конституционно-правовой ответственности органов государственной власти субъектов Российской Федерации / Игорь Валерьевич Ирхин // Конституционное и муниципальное право. — 2011. — № 6. — С. 21–23.

Рассмотрены различные аспекты института конституционно-правовой ответственности органов государственной власти субъектов РФ. Особое внимание уделено необходимости оптимизации правового регулирования механизма реализации института конституционно-правовой ответственности органов государственной власти субъектов РФ.

02.01.12.162.

342.24(430) Княгинин К. Н. Федеративная территориальная структура Германии: от прошлого к настоящему (часть 1) / Константин Николаевич Княгинин // Конституционное и муниципальное право. 2011. № 7. С. 65–70; № 8. С. 74–80.

Исследована история формирования и развития территориального устройства Германии за последние несколько сотен лет. Оцениваются факторы, предопределявшие это территориальное устройство. Проанализированы условия и причины, сдерживающие и стимулирующие территориальные реформы.

02.01.12.163.

342.565.2(470) Коваленко Е. А. Взаимодействие органов конституционно-уставного контроля / *Екатерина Алексеевна Коваленко* // Государственная власть и местное самоуправление. — 2011. — № 6. — С. 24–30.

Рассмотрены некоторые проблемы, возникающие из-за отсутствия четкого установления границ полномочий органов конституционного (уставного) контроля в субъектах РФ и Конституционного Суда РФ. Указано на необходимость совершенствования действующего законодательства, регулирующего организацию и деятельность конституционных (уставных) судов субъектов РФ.

02.01.12.164.

342.565.2(470):340.134 Кожевников О. А. Решения Конституционного Суда РФ как один из путей повышения качества законодательной техники и уровня законности в правоприменительной деятельности органов публичной власти / *Олег Александрович Кожевников* // Конституционное и муниципальное право. — 2011. — № 5. — С. 27–29.

Раскрыта проблема современного российского права — анализ места в роли решений Конституционного Суда РФ в формировании правотворческой и правоприменительной практики. Сделан вывод о том, что правовые позиции Конституционного Суда РФ, изложенные в его решениях, могли бы существенным образом повысить качество принимаемых органами публичной власти решений и снизить уровень правового нигилизма в российском обществе.

02.01.12.165.

342.565.2(470).001.36 Комарова В. В. Институционализация конституционного контроля в субъектах Российской Федерации / *Валентина Викторовна Комарова* // Государственная власть и местное самоуправление. — 2011. — № 6. — С. 30–33.

Рассмотрены вопросы реализации полномочий конституционных судов субъектов Федерации по осуществлению конституционного контроля в сравнительно-правовом аспекте. Сделан вывод о том, что законодательное закрепление исследуемого предмета разнообразно, направлено на институционализацию органов конституционного контроля в рамках общей задачи поддержания конституционной законности.

02.01.12.166.

342.511(470+479.25) Конджакулян К. М. Некоторые кадровые полномочия президентов Российской Федерации и Республики Армения в механизме государственной власти / *Карен Манвелович Конджакулян* // Конституционное и муниципальное право. — 2011. — № 6. — С. 38–40.

Рассмотрены некоторые кадровые полномочия президентов двух государств в механизме государственной власти. Путем сравнительно-

правового анализа нормативно-правовой базы предложены практические предложения по усовершенствованию законодательства Российской Федерации и Республики Армения в данной сфере.

02.01.12.167.

342.4(4+470):351.811 Коняев С. А. Конституционное регулирование сферы дорожного движения в зарубежных странах / *Станислав Александрович Коняев* // Конституционное и муниципальное право. — 2011. — № 7. — С. 62–64.

Исследовано регулирование сферы дорожного движения и его безопасности в конституциях зарубежных стран. Обращено внимание на пробелы Конституции РФ в данной сфере. Конституции зарубежных стран классифицированы на три группы с точки зрения регулирования сферы дорожного движения. В работе предложены направления совершенствования Конституции России на основе опыта зарубежных стран (Германии, Швейцарии).

02.01.12.168.

342.565.2(470):342.76 Красинский В. В. Правовые позиции Конституционного суда РФ по вопросам ограничения прав российских граждан на участие в выборах в связи с наличием иностранного гражданства либо вида на жительство на территории иностранного государства / *В. В. Красинский* // Современное право. — 2011. — № 6. — С. 46–51.

Проанализированы правовые позиции Конституционного суда РФ по вопросам ограничения прав граждан на участие в выборах. Рассмотрены разные подходы органов конституционной юстиции к решению вопросов гражданства и правовые требования к организаторам выборов.

02.01.12.169.

342.572 Липчанская М. А. Участие граждан Российской Федерации в обсуждении и экспертировании проектов нормативных правовых актов как форма участия в правотворческом процессе / *М. А. Липчанская* // Современное право. — 2011. — № 5. — С. 25–29.

Рассмотрены такие формы участия граждан РФ в правотворческом процессе, как участие в публичных обсуждениях законопроектов и участие в общественной экспертизе проектов нормативных правовых актов. Проанализированы проблемы правового регулирования и практической реализации указанных процессов.

02.01.12.170.

342:261.7 Мальманн М. Пути к конституционному секуляризму — основы политико-правового понятия / *Маттиас Мальманн* // Сравнительное конституционное обозрение. — 2011. — № 2. — С. 14–22.

Отмечено, что существуют разные оценки влияния религий на современное общество. Исследованы три важных измерения секуляризма:

социальное (связанное с непосредственно секулярным характером практической социальной жизни), конституционное (связанное с понятием и идеей нейтральности государства) и легитимное (связанное с аксиологическими основаниями и ценностными источниками современного конституционного порядка). Рассмотрены источники идеи о необходимости разделения власти и религии, а также теории, способствовавшие развитию этой идеи.

02.01.12.171.

342.734:364.048.6 Матюшева Т. Н. Правовое регулирование патроната как средства оптимизации образования детей-сирот (конституционный аспект) / *Татьяна Николаевна Матюшева* // Конституционное и муниципальное право. — 2011. — № 8. — С. 71–74.

Отмечено, что отношения в области образования в период проведения его реформирования отличаются появлением субъектов с особым правовым статусом. Исследованы проблемы патроната, а также проблемы формирования нормативно-правовой базы образования. В этой связи целью статьи является обобщение как отечественного, так и международного опыта развития законодательства о патронате, определение наиболее эффективной модели его функционирования.

02.01.12.172.

342.737(470) Миролюбова С. Ю. Проблемы взаимосвязанности права на выбор места жительства и права на жилище в Российской Федерации / *Светлана Юрьевна Миролюбова* // Конституционное и муниципальное право. — 2011. — № 6. — С. 23–25.

Рассмотрены особенности реализации права на свободу выбора места жительства и права на жилище. Взаимозависимость данных прав должна проявляться в том, что гражданин выбирает место жительства в пределах России и в выбранном месте жительства реализует право на жилище.

02.01.12.173.

342.511 Михалев В. Институт президента в современном мире / *В. Михалев* // Юридический вестник. — 2011. — № 2. — С. 57–63.

Приведена характеристика правового института президента в современном мире. Рассмотрено начало зарождения института президента и его современные трансформации в зарубежных государствах. Приведена характеристика форм правового положения института президента в различных странах, требований к кандидатам на пост президента, способов избрания президента, полномочий и форм ответственности президента.

02.01.12.174.

342.511 Мішина Н. Президенти як суспільні лідери / *Н. Мішина* // Юридичний вісник. — 2011. — № 2. — С. 64–68.

Висунуто і обґрунтовано тезу про те, що розвиток сучасної конституційно-правової практики надає підстави з-поміж інших функцій глав держав із республіканською формою правління виокремлювати нову функцію — функцію забезпечення суспільного розвитку. Наведено передумови формування цієї функції та її відмінності від інших функцій президентів.

02.01.12.175.

342.55(410) Мяловицка Н. А. Правовой статус автономных утворень в державному устрої Великобританії / *Н. А. Мяловицка* // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2011. — Вип. 52. — С. 198–205.

Досліджено історико-правові особливості розвитку Великобританії. Визначено та проаналізовано форми цієї держави. З'ясовано статус автономних утворень, які входять до її складу. Зазначено, що своєрідність чинної британської конституції створює дедалі більше незручностей користування нею як громадянам країни, так і в міжнародних відносинах. Особливо це стало відчутним після входження Великобританії до ЄС, членство в якому потребує мати в кожній державі чітке та уніфіковане законодавство, в тому числі й конституційне.

02.01.12.176.

341.231.14(4)+342.565.2(470) Нуртдинова А. Ф. Право на уважение семейной жизни и его защита Европейским Судом по правам человека / *А. Ф. Нуртдинова* // Журнал конституционного правосудия. — 2011. — № 2. — С. 1–8.

Рассмотрено право на уважение семейной жизни, гарантированное Конвенцией о защите прав человека 1950 года. Проанализированы проблемы реализации этого права в контексте практики Конституционного Суда РФ и Европейского Суда по правам человека. Автор участвует в дискуссии о пределах и границах юрисдикции Европейского Суда по правам человека и национального суверенитета.

02.01.12.177.

342.5:340:008 Окулич И. П. Актуальные вопросы повышения уровня культуры публично-властных субъектов в современных общественно-политических условиях Российской Федерации / *Иван Петрович Окулич, Наталья Сергеевна Конева* // Конституционное и муниципальное право. — 2011. — № 8. — С. 11–14.

Проанализированы проблемы состояния правовой культуры в современных общественно-политических условиях РФ. Рассмотрены вопросы повышения уровня правовой культуры в деятельности органов законодательной и исполнительной власти на федеральном и региональном уровнях.

02.01.12.178.

342.34(470.67) Омарова З. Н. Тернистый путь становления представительной демократии в Республике Дагестан / *Зухра Нартбиевна*

Омарова, Нариман Асварович Асваров // Конституционное и муниципальное право. 2011. № 8. С. 41–47.

Освещены вопросы становления и развития правового статуса законодательного (представительного) органа государственной власти Республики Дагестан в период проводимых в стране конституционных реформ. Исследовано место и роль национального фактора при формировании парламента республики.

02.01.12.179.

342.8(4/9) Павлушкин А. В. Конституционно-правовой статус избирательных органов в зарубежных странах / А. В. Павлушкин // Журнал зарубежного законодательства и сравнительного правоведения. — 2011. — № 2. — С. 34–43.

Рассмотрены проблемы регламентации статуса избирательных органов зарубежных государств. Исследованы вопросы организации деятельности избирательных органов непосредственно в конституциях государств, а также отдельные аспекты формирования избирательных органов и статуса их членов.

02.01.12.180.

342(470):316.61:81'37 Попов Е. А. Социокультурная семантика российского конституционализма / Евгений Александрович Попов // Конституционное и муниципальное право. 2011. № 7. С. 4–6.

Статья раскрывает важнейшие социокультурные смыслы в российском конституционализме XX в., обращаясь к реконструкции ценностно-смысловых комплексов, оказывающих воздействие на человека, культуру, общество и государство. Упор при этом делается на когнитивный ракурс бытования конституции в системе права и в системе социокультурных отношений.

02.01.12.181.

342.553(470) Праскова С. В. Упразднение муниципальных образований: критерии допустимости / С. В. Праскова // Журнал российского права. 2011. № 3. С. 57–64.

Рассмотрены понятие упразднения муниципального образования и критерии допустимости упразднения поселений, предусмотренные федеральным законодательством. Проанализированы примеры небольших по числу жителей муниципальных образований, выявлено их неполное соответствие критериям допустимости упразднения поселений. Предложены соответствующие поправки в Федеральный закон «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации»

02.01.12.182.

342:(008+330) Сазонникова Е. В. Взаимосвязь методологических блоков науки конституционного права (культурологического и экономического) / Елена Викторовна Сазонникова // Конституционное и муниципальное право. — 2011. — № 6. — С. 2–4.

Статья посвящена проблематике взаимосвязей методологических блоков науки конституционного права — культурологического и экономического. Сделан вывод о равнозначности данных методологических блоков науки и о продуктивности совместного применения культурологического и экономического исследовательского инструментария. Особое внимание уделено культурной собственности как объекту конституционно-правового регулирования.

02.01.12.183.

342.537.92(470) Салихов Д. Р. Оппозиционная деятельность в России: проблемы и перспективы / Дамир Равильевич Салихов // Конституционное и муниципальное право. 2011. № 7. С. 52–56.

Рассмотрена оппозиционная деятельность как конституционно-правовое явление современной России. Проанализированы особенности статуса оппозиции. Сделан вывод о необходимости институционализации оппозиции и принятия закона об основных гарантиях оппозиционной деятельности.

02.01.12.184.

351.746.1(470) Самородов Н. М. Совершенствование правовой базы обеспечения национальной безопасности в Российской Федерации / Николай Михайлович Самородов // Конституционное и муниципальное право. — 2011. — № 5. — С. 19–22.

Проанализировано развитие законодательства РФ о безопасности с 1992 г. по настоящее время. Приведены мотивы, послужившие основанием для разработки и принятия Федерального Закона от 28 декабря 2010 г. № 390-ФЗ «О безопасности». Отражены принципиальные различия федерального закона от ранее действовавшего закона РФ, в том числе при определении статуса Совета Безопасности РФ. Отмечена необходимость в определении задач и полномочий рабочих органов Совета Безопасности РФ и обеспечивающего его деятельность аппарата в рамках издания (внесения изменений) соответствующих нормативных правовых актов.

02.01.12.185.

342.732(470) Смирнова Ю. В. Конституционное право на жилище в системе смежных прав и свобод в Российской Федерации / Юлия Викторовна Смирнова // Конституционное и муниципальное право. — 2011. — № 8. — С. 30–33.

Раскрыта связь конституционного права на жилище с другими правами и свободами, закрепленными в Конституции РФ. Среди них: право на жизнь; право на неприкосновенность частной жизни, личной и семейной тайны; право на неприкосновенность жилища; право на свободу передвижения, выбор места пребывания и жительства; право частной собственности; право на судебную защиту.

02.01.12.186.

342.734:364.025.22 Снежко О. Пределы законодательных ограничений социальных прав / *Олег Снежко* // Сравнительное конституционное обозрение. — 2011. — № 2. — С. 34–46.

Рассмотрены проблемы ограничений социальных прав в законодательстве. На основе обобщения практики российского конституционного правосудия выделены критерии, цели, принципы этих ограничений, проанализирована деятельность законодательных органов с позиции реального правопользования определенными социальными благами. Указано на противоречия, существующие в российском законодательстве в связи с обеспечением социальных прав граждан, закрепленных в Конституции РФ. Сделана попытка выявления их основных причин и способов преодоления.

02.01.12.187.

342.537.2(438) Соловьев Д. Парламентское расследование в Польше: правовой статус «лица, вызванного следственной комиссией» / *Дмитрий Соловьев* // Сравнительное конституционное обозрение. — 2011. — № 3. — С. 21–31.

На основе анализа положений действующего законодательства, решений Конституционного Трибунала Республики Польша и взглядов современной правовой доктрины раскрыто содержание правового статуса лиц, вызванных следственной комиссией Сейма Республики Польша. Подробно рассмотрены субъективные права, гарантии реализации этих прав, юридические обязанности и юридическая ответственность данных лиц.

02.01.12.188.

342.537.3(470):347.96 Тарасов О. Законопроект о бесплатной юридической помощи в системе российского законодательства / *Олег Тарасов* // Сравнительное конституционное обозрение. — 2011. — № 3. — С. 127–133.

Статья посвящена определению будущего места проектируемого федерального закона о бесплатной юридической помощи в системе российского законодательства и перспективам его влияния на последующее законодательное регулирование смежных отношений. Особо подчеркнута важность введения квалификационных требований к качеству бесплатной юридической помощи и к лицам, оказывающим такую помощь, а также формирования отлаженного механизма контроля за соблюдением этих требований.

02.01.12.189.

342.565.2(470):342.736 Татаринов С. А. К вопросу о расширении полномочий Конституционного Суда Российской Федерации по рассмотрению и разрешению дел в связи с жалобами граждан / *Сергей Александрович Татаринов* // Конституционное и муниципальное право. — 2011. — № 6. — С. 44–48.

Проанализированы теоретические и практические аспекты деятельности Конституционного

Суда РФ по рассмотрению и разрешению дел в связи с жалобами граждан. Раскрываются цели и задачи названного вида конституционного судопроизводства, обосновывается необходимость включения новых объектов, подлежащих конкретному нормоконтролю, и расширения круга субъектов, обладающих правом подавать жалобу в Конституционный Суд. Внесены конкретные рекомендации и предложения по совершенствованию регулирования процедуры введения в действие и исполнения постановлений Конституционного Суда, вынесенных по результатам рассмотрения и разрешения дел по жалобам граждан в сфере правотворчества и судебной правоприменительной практики.

02.01.12.190.

342:347.132.14 Трофимова Г. А. Злоупотребление правами как основание конституционно-правовой ответственности федеральных органов государственной власти / *Галина Анатольевна Трофимова* // Конституционное и муниципальное право. — 2011. — № 5. — С. 12–16.

Отмечено, что злоупотребление правами — одна из наиболее сложных теоретических составляющих института конституционной ответственности. Определены пределы осуществления конституционного права и сформулированы основания (деликты) конституционно-правовой ответственности за злоупотребление правами на примере деятельности ряда федеральных органов государственной власти.

02.01.12.191.

342.845(470) Трыканова С. А. Актуальные аспекты реализации и пути оптимизации организационно-правовых механизмов регистрации (учета) избирателей, участников референдума в Российской Федерации / *Светлана Анатольевна Трыканова* // Конституционное и муниципальное право. — 2011. — № 5. — С. 47–50.

Рассмотрены актуальные аспекты реализации существующей Государственной системы регистрации (учета) избирателей, участников референдума в РФ. Предложены некоторые пути оптимизации организационно-правовых механизмов этой системы.

02.01.12.192.

342.722(470) Фасеев И. Ф. Конституционно-правовое значение непосредственного действия прав граждан избирать и быть избранными в представительные органы власти / *Ильдар Фазылович Фасеев* // Конституционное и муниципальное право. — 2011. — № 7. — С. 33–41.

Проанализировано конституционно-правовое значение положения ст. 18 Конституции РФ о непосредственном действии прав и свобод человека и гражданина применительно к правовому регулированию прав граждан избирать и быть избранными в представительные органы власти. Рассмотрены нарушения непосредственного действия конституционных прав граждан быть избранными в представительные органы власти.

02.01.12.193.

342.531(470):35.072.6:336 Фатьянова Е. В. Контрольные функции палат Федерального Собрания в сфере финансов / Елена Витальевна Фатьянова // Конституционное и муниципальное право. — 2011. — № 8. — С. 34—35.

Отражены непосредственные контрольные полномочия палат Федерального Собрания РФ. Рассмотрены особенности правового регулирования контрольной функции Федерального Собрания РФ.

02.01.12.194.

342.534(470) Федюнин С. С. Особенности нормативно-правового регулирования конституционной ответственности депутатов законодательных (представительных) органов государственной власти субъектов РФ и высших должностных лиц субъектов РФ / Сергей Сергеевич Федюнин // Конституционное и муниципальное право. — 2011. — № 5. — С. 43—46.

На основе анализа нормативных правовых актов, регулирующих основания и порядок привлечения к конституционной ответственности депутатов законодательных (представительных) органов государственной власти и высших должностных лиц субъектов РФ, выявлены особенности источников регулирования ответственности названных лиц, которые могут быть использованы в совершенствовании законодательства в рассматриваемой сфере.

02.01.12.195.

342:34.023:342.553 Филиппова Н. А. Территориальный коллектив как субъект конституционного права / Наталья Алексеевна Филиппова // Конституционное и муниципальное право. — 2011. — № 6. — С. 10—14.

Предложена концепция территориального коллектива как субъекта конституционного права. Раскрыто юридическое содержание его признаков. Систематизированы модели институционализации территориальных коллективов в конституциях современных государств.

02.01.12.196.

342.531.43(73):340.114 Фрайот С. П. Использование Верховным судом США иностранных источников права в делах, касающихся коммерческих и экономических вопросов: анализ установившейся практики и современных споров / Стивен П. Фрайот // Сравнительное конституционное обозрение. — 2011. — № 2. — С. 23—33.

Исследованы вопросы использования Верховным судом США иностранного права и прецедента в делах, касающихся коммерческих и экономических вопросов. Проанализирована судебная практика применения источников зарубежного права в коммерческих делах. Рассмотрено может ли применяться опыт других демократических государств для определения того, является ли судебная практика исторической случайностью или закономерностью и должна

ли она найти свое отражение в нормативно-правовых актах, в частности в Конституции.

02.01.12.197.

342.33 Француз-Яковец Т. А. Особенности взаимодействия двопалатного парламента с органами исполнительной власти в практике современных демократических держав / Т. А. Француз-Яковец // Бюллетень Министерства юстиции Украины. — 2011. — № 7. — С. 27—33.

Досліджено функціональну взаємодію бікамеральних парламентів та органів законодавчої влади. Розглянуто особливості системи стримувань і противаг між органами законодавчої та виконавчої влади, які існують в сучасних демократичних державах. Відмічено, що для сучасних демократичних держав характерним є організація тісної взаємодії між виконавчою та законодавчою владою. Історична практика демократичних європейських країн продемонструвала, що загальноприйнятої системи стримувань і противаг не існує, як не існує єдиних стандартів реалізації принципу поділу влади.

02.01.12.198.

342.565.2(470) Хорошильцев А. И. Конституционный Суд Российской Федерации как орган государственной конституирующей власти / Александр Иванович Хорошильцев // Конституционное и муниципальное право. — 2011. — № 7. — С. 44—46.

Показано место Конституционного Суда РФ в системе органов государственной власти, в которой выделяются конституирующий и организационный уровни. К конституирующему уровню власти в РФ отнесены Конституционный Суд, Президент и Конституционное собрание.

02.01.12.199.

342.7 Цакиракис С. Пропорциональность: посягательство на права человека? / Ставрос Цакиракис // Сравнительное конституционное обозрение. — 2011. — № 2. — С. 47—66.

Указано, что взвешивание (balancing) главный метод разрешения конфликтов по поводу основных прав в целом ряде конституционных судов по всему миру. Европейский суд по правам человека постоянно «взвешивает» права человека, сопоставляя их друг с другом и с конкурирующими общественными интересами, придавая принципу пропорциональности статус одного из базовых принципов интерпретации европейской Конвенции о защите прав человека и основных свобод. В статье рассматривается дискуссия вокруг метода взвешивания в контексте американского конституционного права и Конвенции, а также теории, утверждающие, что поиск баланса в той или иной форме является необходимой мерой при разрешении конфликтов по поводу прав человека. Утверждается, что использование принципа пропорциональности это основанная на ложных посылах погоня за точностью и объективностью в деле разрешения споров о правах человека; с его точки зрения,

суды должны сконцентрировать внимание на реальных правовых вопросах, стоящих за подобными спорами.

02.01.12.200.

342.72/73:007:342.56 Чаплинский А. В. Сохранение конституционного права на информацию в сфере судебной власти / *Александр Владимирович Чаплинский* // Конституционное и муниципальное право. 2011. № 8. С. 68—71.

Рассмотрены некоторые особенности права на информацию применительно к судебной системе. Проанализированы закрепленные в Конституции России идеи, лежащие в основе права на информацию в сфере правосудия, и правомочия, составляющие содержание данного права.

02.01.12.201.

342.721 Чапчиков С. Ю. Необходима конституционная доктрина безопасности личности, общества, государства / *Сергей Юрьевич Чапчиков* // Конституционное и муниципальное право. 2011. № 6. С. 14—18.

Отмечено, что формирование конституционной доктрины безопасности является важной задачей теории и практики современного российского конституционализма и должно базироваться, во-первых, на признании решающего значения Конституции в системе правовых средств сбалансированного обеспечения безопасности личности, общества и государства; во-вторых, на последовательной конкретизации конституционных начал безопасности в текущем законодательстве, а также активном использовании нормативно-доктринального потенциала решений Конституционного Суда РФ по проблемам безопасности личности, общества, государства; в-третьих, на системе реальных (фактических) отношений безопасности, определяющих режим статусного состояния личности, общества, государства, который приобретает конституционные характеристики, а сама система безопасности становится конституционной безопасностью.

02.01.12.202.

342.846(470):342.33 Чуров В. Е. Демократия и управление избирательным процессом: отечественная модель / *В. Е. Чуров, Б. С. Эбзеев* // Журнал зарубежного законодательства и сравнительного правоведения. 2011. № 3. С. 24—35.

Рассмотрен конституционный строй РФ и связанные с этим вопросы организации избирательного процесса. Проведен анализ правового статуса Центральной избирательной комиссии. Исследованы современные подходы к теории разделения властей. Проанализирована конституционная модель разделения властей в РФ. Раскрыты вопросы, связанные с политическими партиями и функционированием конституционного механизма демократии. Исследованы вопросы судебной защиты прав членов избирательных комиссий.

02.01.12.203.

342 Шаповал В. Н. Об особенностях конституционного развития постсоветских стран / *Владимир Николаевич Шаповал* // Конституционное и муниципальное право. — 2011. — № 7. — С. 57—61.

Отмечено, что одной из особенностей конституционного развития постсоветских стран является восприятие идей и принципов, институтов и процедур из опыта так называемых старых демократий. При этом соответствующие заимствования зачастую осуществляются не по смыслу, а по форме. Примером служит реализация принципа разделения властей. Обращено внимание на то, что перспективы конституционного развития постсоветских стран, и в частности реализации принципа разделения властей, в первую очередь зависят от способностей общества эволюционировать как гражданское, а его политической системы развиваться как демократическая.

02.01.12.204.

342:340.132 Шарнина Л. А. К вопросу о разграничении усмотрения и произвола в конституционном праве / *Любовь Александровна Шарнина* // Конституционное и муниципальное право. 2011. № 7. С. 11—12.

В статье автор ставит дилемму, лежащую в основе разграничения усмотрения и произвола в праве: всегда ли переход от усмотрения к произволу связан с превышением формально установленных пределов усмотрения или проявление произвола возможно без нарушения внешних рамок дискреции и разрешает ее через доказывание второй посылки; определяет критерии установления произвола в праве, иллюстрирует их действие примерами из конституционного законодательства РФ; определяет отличительные признаки произвола от превышения внешних пределов усмотрения.

02.01.12.205.

349.3:342.734:342.565.2(470) Шелудякова Т. В. Социальные права граждан: виды и защита Конституционным Судом Российской Федерации / *Татьяна Васильевна Шелудякова* // Социальное и пенсионное право. 2011. № 3. С. 13—17.

Исследовано содержание и виды социальных прав, закрепленных в Конституции РФ и конституциях зарубежных стран. Проанализированы правовые позиции Конституционного Суда РФ в сфере социальной защиты. Предложено расширить перечень субъектов, которые вправе обращаться в федеральный орган конституционного контроля.

02.01.12.206.

342.766:347.23 Шмакова Е. Б. Общественный интерес как условие изъятия собственности в конституциях зарубежных стран / *Екатерина Борисовна Шмакова* // Конституционное и муниципальное право. — 2011. — № 6. — С. 7—9.

Представлен анализ понятия «общественный интерес», закрепленного в качестве одного из условий изъятия собственности в большинстве конституций зарубежных стран. Сделан вывод, что при изъятии имущества общественный интерес служит неограниченному кругу лиц или является полезным для большинства. При этом в силу конституционного принципа экономической и социальной сбалансированности следует признать возможным присутствие в частном интересе публичного интереса.

02.01.12.207.

342.721 Югов А. А. Конституционный статус личности — ядро правовой свободы личности / *Анатолий Александрович Югов* // Конституционное и муниципальное право. — 2011. — № 5. — С. 2—8.

В юридической науке усилиями нескольких поколений талантливых ученых фундаментально разработана общая теория конституционного статуса личности. Но в то же время еще недостаточно полно исследованы новаторские идеи и юридические конституции правовой свободы личности, содержащиеся в федеральной Конституции 1993 г. Предпринята попытка сформировать нормативно наполненный вариант конституционного статуса личности с учетом различий в правовом положении отдельных групп индивидов, определенных в действующем Основном законе РФ.

Див. також: 10.01.12.913, 11.01.12.959.

МУНІЦИПАЛЬНЕ ПРАВО

Книги

02.01.12.208.

352(477)(094.1) Науково-практичний коментар Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» / упоряд.: В. Е. Теліпко, С. А. Панасюк. — К.: ЦУЛ, 2011. — 400 с.

Подано постатейний аналіз чинної редакції базового для системи нормативної регламентації місцевого самоврядування в Україні правового акта ЗУ «Про місцеве самоврядування в Україні», з останніми змінами і доповненнями, що набули чинності з 1 січня 2011 р.

Автореферати

02.01.12.209.

342.5(477)(043.3)+342.7(477)(043.3) Батанов О. В. Муніципальна влада в Україні: конституційно-правові проблеми організації та функціонування: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.02 / *Батанов Олександр Васильович*; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2011. — 34 с.

Висвітлено еволюцію системи уявлень про місцеве самоврядування у вітчизняній та за-

рубіжній юридичній думці в аспекті теоретико-методологічного розуміння вчення про муніципальну владу. Запропоновано розглядати її як теоретико-правову основу сучасного муніципалізму та систему знань про муніципальну владу. Розкрито конституційно-правову природу муніципальної влади як виду публічної влади в Україні. Сформульовано визначення поняття муніципальної влади та висвітлено її основні конституційно-правові характеристики. Досліджено теоретичні та практичні проблеми співвідношення муніципальної та державної влади. Здійснено комплексний суб'єктно-об'єктний аналіз муніципальної влади. Розкрито особливості право-суб'єктності територіальної громади як первинного об'єкта муніципальної влади в Україні. Досліджено концептуальні проблеми конституційно-правової регламентації об'єктного складу муніципальної влади в Україні, первинну основу якого утворюють питання місцевого значення. Досліджено функції муніципальної влади, дано їх понятійну характеристику та розкрито їх ознаки. Здійснено класифікацію функцій муніципальної влади. Проаналізовано концептуальні конституційно-правові проблеми реалізації функцій муніципальної влади в Україні. Висвітлено актуальні конституційно-правові проблеми організації та функціонування муніципальної влади в аспекті її взаємодії із людиною і громадянином в Україні. Досліджено концептуальні проблеми становлення муніципальних прав та свобод особи в Україні. Розкрито особливості реалізації окремих видів прав та свобод людини і громадянина у сфері місцевого самоврядування.

02.01.12.210.

342.553:340.149(477)(043.3) Калиновська Т. О. Нормативно-правові акти місцевих рад як органів місцевого самоврядування в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.02 / *Калиновська Тетяна Олександрівна*; Нац. акад. внутр. справ. — К., 2011. — 20 с.

Досліджено юридичну природу нормативно-правових актів місцевих рад, їх ознаки та види. З'ясовано їх місце в системі актів місцевого самоврядування та визначено роль у регулюванні муніципальних правовідносин. Опрацьовано стан наукових досліджень проблеми нормативно-правових актів місцевих рад. Установлено вимоги їх легітимності, проаналізовано повноваження державних органів, що здійснюють державний контроль та нагляд за законністю нормативно-правових актів представницьких органів місцевого самоврядування. Сформульовано комплекс пропозицій щодо вдосконалення правового врегулювання питання нормативно-правових актів місцевих рад, підвищення ефективності державного контролю за законністю даних актів, а також удосконалення процедури їх оскарження.

02.01.12.211.

342.25(043.3) Набока І. В. Постійні комісії місцевих рад: організаційно-правові питання

діяльності: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.02 / *Набока Ілона Володимирівна*; Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Я. Мудрого». Х., 2011. — 21 с.

На основі комплексного теоретичного аналізу розглянуто і з'ясовано особливості сутності правової природи поняття і значення інституту постійних комісій у загальній системі муніципальної влади та управління. Визначено основні шляхи удосконалення нормативної бази, концептуальних засад їх організації та функціонування. Запропоновано низку авторських визначень понять: «постійні комісії представницьких органів місцевих органів самоврядування», «функції постійних комісій», «рекомендації», «висновки», «рішення». Розкрито їх змістову характеристику, систему, структурно-елементний склад. Проведено детальне дослідження їх історичного розвитку, з'ясовано особливості правового регулювання й статусу постійних комісій (комітетів) за кордоном, методології взаємовідносин постійних комісій з органами публічної влади, об'єднаннями громадян, організаціями, підприємствами, установами. Сформульовано пропозиції і рекомендації з удосконалення правового статусу постійних комісій місцевих рад в Україні у межах муніципальної реформи. Розроблено рекомендації та пропозиції щодо удосконалення національного законодавства з відповідних питань.

Реферати

02.01.12.212.

342.8(470):352 Кряжков В. А. Выборы в системе местного самоуправления: конституционно-правовая модель, тенденции и перспективы / *Владимир Алексеевич Кряжков* // Конституционное и муниципальное право. — 2011. — № 9. С. 53—56.

В статье автор анализирует конституционно-правовую модель выборов в системе местного самоуправления и выделяет несколько тенденций относительно развития института выборов и выборных органов местного самоуправления в Российской Федерации.

Одна из таких тенденций — замещение в отдельных случаях равного общего и прямого избирательного права косвенными или квазизыборными процедурами и соответственно формирование таким способом не выборных, а квазизыборных (квазипредставительских) органов местного самоуправления. Указанный способ, в частности, применяется в отношении представительных органов муниципального района и глав муниципальных образований. Автор аргументирует несоответствие такой тенденции положениям Конституции Российской Федерации и Европейской хартии местного самоуправления следующим: во-первых, ограничением конституционного права граждан избирать и быть избранными, во-вторых, отсутствием в российском законодательстве положений о косвенном избира-

тельном праве, в-третьих, перспективой создания в России особого вида местного самоуправления, в системе которого могут отсутствовать прямые выборы и представительные органы сформированы на их основе.

Вторая тенденция, которая выделяется автором, заключается в определенном обесценивании выборов как института прямой демократии и нарушении принципа самостоятельности и независимости местного самоуправления. Указанное проявляется в ситуации, когда глава муниципального образования, непосредственно избранный населением, может быть отправлен в отставку на общих основаниях по инициативе депутатов представительного органа данного муниципального образования или высшего должностного лица Российской Федерации.

Третья тенденция — девальвация и манипулирование выборами заключается в блокировке деятельности представительного органа муниципального образования на основании организованного отказа новоизбранных депутатов от своих мандатов, что согласно судебным решениям субъектов федерации ведет к досрочному прекращению полномочий всех новоизбранных депутатов. Автор предлагает пути решения такой противоправной практики подмены выборов судебными процедурами, в частности, им поддерживается правовая позиция Конституционного Суда Российской Федерации о необходимости проведения повторных выборов только в округах, где оказались незамещенными депутатские мандаты; предлагается установить обязанность для лиц, которые без рациональных объяснений отказались от депутатских мандатов, возмещать расходы на проведение повторных выборов и не допускать их к участию в следующих избирательных процессах. Резюмируется снижение роли выборов как инструмента преобразования системы местного самоуправления.

М. В. Афанасьева

02.01.12.213.

342.553(477).001.73 Любченко П. Конституційні основи реформування місцевого самоврядування в Україні / *П. Любченко* // Юридичний вісник. — 2011. — № 3. — С. 59—64.

Досліджено регулювання місцевого самоврядування Конституцією України, визначено загальні напрямлення вдосконалення конституційних засад організації та функціонування місцевих органів влади. Зазначено, що місцеве самоврядування потребує комплексного, системного нормативно-правового регулювання на трьох рівнях: конституційному, на якому встановлюються базові принципи й концептуальні засади; законодавчому — конкретизація конституційних положень і закріплення основ місцевого самоврядування в Україні; локальному, на якому відповідно до Конституції й законів України і з урахуванням історичних, національно-культурних традицій, соціально-економічних і географіч-

них особенностей местного життя регулюється переважно більшість суспільних відносин місцевого самоврядування. Суттєве значення для подальшого розвитку місцевого самоврядування має конституційне регулювання адміністративно-територіального устрою України, при цьому реформа територіального устрою може як позитивно, так і негативно вплинути на розвиток місцевого самоврядування. Пропонується на конституційному рівні закріпити таку організаційну форму міжмуниципальної співпраці, як союз громад, практика функціонування яких є поширеною в деяких зарубіжних країнах. Визначено, що однією із основ конституційного статусу місцевого самоврядування є недопустимість обмеження прав місцевого самоврядування і належних йому повноважень щодо вирішення питань місцевого значення. Розглянуті деякі питання конституційного регулювання взаємовідносин органів місцевого самоврядування і органів державної влади. Зроблено висновок, що місцеві державні адміністрації у взаємовідносинах з органами місцевого самоврядування повинні здійснювати виключно наглядово-контрольні та аналітично-консультативні функції.

Ю. Ю. Бальцій

02.01.12.214.

342.553(470) Пешин Н. Л. Муниципальная власть: понятие и содержание / Николай Леонидович Пешин // Конституционное и муниципальное право. 2011. № 9. С. 14—17.

В статье рассматриваются наиболее принципиальные вопросы, связанные с научным определением понятия «муниципальная власть», исследуется содержание данного термина. Сопоставляются подходы к его пониманию в Конституции Российской Федерации, законодательных актах, регулирующих систему институтов местного самоуправления, в научной доктрине и в решениях Конституционного Суда Российской Федерации.

На основе анализа примеров правового регулирования местной власти установлено, что ее основной характерной чертой было осуществление в большинстве случаев на уровне сравнительно небольших поселений, что обусловило использование термина «муниципальный», равно как «муниципальной» стала называться и новая отрасль права — система норм, эту власть регулирующих. Термин «муниципальный» получил закрепление и на конституционном уровне. В Конституции Российской Федерации постоянно подчеркивается, что все, что называется муниципальным, с одной стороны, не является государственным, а с другой — не является и частным. В тех случаях, когда обособленная совокупность правовых норм регулирует отдельные отношения (их виды) в более общем роде отношений, говорят о том, что данная совокупность норм является отраслью законодательства. В тех же случаях, когда она регулирует

все отношения данного рода, говорят о самостоятельной отрасли права. Проанализированы урегулированные Конституцией Российской Федерации отношения (виды отношений), которые связаны с принципом местного самоуправления. Поскольку отношения, связанные с осуществлением муниципальной власти, возникают практически во всех областях жизнедеятельности населения, нормы муниципального права невозможно объединить по признаку однородности регулируемых отношений. В связи с этим сделан вывод о комплексном характере муниципального права, что означает «рассредоточение» определенной части его норм по различным отраслям, т.е. многие нормы муниципального права являются одновременно и нормами какой-либо другой отрасли права. Возможность объединения всех указанных отношений (и соответственно регулирующих их правовых норм) в рамках муниципального права в России возникла только тогда, когда муниципальная власть как особая форма власти стала отличаться от власти государственной. Муниципальная же власть — это власть особого рода, она не является простым продолжением государственной власти на местах, но имеет ряд признаков, присущих государственной власти, которые проанализированы автором. Таким образом, муниципальная власть — это особый публично-правовой феномен. Объединяет ее с государственной властью то, что, как и государственная власть, она обеспечивает подчинение себе субъектов муниципально-правовых отношений, но при этом муниципальная власть обладает качественно отличающимися ее от государственной власти признаками. Главный общий признак, который объединяет местное самоуправление и государственную власть, — публичность, т.е. и государственная власть, и муниципальная власть — это формы публичной власти. Смысл возникновения муниципальной власти заключается в особом способе децентрализации управления в государстве. Местная власть отличается от государственной власти тем, что осуществляется органами, не входящими в систему органов государственной власти. Но это публичная власть, решениям которой подчиняются как население муниципальных образований, так и любые иные субъекты, находящиеся на ее территории. Муниципальная власть является разновидностью и социальной, и публичной власти, действующей в пределах муниципального образования, основанной на нормах права и осуществляемой, как правило, от имени населения органами местного самоуправления. Муниципальная власть, в том смысле, в каком ее определение уточнил Конституционный Суд Российской Федерации, это предельно общее понятие, оно означает любую местную власть как совокупность форм и методов управления территорией, предназначенных для удовлетворения жителями городских и сельских поселений, а также иных территорий своих потребностей.

А. Т. Назарко

Статті

02.01.12.215.

342.553(470) Беджанова Т. Е. Структура органов местного самоуправления: вопросы теории и практики (на примере Республики Дагестан) / *Татьяна Ефимовна Беджанова* // Конституционное и муниципальное право. 2011. № 5. С. 68–71.

Рассмотрена проблема структуры органов местного самоуправления, ее теоретические и практические аспекты. Продемонстрирована практика реализации законодательства о местном самоуправлении в Республике Дагестан.

02.01.12.216.

342.553(477) Бориславська О. Місцеве самоврядування як форма децентралізації та гарантія демократичного політичного режиму / *О. Бориславська* // Вісник Львівського університету. Серія юридична : зб. наук. пр. Л., 2011. Вип. 52. — С. 127–133.

Місцеве самоврядування розглянуто з погляду забезпечення існування демократичного політичного режиму. Досліджено основні підходи щодо організації місцевого самоврядування, що ґрунтуються на принципах місцевої автономії та децентралізації. Проаналізовано динаміку децентралізації в Україні.

02.01.12.217.

342.553 Волкова Е. А. Образование единой местной администрации муниципального района и поселения, являющегося административным центром муниципального района: проблемы реализации / *Елена Александровна Волкова* // Конституционное и муниципальное право. 2011. № 8. С. 48–50.

Выявлены проблемы при реализации на практике механизма формирования единой администрации муниципального района и поселения, являющегося его административным центром. Сделан вывод о необходимости системного подхода к решению проблемы и совершенствования действующего законодательства.

02.01.12.218.

342.553(470.56):346.548 Галкина Е. В. Основания для включения в уставы муниципальных образований функции по защите прав потребителей (на примере Оренбургской области) / *Елена Викторовна Галкина* // Конституционное и муниципальное право. 2011. № 8. С. 57–59.

Рассмотрен вопрос о правомерности включения в Уставы муниципальных образований Оренбургской области такого направления деятельности, как защита прав потребителей посредством исследования правовых актов Оренбургской области.

02.01.12.219.

342.553(470)“1990/2000”.001.73 Гончаров В. И. К вопросу о причинах и основных направлениях

реформы местного самоуправления в Российской Федерации в конце 1990-х — начале 2000-х годов / *Виктор Иванович Гончаров* // Конституционное и муниципальное право. 2011. № 8. — С. 65–67.

Статья посвящена основным направлениям реформы местного самоуправления, причинам, предшествующим началу одного из самых масштабных изменений на муниципальном уровне.

02.01.12.220.

342.553(470) Гриценко Е. Российская муниципальная реформа в свете европейских принципов организации местного самоуправления / *Елена Гриценко* // Сравнительное конституционное обозрение. 2011. № 2. С. 112–133.

Рассмотрены проблемы национальной адаптации провозглашенных в Европейской хартии местного самоуправления принципов и гарантий в ходе российской муниципальной реформы. Раскрыты особенности российской конституционной модели местного самоуправления в сравнении с европейскими стандартами. Выявлены проблемы реализации европейских и конституционных принципов организации местного самоуправления в российском законодательстве и судебной практике, внутренние противоречия этого процесса.

02.01.12.221.

342.553:35.072.6 Делеева А. А. Муниципальный контроль и его сущность / *Айса Александровна Делеева* // Конституционное и муниципальное право. — 2011. — № 8. — С. 54–56.

Исследованы сущность, содержание и виды муниципального контроля. Рассмотрены приоритетные направления совершенствования его организации. Проведен анализ теоретических и практических аспектов муниципального контроля. Сделан вывод о том, что муниципальный контроль обладает отличительными особенностями и наделен определенной спецификой по сравнению с другими видами контроля.

02.01.12.222.

342.553:35.083 Джагарян А. А. Муниципально-правовые (коммунитарные) обязанности личности: проблемы институционализации / *Армен Арменович Джагарян* // Конституционное и муниципальное право. 2011. № 6. С. 61–63.

Представлена авторская концепция муниципально-правовых обязанностей личности как составная часть доктрины современной государственности. Автор исходит из того, что человек не может быть только объектом социальной политики, а должен стать ее ассоциированным участником и разделить социальную ответственность с государством и обществом. Правовой формой выражения такой ответственности в муниципальной среде служат муниципальные обязанности, которые обеспечивают солидарность и сплоченность местного сообщества, совместное решение населением общезначимых задач.

02.01.12.223.

342.553 Джагарян А. А. Социальное государство начинается «снизу»: о роли местного самоуправления в решении социальных задач / *Армен Арменович Джагарян* // Государственная власть и местное самоуправление. — 2011. — № 7. — С. 21—23.

Статья посвящена конституционно-правовому анализу социальных аспектов деятельности местного самоуправления. Автор исходит из того, что в условиях современного государства значение участия местного самоуправления в решении социальных задач существенно возрастает, поскольку, являясь властью самого местного сообщества, оно наиболее чувствительно к актуальным запросам населения и способно реагировать на все их многообразие своевременно, гибко и наиболее эффективно. В статье содержится ряд предложений практического характера, направленных на повышение социальной ответственности членов местного сообщества.

02.01.12.224.

342.553(44) Егорова М. В. Сочетание местного самоуправления с местным управлением во Франции / *М. В. Егорова* // Журнал зарубежного законодательства и сравнительного правоведения. — 2011. — № 2. — С. 159—165.

Отмечено, что в основе французской системы территориального устройства лежит сочетание принципов местного самоуправления с местным управлением. Рассмотрены различные подходы к местному самоуправлению. Отдельно рассмотрен правовой статус заморских территорий во Франции в рамках последних конституционных изменений.

02.01.12.225.

347.963:352 Єгоров О. Є. Муніципальні права особистості як об'єкт прокурорського нагляду: гносеологічні та аксіологічні підходи / *О. Є. Єгоров* // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2011. — Вип. 52. — С. 185—192.

Досліджено проблематику прокурорського нагляду за дотриманням прав і свобод людини і громадянина у сфері місцевого самоврядування, яка знаходить вирішення у формуванні практично нового об'єкта прокурорського нагляду — муніципальних прав особистості. Звернуто увагу на етимологічний зміст юридичних термінів, що буде сприяти однаковості їх юридичної інтерпретації та визначенню їх доктринально-прагматичних підходів до їх застосування на рівні теорії конституційного, муніципального, адміністративного права, науки прокурорського нагляду тощо.

02.01.12.226.

342.534-057.36(470) Захаров И. В. Особенности осуществления полномочий выборных лиц местного самоуправления сотрудниками органов внутренних дел в Российской Федерации / *Илья*

Викторович Захаров // Конституционное и муниципальное право. 2011. № 8. С. 62—65.

Настоящая публикация посвящена весьма актуальному вопросу. Милиционеры (полицейские), ставшие депутатами, должны приостановить свои полномочия. Справедливо ли это с позиции российского законодательства? Могут ли такие лица заниматься иной оплачиваемой деятельностью? Данные вопросы анализируются в указанной публикации.

02.01.12.227.

342.26(477) Калиновський Б. В. Шляхи удосконалення конституційної моделі адміністративно-територіального устрою та організації місцевої публічної влади України / *Б. В. Калиновський* // Часопис Київського університету права. — 2011. — № 3. — С. 100—103.

Визначено проблеми організації місцевої влади. Наведено аргументи щодо удосконалення конституційної моделі адміністративно-територіального устрою. Запропоновано зміни до законодавства щодо оптимізації взаємодії органів державної виконавчої влади та органів місцевого самоврядування в Україні.

02.01.12.228.

342.553 Костикова Г. В. Особенности формирования компетенции органов местного самоуправления / *Галина Викентьевна Костикова* // Конституционное и муниципальное право. 2011. № 8. С. 50—53.

Отмечено, что исследование развития законодательства о компетенции местного самоуправления в современный период непосредственным образом связано с выявлением новых параметров соотношения государственных и самоуправленческих структур. Проанализированы законы, составляющие основу правового регулирования организации местного самоуправления, принятые в период муниципальной реформы. Раскрыты особенности формирования компетенции органов местного самоуправления, основные направления развития местных органов власти.

02.01.12.229.

342.553(470) Костюков А. Н. Муниципально-правовая политика и ее метаморфозы / *Александр Николаевич Костюков* // Конституционное и муниципальное право. 2011. № 6. С. 48—57.

Муниципально-правовая политика рассматривается как правовая политика, проводимая совместно органами государственной власти, органами местного самоуправления и населением муниципальных образований в целях развития местного самоуправления как одной из основ конституционного строя. В качестве метаморфоз муниципально-правовой политики рассматриваются отдельные положения Федерального закона от 6 октября 2003 г. № 131-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации», которые можно поставить под сомнение.

02.01.12.230.

342.553(470) Ларичев А. А. Конституционно-правовые инструменты преодоления кризиса местного самоуправления в Российской Федерации / *Александр Алексеевич Ларичев* // Конституционное и муниципальное право. — 2011. № 5. — С. 59—61.

Рассмотрено современное состояние местного самоуправления в России. Проанализированы предложения по преодолению его текущих проблем методами конституционно-правового регулирования. Предложены собственные варианты решения соответствующих проблем.

02.01.12.231.

352(477) Носова В. М. Види муніципального процесу в Україні крізь призму форм реалізації місцевого самоврядування: концептуальні підходи / *В. М. Носова* // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2011. Вип. 52. — С. 179—185.

Висвітлено концептуальні підходи щодо видів муніципального процесу в Україні крізь призму форм реалізації місцевого самоврядування. Обґрунтовано його поділ на муніципальний безпосередній правореалізаційний процес та муніципальний представницький правореалізаційний процес. Відмічено, що всі зазначені у статті види муніципального процесу потребують належної правової регламентації (на загальнодержавному та/чи на локальному рівні), оскільки від того, наскільки якісно організований муніципальний процес, залежить реальність місцевого самоврядування, а отже, і належна реалізація муніципальних прав громадян України.

02.01.12.233.

342.25:34.03 Пилипишин П. Б. Поняття конституційно-правової відповідальності органів та посадових осіб місцевого самоврядування / *П. Б. Пилипишин* // Університетські наукові записки : Часопис Хмельницьк. ун-ту управління та права : Право. Економіка. Управління. Хмельницький, 2011. Вип. 3. — С. 32—38.

Розкрито поняття конституційно-правової відповідальності. Досліджено особливості її застосування до суб'єктів місцевого самоврядування. Сформульовано поняття позитивної та негативної конституційно-правової відповідальності органів та посадових осіб місцевого самоврядування. Розмежовано політичну та конституційно-правову відповідальність органів та посадових осіб місцевого самоврядування.

02.01.12.233.

342.228(470):352 Сивак Д. С. Использование Государственного герба Российской Федерации на печатях органов местного самоуправления / *Дмитрий Сергеевич Сивак, Елена Сергеевна Смагина* // Конституционное и муниципальное право. — 2011. № 7. — С. 50—52.

Рассмотрены вопросы использования Государственного герба РФ на печатях органов мес-

тного самоуправления. Исследованы вопросы передачи отдельных государственных полномочий органам местного самоуправления.

02.01.12.234.

342.553:35.082.8 Соловьев С. Г. К вопросу о содержании правовой конструкции удаления в отставку главы муниципального образования / *Сергей Геннадьевич Соловьев, Алла Владимировна Четвергова* // Конституционное и муниципальное право. — 2011. — № 5. — С. 65—68.

Исследована правовая конструкция удаления главы муниципального образования в отставку. Проведен анализ теоретических и практических проблем, возникающих в процессе удаления в отставку главы муниципального образования. Отмечено, что признавая несомненные необходимость и перспективность анализируемой правовой конструкции, следует совершенствовать ее юридическую проработанность.

02.01.12.235.

342.553:911.375(470) Таболин В. В. Правовые проблемы урбанизации и городского права России / *Владимир Викторович Таболин* // Конституционное и муниципальное право. — 2011. № 6. — С. 58—60.

В ситуации глобальной урбанизации, когда мировые города становятся транснациональными финансово-экономическими центрами, перспектива развития городского права приобретает международно-правовые черты. В связи с этим начинается процесс субинституционализации городского права. Можно выделить такие субинституты городского права, как: субинститут городских агломераций, субинститут мировых (глобальных) городов, субинститут международного и российского законодательства урбанизированных регионов и др.

02.01.12.236.

342.9 Трачук П. Сучасний стан розвитку інститутів місцевої публічної влади в Україні / *П. Трачук* // Юридичний вісник. — 2011. № 2. — С. 100—103.

Досліджено природу місцевої публічної влади, її легітимність. З'ясовано сучасний стан розвитку інститутів місцевої влади в Україні. Охарактеризовано організаційні та нормативні фактори, які зумовлюють характер і зміст рішень органів місцевої публічної влади.

02.01.12.237.

342.553(470):342.572 Трыканова С. А. Организационно-правовые основы проведения местного референдума как института непосредственной демократии: теория и практика / *Светлана Анатольевна Трыканова* // Государственная власть и местное самоуправление. — 2011. № 7. — С. 23—26.

Рассмотрены правовые основы и вопросы реализации законодательных норм, регулирующих институт референдума в РФ. Сделан вывод о том, что механизм принятия решений на рефе-

рендуме может быть востребован как альтернатива представительному народовластию.

02.01.12.238.

342.553(470.4):340.134 Хабибуллина Г. Р. Дефекты законодательных актов субъектов РФ в сфере наделения органов местного самоуправления отдельными государственными полномочиями (на примере Приволжского федерального округа) / Гульнара Рушиановна Хабибуллина, Рустем Ильдусович Загидуллин // Конституционное и муниципальное право. — 2011. — № 5. — С. 62–64.

Одной из актуальных и обсуждаемых проблем современной юриспруденции является вопрос дефектов нормативных правовых актов. Рассмотрены дефекты, встречающиеся в законодательных актах субъектов РФ в составе Приволжского федерального округа, регулирующих институт наделения органов местного самоуправления отдельными государственными полномочиями. Изучение данного вопроса на

примере отдельных институтов помогает выработать конкретные методы и способы минимизации дефектов в законодательных актах субъектов РФ.

02.01.12.239.

342.553 Шугрина Е. С. Почему механизм удаления глав муниципальных образований в отставку приводит к существенным нарушениям прав на местное самоуправление / Екатерина Сергеевна Шугрина // Государственная власть и местное самоуправление. — 2011. — № 5. — С. 7–14.

Рассмотрены особенности ответственности главы муниципального образования при удалении его в отставку. Исследованы особенности правоприменительной практики в разных регионах, проблемы законодательного регулирования. Рассмотрены рекомендации Совета Европы по необходимости совершенствования механизма удаления главы муниципального образования в отставку.

**12.00.03 ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО І ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС; СІМЕЙНЕ ПРАВО;
МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО**

ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО

Книги

03.01.12.240.

347(470)(094.1) Гончаров А. А. Краткий комментарий к Гражданскому кодексу Российской Федерации / А. А. Гончаров, А. В. Маслова. М. : Волтерс Клувер, 2011. 216 с.

Предлагаемый комментарий написан авторами с учетом последних изменений и дополнений Гражданского кодекса РФ, федеральных законов, иных нормативных правовых актов. В нем последовательно рассматриваются наиболее важные для физических лиц положения всех четырех частей ГК РФ. Действующий ГК РФ включает 1551 статью, является единым систематизированным законодательным актом, определяет правовое положение участников гражданского оборота, регулирует порядок осуществления права собственности и других вещных прав, исключительные права на результаты интеллектуальной деятельности, договорные отношения и иные обязательства, другие имущественные и личные неимущественные отношения, основанные на равенстве, автономии воли и имущественной самостоятельности их участников (физических, юридических лиц, а также государства, субъектов РФ и муниципальных образований).

03.01.12.241.

347(477)(094.1) Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України : у 2 т. / за ред.: О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової, В. В. Луця. — 4-те вид., переробл. і допов. — К. : Юрінком Інтер, 2011.

Т. 1. 808 с.

Т. 2. 1056 с.

У коментарі на основі аналізу цивільного права та узагальнення судової практики наведено постатейне тлумачення чинного Цивільного кодексу України, а також інших актів законодавства. Використано нові оригінальні підходи у тлумаченні складних правових норм та найбільш ефективні способи їх застосування у правозастосовчій діяльності. У підготовці Коментаря брали участь вчені-цивілісти усіх наукових центрів України, судді ВС України та інших судових ланок, нотаріуси. У 4-му виданні Коментаря враховані зміни, внесені до ЦК України, положення нових актів законодавства, зокрема ЗУ «Про акціонерні товариства», новітня судова практика тощо.

03.01.12.242.

347.77.025:004.42 Петренко С. А. Охрана компьютерной программы как объекта интеллектуальной собственности: теория и практика : монография / С. А. Петренко ; НДІ інтелектуальної власності

НАПрН України. — К. : Лазурит-Поліграф, 2011. 172 с.

Розглянуто питання правової охорони комп'ютерної програми за сучасного стану розвитку інформаційних технологій її створення, а також шляхів удосконалення системи правової охорони зазначеного нетрадиційного об'єкта інтелектуальної власності. Проаналізовано понятійний апарат та термінологічний ряд стосовно комп'ютерних програм, який використовується законодавцем не тільки в Україні, а й в інших розвинених країнах світу. З'ясовано можливість застосування різних режимів правової охорони об'єктів інтелектуальної власності як до комп'ютерної програми в цілому, так і до окремих її елементів.

03.01.12.243.

347.78(470)(075.8) Судариков С. А. Авторское право : учебник / С. А. Судариков. М. : Проспект, 2011. 464 с.

На основе международных договоров и ГК РФ рассмотрено правовое положение субъектов и объектов авторского права и смежных прав, недостатки и противоречия системы авторского права и смежных прав. Особое внимание уделено формированию принципа дуализма интеллектуальной собственности и его частных форм для авторского права и для смежных прав. Последовательное использование этого принципа позволило не только установить недостатки и ошибки международных и национальных правовых норм авторского права и смежных прав, но и получить новые, ранее неизвестные результаты, которые могут оказаться полезными для модернизации национального законодательства.

Автореферати

03.01.12.244.

347.45/.47(043.3) Гейнц Р. М. Цивільно-правове регулювання відносин за договором про надання комунальних послуг : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / Гейнц Руслана Миколаївна ; НДІ приватного права і підприємництва НАПН України. — К., 2011. — 19 с.

Проаналізовано чинну нормативно-правову базу у сфері комунальних послуг. Розглянуто теоретичні аспекти договірної регуляції відносин з надання комунальних послуг. Обґрунтовано недосконалість законодавчої класифікації житлово-комунальних послуг за їх функціональним призначенням. Доведено неузгодженість легального визначення поняття «комунальні послуги» з поняттям «послуги» як правової категорії. Сформульовано авторське визначення поняття комунальної послуги, виокремлено ознаки комунальних послуг. Визначено класифікацію комунальних послуг. Сформульовано дефініцію

поняття договору про надання комунальних послуг, досліджено його правову природу, предмет за зміст. Проведено аналіз суб'єктивного складу договору про надання комунальних послуг. Значну увагу приділено питанням удосконалення договору про надання комунальних послуг. Визначено його форму. Проаналізовано підстави зміни та розірвання договору про надання комунальних послуг. Сформульовано теоретичні висновки та пропозиції для вдосконалення правового регулювання договірних відносин з надання комунальних послуг в Україні. Розроблено проект ЗУ «Про комунальні послуги».

03.01.12.245.

347.121.2(043.3) Гуменюк О. І. Особисті немайнові права, що забезпечують індивідуалізацію учасників цивільних правовідносин : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / *Гуменюк Олег Ігорович* ; Нац. акад. внутр. справ. К., 2011. — 20 с.

Проаналізовано особисті немайнові права, що забезпечують індивідуалізацію юридичних осіб, у тому числі юридичних осіб публічного права. На підставі аналізу чинного законодавства та наукових праць розроблено аргументовані пропозиції щодо внесення змін до ЦК України, спрямованих на підвищення ефективності правового регулювання питань особистих немайнових прав, що забезпечують індивідуалізацію учасників цивільних правовідносин та уникнення протиріч і труднощів під час практичного застосування названих норм права.

03.01.12.246.

347.251(477)(043.3) Домусчі С. Д. Захист права власності від порушень, не пов'язаних із позбавленням володіння, за цивільним законодавством України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / *Домусчі Степан Дмитрович* ; НУ ОЮА. — О., 2011. — 20 с.

Дано авторське бачення основних способів захисту права власності від порушень, не пов'язаних із позбавленням володіння, із поділом на спеціальні та субсидіарні способи захисту права власності від порушень, не пов'язаних із позбавленням володіння. Внесено пропозиції щодо вдосконалення відповідних норм цивільного законодавства та практики його застосування. Сформульовано низку наукових висновків щодо окремих теоретичних проблем речового та зобов'язального права у сфері захисту права власності від порушень, не пов'язаних із позбавленням володіння.

03.01.12.247.

347.251:347.65(043.3) Солтис Н. Б. Житлові права у спадкових правовідносинах : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / *Солтис Ніна Борисівна* ; НДІ приватного права і підприємництва НАПН України. К., 2011. — 20 с.

Розглянуто механізм регулювання спадкових відносин у цивільному праві України та його

елементи. Проаналізовано юридичні факти на етапі відкриття спадщини. Досліджено підстави спадкування (за заповітом та за законом), способи набуття права власності на житло та права користування житлом, що виникає за заповітом із заповідальним відказом та встановленням сервітуту. Приділено увагу здійсненню спадкоємцями суб'єктивного права на житло у спадкових правовідносинах шляхом отримання спадщини активним чи пасивним способом. Розглянуто особливості поділу спадкового житла між спадкоємцями. Обґрунтовано необхідність оформлення Свідоцтва про право користування житлом за заповідальним відказом. Сформульовано низку пропозицій щодо вдосконалення чинного законодавства України.

03.01.12.248.

347.129(477)(043.3) Тобота Ю. А. Принцип справедливості, добросовісності і розумності у цивільному праві : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / *Тобота Юрій Анатолійович* ; Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Я. Мудрого». Х., 2011. — 18 с.

Розглянуто процес зародження категорій справедливості, добросовісності, розумності та дано їх визначення. Проаналізовано цивілістичну доктрину про принципи цивільного права як галузеву методологічну підставу вивчення принципу справедливості, добросовісності і розумності у цивільному праві. Сформульовано визначення понять «принципи цивільного права» та «принципи справедливості, добросовісності, розумності у цивільному праві». Визначено соціально-правові передумови дослідження зазначеного принципу. Досліджено процес реалізації зазначеного принципу в абсолютних і відносних правовідносинах. Проаналізовано відповідні форми, способи і механізми реалізації принципу у цих правовідносинах.

03.01.12.249.

347.65/68:347.932(477)(043.3) Черногор Н. В. Строки та терміни у спадковому праві України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / *Черногор Наталя Василівна* ; НУ ОЮА. — О., 2011. — 20 с.

Досліджено та визначено строки та терміни виникнення спадкових правовідносин за заповітом та за законом. Проаналізовано окремі питання теорії та практики застосування строків та термінів здійснення спадкових правовідносин, пов'язаних зі спадковим правонаступництвом. Розглянуто строки та терміни прийняття спадщини, відмови від прийняття спадщини та наслідки пропускання строку прийняття спадщини. Розроблено конкретні пропозиції та практичні рекомендації щодо вдосконалення норм цивільного законодавства, які регулюють спадкові відносини, що виникають у зв'язку із застосуванням строків та термінів.

Див. також: 02.01.12.87.

Статті

03.01.12.250.

347.67:347.441.048 Абраменков М. С. Общая характеристика института недействительности завещания / *Михаил Сергеевич Абраменков* // Наследственное право. 2011. № 3. С. 3—9.

Дана общая характеристика института признания завещания недействительным. Описаны основания оспоримости и ничтожности завещательных распоряжений на материале действующего отечественного законодательства о наследовании. Отмечено, что недействительные завещания следует отличать от завещаний, которые не стали действующими основаниями завещательного наследования по обстоятельствам, не связанным с нарушениями требований, предъявляемых к действительности завещаний как сделок.

03.01.12.251.

347.251 Авдонина О. Г. Прекращение владения на земельный участок / *Ольга Геннадьевна Авдонина* // Гражданское право. 2011. № 3. С. 16—21.

Рассмотрен правовой механизм владения земельным участком, в том числе понятие и сущность владения, а также проблемы квалификации владения в качестве факта или права. Особое внимание обращено на добросовестное и недобросовестное владение, оказывающее большее влияние на прекращение права владения на земельный участок.

03.01.12.252.

347.772(470) Азаров М. С. Стандартизация отношений в области интеллектуальной собственности: организационно-правовые основы / *М. С. Азаров* // Право интеллектуальной собственности. — 2011. — № 2. — С. 17—19.

Рассмотрена деятельность технического комитета по стандартизации «Интеллектуальная собственность» сквозь призму основных нормативных правовых актов, регулирующих сферу стандартизации в России. Отмечено большое значение опоры на фундаментальную науку при организации деятельности по созданию стандартов в области интеллектуальной собственности.

03.01.12.253.

347.77.03:001.895:378.4(470.41-25Каз) Антипов В. Н. От изобретения к изобретению: через инновационно-креативное мышление / *В. Н. Антипов, Н. Ф. Кашапов, И. А. Назмиев* // Право интеллектуальной собственности. 2011. № 2. — С. 35—37.

Рассмотрена разработка Казанским (Приволжским) федеральным университетом инновационного проекта «Развивайтесь, если хотите». Отмечено, что фундаментом этого инновационного проекта являются изобретения в области развития зрения, мышления, сознания. Запатентована «техническая система» по развитию ра-

нее неизвестных особенностей деятельности нейронных сетей головного мозга (патенты № 2318477 RU и № 2391948 RU), что позволяет увеличить возможности человека, в частности в направлении создания интеллектуальной собственности. Для достижения цели участники проекта осваивают новые пути восприятия среды обитания и развивают способности воспринимать любые плоские изображения с полноценными объемными свойствами.

03.01.12.254.

347.453.3 Балан Я. В. Реалізація права на житло шляхом укладання договору найму (оренди) / *Я. В. Балан* // Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. / МОНмолодьспорт України, НУ ОЮА. — О., 2011. — Вип. 58. — С. 339—344.

Проаналізовано сучасний стан проблеми реалізації права на житло шляхом укладання договору найму (оренди) житла. Розглянуто поняття «право на житло» як юридична категорія. Проведено пропорційний аналіз двох видів договору найму житлового приміщення: «соціального» та «приватного» чи точніше «цивільного приватного». Відмічено, що об'єднуючим моментом усіх різновидів договору найму житла є його предмет — житло, але суттєва відмінність «соціального договору» найму житлового приміщення та «приватного» полягає у житловому фонді, до якого належить житло, що здається у найм.

03.01.12.255.

347.453.4(477) Балан Я. Умови цивільно-правового договору найму житла / *Я. Балан* // Юридичний вісник. 2011. № 2. С. 119—125.

Проаналізовано сукупність умов (пунктів), які становлять зміст договору найму (оренди) житла. Розглянуто три основні групи договірних умов найму (оренди) житла: істотні, звичайні та випадкові. Більше уваги приділено істотним умовам договору, тому як за відсутності хоча б однієї із таких умов договір не може вважатись укладеним. Детально розглянуто поняття «житло», вимоги до житла, відповідність для проживання.

03.01.12.256.

351.71(470) Барсукова В. А. О некоторых проблемах подготовки документов, необходимых для принятия решения о передаче имущества из собственности Российской Федерации, субъекта Российской Федерации в муниципальную собственность при разграничении публичной собственности / *Виктория Анатольевна Барсукова* // Конституционное и муниципальное право. — 2011. — № 5. — С. 38—40.

Проанализирован перечень документов, требуемых при передаче имущества из собственности РФ, субъектов РФ в муниципальную собственность. Выявлены теоретические и практические проблемы, возникающие в указанной

сфере. Проведен критический анализ правовых норм, регулирующих отношения в рассматриваемой сфере, в итоге сформулированы конкретные предложения по разрешению существующих проблем.

03.01.12.257.

347.67(470)(091) Бегичев А. В. Наследование по завещанию в дореволюционном российском праве / *Александр Валерьевич Бегичев* // *Наследственное право*. — 2011. — № 3. — С. 9—11.

Отмечено, что соотношение государственного и частного интересов относительно свободы завещательного распоряжения недвижимостью проходило по линии разграничения недвижимого имущества на благоприобретенное и родовое. Обращено внимание на то, что благоприобретенное имущество может быть завещано без ограничения, родовые имения вовсе не подлежали завещанию. Право дореволюционной России разрешало составлять завещательные распоряжения как под отлагательным, так и под отменительным условиями.

03.01.12.258.

347.4:006.83 Блащук Т. Порядок визначення якості продукції (товару, роботи, послуги) у договорі / *Тетяна Блащук* // *Підприємництво, господарство і право*. — 2011. — № 6. — С. 38—40.

Відмічено, що залежно від юридичного значення всі договірні умови можна поділити на три основні групи: істотні, звичайні та випадкові. Розглянуто якість як умову договору в контексті наведеної класифікації. Проаналізовано умови цивільно-правового договору про якість. З'ясовано способи визначення якості продукції (товару, роботи, послуги).

03.01.12.259.

347.67(470):347.441.048 Блинков О. Е. Институт свидетелей и недействительность завещания в постсоветском наследственном праве / *Олег Евгеньевич Блинков* // *Наследственное право*. — 2011. — № 3. — С. 31—35.

На основе сравнительно-правового анализа рассмотрен институт свидетелей, участвующих в обязательном или добровольном порядке при составлении, подписании, удостоверении завещания или при передаче его нотариусу. Исследовано влияние участия свидетелей и соблюдения требований, предъявляемых к ним, на действительность завещания.

03.01.12.260.

347.214(485) Богоненко В. А. Правовое регулирование отношений в сфере недвижимости (на примере Швеции) / *В. А. Богоненко* // *Журнал зарубежного законодательства и сравнительного правоведения*. — 2011. — № 3. — С. 69—74.

Рассмотрено законодательство Швеции о недвижимости, планировании в сфере недвижимости, аренде и регистрации прав и объектов недвижимости. Приведены примеры из практики

регистрационных органов и агентств по недвижимости.

03.01.12.261.

340.15(47+57)“19”:347.19 Болдырев В. А. Становление конструкции юридического лица несовладельца / *Владимир Анатольевич Болдырев* // *История государства и права*. — 2011. — № 19. — С. 30—34.

Рассмотрены проблемы становления конструкции юридического лица несовладельца. Показано, как национализация и иные правовые решения первых лет советской власти, нэпа и индустриализации привели к появлению в праве категории «оперативное управление». Определены три этапа в истории данного феномена. Отмечено, что причины появления категории оперативного управления не были экономическими, они носили идеологический характер.

03.01.12.262.

347.15/17:616-82-053.2 Булеца С. Вік при наданні медичної допомоги: цивільно-правовий аналіз / *С. Булеца* // *Право України*. — 2011. — № 5. — С. 212—217.

Обґрунтовано необхідність зміни віку дитини при виборі лікаря і методів лікування та при наданні медичної допомоги у зв'язку з незрілістю вольових функцій із характерними явищами навіюваності, що підвищує ризик випадкових рішень, які продиктовані негайними бажаннями. Охарактеризовано поняття Gillick-компетенції, коли дитина розуміє проблеми та наслідки конкретного рішення.

03.01.12.263.

347.447.6 Вавженчук С. Базові засади виконання договірних зобов'язань / *Сергій Вавженчук* // *Юридична Україна*. — 2011. — № 6. — С. 50—53.

Звернуто увагу на ряд аспектів правового регулювання договірних зобов'язань. З'ясовано сутність виконання договірних зобов'язань. Звернуто увагу на принципи виконання договірних зобов'язань. Стверджується, що основоположними базовими засадами виконання договірних зобов'язань є належне виконання зобов'язання та виконання зобов'язання в натурі, які неможливо ототожнювати в силу наявних специфічних особливостей.

03.01.12.264.

347.451.8(477+430) Вавженчук С. Особливості правовідносин з приводу недоліків речі, що впливають з порушення договору купівлі-продажу, за законодавством Німеччини та України / *Сергій Вавженчук, Марія Артеменко* // *Юридична Україна*. — 2011. — № 5. — С. 45—50.

Встановлено критерії визначення належного стану речі та поділ недоліків на недоліки власне речі та правові недоліки. Названо основні проблеми щодо притягнення до відповідальності виробника за неякісну продукцію та можливі дії покупця при виявленні дефекту продукції.

03.01.12.265.

347.15/17 Вавженчук С. Оціночні судження та фактичні твердження як цивільно-правові категорії у сфері честі, гідності та ділової репутації / *Сергій Вавженчук, Вадим Довгопол* // Підприємництво, господарство і право. — 2011. № 7. С. 3—6.

Розглянуто сутність оціночних суджень і фактичних тверджень як цивільно-правових категорій у сфері захисту честі, гідності та ділової репутації. Досліджено випадки, за яких дії, спрямовані на поширення зазначених понять, призводять до цивільного правопорушення або його не викликають. Для більш повного розкриття сутності поняття оціночного судження, сформульовано його визначення.

03.01.12.266.

347.764 Вавилин Е. В. Страховые правоотношения: страховая сумма и страховая стоимость / *Евгений Валерьевич Вавилин* // Гражданское право. 2011. № 3. С. 26—29.

Статья посвящена исследованию страховой суммы и страховой стоимости как важных элементов страховых правоотношений. Проанализированы пути определения страховой суммы в различных видах страхования, а также недостатки правового регулирования, которые приводят к нарушениям прав страхователей.

03.01.12.267.

347.9:347.78 Васильева Т. В. О соблюдении авторских прав в эпоху развития высоких технологий / *Т. В. Васильева* // Современное право. — 2011. — № 5. — С. 102—106.

Отмечая отсутствие единообразия в судебной практике, связанной с незаконным использованием объектов авторских прав в сети Интернет, автор предлагает законодательно закрепить за российскими Интернет-провайдерами статус агентов по надзору за соблюдением интеллектуальных прав в Интернете и разработать модельный регламент для провайдеров о порядке рассмотрения заявлений о предполагаемом нарушении прав.

03.01.12.268.

347.78 Вахонєва Т. М. Відповідальність за невиконання авторського договору / *Т. М. Вахонєва* // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2011. — Вип. 52. — С. 270—276.

Розглянуто юридичну сутність договірної відповідальності за невиконання авторського договору. З'ясовано її співвідношення із загальними положеннями відповідальності за невиконання зобов'язань. Визначено можливі порушення авторського договору.

03.01.12.269.

347.451.4 Винницкий А. В. Сделки купли-продажи имущества по явно заниженной цене: злоупотребление правом или дарение? / *Андрей*

Владимирович Винницкий // Цивилист. 2011. № 3. С. 46—50.

На основе критического анализа действующего законодательства и судебно-арбитражной практики его применения рассмотрены проблемы оспаривания сделок по продаже имущества по явно заниженной цене, принимается во внимание недопустимость злоупотребления правом, а также запрет дарения в отношениях между коммерческими организациями.

03.01.12.270.

347.77.03/04:347.725(73) Вирт М. Подход к управлению интеллектуальной собственностью в IBM / *Майкл Вирт* // Право интеллектуальной собственности. 2011. № 2. С. 29—31.

В докладе рассмотрен современный подход к управлению интеллектуальной собственностью в корпорации IBM, система администрирования и защиты интеллектуальной собственности, стимулирования сотрудников к инновационной активности через совершенствование корпоративной культуры патентного лицензирования.

03.01.12.271.

347.77(477):347.44 Волошин В. О. Тенденції та проблеми розвитку правового регулювання договірних відносин у сфері промислової власності в Україні / *В. О. Волошин* // Часопис Київського університету права. 2011. № 3. С. 224—228.

Проведено аналіз стану правового регулювання договірних відносин у сфері промислової власності. Розглянуто та виокремлено погляди вчених, які обґрунтували особливості організації функціонування системи управління промисловою власністю в Україні, яка безпосередньо впливає та визначає особливості договірних обігу об'єктів промислової власності. Визначено шляхи вдосконалення правового регулювання договірних відносин у вказаній сфері.

03.01.12.272.

346.245(470) Гаджиев Г. А. Госкорпорации в России с позиций конституционной экономики / *Гадис Абдуллаевич Гаджиев* // Цивилист. — 2011. № 2. С. 21—26.

С позиций нового научного направления конституционной экономики освещены спорные вопросы понятия, правового статуса и деятельности юридических лиц публичного права, государственных корпораций и, шире, участия государства в гражданском обороте.

03.01.12.273.

347.778.004.4 Голофаева М. А. Депонирование научных открытий: исторический обзор / *М. А. Голофаева* // Право интеллектуальной собственности. 2011. № 2. С. 20—21.

Рассмотрена история становления законодательства о научных открытиях, а также причины отрицательного отношения к проблеме правовой охраны открытий и отсутствие их в перечне

объектов интеллектуальной собственности в действующем ГК РФ.

03.01.12.274.

347.774 Гуменний Р. В. Торговельна марка та комерційне (фірмове) найменування як об'єкт інтелектуальної власності та їх правовий захист / Р. В. Гуменний // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / МОНмолодьспорт України, НУ ОЮА. О., 2011. Вип. 58. С. 424–429.

Досліджено проблемні питання сутності торговельних марок та комерційних найменувань як об'єктів інтелектуальної власності. Проаналізовано функції торговельних марок та комерційних найменувань. З'ясовано їх правовий захист у контексті адаптації національного законодавства до законодавства європейських країн.

03.01.12.275.

347.952.2 Дзера О. Цивільно-правова конфіскація в контексті змін ст. 228 ЦК України / О. Дзера // Право України. — 2011. — № 5. — С. 69–76.

Проаналізовано чинне законодавство України щодо позбавлення права власності на майно. Виявлено наявність істотних редакційних та змістовних вад внесених змін. Запропоновано внести до ст. 228 ЦК України нові зміни, зокрема передбачити в ній конкретні види правопорушень, які можуть слугувати підставою конфіскації майна.

03.01.12.276.

347.133.4(170) Евсеев Е. Ф. О классификации доверенностей / Евсей Федорович Евсеев // Гражданское право. 2011. № 3. С. 6–8.

Рассмотрена традиционная для российской цивилистики классификация доверенностей на генеральные, специальные и разовые. Проведено различие между указанными видами доверенностей, выявлены их особенности.

03.01.12.277.

347.1 Ерёменко А. С. Методологические начала теории применения гражданского закона / Александр Сергеевич Ерёменко // Арбитражный и гражданский процесс. 2011. № 7. С. 30–34.

Рассмотрены общие методологические подходы к формированию теоретической структуры учения о гражданском правоприменении. Описаны основные понятия теории применения гражданского закона.

03.01.12.278.

347.67(170) Ермолова Н. А. Условные завещания: за и против / Наталья Александровна Ермолова, Владимир Павлович Камышанский // Наследственное право. 2011. № 3. С. 11–13.

Рассмотрен вопрос о возможности совершения завещательных распоряжений под услови-

ем, обращая внимание на то, что законодателем данный вопрос оставлен без внимания, что порождает трудности при применении норм наследственного законодательства. Указано на необходимость закрепления в ГК РФ правила о том, что обязательным условием составления завещания под отлагательным условием является указание в нем исполнителя завещания, который сможет обеспечить охрану и управление имуществом.

03.01.12.279.

347.734:336.717.1 Ефимова Л. Г. Понятие и виды договоров на организацию безналичных расчетов / Людмила Георгиевна Ефимова // Цивилист. 2011. № 2. С. 79–84.

Рассмотрен вопрос о месте договоров на организацию безналичных расчетов в системе договоров, обслуживающих безналичные расчеты. Приведены виды и правовая природа договоров на организацию безналичных расчетов.

03.01.12.280.

347.211:347.785 Жилінкова О. Правовая охрана телевізійного формату як об'єкта права інтелектуальної власності / Олена Жилінкова // Юридична Україна. 2011. № 5. С. 57–62.

З'ясовано сутність телевізійного формату як об'єкта права та внесено пропозиції для подальшого наукового обговорення щодо можливості та особливостей охорони телевізійного формату засобами права інтелектуальної власності. Відмічено, що особи, які здійснюють виробництво та використання телевізійних форматів, можуть безконфліктно спілкуватися за допомогою юридичних засобів шляхом укладання цивільно-правових договорів. Звернуто увагу на випадки порушення прав осіб, які докладають суттєвих зусиль для розробки та виробництва телеформатів.

03.01.12.281.

347.77(575.2):330.341.1 Жоробекова Ш. Ж. Капитализация интеллектуального потенциала основа для создания инновационных технологий / Ш. Ж. Жоробекова // Право интеллектуальной собственности. — 2011. — № 2. — С. 16–17.

Рассмотрены возможные пути инновационного прорыва Республики Кыргызстан посредством создания интеграционных академическо-вузовских подразделений для капитализации интеллектуального потенциала. Отмечена важность ускорения инновационного развития, которое требует разработки и реализации приоритетных проектов, в рамках которых целесообразно объединять административные, финансовые, интеллектуальные и технические ресурсы как составные элементы единой научно-технической политики.

03.01.12.282.

347.232 Иванов С. А. О юридической природе оснований защиты владения / С. А. Иванов // Современное право. — 2011. — № 6. — С. 75–78.

Статья посвящена анализу теоретических воззрений представителей различных научных школ на юридическую природу оснований защиты фактического владения. Рассмотрены некоторые проблемы владельческой защиты в современном российском гражданском праве.

03.01.12.283.

347.254(477) Кармаза О. Способи подолання прогалин у житловому законодавстві України / *О. Кармаза* // Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Юридичні науки. К., 2011. Вип. 86. С. 67–70.

Вказано, що загальнотеоретичне поняття «прогалина у житловому праві» є малодослідженим у доктрині, тому введення його до понятійного апарату житлового права та з'ясування змісту є актуальним і новим кроком. Досліджено прогалини житлового права (законодавства). Визначено способи їхнього подолання.

03.01.12.284.

347.426.6 Ківалова Т. Класифікація зобов'язань відшкодування шкоди / *Т. Ківалова* // Юридичний вісник. 2011. № 1. С. 40–46.

Детально проаналізовано існуючі класифікації зобов'язань відшкодування шкоди залежно від обраного критерію. Визначено їх переваги та недоліки. Запропоновано шляхи удосконалення з урахуванням змін, які відбуваються у вітчизняному цивільному законодавстві. Викладено авторське бачення проблеми системи, поділу та ґрунтування зобов'язань відшкодування шкоди.

03.01.12.285.

347.77.028:004.6 Комзюк Л. Т. Гармонизация охраны прав на базы данных в процессе европейской интеграции / *Леонид Трофимович Комзюк* // Цивилист. 2011. № 3. С. 69–76.

Обоснованы необходимость и оптимальные пути адаптации законодательства Украины о базах данных к законодательству ЕС. Проанализирован соответствующий опыт постсоциалистических европейских стран, в частности Польши, России, Словакии и Чехии.

03.01.12.286.

347.131.4(477) Коструба А. В. Наслідки правоприпиняючих юридичних фактів у цивільному праві України / *А. В. Коструба* // Часопис Київського університету права. — 2011. — № 3. — С. 147–151.

Звернуто увагу на неоднозначний погляд різних науковців на проблему правоприпиняючих юридичних фактів і наслідків, до яких вони призводять. Визначено наслідки, які виникають за посередництвом правоприпиняючих фактів. Проаналізовано можливості правоприпиняючих юридичних фактів викликати наслідки у вигляді припинення окремих правомочностей учасників цивільно-правових відносин, суб'єктивних прав, кореспондуючих їм обов'язків, окремих обов'язків, цивільних правовідносин та правосуб'єктності.

03.01.12.287.

347.919:347.131 Коструба А. Пошуково-інформаційно-аналітичні засоби встановлення правоприпиняючих юридичних фактів у цивільному праві / *Анатолій Коструба* // Підприємництво, господарство і право. — 2011. — № 7. — С. 7–10.

Досліджено правоприпиняючі юридичні факти, які використовуються сторонами цивільно-правових відносин для визначення юридичних фактів і їх властивостей. Проаналізовано дії сторін правовідносин, які мають пошуково-інформаційно-аналітичний характер і спрямовані на перетворення ймовірного знання у достовірне. Зазначено, що під встановленням правоприпиняючих юридичних фактів у широкому сенсі слід розуміти закріплення у нормі права правової моделі поведінки особи, яка характеризується дією чи подією причиною і наслідком у вигляді припинення прав, обов'язків чи правовідносин. У вузькому сенсі встановлення правоприпиняючих юридичних фактів є пошуково-інформаційно-аналітичним процесом із пошуку істини та перетворення ймовірного знання на достовірне.

03.01.12.288.

347.131.4(477) Коструба А. Правоприпиняюча властивість юридичних фактів у цивільному праві України (в аспекті поділу на дії та події) / *А. Коструба* // Право України. 2011. № 6. С. 161–168.

Розглянуто юридичні факти з точки зору їх сукупності як системи. Здійснено аналіз класифікації юридичних фактів і критеріїв, які покладаються в її основу. Проаналізовано та вдосконалено погляди вчених щодо місця правоприпиняючих юридичних фактів у системі юридичних фактів. Висвітлено правоприпиняючу властивість юридичних фактів, зокрема в розрізі їх на дії та події. Закладено теоретичну базу для подальших досліджень у сфері теорії юридичних фактів.

03.01.12.289.

347.77(477) Кохановська О. Основні теорії права інтелектуальної власності та їх вплив на розвиток сучасного законодавства в Україні / *О. Кохановська* // Право України. 2011. № 5. С. 52–59.

Проаналізовано основні підходи щодо розуміння категорії права інтелектуальної власності. З'ясовано їх вплив на розвиток сучасного законодавства в Україні. Основну увагу приділено дискусії про природу прав інтелектуальної власності, розмежуванню понять права власності на річ і права інтелектуальної власності, пропрієторній теорії прав інтелектуальної власності, теорії інтелектуальних прав і теорії виключних прав.

03.01.12.290.

347.15/17(477) Кохановська О. Особисті немайнові права, що забезпечують природне існу-

вання фізичної особи як уособлення захисту прав і основних свобод людини в сучасній Україні / *О. Кохановська* // Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Юридичні науки. — К., 2011. — Вип. 86. — С. 7–10.

Досліджено зміст категорії «право на життя», яке закріплене в ЦК України. Приділено увагу питанням штучного переривання вагітності і впровадження репродуктивних технологій. Розглянуто право на життя в аспекті розпорядження життям, яке проявляється як можливість піддавати його значному ризику і вирішувати питання про припинення життя. З'ясовано питання щодо права на охорону здоров'я та право особи на достовірну і повну інформацію. Зазначено, що ЦК України містить значний перелік особистих немайнових прав фізичної особи і зміст цих норм відповідає сучасному стану прав людини в Україні.

03.01.12.291.

347.55 Кошелюк Б. Е. К вопросу об обеспечении исполнения государственных контрактов / *Богдан Евгеньевич Кошелюк* // Гражданское право. 2011. № 3. С. 32–34.

Рассмотрены проблемы, связанные с обеспечением исполнения договора поставки товаров для государственных нужд. Предложена новая редакция страхования ответственности по договору поставки товаров для государственных нужд.

03.01.12.292.

347.453.1 Крук П. Б. Застосування принципу мовчазної згоди при поновленні договору оренди земельної ділянки / *П. Б. Крук* // Університетські наукові записки : Часопис Хмельницького університету управління та права : Право. Економіка. Управління. — Хмельницький, 2011. — Вип. 3. — С. 95–101.

Розглянуто проблему можливості поновлення договору оренди землі державної та комунальної власності за принципом мовчазної згоди. Висвітлено питання нормативного регулювання зазначеної проблеми з огляду на різні редакції нормативно-правових актів. Розглянуто розв'язання до них та акти судової практики. Запропоновано шляхи вирішення існуючих проблем.

03.01.12.293.

347.21/24 Кузнецова Н. Власність як основа громадянського суспільства і демократичної держави / *Н. Кузнецова* // Право України. 2011. № 5. С. 4–12.

Досліджено значення інституту права приватної власності для становлення громадянського суспільства. Виявлено концептуальні проблеми інституту права приватної власності. Звернуто увагу на необхідність існування надійного механізму забезпечення виконання відповідних норм чинного законодавства.

03.01.12.294.

347.472(477) Кузьмич О. Договір дарування з обов'язком обдаровуваного на користь третьої особи в цивільному законодавстві України / *Олег Кузьмич* // Підприємництво, господарство і право. — 2011. — № 7. — С. 11–14.

Проаналізовано ст. 725 ЦК України. Визначено та досліджено проблеми юридичної природи договору дарування з обов'язком обдаровуваного на користь третьої особи. Зазначено, що учасники цивільних відносин, укладаючи такий договір, при визначенні змісту обов'язку обдарованого на користь третьої особи повинні враховувати, чи дозволяє цивільне законодавство України виконати такий обов'язок на користь останньої.

03.01.12.295.

347.472 Кузьмич О. Особливості правового регулювання договору дарування з обов'язком обдаровуваного на користь третьої особи / *Олег Кузьмич* // Юридика України. 2011. № 6. — С. 68–72.

На підставі аналізу цивільного законодавства, а також юридичної літератури визначено юридичну природу договору дарування з обов'язком обдаровуваного на користь третьої особи. Проаналізовано питання виникнення та виконання обдаровуванням на користь третьої особи окремих видів обов'язків тощо. Зазначено, що принцип свободи договору є одним із основних механізмів, використання якого в договірній практиці дозволить уникнути багатьох проблем, які можуть виникнути при укладенні та виконанні таких договорів.

03.01.12.296.

347.42(470+479.24).001.36 Кулиев Т. А. Вина и санкции при гражданской ответственности по законодательству Российской Федерации и Азербайджанской Республики / *Т. А. Кулиев* // Журнал зарубежного законодательства и сравнительного правоведения. 2011. № 2. С. 44–53.

Исследованы такие важные элементы гражданской ответственности, как вина и санкции. Отмечено, что в современной цивилистике отсутствует однозначное определение вины. Так, если одна группа ученых (В. А. Тархов и Н. Д. Егоров) определяют вину как психическое отношение правонарушителя к правонарушению, то другая группа ученых (Е. А. Суханов, А. Н. Гуев и С. Аллахвердиев) рассматривают вину как непринятие мер по исполнению обязательства.

03.01.12.297.

347.77 Кулініч О. О. Умови надання правової охорони творам та окремим їх елементам / *О. О. Кулініч* // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / МОНмолодьспорт України, НУ ОЮА. О., 2011. Вип. 58. С. 441–449.

Розглянуто умови надання правової охорони юридично значимим елементам твору (персона-

жу та назві твору). Проаналізовано зміст таких критеріїв, як: творчий характер, новизна, оригінальність, унікальність логіки ідей автора, об'єктивна форма вираження твору, можливість відтворення.

03.01.12.298.

347.251(470) Ландаков В. Н. О владельческой защите: прошлое, действительное и будущее / Вячеслав Николаевич Ландаков // Гражданское право. — 2011. — № 3. — С. 21—26.

Статья посвящена исследованию института владельческой защиты в российском праве на основе исторического отечественного и зарубежного опыта, выявлению перспектив развития посессорной защиты вообще и защиты давностного владения в частности.

03.01.12.299.

347.122 Личенко І. Теоретичні та правові проблеми визначення поняття «законні інтереси громадян у сфері власності» / Ірина Личенко // Підприємництво, господарство і право. — 2011. — № 6. — С. 44—47.

Досліджено науково-теоретичні підходи до трактування поняття «законні інтереси громадян у сфері власності». Проаналізовано співвідношення понять «законний інтерес», «охоронюваний законом інтерес», «правовий інтерес» та «юридичне право», визначено їх специфіку та змістову взаємозалежність. Сформульовано визначення поняття «законні інтереси громадян у сфері власності».

03.01.12.300.

347.232(477) Лічман Л. Значення добросовісності набуття у судовій практиці у справах про захист права власності / Л. Лічман // Право України. — 2011. — № 5. — С. 96—104.

Відмічено, що в Україні склалася суперечлива судова практика щодо розгляду спорів за участю осіб, які визначаються ЦК України категорією «добросовісних набувачів», чому «сприяє» різне розуміння суддями суті спірних правовідносин. Проаналізовано співвідношення (конкуренції) таких способів захисту права власності, як визнання договору недійсним та відновлення становища, яке існувало до порушення (відникація). Розкрито ознаки добросовісності набувача у договорах відчуження майна, такої правової конструкції, як вибуття майна з володіння власника не з його волі. Обґрунтовано питання щодо правомірності захисту права власності шляхом визнання недійсним договору купівлі-продажу, який укладається за результатами торгів, які проводились у порядку, встановленому для виконання судових рішень.

03.01.12.301.

347.78 Мазуренко С. Принцип вичерпання права як підстава обмеження правомочності власника об'єкта інтелектуальної власності / С. Мазуренко // Юридичний вісник. — 2011. — № 1. — С. 47—52.

Розглянуто принцип вичерпання прав на об'єкти інтелектуальної власності, який застосовується у європейських державах. Визначено суть зазначеного принципу. Звернуто увагу, що в українському законодавстві діє національний принцип вичерпання прав. Зазначено, що в чинному законодавстві України недостатньо чітко визначено правове регулювання відносин, пов'язаних із застосуванням даного принципу, що визиває труднощі його застосування на практиці.

03.01.12.302.

347.133.8(477) Майданік Р. Довірча власність і фідучія: місце і перспективи в системі права України / Р. Майданік // Право України. — 2011. — № 5. — С. 18—28.

Розглянуто питання поняття і правової природи праводовірчої власності в українському праві. Досліджено місце довірчої власності в системі права України. Визначено перспективи (фідучії) в українському праві.

03.01.12.303.

347.672 Малкин О. Ю. Описки и другие незначительные нарушения порядка составления, подписания или удостоверения завещания, не влияющие на его действительность / Олег Юрьевич Малкин // Наследственное право. — 2011. — № 3. — С. 13—17.

Рассмотрена проблема влияния на действительность завещания описок и других незначительных нарушений порядка составления, подписания или удостоверения завещания. Особое внимание уделено анализу признаков незначительности нарушений порядка составления, подписания или удостоверения завещания.

03.01.12.304.

347.122:007 Матійко М. В. Аспекти впливу інформаційної функції цивільного права, що виділяються відповідно до етапів поведінки, яка становить об'єкт інформаційної функції цивільного права / М. В. Матійко // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / МОНмолодьспорт України, НУ ОЮА. — О., 2011. — Вип. 58. — С. 332—338.

Досліджено об'єкти інформаційної функції цивільного права. Виокремлено три аспекти впливу інформаційної функції цивільного права: орієнтаційний, програмний та прогностичний відповідно до трьох етапів поведінки, яка становить об'єкт інформаційної функції цивільного права, та дано їх характеристику. Сформульовано пропозиції щодо посилення інформаційної функції цивільного права шляхом внесення змін до законодавства України.

03.01.12.305.

347.122(477) Мацегорін О. І. Поняття та зміст захисту цивільних прав / О. І. Мацегорін // Часопис Київського університету права. — 2011. — № 3. — С. 143—147.

На основі новітнього цивільного законодав-

ства України та сучасних досягнень науки цивільного права проаналізовано поняття захисту цивільних прав та інтересів у системі категорії охорони цивільних прав. Визначено сутність та зміст права на захист цивільних прав. Запропоновано визначення поняття охорони і захисту цивільних прав.

03.01.12.306.

347.65(470) Мичурин Н. Н. Составление домашних духовных завещаний / Н. Н. Мичурин // Наследственное право. — 2011. — № 3. — С. 39—40.

Представлен отрывок из работы дореволюционного отечественного правоведа Н. Н. Мичурина «Руководство для завещателей и наследников. Составление духовных завещаний. Утверждение в правах наследства» (Петроград, 1914), посвященный процедуре составления домашних (собственноручных) завещаний. Рекомендации автора не утратили актуальности и по сей день, особенно с учетом того обстоятельства, что новое отечественное законодательство о наследовании содержит правила о завещании в чрезвычайных обстоятельствах, учиняемом собственноручно завещателем.

03.01.12.307.

347 Музика А. Цивільно-правова політика: сучасна актуалізація давньої проблеми / А. Музика // Право України. — 2011. — № 6. — С. 154—160.

Обґрунтовано актуальність дослідження проблем цивільно-правової політики як нового наукового напрямку. Визначено її мету. З'ясовано завдання та місце серед інших видів правової політики держави.

03.01.12.308.

347.19:351.824.11 Накоренко В. П. Юридичні особи, які здійснюють регулювання у сфері житлово-комунального обслуговування населення / В. П. Накоренко // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2011. — Вип. 52. — С. 315—320.

Подано цивільно-правову характеристику юридичних осіб, які здійснюють регулювання та контроль житлово-комунальної сфери. Сформульовано визначення особливостей їх повноважень. Автор підтримує думку про припинення практики закріплення за організаційними утвореннями органів державної влади, як департаменти та управління, статусу юридичної особи.

03.01.12.309.

347.77:347.122 Нерсисян А. С. Інформаційний вимір результатів творчої діяльності та право інтелектуальної власності / А. С. Нерсисян // Часопис Київського університету права. — 2011. — № 3. — С. 201—205.

Досліджено співвідношення інформації і об'єктів інтелектуальної власності як об'єктів цивільних прав. Проаналізовано інформаційну

сутність об'єктів права інтелектуальної власності, перш за все тих, що є результатом творчої діяльності. Визначено значення інформаційної складової об'єкта для його значення в економіці. Зроблено висновок, що інформація в різних її виявах є основою об'єктів інтелектуальної власності.

03.01.12.310.

347.121.1 Орлов О. В. Признание факта и признание блага как способы защиты нематериальных благ / Олег Владимирович Орлов // Гражданское право. — 2011. — № 3. — С. 9—12.

Статья посвящена вопросам понятия защиты нематериальных благ и раскрывает такие способы защиты, как признание права и признание блага, так как на основании признания юридических фактов у гражданина чаще всего возникают личные неимущественные права, а признание такого блага, например, как жизнь, имеет принципиальное значение для определения правоспособности больного человека, в частности необходимости дальнейшего оказания ему медицинской помощи.

03.01.12.311.

347.44 Осипян Б. А. Контракт как добровольный, свободный и ответственный совместный путь договаривающихся сторон, ведущий к реализации идеи права / Борис Арташесович Осипян // Гражданское право. — 2011. — № 3. — С. 34—41.

Дано правообразное видение понятий «контракт» и «договор», проистекающих из латинской и русской этимологии этих слов, а также из контекста непреходящего образа идеи права. Сделана попытка выстроить определенную систему принципов правомерного толкования гражданско-правовых договоров.

03.01.12.312.

347.67:347.441.048 Останина Е. А. Взаимная связь сделок и признание завещания недействительным / Елена Александровна Останина // Наследственное право. — 2011. — № 3. — С. 17—21.

Проанализирована судебная практика признания завещания недействительным. Рассмотрена взаимная связь сделок, влекущих динамику наследственного правоотношения. Сделан вывод о недействительности ряда сделок при недействительности завещания.

03.01.12.313.

347.51(44) Отраднава О. Деліктні зобов'язання в цивільному праві Франції / О. Отраднава // Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Юридичні науки. — К., 2011. — Вип. 86. — С. 20—22.

Проаналізовано французькі та вітчизняні наукові джерела щодо деліктних зобов'язань. Досліджено проблемні питання поняття, ознак та функцій деліктних зобов'язань у цивільному праві Франції. Обґрунтовано висновок про

тісний правовий зв'язок між деліктними зобов'язаннями у французькому та українському цивільному праві.

03.01.12.314.

347.67:347.91/95 Паничкін В. Б. Процессуальные аспекты оспаривания завещаний в англо-американском праве / Вячеслав Борисович Паничкин // Наследственное право. 2011. № 3. С. 35—38.

Дан общий перечень оснований для признания завещания недействительным в англо-американском праве. Проанализированы подведомственность дел об оспаривании завещания и их внесудебное разрешение, срок исковой давности для оспаривания завещания в сравнении с иными сделками.

03.01.12.315.

347.77 Петрова Н. Б. Повышение грамотности в области интеллектуальной собственности — задача государственного уровня / Н. Б. Петрова // Право интеллектуальной собственности. 2011. № 2. С. 38—39.

Отмечено, что эффективность инновационной деятельности, выражающаяся в уровне патентной активности, может быть многократно повышена за счет грамотно выстроенной стратегии правовой охраны и использования результатов интеллектуальной деятельности. Обращено внимание на то, что повышение грамотности, правовой культуры, правосознания общества в сфере интеллектуальной собственности на современном этапе является одной из национальных задач, которая не может быть решена без участия частного сектора.

03.01.12.316.

347.214.2 Погрібний С. Захист права власності на нерухоме майно: окремі питання судової практики / С. Погрібний // Право України. 2011. № 5. С. 77—86.

Визначено основні проблемні питання захисту прав на нерухоме майно, які виникають у судовій практиці. Звернуто увагу на необхідність цивільних прав та обов'язків. Обґрунтовано тезу про доцільність недопущення конкуренції позовів, а за позивачем не визнається право на вибір бажаного способу захисту свого порушеного права виключно на власний вибір.

03.01.12.317.

347.961:347.65/68 Рабовська С. Я. Правовий порядок нотаріального оформлення здійснення права на спадкування / С. Я. Рабовська // Часопис Київського університету права. 2011. № 3. — С. 160—162.

Наголошено, що наявність деяких прогалин та неузгодженостей у законодавчих нормах, які регулюють реалізацію спадкових прав, на практиці призводять до спірних ситуацій та до порушення прав і охоронюваних законом інтересів громадян, юридичних осіб та інтересів держави. Висвітлено особливості та окремі проблемні

питання, які виникають при подачі заяви про прийняття спадщини та при видачі свідоцтва про право на спадщину.

03.01.12.318.

347.672(4) Розгон О. В. Форма заповіту за законодавством країн Центральної та Західної Європи / О. В. Розгон // Університетські наукові записки : Часопис Хмельницького університету управління та права : Право. Економіка. Управління. — Хмельницький, 2011. — Вип. 3. — С. 78—82.

Розглянуто питання, пов'язані з укладанням заповітів на прикладах різних держав. Досліджено такі основні форми (види) заповітів: власноручний, у формі публічного акта та таємний (секретний) заповіт. Звернуто увагу на те, якщо спадкові відносини ускладнені іноземним елементом, то форма заповіту (у тому числі і форма акта його відміни) повинна відповідати вимогам хоча б одного із перелічених у ст. 72 ЗУ «Про міжнародне приватне право» правопорядків.

03.01.12.319.

347.77(4+470):330.341.1.004.67 Рузаев В. А. Интеграция инновационной деятельности в Европе и СНГ / В. А. Рузаев // Право интеллектуальной собственности. 2011. № 2. С. 23—24.

Рассмотрена необходимость создания структуры в рамках СНГ, управляющей межгосударственными инновациями. Подчеркнута перспективность формирования открытой системы инноваций инновационных хабов.

03.01.12.320.

347.67(470):347.961 Рябцева Г. К. Удостоверение завещания: проблемы нотариальной практики и перспективы правотворчества / Галия Камилевна Рябцева // Наследственное право. — 2011. — № 3. — С. 28—31.

Рассмотрена проблема увеличения количества исков о признании завещания недействительным со ссылкой на требования ст. 177 ГК РФ и как следствие невозможности исполнения воли завещателя. Предложено создать механизм установления дееспособности завещателя и расширить полномочия нотариуса.

03.01.12.321.

347.772(438):347.426.6 Савич С. С. Відшкодування майнової шкоди, завданої внаслідок неправомірного використання торговельної марки (польський досвід адаптації законодавства до стандартів ЄС) / С. С. Савич // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2011. № 7. С. 99—107.

Розглянуто особливості імплементації в польське національне законодавство вимог ЄС щодо відшкодування шкоди, завданої внаслідок неправомірного використання торговельної марки як об'єкта інтелектуальної власності. Показано ефективність запропонованих законодавцем ЄС моделей відшкодування цієї шкоди на прикладі національної правової системи Польщі.

03.01.12.322.

347.772-052 Савич С. С. Споживач у системі цивільно-правової охорони торговельних марок / С. С. Савич // Часопис Київського університету права. — 2011. — № 3. — С. 210—214.

Розглянуто місце і роль споживача у системі цивільно-правової охорони торговельної марки. Показано його функції у праві інтелектуальної власності на торговельну марку та законодавстві про захист від недобросовісної конкуренції на прикладі країн — членів ЄС. Зроблено висновок, що цивільно-правову охорону торговельних марок не можна розглядати лише у руслі забезпечення прав та інтересів їхніх володільців. Є підстави говорити і про відповідний захист інтересів споживачів щодо цих комерційних позначень.

03.01.12.323.

347.21(477):624 Савченко А. С. Форми та види існування об'єктів незавершеного та самочинного будівництва як об'єктів цивільних правовідносин / А. С. Савченко // Право і суспільство. — 2011. — № 5. — С. 62—68.

Проведено аналіз норм чинного законодавства України і доктринальних положень. Визначено та досліджено просторові форми та класифікаційні види незавершеного та самочинного будівництва. Сформульовано рекомендації до законодавства щодо проблемних об'єктів нерухомого майна.

03.01.12.324.

351.77-053.2/5 Самофал М. М. Проблеми реалізації права на інформовану згоду при наданні медичних послуг дітям / М. М. Самофал // Часопис Київського університету права. — 2011. — № 3. — С. 193—197.

Розглянуто та проаналізовано стан та перспективи правового регулювання надання інформаційної згоди в разі медичних втручань щодо дітей. Визначено основні проблеми, які виникають при реалізації права на інформаційну згоду дітьми. Запропоновано порядок їх вирішення.

03.01.12.325.

347.454 Седлецкая Е. Г. Содержание прав и обязанностей концедента по концессионному соглашению / Екатерина Геннадьевна Седлецкая // Гражданское право. — 2011. — № 3. — С. 42—44.

Дан подробный анализ содержания прав и обязанностей концедента с позиций российского гражданского законодательства. Показаны правовые пробелы, которые должны быть устранены посредством внесения изменений и дополнений в Федеральный закон «О концессионных соглашениях», касающихся прав и обязанностей концедента по концессионному соглашению.

03.01.12.326.

347.77(470):330.341.1 Симонов Б. П. Интеллектуальная собственность как условие иннова-

ционного развития в странах СНГ / Б. П. Симонов // Право интеллектуальной собственности. — 2011. — № 2. — С. 21—23.

Проанализированы динамика поступления заявок и выдача охранных документов РФ. Обозначены три вызова в отношении интеллектуальной собственности, на которые необходимо найти ответы. Приведены отличия системы интеллектуальной собственности от других правовых систем.

03.01.12.327.

347.772(477):338.246.027 Сисоенко І. В. Використання спонсорства як нестандартного засобу просування торговельної марки та один із доказів її широкої відомості / І. В. Сисоенко // Часопис Київського університету права. — 2011. — № 3. — С. 214—219.

Відмічено, що практика визнання торговельних марок широко відомими в Україні не знайшла сьогодні чіткого підходу до оцінювання та належності доказів на законодавчому рівні. Розглянуто підстави визнання торгової марки загальновідомою відповідно до норм законодавства. Приділено увагу доведенню спонсорської діяльності як факту тривалості, обсягу та географічного району будь-якого просування знака, включаючи рекламування чи оприлюднення та представлення на ярмарках чи виставках товарів та/або послуг, щодо яких торговельна марка застосовується.

03.01.12.328.

347.2(574):340.134 Скрыбин С. Предмет, метод і система речового права: деякі питання кодифікації цивільного законодавства в Казахстані / С. Скрыбин // Право України. — 2011. — № 5. — С. 37—51.

Розглянуто деякі аспекти кодифікації норм цивільного законодавства про речове право. Вказано на невідповідність понять «галузь права» і «галузь законодавства». Виявлено особливості предмета і методу правового регулювання речового права, визнаючи їх як критерії відокремлення цієї галузі цивільного права. Додатково проаналізовано проблемні питання системності речового права, які переважно пов'язані з переліком і класифікаційними критеріями речових прав на чужі речі.

03.01.12.329.

35.075.2(477):347.214.2 Слободянюк С. Особливості державної реєстрації об'єктів житлової нерухомості, що розташовані на земельних ділянках / С. Слободянюк // Право України. — 2011. — № 5. — С. 123—129.

Здійснено аналіз об'єктів житлової нерухомості, розташованих на земельних ділянках, права стосовно яких підлягають державній реєстрації. Виділено загальне поняття державної реєстрації житлової нерухомості, а також її складові, які запропоновано взяти до уваги при подальшому вдосконаленні чинного законодавства України.

03.01.12.330.

347.214.2 Слободянюк С. Сутність нерухомого майна та його правова природа / *Сергій Слободянюк* // Підприємництво, господарство і право. — 2011. — № 5. — С. 48–52.

З'ясовано питання щодо правової природи нерухомого майна. Визначено перспективи вдосконалення поняття «нерухоме майно». Здійснено розмежування речей на рухомі та нерухомі.

03.01.12.331.

347.23 Спасибо-Фатеева І. Замітки цивіліста про тенденції пізнання права власності / *І. Спасибо-Фатеева* // Право України. 2011. № 5. С. 29–36.

Досліджено філософські, економічні, загальнотеоретичні та цивілістичні засади права власності. Проаналізовано поняття права приватної та публічної власності. Вказано на специфіку понять корпоративної та інтелектуальної власності.

03.01.12.332.

347.785(477) Стройко І. А. Проблемні питання захисту суміжних прав організацій мовлення: практика України та європейський досвід / *І. А. Стройко* // Часопис Київського університету права. — 2011. — № 3. — С. 219–224.

Наведено приклади найбільш гучних судових справ, направлених на захист суміжних прав організацій мовлення України. Проаналізовано доводи сторін та мотивувальну частину судових рішень у вказаних справах. Виявлено недоліки національної системи захисту прав інтелектуальної власності, порівнюючи зі стандартами ЄС. Досліджено повноваження Директиви 2004/04/ЄС Європейського парламенту та Ради від 29 квітня 2004 р. про захист прав інтелектуальної власності на внутрішньому ринку (2009/2178(INI)), а також норми проекту Договору Всесвітньої організації інтелектуальної власності про охорону організації мовлення у відношенні забезпечення дотримання суміжних прав мовників. Наголошено на необхідності вдосконалення існуючих механізмів захисту суміжних прав організацій мовлення як в Україні, так і в ЄС з огляду на загрозливий рівень поширення Інтернет-піратства.

03.01.12.333.

347.65 Судьин А. А. Объекты наследственных правоотношений с выморочным имуществом / *А. А. Судьин, В. Е. Чеканов* // Современное право. 2011. № 5. С. 82–85.

Рассмотрены коллизии нормативно-правового регулирования объектов наследственных правоотношений с выморочным имуществом в России. Выведена необходимость пересмотра действующего законодательства с учетом современного экономического оборота.

03.01.12.334.

347.21 Сулейманов М. До питання про місце права власності у системі цивільних прав /

М. Сулейманов // Право України. 2011. № 5. С. 13–17.

Досліджено методологічну проблему цивільного права власності в системі суб'єктивних цивільних прав. Проаналізовано поняття, основні ознаки і функції речових прав. Звернуто увагу на те, що в літературі висловлюються сумніви щодо доцільності формування поняття речового права і відповідно проведення чіткої класифікації речових та зобов'язальних прав. Зазначено, що чітке виокремлення у системі майнових прав категорії речових прав на противагу, але водночас і в поєднанні з зобов'язальними правами має не тільки теоретичне, а й практичне значення.

03.01.12.335.

347.1:161.225.22 Токарева М. В. Некоторые проблемы реализации принципа равенства в гражданско-правовом регулировании взаимной ответственности государства и личности / *Марина Владимировна Токарева* // Гражданское право. — 2011. — № 3. — С. 12–15.

Рассмотрены теоретические и практические аспекты проблемы реализации принципа равенства в гражданско-правовом регулировании взаимной ответственности государства и личности.

03.01.12.336.

346.545(44+470) Тотьев К. Ю. Недобросовестность как признак конкуренции по праву Франции и России / *Константин Юрьевич Тотьев* // Цивилист. 2011. № 3. С. 97–100.

Статья посвящена толкованию понятия «недобросовестность» в конкурентном праве Франции и России. Сделан вывод: по сравнению с российской практикой борьбы против недобросовестной конкуренции французские судьи меньше зависят от законодателя и поэтому обладают большей свободой толкования категории «недобросовестность».

03.01.12.337.

347.15/17 Федюк Л. В. Ознаки особистих немайнових прав юридичних осіб / *Л. В. Федюк* // Університетські наукові записки: Часопис Хмельницьк. ун-ту управління та права: Право. Економіка. Управління. Хмельницький, 2011. Вип. 3. С. 83–87.

Досліджено ознаки, які характерні для особистих немайнових прав юридичних осіб. Проаналізовано існуючі підходи до розуміння особливостей особистих немайнових прав. Доведено їхню приналежність юридичним особам.

03.01.12.338.

347.232 Харитонов Є. Проблемні питання набуття та припинення права власності за цивільним законодавством України / *Є. Харитонов, О. Харитонova* // Право України. 2011. № 5. С. 60–68.

Визначено методологічні засади оцінки юридичних фактів у загальному контексті розгляду підстав набуття права власності. Обґрунтовано

висновок, що підстави набуття та припинення права власності мають характеризуватися із врахуванням поділу права власності на право приватної власності та право публічної власності. Врахування зазначеного поділу права власності логічно зумовлює поділ підстав набуття та припинення права власності на універсальні (ті, що можуть бути підставою виникнення будь-якого виду права власності) і спеціальні (стосуються лише тих або інших видів права власності).

03.01.12.339.

347.2 Харченко Г. Г. Кваліфікаційний критерій визначення речових прав / *Г. Г. Харченко* // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корещького НАН України. — К., 2011. — Вип. 52. — С. 264—270.

Відмічено, що в питанні розмежування речових та зобов'язальних прав сучасна правова доктрина має серйозні внутрішні суперечності. Проаналізовано підходи до класифікації цивільних прав на речові та зобов'язальні. Запроваджено кваліфікаційний критерій визначення речової природи цивільних прав.

03.01.12.340.

347.2(083.71) Харченко Г. Г. Правове обґрунтування змісту дефініції «речове право» у законодавстві / *Г. Г. Харченко* // Часопис Київського університету права. 2011. № 3. С. 162—166.

Наголошено, що у законодавстві речове право має визначатися як узагальнююче поняття по відношенню до усіх випадків захисту панування над об'єктом. Визначено, що саме в дефініції категорії «речове право» повинно бути відображено і як це визначення може бути обґрунтовано з точки зору положень чинного законодавства України. Дано наукове обґрунтування авторського бачення змісту категорії «речове право».

Див. також: 01.01.12.67, 01.01.12.72,
02.01.12.126, 04.01.12.433.

ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС

Книги

03.01.12.341.

347.961.4(177)(075.8) Дякович М. М. Електронні реєстри в діяльності нотаріусів України: практ. посіб. / *М. М. Дякович*. — К.: Прав. єдність, 2011. — 344 с.

Підготовлено з метою бачення та розуміння функціонування системи електронних реєстрів у діяльності нотаріусів України та їх значення в забезпеченні реалізації і захисту прав та законних інтересів юридичних та фізичних осіб. Розкрито роль комп'ютерних технологій у діяльності нотаріуса, місце електронних реєстрів у

нотаріальному процесі. Матеріал викладено шляхом поєднання нормативної бази в частині організації роботи з електронними реєстрами та коментарів автора, які побудовані на існуючих наукових доробках та повсякденному особистому досвіді роботи нотаріуса. У посібнику кожному реєстру присвячено окремий розділ, де розкривається мета створення і порядок користування електронними реєстрами.

Статті

03.01.12.342.

347.995 Авдоница О. Г. Мировое соглашение в гражданском процессе по поводу спорного земельного участка / *Ольга Геннадьевна Авдонина* // Арбитражный и гражданский процесс. 2011. № 7. С. 22—24.

Проанализированы общие проблемы понятия, правовой сущности, отраслевой принадлежности, содержания, порядка заключения и формы мирового соглашения. Особое внимание уделено применению мирового соглашения в гражданском процессе для разрешения споров, связанных с земельными участками.

03.01.12.343.

347.91/95(470) Аргунов В. В. Общие положения особого производства / *Всеволод Владимирович Аргунов* // Арбитражный и гражданский процесс. 2011. № 7. С. 8—13.

Предложено расширить содержание главы 27 ГПК РФ рядом норм общего характера, дополняющих или изменяющих общие правила ГПК РФ и более полно отражающих специфику всех категорий дел особого производства.

03.01.12.344.

347.91/95 Ахмач Г. М. Процесуальні особливості реалізації принципу змагальності на окремих стадіях цивільного процесу / *Г. М. Ахмач* // Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. / МОНмолодьспорт України, НУ ОЮА. О., 2011. — Вип. 58. — С. 411—417.

Розглянуто проблемні питання реалізації принципу змагальності на окремих стадіях цивільного процесу. Особливу увагу приділено специфіці дії цього принципу на стадіях апеляційного та касаційного провадження. Запропоновано конкретні шляхи удосконалення чинного цивільно-процесуального законодавства відносно реалізації принципу змагальності у цивільному судочинстві.

03.01.12.345.

347.634/.637 Богданова Т. В. Исполнение решений суда по вопросам определения места жительства и воспитания детей при раздельном проживании родителей / *Т. В. Богданова* // Современное право. 2011. № 5. С. 62—65.

Исследован вопрос исполнения решений суда по делам, связанным с воспитанием детей, в частности, с определением места жительства

детей при раздельном проживании родителей. Проанализированы проблемные аспекты порядка исполнения решений суда по данной категории дел. Изложен ряд предложений по внесению изменений в действующее законодательство РФ.

03.01.12.346.

347.952 Великорода О. Розширення сфери застосування наказного провадження / *Олександр Великорода* // Підприємництво, господарство і право. — 2011. — № 7. — С. 19–21.

Досліджено можливість збільшення підстав для видачі судового наказу. Зроблено висновок про доцільність включення до законодавства такої підстави для видачі судового наказу, як вимога про відшкодування шкоди, завданої злочинном чи проступком.

03.01.12.347.

347.926(477) Верба-Сидор О. Вирішення судом питання про поворот виконання в цивільному процесі / *О. Верба-Сидор* // Вісник Львівського університету. Серія юридична: зб. наук. пр. — Ль., 2011. — Вип. 52. — С. 180–189.

Розглянуто повноваження суду щодо вирішення питання про поворот виконання юрисдикційних актів. Досліджено правову природу та нормативне регулювання цього інституту, виявлено прогалини та недоліки в ньому. Законодавчі положення проілюстровано прикладами з судової практики. Сформульовано зміни до ЦПК України, які б змінили гарантії учасників процесу щодо реального захисту (поновлення) їхніх прав.

03.01.12.348.

347.51 Галушка Ю. Суб'єкти відшкодування шкоди, завданої органами дізнання та досудового слідства / *Ю. Галушка* // Вісник Львівського університету. Серія юридична: зб. наук. пр. — Ль., 2011. — Вип. 52. — С. 190–195.

Досліджено правовий статус учасників охорони правовідносин, які виникли внаслідок неправомірних дій (бездіяльності), рішень органів дізнання та досудового слідства. Обґрунтовано тезу, що цивільно-правову відповідальність у разі завдання шкоди переліченими правоохоронними органами повинна нести держава.

03.01.12.349.

347.91:347.122 Гетманцев М. Заходи процесуального примусу як засоби реалізації цивільної процесуальної відповідальності / *Максим Гетманцев* // Юридика Україна. — 2011. — № 5. — С. 71–77.

Досліджено останні погляди дослідників цивільного процесу щодо особливостей функціонування такого інституту цивільного процесуального права, як цивільна процесуальна відповідальність. Здійснено комплексне дослідження і ґрунтовну теоретичну класифікацію поняття та різновидів заходів процесуального примусу з окремим аналізом їх спільних і відмінних рис залежно від їх адресатів, підстав, наслідків для

перебігу цивільного судочинства та строків застосування.

03.01.12.350.

347.963 Гусарова А. Особливості правового становища прокурора у цивільному процесі / *Анастасія Гусарова* // Вісник прокуратури. — 2011. — № 7. — С. 101–107.

Досліджено теоретичні засади реалізації представницької функції прокурора у цивільному процесі. Обґрунтовано дискусійні питання із зазначеної проблематики. Зазначено, що прокурор бере участь у процесі винятково на підставі своїх посадових повноважень. У процесі він виступає не стороною, а віднесений законом до окремого, визначеного законом, суб'єкта процесуальної відповідальності. Наголошено на необхідності внесення змін з метою вдосконалення механізму звернення із позовами, враховуючи письмове звернення до прокурора з боку заінтересованої особи.

03.01.12.351.

347.91/95 Ерєміна С. Н. Правовая природа Дисциплинарного судебного присутствия: проблемы взаимодействия трудового и гражданского процессуального права / *Светлана Николаевна Ерєміна, Маринэ Варужановна Джаникян* // Арбитражный и гражданский процесс. — 2011. — № 6. — С. 2–6.

Проанализирована правовая природа Дисциплинарного судебного присутствия и споры, которые рассматриваются данным судебным органом. Сделан вывод, что действующее гражданское процессуальное законодательство требует совершенствования, а данная категория споров имеет трудовую основу.

03.01.12.352.

347.961 Желіховська Ю. В. Нотаріус як особливий суб'єкт відносин щодо охорони цивільних прав та охоронюваних законом інтересів у цивільному праві / *Ю. В. Желіховська* // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2011. — № 7. — С. 84–90.

Досліджено значення нотаріуса у сфері захисту прав і охоронюваних законом інтересів фізичних та юридичних осіб. Визначено історичний аспект розвитку нотаріату, систему принципів, які закріплені в Статуті Міжнародної спілки латинського нотаріату.

03.01.12.353.

347.956(477) Іліопол І. М. Правова природа інституту апеляційного оскарження рішень суду першої інстанції / *І. М. Іліопол* // Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. / МОНмолодьспорт України, НУ ОЮА. — О., 2011. — Вип. 58. — С. 388–392.

Проведено комплексний аналіз чинної нормативно-правової бази щодо регулювання перегляду рішень суду першої інстанції в апеляційному порядку. Виявлено основні проблеми, які виникають у правозастосовчій практиці. З'ясовано

особливості перегляду судових рішень в апеляційному порядку. Висвітлено практичний досвід здійснення судочинства апеляційними судами та визначено шляхи його вдосконалення з огляду на сучасні реалії.

03.01.12.354.

347.91/95 Курочкин С. А. Диспозитивность в гражданском процессе системное исследование / *Сергей Анатольевич Курочкин* // Арбитражный и гражданский процесс. — 2011. — № 7. — С. 5—8.

Предпринята попытка исследовать диспозитивность в гражданском процессе с применением системного подхода. Проанализированы содержание диспозитивности, ее ограничения и функции, перспективы развития диспозитивного начала в системе гражданского процесса. Предложены пути совершенствования гражданского судопроизводства в целях дальнейшего повышения его эффективности.

03.01.12.355.

347.91/95 Курочкин С. А. К вопросу о цели гражданского процесса / *Сергей Анатольевич Курочкин* // Арбитражный и гражданский процесс. — 2011. — № 6. — С. 6—11.

Исследованы цели гражданского процесса. Систематизированы имеющиеся в доктрине позиции по вопросу о цели гражданского процесса, предложено рассматривать в качестве таковой достижение конкретного правового результата, упорядочение общественных отношений.

03.01.12.356.

347.91/95 Курочкин С. А. Цель гражданского процесса: сравнительно-правовое исследование / *С. А. Курочкин* // Университетські наукові записки : Часопис Хмельницьк. ун-ту управління та права : Право. Економіка. Управління. — Хмельницький, 2011. — Вип. 3. — С. 69—77.

Систематизированы изменившиеся в доктрине позиции по вопросу о цели гражданского процесса. Предложено рассматривать в качестве таковой достижение конкретного правового результата, упорядочение общественных отношений.

03.01.12.357.

347.91/.95(470) Малько Е. А. Основные направления гражданской процессуальной правовой политики в современной России / *Е. А. Малько* // Современное право. — 2011. — № 5. — С. 99—101.

Проанализированы направления гражданской процессуальной правовой политики, без которых сложно выявить основу развития гражданского процессуального законодательства. Отмечено, что направления гражданской процессуальной правовой политики призваны стать основой структуры всего гражданского процессуального права, а также вектором движения органов государственной власти при подготовке и принятии соответствующих законодательных актов.

03.01.12.358.

347.943 Марченко Р. До питання про правову природу доказів на прикладі показань свідка / *Роман Марченко* // Підприємництво, господарство і право. — 2011. — № 7. — С. 22—25.

Досліджено сутність показань свідка як окремого виду доказів у цивільному процесі. Розглянуто їх особливості через загальні положення доказового права. Звернуто увагу, що доказова інформація, яка міститься в показаннях свідка, набуває юридичного значення лише шляхом підтвердження її достовірності судом, який виносить рішення по суті справи на підставі зазначених у статті даних. У процесі оцінки показань свідка рекомендовано враховувати умови сприйняття подій цією особою, відносини між свідком і сторонами, вік, вади здоров'я особи та інші обставини, які впливають на повноту такого доказу.

03.01.12.359.

347.99 Мишутина Э. И. Ценностные основы деятельности суда в гражданском судопроизводстве: постановка проблем / *Элеонора Игоревна Мишутина* // Арбитражный и гражданский процесс. — 2011. — № 7. — С. 2—5.

Статья посвящена исследованию гражданских процессуально-правовых ценностей в качестве детерминант деятельности суда как субъекта гражданских процессуальных правоотношений. К таким ценностям автор относит справедливость, эффективность и порядок. Проанализированы проблемы нормативного закрепления и функционирования данных аксиологических явлений на современном этапе гражданского судопроизводства.

03.01.12.360.

347.962.3(477) Островська Л. А. Вплив правил про дисциплінарну відповідальність суддів на застосування норм цивільного процесуального права / *Л. А. Островська* // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / МОНмолодьспорт України, НУ ОЮА. — О., 2011. — Вип. 58. — С. 365—369.

Досліджено ЗУ «Про судоустрій і статус суддів», в якому конкретизовано перелік підстав, з яких суддів може бути притягнуто до дисциплінарної відповідальності. Проаналізовано вплив цих змін на цивільний процес та їх потенційний вплив на процесуальні рішення суддів. Звернуто увагу на вплив положення про те, що безпідставне вжиття заходів забезпечення позову може бути підставою для застосування заходів дисциплінарної відповідальності до суддів, на розвиток інституту забезпечення позову у цивільному процесі.

03.01.12.361.

347.932(470) Парфирьев Д. Н. Исчисление общего срока судопроизводства по гражданскому делу и оценка его разумности (применительно к надзорному производству и пересмотру по вновь открывшимся обстоятельствам) / *Дмитрий Ни-*

колаевич Парфирьев // Арбитражный и гражданский процесс. 2011. № 6. С. 38–41.

Рассмотрен вопрос учета продолжительности стадий проверки вступившего в законную силу судебного акта при исчислении общей продолжительности судопроизводства по делу. Исследованы действующее законодательство России, разъяснения высших российских судов и практика Европейского суда по правам человека по данному вопросу в отношении надзорной проверки и производства по пересмотру по вновь открывшимся обстоятельствам и их продолжительности.

03.01.12.362.

347.91/95 Плотников Д. А. Новые подходы к основаниям классификации принципов гражданского процессуального права / Дмитрий Александрович Плотников // Арбитражный и гражданский процесс. 2011. № 7. С. 38–42.

Рассмотрены существующие подходы к пониманию оснований классификации принципов гражданского процессуального права. С учетом анализа используемых критериев предложено разграничивать данные принципы исходя из видового деления гражданского судопроизводства.

03.01.12.363.

347.91/95(477):347.161 Погребняк О. Визначення цивільної юрисдикції щодо справ про надання психіатричної допомоги у примусовому порядку / Оксана Погребняк // Підприємництво, господарство і право. — 2011. — № 5. — С. 53–56.

Досліджено проблеми правового регулювання підвідомчості справ про надання психіатричної допомоги у примусовому порядку відповідно до чинного законодавства України. Розглянуто досвід правового регулювання даної проблеми в країнах ЄС. Встановлено ступінь відповідності норм національного законодавства про підвідомчість даних справ міжнародно-правовим стандартам.

03.01.12.364.

347.67:347.441.048 Раскостова Р. Ш. Недействительные завещания: анализ отдельных видов в судебной практике / Рано Шадимановна Раскостова // Наследственное право. 2011. № 3. С. 22–28.

Рассмотрены наиболее актуальные проблемы, возникающие в судебной практике в связи с признанием завещаний недействительными. Особое внимание уделено случаям признания завещания недействительным в силу неспособности завещателя понимать значение своих действий или руководить ими.

03.01.12.365.

347.61 Соколянський Д. В. Забезпечення позову у цивільному процесуальному праві України / Д. В. Соколянський // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / МОНмолодь-

спорт України, НУ ОЮА. О., 2011. Вип. 58. С. 376–382.

Визначено поняття і правову природу забезпечення позову у цивільному процесуальному праві України, виходячи із визначення цивільно-правового позову, обставини, від яких залежить прийняття судом рішення про забезпечення позову та обрання конкретного заходу забезпечення позову. Визначено основні актуальні питання скасування забезпечення позову. Наведено співвідношення забезпечення позову із забезпеченням цивільно-правових зобов'язань.

03.01.12.366.

347.91 Стоянова Т. А. Визначення та місце стадії провадження у справі досудового розгляду в цивільному процесі України / Т. А. Стоянова // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / МОНмолодьспорт України, НУ ОЮА. О., 2011. Вип. 58. С. 405–411.

Відмічено, що серед наукових спеціалістів з цивільного процесу немає єдиної думки щодо єдності таких понять, як провадження у справі досудового розгляду. Досліджено основні поняття, що вживаються цивільним процесуальним законодавством у стадії провадження у справі досудового розгляду. Визначено мету та завдання стадії провадження у справі досудового розгляду, попереднє судове засідання та підготовка справи досудового розгляду.

03.01.12.367.

347.91/95.003.12 Турчин-Кукаріна І. Цивільно-процесуальні оціночні поняття права як ознака лібералізації цивільного судочинства / Ірина Турчин-Кукаріна // Юридика України. 2011. № 7. С. 47–51.

Обґрунтовано думку про необхідність застосування у цивільному процесі оціночних понять права. Розглянуто їх наявність як ознаку лібералізації цивільного судочинства, авторитетності органів судової влади, планомірного демократичного розвитку державно-правової системи. Звернуто увагу, що судейський розсуд при застосуванні цивільно-процесуальних оціночних понять права є не безмежним: суддя реалізує це право у рамках виконання процесуального обов'язку справедливого, неупередженого та своєчасного розгляду справи.

03.01.12.368.

347.922 Цой В. И. К вопросу о подсудности встречного иска / Владимир Игоревич Цой // Арбитражный и гражданский процесс. 2011. № 6. С. 12–16.

Исследованы проблемы территориальной подсудности. Сделан вывод о том, что нормы, регулирующие подсудность встречного иска, имеют специальный характер. Поэтому исключительная подсудность имеет приоритет перед подсудностью встречного иска и договорной подсудностью. Разрешение коллизий между подсудностью встречного иска и договорной подсудностью зависит от того, является ли

встречный иск средством защиты против первоначального иска.

03.01.12.369.

347.92 Чванкін С. А. Деякі новели цивільно-процесуального кодексу України щодо наказного провадження / С. А. Чванкін // Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. / МОНмолодьспорт України, НУ ОЮА. О., 2011. Вип. 58. С. 370—376.

Досліджено та проаналізовано нові положення ЦПК України щодо наказного провадження, які діють з серпня 2010 р. Зроблено висновок, що на відміну від попередньої редакції ст. 95 ЦПК України чинна редакція не передбачає вимог, які були визначені у загальному вигляді, щодо яких може бути винесено рішення, оскільки наступна стаття значно звузила такі вимоги. Це вже не можуть бути будь-які вимоги про стягнення з боржника грошових коштів або витребування майна (за умови дотримання вимог ст. 96 ЦПК України), а тільки ті, що передбачені ст. 96 ЦПК України. Проаналізовано підстави для відмови у прийнятті заяви про видачу судового наказу, а також інші питання.

Див. також: 07.01.12.659.

СІМЕЙНЕ ПРАВО

Книги

03.01.12.370.

347.61/64(477)(075.8) Сімейне право України: підручник / за заг. ред. В. І. Борисової, І. В. Жилінкової; МОН України. — 3-тє вид., переробл. і допов. — К.: Юрінком Інтер, 2011. — 264 с.

Висвітлено актуальні теоретичні проблеми сімейного права і розглянуто основні питання курсу. Підручник містить VI розділів: загальні положення (поняття сімейного права, сімейне законодавство, сімейні правовідносини), правовідносини подружжя (шлюб, особисті немайнові правовідносини подружжя, майнові правовідносини подружжя, припинення шлюбу), правовідносини батьків і дітей (визначення походження дітей, особисті немайнові правовідносини батьків і дітей, майнові правовідносини батьків і дітей), правовідносини за участю інших членів сім'ї та родичів (особисті немайнові правовідносини інших членів сім'ї та родичів, майнові правовідносини інших членів сім'ї та родичів), форми влаштування дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування (усиновлення, опіка та піклування над дітьми, патронат над дітьми, прийомна сім'я, дитячий будинок сімейного типу), колізійні норми сімейного права. Приділено увагу новим інститутам сімейного права. В кінці кожного розділу наведено запитання та завдання для самоконтролю.

Статті

03.01.12.371.

347.633(477)-054.6 Главацький М. В. Правові аспекти усиновлення іноземцями українських дітей, які є громадянами України / М. В. Главацький // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2011. Вип. 52. С. 309—314.

Наголошено на необхідності прозорої процедури усиновлення, щоб усиновлення працювало на користь дітей та нових батьків. Розглянуто основні засади процедури усиновлення іноземними громадянами дітей, які проживають на території України і мають українське громадянство. Рекомендовано Україні долучитися до Гаазької конвенції про захист усиновлених дітей, згідно з якою вони автоматично потрапляють під опіку держави, в якій мешкають.

03.01.12.372.

347.615 Глиняна К. Особливості визначення шлюбу недійсним / К. Глиняна // Юридичний вісник. 2011. № 2. С. 109—114.

Дано аналіз та основні положення визнання шлюбу недійсним. З'ясовано його відмінність від припинення шлюбу. Розглянуто правову природу, особливості та підстави визнання шлюбу недійсним.

03.01.12.373.

347.626.2 Елкина О. С. Договорной режим ответственности супругов по своим обязательствам / Ольга Сергеевна Елкина // Гражданское право. 2011. № 3. С. 30—32.

Рассмотрены основные положения об ответственности супругов по своим обязательствам. Проанализирован договорный режим ответственности супругов по обязательствам, возникшим во время брака.

03.01.12.374.

347.237(477) Жилінкова І. Правове регулювання речових відносин у сім'ї: визначення концептуальних підходів / І. Жилінкова // Право України. 2011. № 5. С. 105—112.

Визначено сучасні концептуальні підходи до регулювання речових відносин у сім'ї. З'ясовано їх закріплення в новому законодавстві України. Виявлено проблеми, породжені недостатньою розробкою таких концептуальних підходів та запропоновано шляхи їх вирішення.

03.01.12.375.

347.61 Калітенко О. М. Щодо необхідності розширення предмета шлюбного договору: постановка проблеми / О. М. Калітенко // Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. / МОНмолодьспорт України, НУ ОЮА. О., 2011. Вип. 58. С. 301—308.

Проаналізовано сучасний стан визначення предмета одного з найпоширеніших видів сімейно-правових договорів — шлюбного договору.

Звернуто увагу, що чинне сімейне законодавство не містить жодних обмежень щодо строку дії шлюбного договору. Доведено необхідність розширення немайнових правовідносин подружжя (або майбутнього подружжя).

03.01.12.376.

347.63(470) Коголовский И. Р. Применение презумпции отцовства к отношениям суррогатного материнства / И. Р. Коголовский, Н. А. Никиташина // Современное право. — 2011. — № 6. — С. 97—100.

Исследованы различные ситуации, возникающие при определении отцовства ребенка, в том числе в сфере правового регулирования суррогатных отношений в Российской Федерации. Предложены пути устранения пробелов в праве.

03.01.12.377.

347.155/158:347.61/64 Красицька Л. Сімейна дієздатність та її рівні / Лариса Красицька // Юридика Україна. — 2011. — № 6. — С. 62—67.

Розглянуто проблемні питання щодо сімейної дієздатності. Проаналізовано поняття і зміст вказаного питання. Визначено обсяг сімейної дієздатності. Обґрунтовано висновок про самостійність такої правової категорії, як «сімейна правоздатність», яка за обсягом і змістом відрізняється від цивільної дієздатності. Запропоновано виділити чотири рівні сімейної дієздатності учасників сімейних правовідносин.

03.01.12.378.

347.633(470):342.726-053.2 Левушкин А. Н. Защита прав детей при усыновлении (удочерении) в Российской Федерации: проблемы теории и практики / А. Н. Левушкин // Современное право. — 2011. — № 6. — С. 101—104.

Отмечено, что защита прав ребенка в современной России является актуальной проблемой и порождена явным неблагополучием несовершеннолетних как в обществе, так и в семье. Рассмотрены некоторые не урегулированные семейным и иным законодательством вопросы, касающиеся защиты прав детей при усыновлении (удочерении). Проанализированы проблемные вопросы теории и практики.

03.01.12.379.

347.623 Левушкин А. Н. К вопросу о природе института брака и порядке вступления в брак в государствах — участниках СНГ / А. Н. Левушкин // Журнал зарубежного законодательства и сравнительного правоведения. — 2011. — № 2. — С. 54—57.

Рассмотрены особенности правового регулирования института брака в современном законодательстве стран СНГ. Обращено внимание на то, что объективно назревшая необходимость правового сотрудничества стран СНГ, наличие браков между их гражданами, сходства и различия в правовом регулировании брачных отношений указанных государств порождают необходимость сравнительно-правового исследования.

В семейном законодательстве стран СНГ вопрос об условиях, необходимых для заключения брака, и обстоятельствах, препятствующих вступлению в брак, решается единообразно.

03.01.12.380.

347.79+341.225 Сафончик О. І. Правові наслідки припинення шлюбно-сімейних правовідносин / О. І. Сафончик // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / МОНмолодьспорт України, НУ ОЮА. — О., 2011. — Вип. 58. — С. 309—315.

Розглянуто правові наслідки припинення шлюбно-сімейних правовідносин у разі припинення шлюбу (внаслідок його розірвання чи внаслідок оголошення одного з подружжя померлим). Визначено класифікацію правових наслідків, які виникають у зв'язку з припиненням шлюбу. Проведено порівняльний аналіз правового регулювання немайнових і майнових правовідносин подружжя, яке знаходиться в зареєстрованому шлюбі, та чоловіка і жінки, які перебувають у фактичному шлюбі. Відмічено, що основні правові наслідки майнового і немайнового характеру, які виникають у подружжя у зв'язку з припиненням шлюбу, настають і для фактичного подружжя.

03.01.12.381.

347.634/.637 Семенова И. Ю. К вопросу о механизме действия стимулов и ограничений в правовом регулировании прав и обязанностей родителей и детей / И. Ю. Семенова // Современное право. — 2011. — № 5. — С. 86—91.

Сделана попытка охарактеризовать механизм действия стимулов и ограничений в правовом регулировании прав и обязанностей родителей и детей в российском семейном праве. Акцентируется внимание на преобладании стимулирующей роли семейного права.

03.01.12.382.

347.6 Харитонов Є. О. Сім'я як концепт сімейного законодавства / Є. О. Харитонов // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / МОНмолодьспорт України, НУ ОЮА. — О., 2011. — Вип. 58. — С. 293—301.

Розглянуто проблемні питання характеристики сім'ї як цивілізаційного концепту. Визначено особливості розуміння сутності, які впливають на визначення цієї категорії сімейного права України. З'ясовано питання щодо регулювання в ньому відповідних відносин. Сформульовано визначення поняття «сімейне право».

03.01.12.383.

347.64:364.048.6 Яніцька І. А. Правовий статус патронату як форма сімейного виховання / І. А. Яніцька // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / МОНмолодьспорт України, НУ ОЮА. — О., 2011. — Вип. 58. — С. 315—321.

Розкрито значення патронату у загальній системі державних заходів, спрямованих на забезпечення здійснення кожною дитиною права на

сімейне виховання. З'ясовано правовий статус патронату як форми сімейного виховання. Зазначено, що для втілення в життя альтернативних форм сімейного виховання потрібні не тільки розроблені закони, а й фахівці на базі відповідних служб, які будуть спроможні готувати майбутніх патронатників, прийомних батьків до професійної ролі наставника вихователя.

Див. також: 05.01.12.523.

МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО

Книги

03.01.12.384.

341.9(075.8) Кивалова Т. С. Международное частное право: учеб.-метод. пособие / Т. С. Кивалова, А. В. Трояновский; НУ ОЮА. — О.: Фенікс, 2011. — 264 с.

Методические материалы содержат программу курса, темы семинарских занятий, нормативный материал и литературу ко всему курсу, списки литературы по отдельным темам курса, задания для самостоятельной работы, а также тестовые задания для самопроверки знаний студентами и примерный перечень вопросов к зачету/экзамену. Предназначено для студентов НУ ОЮА всех форм обучения, изучающих международное частное право, а также при изучении специальных курсов, посвященных регулированию внешнеэкономической деятельности, международных коммерческих контрактов, вопросам международного коммерческого арбитража.

Статті

03.01.12.385.

347.113:336.763 Бірюков О. М. Правова уніфікація колізійних і матеріальних норм у сфері обігу цінних паперів / О. М. Бірюков // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2011. — № 7. — С. 34—40.

Висвітлено сучасний стан розробки уніфікованих колізійних і матеріально-правових норм у сфері обігу цінних паперів. Приділено увагу особливостям транскордонного обігу т. зв. електронних цінних паперів. Підкреслено, що проблеми, пов'язані з транскордонним рухом фондів цінностей на міжнародному і регіональних ринках, не тільки залишаються, але й поглиблюються, особливо в умовах економічної рецесії.

03.01.12.386.

341.92 Гетьман-Павлова И. В. Наука международного частного права: Вильгельм Дурантис / Ирина Викторовна Гетьман-Павлова // Международное публичное и частное право. — 2011. — № 3. — С. 17—24.

Исследована роль школы постглоссаторов и одного из ее представителей Вильгельма Ду-

рантиса в становлении науки международного частного права. Подчеркнуто, что среди источников МЧП доктрина права всегда занимала особое место; как источник МЧП доктрина появилась на несколько столетий раньше национального закона. Родоначальником науки МЧП являются ученые представители школы постглоссаторов XIII—XIV вв., в трудах которых впервые подверглись научному осмыслению и изучению вопросы столкновений городских статутів. Вильгельм Дурантис является одним из первых в истории права ученых, которые положили начало исследованию вопросов коллизий разнонациональных законов. В его трудах заложены зачатки многих основных коллизионных начал. Вильгельм Дурантис и его современники сформулировали коллизионные принципы, закрепленные в современном законодательстве и современном правосознании.

03.01.12.387.

341.922(477) Грамацький Е. Проблема мобільного конфлікту в міжнародному приватному праві / Ернест Грамацький // Підприємство, господарство і право. — 2011. — № 5. — С. 62—64.

Досліджено поняття «мобільний конфлікт». З'ясовано особливості мобільного конфлікту у міжнародному приватному праві. Окреслено основні способи його вирішення у контексті існуючих доктринальних підходів і чинного законодавства України.

03.01.12.388.

341.9 Гречка Т. А. Правова природа міжнародного приватного права і його місце в правовій системі України / Т. А. Гречка // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2011. — Вип. 52. — С. 303—309.

Проаналізовано основні наукові підходи щодо розуміння і пояснення правової природи міжнародного приватного права та його сутності (призначення). Міжнародне приватне право розглядається як складова частина міжнародного права, як складова частина цивільного права, як полісистемний комплекс, який частково відноситься до міжнародного (публічного) права, а частково до внутрішньодержавного права. Обґрунтовано думку щодо цивілістичної природи міжнародного приватного права.

03.01.12.389.

341.63 Мальський М. М. Поняття арбітражної угоди в міжнародному комерційному арбітражі / М. М. Мальський // Часопис Київського університету права. — 2011. — № 3. — С. 178—180.

Проаналізовано поняття арбітражної угоди, яке склалося у зв'язку із активізацією впродовж останніх десятиліть суспільних процесів, пов'язаних із вирішенням міжнародних комерційних спорів. Зазначено, що арбітражна угода слугує наріжним каменем арбітражної процедури,

а відтак чітке розуміння її як правового поняття дає змогу досягнути кращих наукових результатів у процесі дослідження самого правового інституту міжнародного комерційного арбітражу.

03.01.12.390

341.96:347.615 Маркова О. В. Алиментные обязательства в международном частном праве / О. В. Маркова // Международное публичное и частное право. — 2011. — № 3. — С. 24–29.

Рассмотрен вопрос регулирования алиментных обязательств в международном частном праве. Подробно освещаются механизмы взыскания алиментов, регламентированные Гаагской конвенцией о международном порядке взыскания алиментов на детей и других формах содержания семьи 2007 г. Особое внимание уделено основополагающему принципу международного частного права принципу взаимности.

03.01.12.391.

341.924.001.36 Морозов Д. В. Публичное право и коллизионное регулирование (сравнительно-правовой анализ законодательства о международном частном праве) / Д. В. Морозов // Журнал зарубежного законодательства и сравнительного правоведения. — 2011. — № 2. — С. 166–169.

Проанализированы возможность применения иностранных норм, имеющих публично-правовой характер, положения отечественного и иностранного законодательств, посвященные применению императивных норм и границам применения иностранного права. Сделан вывод, что применение иностранных публично-правовых норм возможно в порядке применения иностранных сверхимперативных норм и запрета ссылок на публично-правовой характер иностранных норм, однако эти подходы пока не получили всеобщего признания.

03.01.12.392.

341.9:347.626.6-058.833 Саєнко І. В. Регулювання майнових відносин подружжя в міжнародному приватному праві / Ілона Віталіївна Саєнко // Наше право. — 2011. — № 3. — С. 162–167.

Розглянуто законодавство зарубіжних країн та України з питань регулювання майнових

відносин подружжя. Особливу увагу приділено правовим конструкціям, за допомогою яких один із подружжя може отримувати право на частку у майні у судовому порядку в Англії. Проаналізовано міжнародні конвенції, які закріплюють положення щодо режиму майна подружжя.

03.01.12.393.

341.63 Сліпачук Т. Держава як приватна особа: участь держав у міжнародному комерційному арбітражі / Тетяна Сліпачук, Юлія Черних // Юридичний журнал. — 2011. — № 12. — С. 120–122.

Вказано, що останнім часом інвестиційний арбітраж набуває все більшої популярності: кількість справ постійно зростає. Водночас зростає і кількість відмов у задоволенні інвестиційних позовів. Висвітлено актуальні проблеми застосування положення 41 (5) Арбітражного регламенту Міжнародного центру з вирішення інвестиційних спорів (ІКСІД), що дозволяє відмовити у позові в скороченому порядку у зв'язку із його очевидною безпідставністю. Зазначено, що вказана процедура є унікальною та не має аналогів ні в міжнародному арбітражі, ні в судових процедурах. Оскільки перші апробації положення 41 (5) Арбітражного регламенту відбувалися в українському контексті у грудні 2010 р., стаття є актуальною для українських читачів.

03.01.12.394.

347.771 Уткина Е. А. Состояние и перспективы сотрудничества по проекту международной патентной кооперации в рамках программы РРН и РСТ-РРН / Е. А. Уткина // Право интеллектуальной собственности. 2011. № 2. С. 28–29.

Отмечено, что система кооперации на настоящий момент не может решить всех возникших проблем в области интеллектуальной собственности и патентования, в связи с чем различные страны предпринимают все новые и новые попытки их решения за счет новых систем кооперации. Рассмотрена система ускорения рассмотрения заявок на выдачу патента на изобретение за счет разделения труда между различными патентными ведомствами под названием <Ускоренное патентное делопроизводство>.

Див. також: 04.01.12.463, 11.01.12.988.

12.00.04 ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО; ГОСПОДАРСЬКО-ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО

ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО

Книги

04.01.12.395.

33(477)(063) Економіка та право: реалії сучасності та перспективи майбутнього: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 28–29 квіт. 2011 р.). Ч. 1 / НДІ інтелектуальної власності НАПН України. К.: Лазуріт-Поліграф, 2011. 128 с.

У збірнику містяться матеріали, які були подані на науково-практичну конференцію «Економіка і право: реалії сучасності та перспективи майбутнього», проведену НДІ інтелектуальної власності НАПН України (м. Київ, 28–29 квітня 2011 р.). Роботи учасників конференції представлено за основними галузями права та економіки.

04.01.12.396.

346.1:35.072.6(477) Контроль і перевірки у сфері господарської діяльності: коментар законодавства, нормативно-правові акти, судова практика / Ю. М. Крупка; упоряд. В. С. Ковальський. К.: Юрінком Інтер, 2011. 296 с.

У виданні на основі наукового аналізу чинного господарського та цивільного законодавства, узагальнення судової практики представлено постатейне тлумачення ЗУ «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», а також роз'яснення вищих судових органів, Державних органів виконавчої влади, судову практику. Цей Закон є основним нормативно-правовим актом, що визначає правові та організаційні засади, принципи і порядок здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності, повноваження органів державного нагляду (контролю), їх посадових осіб, права, обов'язки та відповідальність.

Автореферати

04.01.12.397.

346.9(043.3) Злакоман І. М. Господарсько-правові засоби та форми вирішення інвестиційних спорів: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.04 / Злакоман Ігор Миколайович; НУ ОЮА. О., 2011. 19 с.

Здійснено аналіз поняття «інвестиційний спір», яке запропоновано розуміти як конфлікт двох або більше осіб стосовно їх прав та обов'язків у процесі інвестиційної діяльності, який можливо врегулювати примирним шляхом, а у випадку його незастосування або без результативності його використання у судовому або арбітражному порядку. Обґрунтовано висновок про господарсько-правову сутність інвестиційного спору. Запропоновано удосконалити систему

класифікації видів інвестиційних спорів шляхом доповнення їх переліку додатковими критеріями, за якими можливо визначити підстави виникнення інвестиційних спорів та форми, за допомогою яких можливо їх урегулювати. Обґрунтовано необхідність створення державної служби з нагляду та контролю за реалізацією інвестиційних проектів, до компетенції якої буде віднесено здійснення нагляду та контролю за реалізацією державними органами інвестиційних проектів. Вказано на необхідність закріплення на законодавчому рівні поняття інвестиційного договору та інвестиційної вимоги. Внесено пропозицію про внесення змін та доповнень до ГК та ГПК України, ЗУ «Про режим іноземних інвестицій», ЗУ «Про міжнародний комерційний арбітраж».

04.01.12.398.

346.12(477)(043.3) Ключова Є. М. Особливості господарсько-правового регулювання договору безоплатної передачі майна (порівняльний аспект): автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.04 / Ключова Євгенія Миколаївна; МАУП. К., 2011. 21 с.

Представлено комплексне дослідження особливостей господарсько-правового регулювання договору безоплатної передачі майна в Україні. Досліджено діюче господарсько-правове регулювання порядку безоплатної передачі майна. Обґрунтовано доцільність поглиблення господарсько-правового регулювання порядку безоплатної передачі майна. Проаналізовано та виявлено у порівняльному аспекті цивілістико-правові положення щодо договорів безоплатної передачі майна для включення в теорію господарського права і формулювання відповідних норм господарського законодавства. Обґрунтовано необхідність удосконалення господарського законодавства на основі положень безоплатної передачі майна. Розкрито особливості дарування і пожертвування майна суб'єктів господарювання, що мають включатися у склад господарсько-правової науки і законодавчої практики. Виявлено особливості безоплатного користування майном суб'єктів господарювання для формулювання відповідних положень господарського законодавства.

04.01.12.399.

346.2:346.3:347.746.7(477)(043.3) Коротка Р. О. Господарсько-правове регулювання агентських відносин в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.04 / Коротка Роксолана Олександрівна; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2011. — 18 с.

Досліджено питання правового регулювання агентських відносин у широкому розумінні як універсального виду діяльності, що використовується у різних сферах суспільного буття, та господарсько-правовому як виду господарської діяльності. Визначено загальні ознаки агент-

ських відносин у сфері господарювання та спеціальні, притаманні для їх певних видів. Обґрунтовано, що на агентування у сфері господарювання впливає мета та функції його здійснення, що дозволяє відмежувати комерційне агентування та некомерційне. Залежно від домінування публічного інтересу в агентських відносинах виділено такий їх вид, як агентські відносини за безпосередньої участі держави (приватизація державного майна/акцій із застосуванням міжнародних/транснаціональних фондових ринків; експорт/імпорт зерна та продуктів його переробки) та запропоновано зміни до низки актів законодавства.

04.01.12.400.

346.52:346.2(043.3) Лічак Д. В. Господарсько-правове забезпечення непрямої державної підтримки суб'єктів господарювання: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.04 / Лічак Діна Володимирівна; НУ ОЮА. О., 2011. 21 с.

Досліджено господарсько-правове забезпечення непрямої державної підтримки суб'єктів господарювання. На основі аналізу законодавчого та доктринального підходів до розуміння суті державної підтримки запропоновано нове визначення непрямої державної підтримки суб'єктів господарювання із встановленням ознак та принципів такої підтримки. Досліджено засоби непрямої державної підтримки із наведенням класифікації таких засобів. Визначено зарубіжний досвід державної підтримки, зокрема законодавство ЄС та СОТ. Доведено необхідність застосування більшою мірою засобів непрямої державної підтримки. Досліджено елементи господарсько-правового механізму непрямої державної підтримки суб'єктів господарювання. Розкрито природу зобов'язань з державної підтримки, підстави виникнення таких зобов'язань, визначено напрямки утвердження правового господарського порядку при здійсненні непрямої державної підтримки суб'єктів господарювання. Особливу увагу приділено кредитній підтримці господарюючих суб'єктів, комерційній дипломатичній підтримці та інфраструктурній підтримці суб'єктів господарювання як важливим і перспективним засобам непрямої державної підтримки.

04.01.12.401.

346.62:346.92(043.3) Попелюк В. П. Правове регулювання відносин контролю у сфері господарювання: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.04 / Попелюк Вадим Павлович; НУ ОЮА. О., 2011. 18 с.

Досліджено поняття та сутність правового регулювання відносин контролю за господарською діяльністю. З'ясовано передумови, цілі та принципи здійснення контролю. Проаналізовано правовий статус суб'єктів контролю, зокрема, органів державного контролю. Розкрито системні аспекти вдосконалення законодавства з питань контролю у сфері господарювання. Запропоновано шляхи удосконалення правового

регулювання відносин контролю у сфері господарювання: встановлення на законодавчому рівні уніфікованих вимог до змісту нормативних актів, контрольних процедур; обов'язкового закріплення у законах підстав та меж контролю; покладення на державний орган центрального рівня державного управління певних функцій моніторингу, які б гарантували ефективний перегляд кількості контролюючих органів та процедур контролю.

С т а т т і

04.01.12.402.

347.23:347.721 Алпатов А. А. Право трудовой собственности в системе корпоративных прав / А. А. Алпатов // Современное право. 2011. № 6. С. 68—74.

Рассмотрены вопросы развития структуры прав собственности в корпорации. Новый подход к данным вопросам изложен в терминах юриспруденции. В качестве основного объекта исследования взято собственническое правоотношение на присвоение остаточного ресурса хозяйствующего субъекта, которое находится в центре интересов всех категорий участников компании.

04.01.12.403.

346.542 Апанасенко К. І. Форми субсидування (державної підтримки) окремих галузей економіки / К. І. Апанасенко // Вісник господарського судочинства. — 2011. — № 5. — С. 123—132.

Проаналізовано форми державної підтримки суб'єктів господарювання. Проведено деталізацію існуючої класифікації заходів державної підтримки підприємств та запропоновано нові класифікації. Виокремлено форми непрямої державної підтримки: дотації або субвенції, у тому числі пряме державне фінансування; позика, найбільш поширеним видом якої є державний кредит; надання державних гарантій у разі невиконання суб'єктом господарювання своїх зобов'язань перед кредиторами; податкові й митні пільги; забезпечення суб'єктів господарювання майном (товарно-майнова субсидія). Виділено такі непрямі або опосередковані форми державної підтримки підприємств: державна підтримка діяльності консультативних служб для окремих груп товаровиробників, надання органами державної влади, посадовими особами цих органів консультативної, інформативної або іншої аналогічної за характером допомоги; встановлення пільг різного характеру («лобістських норм») для вітчизняних суб'єктів господарювання, що не мають прямої грошової (майнової) форми; організація державою рекламування вітчизняних суб'єктів господарювання; здійснення спеціальної цінової (тарифної) політики в інтересах окремих груп суб'єктів господарювання (галузей економіки). Дослідження супроводжується численними прикладами урядової нормотворчості в аналізованій сфері правовідносин.

04.01.12.404.

346.12 Апанасенко К. І. Юридична природа дозвільних відносин у сфері господарської діяльності / *К. І. Апанасенко* // Вісник господарського судочинства. — 2011. — № 6. — С. 128—139.

Систематизовано існуючі підходи до розуміння дозвільної системи у сфері підприємництва. Виокремлено дві групи відносин у рамках цієї системи. Запропоновано визначення дозвільних відносин у сфері господарської діяльності. Визначено співвідношення понять адміністративної послуги та діяльності з видачі документів дозвільного характеру за чинним законодавством.

04.01.12.405.

346.545(477) Бакалінська О. О. Застосування оціночних категорій цивільного права у конкурентному законодавстві України / *О. О. Бакалінська* // Вісник господарського судочинства. 2011. № 6. С. 144—149.

Проаналізовано теоретико-правові засади застосування оціночних категорій цивільного права, таких як «добросовісність» і «чесні звичаї», при виявленні і припиненні фактів недобросовісної конкуренції. Вказано на недостатнє значення у законодавстві принципів добросовісності, розумності і справедливості. Зазначено, що практика застосування чинного конкурентного законодавства України свідчить про те, що відсоток абсолютно недобросовісних дій, які прямо передбачаються законом, поступово зменшується, а замість них відбуваються комплексні недобросовісні дії, які іноді не можна однозначно кваліфікувати.

04.01.12.406.

347.736 Бірюков О. М. До питання удосконалення концепції законодавства про банкрутство / *О. М. Бірюков* // Вісник господарського судочинства. — 2011. — № 5. — С. 147—152.

Висвітлено важливий аспект реформи законодавства про банкрутство — перегляд концепції нового закону. Наведено окремі пропозиції щодо концептуальних засад майбутнього закону про банкрутство, які можна врахувати у процесі вдосконалення чинного законодавства у зазначеній сфері правового регулювання суспільних відносин. Вказано на необхідність вдосконалення термінології у сфері банкрутства, перегляду руху справи про банкрутство та ін. Проаналізовано місце і роль держави у судових справах про банкрутство.

04.01.12.407.

346.548:347.922 Бородавський С. О. Непрямий позов у корпоративних спорах / *С. О. Бородавський* // Актуальні питання цивільного та господарського права. — 2011. — № 5. — С. 10—13.

Проаналізовано особливості непрямого позову, що розглядається як юридичний інструмент захисту інтересів господарського товариства, як важливий елемент системи захисту прав та охоронюваних законом інтересів акціонерів. Відзна-

чено, що надзвичайно позитивною особливістю непрямого позову є те, що його подання забезпечує від подання колективних позовів, оскільки акціонери, права яких було порушено, отримують вигоду від повернення в попередній до порушення їх прав стан. Вказано на невідповідність сучасного правового регулювання вказаних відносин нинішньому розвитку ринку.

04.01.12.408.

346.231(477):658.012.8 Бусол О. Для зустрічі з ворогом слід знати його в обличчя: рейдерство в Україні / *Олена Бусол* // Юридичний журнал. 2011. № 7/8. С. 35—41.

Досліджено сутність такого явища, як рейдерство. Розглянуто процес його зародження та розвитку, причини та умови виникнення. Вказано, що нині в рейдерських схемах зріс рівень присутності представників державних органів. Проведено детальний аналіз методів протистояння рейдерству та державної політики у сфері протидії рейдерству в Україні.

04.01.12.409.

347.451.7 Внуков Н. А. Публичная оферта о заключении потребительского договора / *Николай Александрович Внуков* // Арбитражный и гражданский процесс. — 2011. — № 7. — С. 35—38.

Рассмотрены особенности публичной оферты о заключении потребительского договора. Обозначены проблемы правового регулирования данных правоотношений и предложены пути их решений. Сформулировано определение потребительского обязательства.

04.01.12.410.

346.2:347.72.031 Волощенко Т. Система спеціально-правових гарантій реалізації корпоративних прав акціонера / *Т. Волощенко* // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2011. Вип. 52. С. 36—42.

Проаналізовано сучасне українське законодавство, що регулює діяльність акціонерного товариства у сфері створення надійного механізму для забезпечення реальної можливості захисту інтересів акціонера шляхом реалізації його суб'єктивного права у системі спеціально-правових гарантій корпоративних прав.

04.01.12.411.

346.241(477):347.724 Гриненко А. Спрощення створення ТОВ в Україні: наближення до європейських стандартів? / *Анастасія Гриненко* // Юридичний журнал. 2011. № 7/8. С. 95—96.

Проаналізовано співвідношення майбутніх змін у законодавстві ЄС з українськими нормами, що регулюють діяльність товариств з обмеженою відповідальністю (ТОВ). Вказано, що в законодавстві ЄС триває активна підготовка до втілення в життя нового виду юридичної особи — Європейської приватної компанії (Societas

Privata Europaea SPE). Особливу увагу приділено дослідженню положень таких законів України, як: «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення процедури започаткування підприємства», «Про внесення змін до деяких законів України щодо кількості учасників товариства з обмеженою відповідальністю», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження принципу державної реєстрації юридичних осіб на підставі модельного статуту».

04.01.12.412.

347.764(470):368 Дедиков С. Страхователь / С. Дедиков // Хозяйство и право. 2011. № 5. С. 36—51.

Проаналізовано общее понятие «страхователь» и правовой статус страхователя. Проведено исследование общих признаков страхователя, предусмотренных законом РФ от 27 ноября 1992 г. № 4015-1 «Об организации страхового дела в Российской Федерации», а также его специальных признаков применительно к конкретным видам страхования. Изучены дополнительные признаки страхователя, которые нередко вводятся стандартными правилами страхования.

04.01.12.413.

346.14(477):620.9 Джумагельдієва Г. Д. Щодо державної енергетичної політики України / Г. Д. Джумагельдієва // Університетські наукові записки : Часопис Хмельниць. ун-ту управління та права : Право. Економіка. Управління. — Хмельницький, 2011. — Вип. 3. — С. 102—106.

Розкрито сутність державної енергетичної політики та її місце в державній економічній політиці України. Вказано, що врахування лише екологічних характеристик енергозбереження та розгляд його винятково в рамках економічної політики не дозволяє забезпечити збереження наявного енергопотенціалу України. У цьому зв'язку запропоновано доповнення ч. 1 ст. 10 ГК України, які б дозволили забезпечити взаємозв'язок правового, економічного та екологічного аспектів енергокористування.

04.01.12.414.

346.2(477):657.37 Дядюк Є. М. До питання розкриття інформації про афілійованих (пов'язаних) осіб суб'єкта господарювання / Є. М. Дядюк // Університетські наукові записки : Часопис Хмельниць. ун-ту управління та права : Право. Економіка. Управління. — Хмельницький, 2011. — Вип. 3. — С. 130—141.

Досліджено проблеми правового забезпечення розкриття та опублікування суб'єктами господарювання встановлення та наявності відносин залежності та переліку афілійованих осіб як елемент правового статусу афілійованих осіб. Проведено аналіз правозастосовчої практики органів державної влади із забезпечення публічності суб'єктів господарювання у відносинах залежності. Виявлено переліки та прогалини у правових засобах і процедурах забезпечення

публічності. Рекомендовано зміни до Інструкції про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України, затвердженої постановою правління НБУ від 27 грудня 2007 р. № 480; п. 11 Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 23 «Розкриття інформації щодо пов'язаних осіб», затверджених наказом Мінфіну України від 18 черв. № 303; п. 4 наказу Мінфіну України «Про примітки до річної фінансової звітності» від 29 листопада 2000 р. № 302.

04.01.12.415.

346.546.6 Жорнокуй Ю. Суб'єктивне корпоративне право: універсальна єдність чи множинність прав / Ю. Жорнокуй // Вісник Академії правових наук України: зб. наук. пр. / Президія АПрН України, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2011. № 3. С. 106—116.

На основі норм діючого законодавства та аналізу правової доктрини розкрито сутність суб'єктивного корпоративного права як простої або складної правової категорії. Наголошено на необхідності напрацювання єдиного концептуального підходу до з'ясування сутності цієї категорії як єдиного правового явища з її складовими елементарними частинами правомочностями. Проаналізовано співвідношення категорій «секундарне право» і «правомочність».

04.01.12.416.

347.1 Иншакова А. О. Субфедеральное нормативно-правовое обеспечение экономической деятельности в сфере нанотехнологий / Агнесса Олеговна Иншакова // Гражданское право. 2011. № 3. С. 3—6.

Определяя понятие нанотехнологий и обосновывая стратегическую экономико-политическую значимость для развития страны сферы нанотехнологий, автор посвящает исследование субфедеральному уровню ее правового регулирования. Рассмотрены некоторые ключевые правовые акты субъектов РФ, посвященные регламентации высокотехнологичных процессов, направленных на развитие человеческого потенциала и формирование инновационного мышления.

04.01.12.417.

347.275 Карпов Р. Забезпечення іпотечних цінних паперів / Р. Карпов // Юридичний вісник. — 2011. — № 2. — С. 125—130.

З'ясовано правову природу іпотечного покриття. Визначено його роль у правовому механізмі обігу іпотечних цінних паперів. Здійснено аналіз особливостей різних видів іпотечних цінних паперів. Розкрито їх зв'язок з іпотечним забезпеченням.

04.01.12.418.

346.1(477) Коваль В. М. Відносини, що виникають у процесі здійснення господарської діяльності, як предмет господарського права /

В. М. Коваль // Університетські наукові записки : Часопис Хмельницького університету управління та права : Право. Економіка. Управління. Хмельницький, 2011. Вип. 3. С. 122–129.

Проаналізовано положення ГК України, що визначають відносини, які виникають у процесі здійснення господарської діяльності і входять до предмета господарського права. Сформульовано пропозиції щодо удосконалення ГК України з метою більш повного охоплення ними відносин, що виникають при здійсненні господарської діяльності.

04.01.12.419.

346.12:347.453(477) Коваль В. Щодо правила про переважне застосування пізніше прийнятих актів законодавства у сфері господарювання / В. Коваль // Вісник Академії правових наук України: зб. наук. пр. / Президія АПРН України, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2011. № 3. С. 147–154.

Виходячи із аналізу співвідношення норм, встановлених ЗУ «Про оренду державного і комунального майна» та ГК України, а також інших правових актів, розроблено теоретичні положення, які стосуються правила про переважне застосування актів господарського законодавства за критерієм часу їх прийняття. Звернено увагу на співвідношення спеціальної та загальної правової норми. Сформульовано рекомендації щодо практики тлумачення актів господарського законодавства.

04.01.12.420.

346.1: 351.711(477) Кравчук О. О. Деякі питання господарського відання та оперативного управління майном державної власності / О. О. Кравчук // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2011. — Вип. 52. — С. 218–224.

Зазначено, що суспільні відносини, що виникають під час здійснення діяльності із закріплення майна за підприємствами, організаціями, установами на праві оперативного управління та праві господарського відання та під час здійснення управління цим майном, є управлінськими відносинами, що належать до предмета правового регулювання галузі адміністративного права. Вказано на дискримінуючий для держави-власника характер положення ст. 136 ГК відносно права суб'єкта права господарського відання на захист своїх майнових прав від власника. Запропоновано зміни до Бюджетного кодексу України та ЗУ «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень».

04.01.12.421.

347.77(470):330.341.1 Лопатин В. Н. Инновационная имитация или инновационное развитие (как и почему Россия теряла конкурентные преимущества в XXI в.?) / В. Н. Лопатин // Право интеллектуальной собственности. 2011. № 2. — С. 11–16.

Рассмотрены основные проблемы формирования рынка интеллектуальной собственности в России и странах СНГ в сравнении с лучшим мировым опытом. Проанализированы последствия подмены стратегии инновационного развития инновационной имитацией через экономику знаний. Дан системный анализ причин потери Российской Федерацией конкурентных преимуществ в XXI в. и предложены пути решения имеющихся в этой сфере проблем.

04.01.12.422.

346.545 Лукач І. Загальний огляд конкурентних правопорушень / І. Лукач // Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Юридичні науки. К., 2011. Вип. 86. С. 52–55.

Досліджено конкурентні правопорушення, особливості їх складу та класифікацію. Окремо проаналізовано обмежувальну діяльність та недобросовісні конкурентні дії. Визначено їх співвідношення.

04.01.12.423.

346.9:340.132.6 Мамутов В. К. Підвищення ролі доктринального тлумачення у застосуванні господарського законодавства / В. К. Мамутов // Вісник господарського судочинства. — 2011. — № 5. — С. 55–60.

Розглянуто роль доктринального тлумачення у судочинстві. Проаналізовано право і обов'язок суду за допомогою тлумачення ухвалити рішення за наявності суперечностей або прогалин у законодавстві. Вказано на необхідність використання при вирішенні господарських спорів економічного критерію та критерію справедливості. Наголошено, що застосування доктринального тлумачення прояв незалежності суду як однієї із гілок влади.

04.01.12.424.

346.2(477) Машковська Л. В. Проблеми погодження господарського та податкового законодавства у сфері некомерційного господарювання / Л. В. Машковська // Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. / МОНмолодьспорт України, НУ ОЮА. — О., 2011. — Вип. 58. — С. 470–477.

Наголошено на своєчасності, актуальності зближення податкового та господарського законодавства, зокрема, у сфері діяльності суб'єктів діяльності некомерційного господарювання. Вказано, що подальшим кроком на шляху відповідної гармонізації має стати якомога повніше відображення механізмів контролю за діяльністю неприбуткових організацій. Зазначено, що необхідно чітко визначити підстави виключення неприбуткових організацій з відповідного реєстру, закріпити в ГК України, що основні трудові витрати (понад 50%) працівників некомерційних суб'єктів господарювання мають бути спрямовані на виконання статутних цілей, пов'язаних із некомерційною (неприбутковою) діяльністю.

04.01.12.425.

347.235+349.412.24 Носік В. Перехід прав на земельні ділянки державної та комунальної власності під об'єктами незавершеного будівництва приватної власності / В. Носік // Право України. — 2011. — № 5. — С. 113—122.

Вказано на існуючі проблеми при застосування норм чинного земельного законодавства щодо відчуження земельних ділянок. Досліджено теоретичні та практичні питання щодо здійснення прав на земельні ділянки державної та комунальної власності разом із розташуванням на них об'єктів незавершеного будівництва приватної власності. Сформульовано висновки і рекомендації щодо набуття права на оренду земельної ділянки, на якій розташовані об'єкти незавершеного будівництва, які належать фізичній чи юридичній особі на праві приватної власності.

04.01.12.426.

347.451 Олефіренко А. М. Предмет договору купівлі-продажу підприємства як єдиного майнового комплексу / А. М. Олефіренко // Університетські наукові записки : Часопис Хмельницького університету управління та права : Право. Економіка. Управління. Хмельницький, 2011. Вип. 3. С. 88—94.

Вказано на те, що єдиний майновий комплекс підприємства є нерухомістю, відноситься до індивідуально визначених та збірних речей. В силу того, що останні є роздільними речами, відмічено можливість відчуження частини підприємства. Розкрито проблему визначення складу предмета договору купівлі-продажу підприємства як єдиного майнового комплексу та обґрунтовано необхідність включення до нього матеріальних та нематеріальних об'єктів, які умовно поділяються на чотири групи: майнові об'єкти, які складають майнову базу підприємства; майнові права та обов'язки; виключні права; особливі нематеріальні елементи.

04.01.12.427.

346.3:35.072.2 Орехова І. С. Поняття і сутність державного контролю у сфері господарської діяльності / І. С. Орехова // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / МОНмолодьспорт України, НУ ОЮА. — О., 2011. Вип. 58. С. 483—490.

Визначено сутність та правову природу державного контролю у сфері господарської діяльності, розкрито його основні характеристики. На основі огляду чинного законодавства та аналізу функцій підприємництва виділено певні групи обов'язків суб'єктів господарювання, на підставі чого за критерієм об'єкта державного контролю виокремлено такі види державного контролю у сфері господарювання: державний контроль використання ресурсів (матеріальних, природних, трудових, фінансових); державний контроль організації ведення господарської діяльності (сплата податків та обов'язкових платежів, захист економічної конкуренції, захист прав спо-

живачів тощо); контроль дотримання спеціальних умов здійснення окремих видів господарської діяльності (ліцензійно-дозвільні умови); контроль за здійсненням окремих операцій.

04.01.12.428.

346.26:378.1 Острівний І. М. Питання правової регламентації видів господарської діяльності вищих навчальних закладів приватної форми власності / І. М. Острівний // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / МОНмолодьспорт України, НУ ОЮА. — О., 2011. — Вип. 58. С. 491—498.

На основі чинного господарського й освітнього законодавства України окреслено коло дозволених приватним ВНЗ видів господарської діяльності. Здійснено їх класифікацію. Наголошено на необхідності закріплення переліку видів господарської діяльності, адресованого навчальним закладам всіх форм власності, безпосередньо в ЗУ «Про освіту», і даний перелік повинен розумітися як вичерпний. Зазначено, що при розробці такого переліку потрібно дотримуватись класифікації видів господарської діяльності ВНЗ на профільні та непрофільні. Вказано, що як профільну, так і непрофільну господарську діяльність приватних ВНЗ недоцільно вважати підприємництвом.

04.01.12.429.

347.77(470.41):330.341.1 Павлов Б. П. Приоритеты инновационного развития через рынок интеллектуальной собственности: опыт Республики Татарстан / Б. П. Павлов // Право интеллектуальной собственности. — 2011. — № 2. — С. 25—27.

Раскрыты некоторые аспекты формирования инновационной экономики Республики Татарстан при взаимодействии государственных и бизнес-структур. Освещены программные документы, определяющие приоритеты инновационного развития республики на ближайшее будущее.

04.01.12.430.

346.231 Петров Є. В. До питання взаємоузгодження системи адміністративно-господарського права та системи адміністративно-господарського законодавства / Є. В. Петров // Актуальні питання цивільного та господарського права. 2011. № 5. С. 19—26.

Проаналізовано категорії «система права», «система галузі (підгалузі) права», «система законодавства». Встановлено їх співвідношення. Наголошено, що система адміністративно-господарського права — це поєднання взаємопов'язаних писаних і неписаних норм, спрямованих на регулювання суспільних відносин, які виникають за участю публічної адміністрації та суб'єктів господарювання. Зазначено, що система адміністративно-господарського законодавства виступає спільністю, у межах якої об'єднано лише писані норми адміністративно-господарського права.

04.01.12.431.

346.5:339.5 Поединок В. Правові режими зовнішньоторговельної діяльності / В. Поединок, В. Назарова // Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Юридичні науки. — К., 2011. — Вип. 86. — С. 63—67.

Висвітлено сутність та сферу дії режиму найбільшого сприяння та національного режиму як опор системи СОТ. З'ясовано характер впливу цих режимів на внутрішній господарський правопорядок. Проведено порівняльний аналіз положень угод СОТ та законодавства України, що становлять нормативну основу зазначених режимів. Вказано, що вплив положень СОТ щодо режиму найбільшого сприяння (РНС) та національного режиму (НР) у сфері торгівлі товарами є опосередкованим. У сфері торгівлі послугами та об'єктами інтелектуальної власності такий вплив може бути прямим, оскільки відповідні угоди СОТ встановлюють не лише обов'язки для країн-членів, а й права для суб'єктів господарювання цих країн. Наголошено на недосконалому положенні ЗУ «Про зовнішньоекономічну діяльність» щодо РНС та НР.

04.01.12.432.

346.2 Поляков В. Ю. До питання про припинення некомерційних організацій / Віталій Юрійович Поляков // Наше право. — 2011. — № 4, ч. 1. — С. 128—132.

Висвітлено особливості процедури припинення діяльності некомерційних організацій в Україні. Обґрунтовано необхідність законодавчих змін у зазначеній сфері. Проаналізовано процедуру припинення інших суб'єктів господарювання. Вказано, що законодавче закріплення неможливості здійснення реорганізації некомерційних організацій, результатом якої є створення суб'єктів підприємницької діяльності, сприятиме захисту інтересів суспільства та держави. Рекомендовано передбачити у законодавстві можливість поділу об'єднань співвласників багатоквартирних будинків, що сприятиме забезпеченню прав та законних інтересів їх членів.

04.01.12.433.

346.1:347.1 Прилуцький Р. Б. Ще раз до проблеми розмежування предметів господарського та цивільного права / Р. Б. Прилуцький // Вісник господарського судочинства. 2011. № 6. С. 82—90.

На основі аналізу існуючих теорій і чинного законодавства розглянуто проблему визначення та розмежування предметів господарського і цивільного права. Визначено критерії та доцільність такого розмежування. Розкрито причини виникнення науково-теоретичної дискусії з цього приводу. Запропоновано нові підходи до розв'язання названих проблем.

04.01.12.434.

349.22:331.105.22 Радевич Е. Р. Руководитель в системе корпоративного управления: особенности британской модели / Е. Р. Радевич //

Вопросы трудового права. 2011. № 6. С. 9—15.

Отмечено, что основополагающей концепцией в сфере корпоративного управления в большинстве стран мира является саморегуляция деятельности компаний и добровольное исполнение ими ряда принципов в данной области. В Великобритании, как и во многих других странах, должности председателя совета директоров компании и ее руководителя традиционно замещаются разными лицами. Специфика российской модели корпоративного управления находит отражение в том, что руководитель может являться членом совета директоров возглавляемой им организации за исключением одновременного занятия должности председателя совета директоров (п. 2 ст. 66 ФЗ «Об акционерных обществах», п. 2 ст. 32 ФЗ «Об обществах с ограниченной ответственностью»).

04.01.12.435.

346.6:334.72 Резникова В. В. Правове регулювання посередництва на ринку нерухомості / В. В. Резникова // Університетські наукові записки : Часопис Хмельниць. ун-ту управління та права : Право. Економіка. Управління. Хмельницький, 2011. Вип. 3. С. 107—121.

Розкрито особливості здійснення посередницької діяльності на ринку нерухомості. Приділено увагу характеристиці таких складових ринку нерухомості, як ринок землі та ринок будівельних об'єктів. Окрему увагу приділено визначенню поняття «ріелторська діяльність» та «девелоперська діяльність». Наведено класифікацію ріелторських та девелоперських послуг, розкрито їх особливості.

04.01.12.436.

347.922 Рогалева М. А. Элементы иска как основание квалификации гражданских дел о защите прав инвесторов в сфере рынка ценных бумаг / Марина Алексеевна Рогалева // Арбитражный и гражданский процесс. 2011. № 7. С. 14—17.

Отмечено, что в гражданском процессе предварительную юридическую квалификацию дела выполняют спорящие стороны, а затем окончательную квалификацию производит суд. Основанием квалификации гражданских дел выступают элементы иска — предмет, основание, стороны (истец и ответчик). Элементы иска одновременно могут служить критерием разграничения гражданских дел. Главным признаком при квалификации и разграничении дел выступает основание иска; по делам о защите прав инвесторов в сфере рынка ценных бумаг в качестве квалифицирующего (разграничительного) признака ведущую роль играет статус материального истца.

04.01.12.437.

347.77.03:001.895:378.661(571.1/5) Рудко Т. В. Сибирский государственный медицинский университет в инновационных процессах //

Т. В. Рудко // Право интеллектуальной собственности. 2011. № 2. С. 37–38.

Обозначены основные направления деятельности в инновационной сфере СибГМУ как опорного вуза медицинской отрасли России в азиатской части страны. Рассмотрена инновационная инфраструктура вуза, в рамках которой особое место занимает центр трансфера технологий.

04.01.12.438.

347.721:347.51 Симонян Ю. Ю. Ознаки та особливості відповідальності за правопорушення у сфері корпоративних відносин / Ю. Ю. Симонян // Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. / МОНмолодьспорт України, НУ ОЮА. — О., 2011. — Вип. 59. — С. 387–393.

Розглянуто ознаки, особливості і правову природу відповідальності у сфері порушення корпоративних прав і обов'язків. Доведено, що така відповідальність є юридичною відповідальністю, має риси цивільно-правової відповідальності. Визначено, що відповідальність за правопорушення у сфері корпоративних відносин має особливості за такими критеріями: за сферою існування, за суб'єктами відповідальності, за джерелами правового регулювання та за обсягом відповідальності.

04.01.12.439.

347.721(477) Спасибо-Фатеева І. Проблеми, що виникають зі спливом дворічного терміну на приведення правового статусу акціонерних товариств у відповідність до Закону «Про акціонерні товариства» / Інна Спасибо-Фатеева // Юридичний журнал. 2011. № 7/8. С. 92–94.

Проаналізовано застосування імперативних норм Перехідних положень ЗУ «Про акціонерні товариства», що стосуються приведення у відповідність до даного закону правового статусу АТ та дематеріалізації його акцій. Досліджено такі негативні наслідки для порушників ЗУ «Про акціонерні товариства», як: ліквідація АТ; примус виконати дії, передбачені законом; неможливість для АТ реалізувати певні права; штрафні санкції, інші.

04.01.12.440.

346.543:368.013 Стат'я Е. П. Господарсько-правове забезпечення страхування інвестиційних ризиків / Е. П. Стат'я // Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. / МОНмолодьспорт України, НУ ОЮА. — О., 2011. — Вип. 58. — С. 477–482.

Визначено господарсько-правову природу діяльності із страхування інвестиційних ризиків. Обґрунтовано економічний зміст цих правовідносин. Розроблено пропозиції щодо страхування інвестиційних ризиків суб'єктами господарювання.

04.01.12.441.

347.44:656.56 Таш'ян Р. Договір транспортування трубопроводами у сфері монополії / Роман

Таш'ян // Підприємництво, господарство і право. 2011. № 7. С. 15–18.

Дано правову характеристику договору транспортування трубопроводами, що укладається у сфері природної монополії. Проаналізовано його специфічні ознаки. Проведено відмежування від подібних правових конструкцій публічного договору та приєднання.

04.01.12.442.

347.721:347.472 Трофимова Г. А. Корпоративные права как предмет договора дарения / Галина Анатольевна Трофимова // Гражданское право. 2011. № 3. С. 45–47.

Рассмотрены возможности и особенности передачи корпоративных прав (прав участия в деятельности юридического лица) по договору дарения. Охарактеризованы как в целом оборотоспособность прав участника акционерного общества, общества с ограниченной ответственностью, кооператива и товарищества, так и выделены пределы передачи указанных прав по договору дарения.

04.01.12.443.

351.852:791/792 Федорченко Н. Правові проблеми надання театральних послуг / Наталія Федорченко // Підприємництво, господарство і право. — 2011. — № 5. — С. 40–43.

З'ясовано, які саме дії здійснює суб'єкт діяльності у сфері культури. Проаналізовано деякі нормативні акти, які регулюють правовий статус таких суб'єктів у сфері культури, як театри та демонстрація фільмів. Досліджено правову природу договірних зобов'язань, які виникають при наданні театральних послуг. Визначено зміст цивільних зобов'язань, що виникають у цій сфері.

04.01.12.444.

346.1(477) Хорт Ю. В. Проблеми правового регулювання інсайдерської діяльності в Україні / Ю. В. Хорт // Вісник господарського судочинства. 2011. № 5. С. 78–87.

Досліджено законодавчі положення, що передбачають заборону здійснення інсайдерської діяльності. Проаналізовано такі поняття, як «інсайдер», «інсайдерська інформація». Особливу увагу приділено порядку притягнення інсайдерів до відповідальності. Надано рекомендації по розробці заходів попередження інсайдерської діяльності.

04.01.12.445.

347.725 Юргелевич С. Проблеми проведення зборів акціонерних товариств. Напрями вирішення деяких з них / Сергій Юргелевич // Юридичний журнал. — 2011. — № 7/8. — С. 26–30.

Проаналізовано питання переходу до територіальної громади акцій, щодо яких не виявлялося спадкоємців. Вказано, що законодавчо не визначені правові підстави для передачі спадкових акцій самому акціонерному товариству або їх розподілу серед акціонерів. Зазначено, що

законом встановлено вимогу про перехід спадкового майна (включаючи акції) у разі відсутності спадкоємців у комунальну власність територіальної громади. Окреслено проблемні питання, пов'язані з визнанням акцій відумерлою спадщиною; недосконалість системи інформування про відкриття спадщини, спадкоємців та спадкове майно, особливо в разі відсутності спадкоємців за заповітом та за законом та через неприйняття спадкоємцями спадщини; неприйняття спадщини спадкоємцями протягом встановленого терміну; невизначеність питання про право чи обов'язок органу місцевого самоврядування за місцем відкриття спадщини подавати заяву до суду про визнання спадщини відумерлою та ін. Викладено авторські рекомендації щодо практичного вирішення означених проблем.

04.01.12.446.

346.2:347.15/17 Яreshko O. B. Господарсько-правова характеристика визначення права на захист ділової репутації суб'єктів господарювання / *Оксана Володимирівна Яreshko* // Наше право. — 2011. — № 4, ч. I. — С. 133—138.

Визначено поняття права на захист ділової репутації суб'єкта господарювання. Вказано, що підставами виникнення права на захист ділової репутації суб'єктів господарювання є правопорушення у вигляді її неправомірного використання. Проаналізовано форми реалізації права на захист ділової репутації суб'єкта господарювання.

Див. також: 03.01.12.272, 03.01.12.279.

ГОСПОДАРСЬКО-ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО

Книги

04.01.12.447.

347.918(477)(075.8) Ніколенко Л. М. Господарське процесуальне право України : підручник / *Л. М. Ніколенко* ; МОНмолодьспорт України, Маріупол. держ. ун-т. — О. : Фенікс, 2011. — 512 с.

Підручник підготовлено із використанням нормативних актів станом на 1 серпня 2011 р. та матеріалів судової практики. На підставі законодавства і судової практики подано програму навчального курсу. Висвітлено історію виникнення та розвитку системи господарських судів, її правового регулювання. Наведено джерела та принципи господарського процесуального права. Визначено особливості господарської процесуальної форми. Викладено постадійний розвиток процесу, порядок оскарження актів, які приймаються господарськими судами, їх виконання. Розглянуто третейське судочинство.

04.01.12.448.

346.9(477)(063) Становлення господарської юрисдикції в Україні — 20 років досвіду: Про-

блеми і перспективи : матеріали наук.-практ. конф. (м. Одеса, 24—26 трав. 2011 р.) / відп. за вип.: А. Й. Осетинський, Є. В. Першиков, В. С. Балух [та ін.]. — О. : Астропринт, 2011. — 596 с.

Представлено тези учасників науково-практичної конференції, що проходила 24—26 травня 2011 р. у м. Одеса. Висвітлено проблемні питання реформування судової системи в Україні, окреслено шляхи становлення та розвитку господарських судів та господарського судочинства. Проаналізовано проблеми підвищення ефективності виконання рішень господарських судів, проблеми визначення господарської юрисдикції та розмежування з іншими судовими юрисдикціями. Приділено увагу окремим питанням застосування цивільного, господарського та земельного законодавства.

Автореферат

04.01.12.449.

346.1(043.3) Кот О. В. Судові акти в господарському процесі України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.04 / *Кот Олександр Васильович* ; НДІ приватного права і підприємництва НАПН України. — К., 2011. — 21 с.

Досліджено правовий режим судових актів у господарському процесі України. Сформульовано доктринальне визначення поняття судових актів у господарському процесі і проведено їх класифікацію. З'ясовано особливості правового режиму рішення господарського суду першої інстанції, постанов апеляційної і касаційної інстанцій, постанов ВСУ у господарських справах. Уточнено перелік властивостей законної сили судових актів та межі її дії за такими критеріями, як об'єктний і суб'єктний. Обґрунтовано низку пропозицій щодо внесення змін до ЗУ «Про судоустрій і статус судів» та ГПК України, спрямованих на вдосконалення правового режиму судових актів у господарському процесі, на забезпечення винесення законних і обґрунтованих судових актів органами господарської юрисдикції.

Статті

04.01.12.450.

347.918(477.54):347.42 Афанасьєв В. В. Узаконення судової практики щодо умов відповідальності за невиконання чи неналежне виконання господарських зобов'язань (за матеріалами справ, розглянутих Харківським апеляційним господарським судом) / *В. В. Афанасьєв, Б. П. Карнаух* // Актуальні питання цивільного та господарського права. 2011. № 5. С. 36—51.

Вказано, що загальна формула складу господарського правопорушення (або умов господарської відповідальності), а також її модифікації на цей час міцно закріпилися в судовій прак-

тищі як такі, що визначають предмет доказування у справах про застосування заходів відповідальності. Виходячи з того, що дослідження кожного окремо взятого елемента цих формул подекуди викликає неабиякі труднощі, проведено актуальний аналіз і узагальнення матеріалів судової практики щодо встановлення кожної з умов відповідальності окремо: порушення зобов'язання; наявність шкоди і її розмір; причинний зв'язок між порушенням зобов'язання та шкодою.

04.01.12.451.

346.24:347.4 Белкін Л. М. Публічно-правові аспекти укладення приватно правових договорів / Л. М. Белкін // Актуальні питання цивільного та господарського права. — 2011. — № 5. — С. 80—97.

Проаналізовано існуючі на сьогоднішній день підходи до класифікації договорів про оплатну передачу майна як засобу узгодження приватно правових та публічно-правових інтересів. Виходячи з викладеного, запропоновано таблицю відповідності форм діяльності і типів договорів. Досліджено особливості укладення договорів поставки в контексті узгодження приватноправових та публічно-правових інтересів.

04.01.12.452.

347.998.72(477) Воробель У. Договір про передачу спору на вирішення до третейського суду як підстава залишення заяви без розгляду / Уляна Воробель // Підприємництво, господарство і право. — 2011. — № 5. — С. 57—61.

Проаналізовано умови залишення заяви без розгляду у випадку надходження від відповідача заперечення про розгляд справи в суді загальної юрисдикції, у зв'язку з наявністю укладеного між ними та позивачем договору про передачу спору на вирішення до третейського суду. Зазначено, що укладання сторонами договору про передачу спору на вирішення до третейського суду є окремою підставою залишення заяви без розгляду, яка не охоплюється п. 6 ч. 1 ст. 207 ЦПК України. Запропоновано доповнити ч. 1 ст. 207 ЦПК України пунктом такого змісту: «сторони до ухвалення рішення у справі виявили бажання передати спір на вирішення до третейського суду та уклали про це договір».

04.01.12.453.

346.9:347.962.2 Закурін М. К. Призначення судді господарського суду на посаду вперше: здобутки і проблеми / М. К. Закурін // Вісник господарського судочинства. — 2011. — № 6. — С. 26—29.

Проаналізовано позитивні чинники та висвітлено проблеми у сфері призначення суддів господарських судів вперше. Вказано, що існує потреба у більш глибокому вивченні особистих, ділових і професійних якостей кандидатів на посаду судді та дотриманні принципу спеціалізації при здійсненні добору суддів.

04.01.12.454.

346.91:347.992 Згама А. О. Повноваження суду апеляційної інстанції щодо перевірки законності та обґрунтованості судових актів у господарському процесі / А. О. Згама // Вісник господарського судочинства. — 2011. — № 5. — С. 153—159.

Досліджено питання, пов'язані з перевіркою господарським судом апеляційної інстанції законності й обґрунтованості судових рішень. Визначено, які дії має провести апеляційний господарський суд при перевірці правильності застосування господарським судом першої інстанції норм матеріального та процесуального права. Проаналізовано умови, за яких судові рішення слід вважати необґрунтованими, та запропоновано відповідні зміни до господарського процесуального законодавства з цього питання.

04.01.12.455.

346.9(477):336.7 Злакоман І. М. Особливості розмежування компетенції між загальними та господарськими судами України з вирішення інвестиційних спорів / І. М. Злакоман // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / МОНмолодьспорт України, НУ ОЮА. — О., 2011. — Вип. 58. — С. 505—511.

Визначено особливості підвідомчості інвестиційних спорів господарським судам з урахуванням сучасних уявлень про інвестиційну діяльність. Обґрунтовано пропозиції щодо вдосконалення законодавства у цій сфері. Вказано, що суб'єкти інвестиційної діяльності можуть звернутись за вирішенням інвестиційного спору до українського правосуддя, якщо про це є застереження, встановлені інвестиційним договором, або ж якщо про це зазначено в міжнародних договорах про взаємний захист інвестицій. Наголошено, що, враховуючи господарсько-правовий зміст інвестиційних спорів, останні повинні вирішуватись саме у господарських судах, а не у загальних судах, на що помилково вказують закони України «Про інвестиційну діяльність» (1991) та «Про режим іноземного інвестування» (1996).

04.01.12.456.

346.9 Зуєва Л. Є. Поняття принципів господарського процесу / Л. Є. Зуєва // Вісник господарського судочинства. — 2011. — № 5. — С. 113—117.

Досліджено основні засади господарського процесу, що визначають найзагальніші, вихідні положення щодо нормативного затвердження принципів господарського процесу, які визначають загальну спрямованість господарського судочинства та характеризують найбільш суттєві риси його функціонування та змісту діяльності. Запропоновано авторське визначення поняття принципів господарського процесу, їх ознак та практичного і теоретичного значення.

04.01.12.457.

347.962.3(470) Клевцов Н. А. К вопросу о соотношении судебного надзора и принципа независимости судей / *Николай Андреевич Клевцов* // Арбитражный и гражданский процесс. — 2011. — № 6. — С. 36—37.

Рассмотрена проблема соответствия принципа независимости судей с принципом судебного контроля и надзора вышестоящих судов за обоснованностью и законностью решений судов первой инстанции. Для устранения процессуальной аномалии автором предложено внести незначительные дополнения в ГПК РФ.

04.01.12.458.

346.91:346.543(477) Ковальський Д. В. Аналітичний огляд стану розгляду господарськими судами України справ зі спорів за участю іноземних інвесторів, підприємств з іноземними інвестиціями / *Д. В. Ковальський, Д. М. Хомченко* // Вісник господарського судочинства. 2011. № 5. С. 33—39.

З огляду на аналіз справ за участю іноземних інвесторів та підприємств з іноземними інвестиціями, закінчених провадженням у I півріччі 2001 р., свідчить, що причинами виникнення спорів були здебільшого невиконання та неналежне виконання сторонами договірних зобов'язань, а також невідповідність укладених договорів законодавству. Вказано, що захист порушених прав та охоронюваних законом інтересів іноземних інвесторів здійснювався неупереджено, відповідно до чинного законодавства та з наданням останнім рівних з іншими учасниками процесу прав. Зазначено, що характерною проблемою при розгляді даної категорії справ були труднощі у виконанні приписів законодавства щодо належного повідомлення іноземного учасника судового процесу про час і місце розгляду справи, яка є тривалою в часі, що з урахуванням обмежених процесуальних строків вирішення спору суттєво перешкоджає розгляду справи у строки, встановлені ст. 69 ГПК України.

04.01.12.459.

346.91:347.43:347.734 Ковальський Д. В. Про розірвання кредитного договору через істотне порушення з боку банку умов цього договору / *Д. В. Ковальський* // Вісник господарського судочинства. 2011. № 6. С. 63—66.

Проаналізовано судову практику зі спорів про розірвання кредитного договору через істотне порушення з боку банку умов цього договору. Наведено нормативне обґрунтування рішення ВГСУ, що скасовувало постанову апеляційного господарського суду про відмову в позові позичальнику. У розглянутому випадку порушення умов договору щодо видачі кредитних коштів з боку банку визнавалось істотним і таким, яке може бути підставою для розірвання договору згідно з ч. 2 ст. 651 ЦК; при цьому визнавалось, що позивач за відсутності надіслання іншій стороні пропозиції про розірвання договору не позбавлений можливості зверну-

тись за захистом порушеного права шляхом вчинення прямого позову до відповідача про розірвання договору.

04.01.12.460.

346.91(477):336.225.3 Колокольніков В. Анулювання реєстрації платників ПДВ, місцезнаходження яких органами ДПІ не встановлено та щодо яких в ЄДР внесено відповідний запис / *Вадим Колокольніков* // Юридичний журнал. 2011. — № 7/8. — С. 109—112.

Проаналізовано алгоритм дій ДПІ з анулювання реєстрації платника ПДВ з таких підстав, як відсутність його за місцезнаходженням та неспроможність органів ДПС його встановити. Проаналізовано норми Положення про організацію взаємодії підрозділів податкової міліції з іншими підрозділами ОДПС для встановлення місцезнаходження платника податків, затвердженого Наказом ДПА України від 17 травня 2010 р. № 336. Вказано, що у випадку порушення ДПІ способу та порядку анулювання реєстрації платника податку на додану вартість, передбаченого законодавством України, без урахування фактичних обставин справи, є всі підстави для звернення такого платника податку до адміністративного суду, скасування в судовому порядку рішення ДПІ про анулювання реєстрації платника податку як платника ПДВ та відновлення дії свідоцтва платника ПДВ з дати його анулювання.

04.01.12.461.

346.91(477):332.22 Комарова О. С. Способи захисту прав у спорах щодо залучення земельних ділянок комунальної форми власності до господарського обігу / *О. С. Комарова* // Вісник господарського судочинства. 2011. № 5. С. 93—102.

Проаналізовано проблеми правового регулювання відносин, які складаються у сфері захисту прав суб'єктів господарювання у спорах за участю органів місцевого самоврядування щодо земельних ділянок комунальної форми власності. Досліджено наявні наукові розробки та законодавство України в контексті досліджуваної проблематики. Розроблено пропозиції щодо вдосконалення законодавства України в означеній сфері. Наголошено на урівнянні «шансів» визнання рішення суду як правовстановлюючого документа у земельних правовідносинах, оскільки, як і рішення органу місцевого самоврядування, акт правосуддя позбавлений ознак, притаманних діям власників.

04.01.12.462.

346.91(477):347.94 Малюська Д. Розподіл тягара доказування у господарському процесі / *Денис Малюська* // Юридичний журнал. — 2011. — № 7/8. — С. 102—105.

Вказано на недосконалість правової норми, що міститься у ч. 1 ст. 33 ГПК України і встановлює загальне правило, яке підлягає застосуванню для правильного розподілу тягара доказування у

господарському процесі. Досліджено пропозиції доктрини та науки з питань розподілу тягара доказування. Проаналізовано практику регламентації тягара доказування у країнах загальної системи права, зокрема, двох існуючих основних стандартів доказування: стандарт «балансу вірогідності», стандарт «поза розумним сумнівом».

04.01.12.463.

341.63(477) Мельничук М. В. Проблеми правового регулювання виконання в Україні рішень міжнародних комерційних арбітражів / М. В. Мельничук, А. П. Сушицький // Вісник господарського судочинства. 2011. № 5. С. 88–92.

Досліджено проблеми правового регулювання виконання міжнародних арбітражних рішень. Висвітлено стан національного законодавства в частині виконання арбітражних рішень. Вказано на відсутність належного визначення у законодавстві України судового органу, до компетенції якого належить розгляд клопотань про визнання та виконання арбітражних рішень.

04.01.12.464.

346.91:346.548 Натха М. О. Деякі питання захисту прав юридичних осіб і суб'єктів підприємницької діяльності в судовому порядку / М. О. Натха, С. С. Самусенко // Вісник господарського судочинства. 2011. № 6. С. 52–55.

Висвітлено проблеми системи захисту прав юридичних осіб і суб'єктів підприємницької діяльності. Розкрито поняття права на захист, проведено огляд способів захисту. Проаналізовано окремі норми, які стосуються даної проблематики, а також наведено приклади із судової практики, зокрема, щодо оспорування рішень комісій, оформлених протоколами, складеними на підставі акта про порушення Правил користування електричною енергією.

04.01.12.465.

346.91(477):347.513 Осадчий І. М. Проблеми відшкодування збитків, завданих забезпеченням позову в господарському процесі / І. М. Осадчий // Вісник господарського судочинства. — 2011. № 5. С. 160–166.

Досліджено проблеми інституту забезпечення позову у господарському процесі, погляди радянських та сучасних науковців у цій сфері. Проведено аналіз господарського процесуального законодавства України та законодавства зарубіжних країн. Значну увагу приділено питанням недосконалості інституту забезпечення позову, порушення прав сторін у зв'язку із застосуванням заходів забезпечення позову, відповідальності за безпідставне застосування забезпечувальних заходів у господарському процесі.

04.01.12.466.

347.918(477):656.2 Постанови Вишого господарського суду України зі справ у господарських спорах, пов'язаних із перевезенням вантажів //

Господарське судочинство. Судова практика у господарських справах. 2011. № 4. С. 30–61.

На підставі аналізу Постанов ВГСУ зроблено наступні узагальнення: строки позовної давності, встановлені ст. 257 ЦК України, ст. 315 ГК України та ст. 136 Статуту залізниць України, не поширюються на перевезення вантажів у міжнародному сполученні, які регулюються Угодою про міжнародне залізничне вантажне сполучення (СМГС); у разі виявлення порушення правил відвантаження, транспортування, прийомки (зокрема, видачі залізницею), у яких неможливо встановити, де та з чийої вини виникла нестача, вимоги однієї сторони про покладення відповідальності на іншу сторону задоволенню не підлягають; угода про міжнародне залізничне сполучення та Статут залізниць не ставлять права та обов'язки сторін договору перевезення вантажу в залежність від того, хто є власником вантажу, оскільки договір перевезення укладається відправником та залізницею на користь одержувача, а поняття власника у договорі перевезення відсутнє; у застосуванні ст. ст. 118 та 122 Статуту залізниць України штраф підлягає стягненню за фактом допущення вантажовідправником порушень, встановлених залізницею як на станції призначення або під час перевезення, так і на станції відправлення після пред'явлення вантажу до перевезення, незалежно від того, чи завдано залізниці у зв'язку з цим збитків та ін.

04.01.12.467.

347.918(477):368 Постанови Вишого господарського суду України зі справ у спорах, що виникають із страхових правовідносин // Господарське судочинство. Судова практика у господарських справах. 2011. № 4. С. 8–29.

На підставі аналізу Постанов ВГСУ зроблено наступні узагальнення: у разі рівного ступеня вини обох страхувальників, діяльністю яких завдано шкоду майну один одному, розмір регресних вимог страховиків потрібно обчислювати половинною виплаченої ними страхувальникам суми страхового відшкодування; неповідомлення страховика у строк, встановлений законом, про настання страхового випадку не є підставою для відмови у виплаті страхового відшкодування відповідно до приписів ст. 32 ЗУ «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів»; відповідач, відмовляючи позивачу у виплаті страхового відшкодування, помилково отождествлював факт керування застрахованим транспортним засобом особою, яка не мала на це права (не вписана в дорожній лист тощо), та факт незаконного заволодіння (викрадення) невідомими особами транспортним засобом, у салоні якого не було водія, двері якого були закриті та виключена автосигналізація; збитки, заподіяні застрахованому об'єкту, не відшкодовуються, якщо їх розмір менше встановленої суми франшизи.

04.01.12.468.

346.91:336.717(477) Хомченко Д. М. Про стягнення з боржника інфляційних нарахувань на суму боргу, трьох процентів річних та пені внаслідок повернення банківського вкладу з порушенням встановленого договором банківського вкладу строку / Д. М. Хомченко // Вісник господарського судочинства. 2011. № 6. С. 66—69.

На підставі аналізу судової практики та норм ст. ст. 58, 66, 85 ЗУ «Про банки і банківську діяльність», ст. 230 ГК та ст. 625 ЦК вказано, що інфляційні нарахування на суму боргу та 3 % річних входять до складу грошового зобов'язання, у зв'язку з чим дія мораторію на задоволення вимог кредиторів відповідно до ст. 85 ЗУ «Про банки і банківську діяльність» на них не поширюється.

Див. також: 04.01.12.407.

12.00.05. ТРУДОВЕ ПРАВО; ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

ТРУДОВЕ ПРАВО

Книги

05.01.12.469.

349.2(477)(075.8) Трудове право України : навч. посіб. практикум / відп. ред. Г. І. Чанишева ; НУ ОЮА. — 3-тє вид., переробл. і допов. Х. : Одисей, 2011. — 288 с.

Практикум підготовлено згідно з програмою курсу «Трудове право України». Зміст методичних вказівок виходить за традиційні межі. Розширено їхній зміст шляхом аналізу не тільки чинного законодавства України, а й аналізу актуальних проблем сьогодення у правовому регулюванні трудових відносин. Запропоновано питання про тенденції розвитку трудового права у сучасних умовах ринкової економіки та ринку праці. Окреслено багато дискусійних питань, які потребують вирішення. Такі узагальнення зроблено із залученням наукових джерел про правове регулювання трудових відносин не тільки в Україні, а й інших країн.

Автореферати

05.01.12.470.

349.22(477)(043.3) Радіонова-Водяницька В. О. Правове регулювання відносин у сфері праці в разі банкрутства роботодавця : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05 / Радіонова-Водяницька Валентина Олександрівна ; Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Я. Мудрого». — Х., 2011. — 20 с.

Доведено, що інститут банкрутства має міжгалузевий характер і поєднує норми цивільного, господарського, адміністративного і трудового права. Установлено, що міжнародні акти передбачають 2 системи захисту матеріальних інтересів працюючих у випадку банкрутства роботодавця: привілейоване задоволення вимог вивільнюваних працівників по заробітній платі, гарантіях і компенсаціях, передбачених трудовим законодавством; створення гарантійних страхових фондів. З'ясовано переваги й недоліки кожної із названих систем. З метою створення якісно нового рівня захисту прав найманих працівників у разі банкрутства роботодавця рекомендовано розробити й подати на розгляд Верховної Ради України законопроект «Про захист грошових вимог працівників у разі неплатоспроможності роботодавця», який має забезпечити такі права: працюючого на отримання коштів до закінчення процедури банкрутства шляхом передачі грошових вимог по оплаті праці та інших, що впливають з трудових відносин, спеціалізованим гарантійним фондам; гарантійних фондів на звернення в господарський суд від імені кредиторів першої черги із

заявою про визнання боржника банкрутом; гарантійних фондів на представництво фінансових інтересів працівників, що впливають із трудових договорів, при неплатоспроможності роботодавця.

Статті

05.01.12.471.

349.2(477):331.322 Авескулов В. Д. Правове регулювання щорічних відпусток у країнах СНД та проєкті Трудового кодексу України: порівняльний аналіз / В. Д. Авескулов // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2011. — Вип. 52. — С. 291—297.

Проаналізовано положення конституцій і трудових кодексів 11 пострадянських країн та проєкту ТК України, що закріплюють порядок надання щорічних відпусток. На підставі вивченого матеріалу проведено порівняльний аналіз щодо регулювання щорічних відпусток. Звернуто увагу на процедуру відкличкання з відпусток. Сформульовано пропозиції для подальшого удосконалення правового регулювання інституту праці в Україні.

05.01.12.472.

349.2:331.556(476) Авсеєнко Н. Государственная политика Республики Беларусь в области трудовой миграции / Н. Авсеєнко // Вопросы трудового права. — 2011. — № 6. — С. 58—63.

Обращено внимание на то, что в условиях глобализации и углубления социально-экономических и демографических различий между странами все более активизируется и интенсифицируется процесс миграции населения и трудовых ресурсов. Республика Беларусь активно включена в процессы международной трудовой миграции, выступая как государство-донор либо поставщик трудовых ресурсов, так и государство-реципиент. Указано на необходимость принятия дополнительных правовых актов, регламентирующих выплату пособий и предоставление гарантий трудящимся-мигрантам и развивающих систему социальных гарантий для трудящихся-мигрантов Союзного государства.

05.01.12.473.

349.22:331.106.4:331.108.62 Анисимов Л. Основания расторжения трудового договора за дисциплинарный проступок / Л. Анисимов // Вопросы трудового права. — 2011. — № 7. — С. 15—28.

По мнению автора статьи, перечень оснований, могущих послужить причиной увольнения по п. 10 ч. 1 ст. 81 ТК РФ, необходимо фиксировать в конкретном трудовом договоре, заклю-

чаемом с соответствующими категориями работников, или в локальных нормативных актах должностных инструкциях. Кроме того, эти основания должны быть отражены в нормативных актах более высокого порядка (в законах, постановлениях правительства РФ и т. д.).

05.01.12.474.

349.22(477+485):331.109 Бабич Т. Перспективи шведсько-української співпраці щодо реалізації проекту з вирішення трудових спорів / *Тетяна Бабич, Оксана Євченко* // Бюлетень Національної служби посередництва і примирення. 2011. № 5/6. С. 41–48.

Розуміючи актуальність проблеми вдосконалення механізму вирішення трудових спорів (конфліктів), оптимізації правового механізму взаємодії працівників, профспілкових лідерів, роботодавців та держави, у червні 2011 р. у Королівстві Швеції в м. Стокгольмі відбулись офіційні зустрічі представників різних агентств Швеції та Національної служби посередництва і примирення з метою вивчення, аналізу, узагальнення і поширення як вітчизняного, так й іноземного досвіду шляхів стабілізації соціально-трудових відносин. Розглянуто шведський досвід у вирішенні конфліктів та сприянні соціального діалогу. Визначено проблеми, які потребують врегулювання та можуть бути вирішені завдяки реалізації проекту.

05.01.12.475.

349.22:331.109(430) Бережнов А. Органи по разрешению трудовых споров в Федеративной Республике Германия / *А. Бережнов* // Вопросы трудового права. 2011. № 6. С. 53–57.

Отмечено, что трудовая юстиция в Германии представляет собой полностью независимую и обособленную ветвь судебной власти. Она имеет трехступенчатую структуру и состоит из: судов по трудовым делам (Arbeitsgericht); земельных судов по трудовым делам (Landesarbeitsgericht); Федерального суда по трудовым делам (Budesarbeitsgericht). Обращено внимание на то, что важная черта германской трудовой юрисдикции — это стремление не столько разрешить конфликт, возникшие разногласия, сколько достичь компромисса, взаимоприемлемого для сторон спора решения. При этом сделать это необходимо как можно быстрее, эффективнее и удобнее для спорящих сторон.

05.01.12.476.

349.22(477):331.109.32 Березін Є. Деякі актуальні питання щодо попередження роботодавця про страйк на безперервно діючому виробництві / *Євген Березін* // Бюлетень Національної служби посередництва і примирення. — 2011. — № 3/4. — С. 13–15.

Проаналізовано ч. 6 ст. 19 ЗУ «Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)». Звернуто увагу, що на практиці у профспілок, найманих працівників виникають певні труднощі із встановленням обставин, які

свідчать про безперервний процес виробництва на підприємстві або на його структурному підрозділі. Зазначено, що наймані працівники повинні знати, що на безперервно діючих виробництвах, зупинення яких пов'язане з тяжкими або небезпечними наслідками, оголошувати та проводити страйки заборонено.

05.01.12.477.

349.22(477):331.109 Березін Є. Статус Національної служби посередництва і примирення в системі державних органів України / *Євген Березін* // Вісник Державної служби України. 2011. № 1/2. С. 18–21.

Обґрунтовано думку щодо доцільності існування Національної служби посередництва і примирення (НСПП), оскільки саме цей державний орган реалізує політику у сфері посередництва і примирення під час вирішення колективних трудових спорів. Розглянуто міжнародну практику функціонування таких служб. Висвітлено ключові елементи правового статусу НСПП. Аналізуючи позитивні вектори діяльності НСПП, звернуто увагу на гострі проблеми, які постали перед нею і негативно відображаються на роботі державного органу та гальмують процес її розвитку.

05.01.12.478.

349.235:331.31:669 Буяков С. Порядок применения режимов труда в металлургической отрасли / *С. Буяков* // Вопросы трудового права. 2011. № 7. С. 51–54.

Раскрыто понятие режимов труда в металлургической отрасли. Регламентация режима труда на протяжении суток, недели и месяца рассмотрена на основе разработки графиков выходов на работу (графиков сменности). В связи с многообразием производственных условий в металлургической отрасли уточняются параметры применений различных графиков выхода на работу.

05.01.12.479.

349.22(477) Вівчаренко О. Основні принципи регулювання трудових відносин / *Олег Вівчаренко* // Бюлетень Національної служби посередництва і примирення. 2011. № 3/4. С. 8–12.

Проаналізовано питання щодо принципів права взагалі та принципів трудового права. Звернуто увагу, що сучасне законодавство про працю України в багатьох питаннях є незавершеним, неповним і суперечливим. Наголошено, що правильно сформовані принципи дають можливість усувати прогалини в законодавстві при застосуванні правових норм. Зазначено, що принципи мають утворювати певну систему, бути узгодженими між собою, а також із загальними принципами права і принципами державної політики. Обґрунтовано тезу про їх узгодженість з принципами міжнародно-правового регулювання праці, в тому числі регіонального, на рівні Ради Європи, ЄС.

05.01.12.480.

349.22:331.104 Гетьманцева Н. До питання про метод правового регулювання трудових відносин / *Н. Гетьманцева* // Право України. 2011. — № 5. — С. 224–230.

Розкрито визначення методу правового регулювання трудових відносин крізь призму його змістової частини. Особливу увагу акцентовано на виявленні ознак методу правового регулювання трудових відносин. Зазначено, що стаття має постановочний характер, у зв'язку з чим порушені автором питання будуть детально проаналізовані в окремих публікаціях.

05.01.12.481.

349.22(477):331.109 Дараганова Н. В. Причини виникнення трудових спорів / *Н. В. Дараганова* // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2011. № 6. С. 44–50.

Проведено системний аналіз положень чинного законодавства України щодо причин виникнення трудових спорів. Розроблено класифікацію причин виникнення трудових спорів. Встановлено основні риси трудового спору.

05.01.12.482.

349.2:331.53(470) Деменева Н. Роль и значение частных агентств занятости в России / *Н. Деменева* // Вопросы трудового права. — 2011. № 8. С. 22–29.

Актуальность поставленной автором проблемы заключается в том, что современный работник должен принципиально отличаться от работника прежнего, советского строя, он должен быть профессиональным и востребованным на рынке труда. Отмечено, что признанное за частными агентствами занятости умение управлять профессиональной мобильностью на непредсказуемом рынке, а значит, нетерпеливом и требовательном, завоевало самым современным агентствам по трудоустройству славу профессионалов, работающих эффективно, которая подтверждает правомерность занимаемых ими на рынке позиций. Указано на необходимость принятия специального законодательства, регулирующего деятельность частных агентств занятости.

05.01.12.483.

349.22:331.109:34.03 Євченко О. Проблеми питання юридичної відповідальності за порушення законодавства про колективні трудові спори / *О. Євченко* // Бюлетень Національної служби посередництва і примирення. 2011. № 1/2. С. 31–35.

Констатовано та обґрунтовано принципи щодо ефективності і раціональності нормотворчої діяльності. Наголошено, що аналіз чинного законодавства, в тому числі і покладеного в основу діяльності НСПП, переконує, що зазначені основоположні засади дотримувалися не завжди. Зазначено, що відповідальність за затягування або невиконання рішення трудового арбітражу, ухилення від проведення примирних проце-

дур та інші правопорушення колективних трудових спорів має бути закріплена у відповідних кодексах і передбачати строки та процедуру притягнення до відповідальності винних осіб.

05.01.12.484.

349.2:331.526(470) Зайцева О. Нетипичные формы занятости в России: вопросы теории и практики / *О. Зайцева* // Вопросы трудового права. 2011. № 8. С. 8–21.

Статья посвящена актуальной в настоящее время проблеме применения аутсорсинга наряду с иными формами нетипичной занятости и его правовой природе, вызывающей споры в науке и правоприменительной деятельности при защите прав и законных интересов участников трудового процесса. Обращено внимание на то, чтобы не допустить затягивания уже существующих отношений по заемному труду и иным нетипичным формам трудовой занятости, в России требуется разработка и принятие соответствующего законодательства с учетом зарубежного и международного опыта регулирования.

05.01.12.485.

349.2:331.101:348.7 Казаков С. Отражение вопросов труда и трудовых отношений в христианских социальных концепциях / *С. Казаков* // Вопросы трудового права. 2011. № 7. С. 42–50.

Социально-правовая доктрина Римско-Католической Церкви и энциклики римских пап, несмотря на то, что они носят исключительно рекомендательный характер, оказали значительное влияние на развитие международных стандартов труда в силу того, что католическая церковь представляет собой крупнейшую религиозную организацию. Для многих государств, население которых исповедует католицизм, эти источники стали во многом практическим руководством, содержащим нормы-цели и нормы-принципы для развития трудового законодательства.

05.01.12.486.

349.235:331.31/32-058.24 Калинин И. Труд в артелях старателей / *И. Калинин* // Вопросы трудового права. 2011. № 5. С. 49–57.

Раскрыты особенности правового регулирования труда членов артелей старателей, наемных работников артелей. Проанализирован правовой режим рабочего времени и времени отдыха старателей. Выявлено соотношение трудового и гражданского права в правовом регулировании труда членов артелей старателей и наемных работников артелей. Дан анализ вопросов подведомственности различного рода споров с участием членов (участников) артелей старателей, наемных работников артелей арбитражным судам и судам общей юрисдикции. Предложены рекомендации по применению действующего законодательства в рассматриваемой сфере отношений.

05.01.12.487.

349.22(477):331.107.5 Комарницький В. Генеральна угода — основа соціального партнерства в Україні / *Вадим Комарницький* // Юридична Україна. — 2011. — № 7. — С. 33–36.

Проаналізовано соціальне партнерство на державному рівні. У висновках відмічено, що держава в соціальному партнерстві виступає не тільки як роботодавець, а й як партнер у правовому механізмі соціального співробітництва, основою якого якраз і виступає Генеральна угода.

05.01.12.488.

349.22:331.108.43 Косырев О. А. Сколько стоит аттестация рабочих мест по условиям труда / *О. А. Косырев* // Вопросы трудового права. — 2011. — № 6. — С. 30–33.

Отмечено, что манипуляции с ценами на рынке услуг в области охраны труда, в частности, при проведении аттестации рабочих мест по условиям труда как в сторону уменьшения, так и в сторону увеличения — далеко не редкость. Обращено внимание на то, что снижение цены аттестации ниже экономически обоснованной приводит к тому, что уже на стадии проведения тендеров закладывается проведение аттестации рабочих мест по «упрощенной схеме», не отвечающей установленным требованиям: отказ от измерений производственных факторов или «бумажное» измерение, оценка травмобезопасности и обеспеченности средствами индивидуальной защиты «под копирку», без обследования и другие упрощения.

05.01.12.489.

349.235:331.312.4-057.4 Куліш А. М. Окремі питання встановлення індивідуальних режимів праці для науково-педагогічних працівників / *А. М. Куліш, Є. Ю. Горєва* // Університетські наукові записки : Часопис Хмельницьк. ун-ту управління та права : Право. Економіка. Управління. — Хмельницький, 2011. — Вип. 3. — С. 149–155.

Висвітлено окремі питання щодо доцільності застосування гнучкого режиму робочого часу для науково-педагогічних працівників, які виконують науково-організаційну роботу (реktorів, проректорів, деканів, керівників структурних підрозділів та ін.) у вищих навчальних закладах III–IV рівнів акредитації та для висококваліфікованих працівників народного господарства, органів державної виконавчої влади та інших осіб, які залучаються до проведення занять зі студентами.

05.01.12.490.

342.734:343.262 Куницина О. А. «Легитимные» формы принудительного труда / *О. А. Куницина* // Современное право. — 2011. — № 6. — С. 52–57.

Рассмотрена проблема узаконенных видов принудительного труда, т. е. тех видов работ, которые хотя и носят формально обязательный характер, но по прямому указанию закона к принудительному труду не относятся. Выявлены

имеющие место нарушения принципа свободы и запрета принудительного труда.

05.01.12.491.

347.764:368.914 Кучма О. Л. Питання до зарахування до страхового стажу періоду надання особою послуг за договорами цивільно-правового характеру / *О. Л. Кучма* // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2011. — Вип. 52. — С. 287–291.

Досліджено особливості сплати внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування з сум винагород за договорами цивільно-правового характеру про надання послуг. Проаналізовано поняття «праця», «роботи» та «послуги». Подано пропозиції щодо удосконалення чинного законодавства у зазначеній сфері.

05.01.12.492.

349.2:331.108.6 Лазор І. В. Дисциплінарна влада роботодавця: поняття та значення в умовах ринкових відносин / *І. В. Лазор* // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2011. — Вип. 52. — С. 297–303.

Висвітлено роль та повноваження роботодавця у забезпеченні дисципліни праці в умовах ринкових відносин. Здійснено аналіз співвідношення понять «хазяйська влада роботодавця» та «дисциплінарна влада роботодавця». Досліджено поняття, зміст та значення дисциплінарної влади роботодавця на сучасному етапі. Розроблено пропозиції щодо вдосконалення національного законодавства з регулювання дисципліни праці.

05.01.12.493.

349.235:331.31/32:654 Лесков А. Рабочее время и время отдыха отдельных работников связи / *А. Лесков* // Вопросы трудового права. 2011. — № 6. — С. 47–52.

Рассмотрены вопросы, связанные с режимом рабочего времени и времени отдыха работников связи, имеющих особый характер работы. Проанализированы отдельные нормы действующего трудового законодательства РФ. Акцентируется внимание на таких вопросах, как особенности разделения рабочего дня на части, особенности установления режима суммированного учета рабочего времени, сверхурочная работа, сменная работа, особенности установления режима гибкого рабочего времени, особенности привлечения к работам в выходные и нерабочие праздничные дни, работа в ночное время.

05.01.12.494.

349.22:331.5:331.108.27 Мешков Д. О дальнейшем трудоустройстве сокращаемых сотрудников / *Д. Мешков, А. Смирнова* // Вопросы трудового права. 2011. — № 5. — С. 25–28.

Рассмотрена тема аутплейсмента — процедуры консалтинга и содействия дальнейшему трудоустройству сокращаемых сотрудников.

Выявлены преимущества процедуры аутплейсмента и основные виды программ аутплейсмента. Сделаны выводы относительно правовой природы аутплейсмента.

05.01.12.495.

349.243:331.46:331.105.22 Михайлов А. Ответственность работодателя при несчастных случаях на производстве / А. Михайлов // Вопросы трудового права. 2011. № 8. С. 39–42.

По результатам работы органов Федеральной инспекции труда РФ видно, что за нарушения законодательства о труде и об охране труда к ответственности привлекаются лица, занимающие следующие должности: директор, заместители директора, главный инженер, начальник производства, старший мастер, начальник участка, начальник цеха и др. Большинство из этих лиц привлекаются к ответственности на общих основаниях, т. к. для них законодательно не предусмотрена повышенная ответственность.

05.01.12.496.

349.22:331.106.4(470) Нечипас Ю. Прекращение трудового договора с руководителем организации (дополнительные основания) / Ю. Нечипас // Вопросы трудового права. — 2011. — № 7. — С. 29–35.

Отмечено, что поскольку основания увольнения руководителя организации отличаются от оснований увольнения других работников, то в ТК РФ также предусмотрены гарантии, предоставляемые руководителю при увольнении, отличные от гарантий другим работникам организации. Гарантии при увольнении руководителя по п. 2 ст. 278 ТК РФ могут устанавливаться и по соглашению сторон трудового договора. Конституционный Суд специально указал на возможность установления в трудовом договоре условий применения п. 2 ст. 278 ТК РФ. К числу таких условий можно отнести определение дополнительных, по сравнению с установленными законодательством, гарантий, например: предупреждение руководителя об увольнении, сохранении среднего заработка на период трудоустройства, коллегиальное принятие решения об увольнении и т. п.

05.01.12.497.

349.2:342.734:331.102 Новикова О. Защита трудовых прав и ответственность за нарушение норм о запрещении принудительного труда / О. Новикова // Вопросы трудового права. 2011. № 5. С. 34–42.

Раскрыто понятие юридической ответственности. Подробно рассмотрены способы защиты прав и свобод работников, предусмотренных действующим законодательством, в случае допущения работодателями принуждения к труду. При исследовании вопроса об ответственности за нарушение запрета принудительного труда проанализированы административное, уголовное и трудовое законодательство РФ.

05.01.12.498.

349.22(477.73):331.106.24 Обручков Р. З практики розгляду колективного трудового спору: науково-практичний аналіз (за матеріалами колективного трудового спору між найманими працівниками КП Миколаївської міської ради «Миколаївелектротранс» та адміністрацією КП Миколаївської міської ради «Миколаївелектротранс») / Роман Обручков // Бюлетень Національної служби посередництва і примирення. 2011. — № 5/6. — С. 24–33.

Розглянуто використання сторонами колективного трудового спору такого способу його вирішення, як звернення до трудового арбітражу. Проаналізовано діяльність цього примирного органу з вирішення колективних трудових спорів (конфліктів). Спираючись на проведену практичну роботу у складі трудового арбітражу, надано деякі свої науково-теоретичні пропозиції щодо можливого вдосконалення діючого законодавства про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів) та практики його застосування.

05.01.12.499.

349.232:331.2:331.43/44 Петров А. Зарботная плата работников, занятых на тяжелых работах, работах с вредными, опасными и иными особыми условиями труда / А. Петров // Вопросы трудового права. — 2011. — № 6. — С. 24–29.

В ст. 146 ТК РФ предусмотрены положения об оплате труда в повышенном размере работников, занятых на тяжелых работах, работах с вредными, опасными и иными особыми условиями. Указано, что оплата труда работников, занятых на тяжелых работах, работах с вредными и (или) опасными и иными условиями труда, регулируется ст. 147 ТК РФ. Работа в иных, особых, условиях — это работа в условиях, отклоняющихся от нормальных (выполнение работ различной квалификации, совмещение профессий (должностей), сверхурочная работа, работа в ночное время, в выходные и нерабочие праздничные дни — ст. ст. 149, 150–154 ТК РФ. Отмечено, что в повышенном размере оплачивается также труд работников, занятых на работах в местах с особыми климатическими условиями. Дан перечень местностей с тяжелыми климатическими условиями труда.

05.01.12.500.

349.232:331.2(470) Петров А. Особенности правового регулирования заработной платы отдельных категорий работников (главы 41–43 ТК РФ) / А. Петров // Вопросы трудового права. 2011. № 8. С. 30–38.

В соответствии со ст. 252 ТК РФ, особенно-сти регулирования труда в связи с характером и условиями труда, психофизиологическими особенностями организма, природно-климатическими условиями, наличием семейных обязанностей, а также других оснований устанавливаются трудовым законодательством и иными нормативными правовыми актами, содержащими нормы

трудового права, колективними договорами, угодами, локальними нормативними актами. При цьому особливості регулювання праці, що ведуть за собою зниження рівня гарантій працівникам, обмеження їх прав, підвищення їх дисциплінарної і (або) матеріальної відповідальності, можуть встановлюватися виключно Трудовим кодексом РФ або в випадках і порядку, що передбачені.

05.01.12.501.

349.232:331.221.1 Петров А. Тарифна система зарплати / *А. Петров* // Проблеми трудового права. 2011. № 5. С. 16–24.

Вивчено, чим конкретно тарифна система оплати праці відрізняється від тарифної системи диференціації зарплати, вважається її основою. Розглянуті такі поняття, як: тарифна система, тарифна ставка, тарифні коефіцієнти, оклад (послужбове оклад), тарифний розряд, кваліфікаційний розряд, тарифікація праці.

05.01.12.502.

349.22:347.155 Пивовар В. Трудова дієздатність фізичної особи / *Віталій Пивовар* // Підприємство, господарство і право. 2011. — № 7. — С. 26–29.

Наголошено на необхідності виокремлення комплексу знань щодо найбільш «суб'єктивної складової» трудової правосуб'єктності фізичної особи. З'ясовано зміст дієздатності як елемента характеристики фізичної особи, що окреслює потенційно важливі для її активної участі у правовідносинах індивідуальні ознаки. Проаналізовано погляди учених-правників щодо трудової дієздатності. Зазначено, що у національному трудовому законодавстві має бути сформований підхід, за якого цивільно-недієздатна фізична особа не залишається об'єктом функціонування соціально-правових інститутів, а є її активною частиною поряд із дієздатними особами.

05.01.12.503.

349.2:331.108.24 Пластинина Н. О проблемі текучести кадрів / *Н. Пластинина* // Проблеми трудового права. — 2011. — № 8. — С. 43–49.

Розглянута проблема текучести кадрів. Зазначено, що, не встигнувши прийняти і навчити працівника, роботодавець змушений з ним розлучитися. Вивчена роль роботодавця в випадках текучести кадрів. Сформульовано перелік причин «текучки». Визначено основні і дійсні заходи, спрямовані на усунення/мінімізацію «текучки».

05.01.12.504.

349.22:331.5(470)-057.87 Плюгина И. В. Вопросы трудовой деятельности обучающихся в России иностранных граждан / *Инна Владимировна Плюгина* // Журнал российского права. 2011. № 6. С. 16–22.

Розглянута проблема трудоустроювання іноземних громадян, навчаючись в РФ, особли-

ва цілеспрямованість змін трудового і міграційного законодавства. З урахуванням зарубіжного досвіду запропоновано заходи по вдосконаленню правового положення вказаної категорії іноземних громадян.

05.01.12.505.

349.22:331.106 Повзун С. Л. Вдосконалення правового регулювання порядку реалізації змін умов трудового договору / *С. Л. Повзун* // Часопис Київського університету права. — 2011. — № 3. — С. 181–183.

Наголошено, що чинні правові норми не містять усіх необхідних умов та правил, які забезпечували б законність процедури при оформленні змін умов трудового договору та гарантували працівникам захист у разі їх впровадження. Обґрунтовано тезу про необхідність дослідження порядку здійснення переведень на іншу роботу. Зазначено, що сучасні умови праці потребують вдосконалення правового регулювання процедури реалізації змін умов трудового договору, зокрема, переведення на іншу роботу як одного із видів такого договору.

05.01.12.506.

349.233:331.105.22 Прасолов Б. В. Матеріальна відповідальність роботодавця / *Б. В. Прасолов* // Проблеми трудового права. — 2011. № 6. С. 16–23; № 7. С. 42–50; № 8. С. 27–29.

Відзначено, що в галузевій науці немає однозначного рішення питання про природу матеріальної відповідальності роботодавця за шкоду, спричинену йому працівником. Розглянуті окремі аспекти вказаної проблеми. Звернуто увагу, що матеріальна відповідальність роботодавця настає у всіх випадках причинення шкоди майну працівника протиправними винними діями (бездіяльністю) роботодавця.

05.01.12.507.

349.22(477):331.109.64 Прошай О. М. Забезпечення захисту трудових прав працівників як запорука соціальної стабільності колективів / *О. М. Прошай* // Бюлетень Національної служби посередництва і примирення. 2011. № 3/4. С. 16–23.

Проаналізовано чинне законодавство України та виділено такі неюрисдикційні форми захисту, як: примирно-третейські процедури, які застосовуються при вирішенні колективних трудових спорів; громадський захист, який здійснюють виборні профспілкові органи; самозахист. Висловлено думку щодо захисту права на працю та гарантій захисту права на працю. Зазначено про необхідність легального визначення поняття «самозахист працівником своїх трудових прав».

05.01.12.508.

349.2(477):342.734 Ситницька О. А. Заборона примусової праці у трудовому законодавстві України / *О. А. Ситницька* // Університетські

наукові записки : Часопис Хмельниц. ун-ту управління та права : Право. Економіка. Управління. Хмельницький, 2011. Вип. 3. С. 156—163.

Розглянуто поняття «примусова праця». Проаналізовано закріплення заборони примусової праці в міжнародних нормативно-правових актах та у вітчизняному трудовому законодавстві. Наголошено, що законодавча заборона примусової праці посилює принцип свободи праці.

05.01.12.509.

349.22:331.105.22 Стрыгина М. Некоторые особенности правового регулирования интересов работодателя как субъекта трудового права / М. Стрыгина // Вопросы трудового права. 2011. — № 5. — С. 10—15.

Отмечено, что в настоящее время в России существуют объективные предпосылки для развития такой системы урегулирования трудовых отношений, при которых достигался бы оптимальный баланс интересов работников и работодателей. Обращено внимание на то, что реализация материальных интересов работодателя связана, прежде всего, с институтами оплаты труда и привлечения к материальной ответственности. Особое место в системе интересов работодателя занимают производственные интересы. Подробно рассмотрен вопрос испытательного срока при приеме на работу. Реализация интересов работодателя обусловлена также возможностью применения к работнику дисциплинарной ответственности. Уделено внимание вопросу, связанному с неразглашением работником сведений, составляющих государственную, служебную и коммерческую тайну.

05.01.12.510.

349.22:331.106 Титченков В. А. О регламентации временного перевода на другую работу по соглашению сторон / Валерий Александрович Титченков // Журнал российского права. 2011. — № 3. — С. 118—122.

Рассмотрены вопросы, связанные с особенностями регламентации временного перевода на другую работу по соглашению сторон трудового договора. Указано на необходимость совершенствования правовых норм, регулирующих временный перевод на другую работу по соглашению сторон.

05.01.12.511.

349.22:331.106.44 Тищенко О. Правовий захист від дискримінації за віком в трудових відносинах: проблеми реалізації / О. Тищенко // Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Юридичні науки. К., 2011. Вип. 86. — С. 55—58.

Проаналізовано протиправне явище дискримінації за ознакою віку в трудових правовідносинах. Розглянуто проблеми правового регулювання захисту трудових прав працівників у процесі реалізації права на працю. Зазначено, що в законодавстві більшості країн світу посилюється

тенденція до впровадження більш жорсткого механізму регулювання заборони дискримінації за ознакою віку.

05.01.12.512.

349.243:331.45.001.73 Федорец А. Организационно-правовые проблемы современного этапа реформирования национальной системы управления охраной труда / А. Федорец // Вопросы трудового права. 2011. — № 6. — С. 34—41.

Рассмотрены основные проблемы реформирования государственной системы управления охраной труда в национальную систему обеспечения комплексной безопасности производственной деятельности. Особое внимание уделено развитию и совершенствованию понятийного аппарата сферы «охраны труда как части системы трудовых отношений, направленной на установление правовых основ обеспечения безопасности наемного труда». Сформулированы фундаментальные ограничения сферы «охраны труда» и обосновывается необходимость активизации деятельности в сфере «техники безопасности» на новом уровне — уровне управления рисками. Приведены суждения о существенных различиях понятий «охрана труда» и «техника безопасности», «профессиональный риск» и «производственный риск», «государственная СУОТ» и «национальная СУОТ».

05.01.12.513.

349.2:342.734-057.36 Феофилактов А. Практика защиты трудовых прав военнослужащих / А. Феофилактов // Вопросы трудового права. — 2011. — № 8. — С. 50—63.

Дан анализ судебной практики рассмотрения споров о защите трудовых прав военнослужащих. Применение одних и тех же нормативных актов различными судебными инстанциями осуществляется по-разному. По мнению автора, данные проблемы ведут и к большому количеству возникающих противоречий и в досудебной реализации закона о правах в области трудовых отношений военнослужащих.

05.01.12.514.

349.22(477):364.14 Форесь О. Вплив якості життя на стан соціально-трудових відносин / О. Форесь // Бюлетень Національної служби посередництва і примирення. 2011. — № 1/2. С. 36—39.

Визначено взаємозв'язок між рівнем і якістю життя населення та соціально-економічним розвитком країни. Звернуто увагу, що проблемі якості життя не визнано пріоритетом соціально-економічного розвитку України у стратегічних загальнодержавних планах та регіональних програмах соціально-економічного розвитку. Зазначено, що якість життя та стан соціально-трудових відносин здійснюють взаємний вплив одне на одного, оскільки для найманих працівників покращення стану соціально-трудових відносин у колективах, галузях, регіонах асоціюється з підвищенням їх добробуту.

05.01.12.515.

349.22(477):331.526 Черноус С. Випробування при прийнятті на роботу: теоретичні та практичні проблеми / С. Черноус // Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Юридичні науки. — К., 2011. — Вип. 86. — С. 32—35.

Досліджено доктринальні положення, законодавство, судову практику та проект ТК України щодо встановлення випробування та питань кваліфікації звільнення працівника як такого, що не витримав випробування. Внесено пропозиції до законодавства щодо правового регулювання означених відносин.

05.01.12.516.

349.2:331.105 Шамшина І. І. Трудовий колектив як суб'єкт соціально-партнерських відносин у сучасному трудовому праві / І. І. Шамшина // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2011. — Вип. 52. — С. 258—263.

Досліджено правовий статус трудового колективу. Обґрунтовано доцільність визнання його суб'єктом сучасного трудового права. Виділено ознаки правосуб'єктності трудового колективу. Визначено місце та роль трудового колективу в соціально-партнерських правовідносинах. Розроблено пропозиції щодо відбиття дефініції трудового колективу та його правового статусу у вітчизняному законодавстві.

05.01.12.517.

349.2:331.105.44 Шашкова-Журавель І. О. Міжнародно-правові аспекти захисту прав трудящих на об'єднання у сфері праці / Ірина Олександрівна Шашкова-Журавель // Наше право. — 2011. — № 3. — С. 147—161.

Досліджено участь ООН у системі міжнародно-правового захисту профспілкових прав. Проаналізовано основоположні міжнародно-правові акти МОП, які спрямовані на забезпечення права трудящих на створення профспілок та участь у їх діяльності. Висвітлено правові аспекти захисту права трудящих на створення представницьких організацій за участю Ради Європи. Виявлено специфіку структури та організації профспілкового руху на рівні різних національних правових систем.

05.01.12.518.

349.22:331.106-053.6 Яворчук Н. О регулировании труда несовершеннолетних / Н. Яворчук // Вопросы трудового права. — 2011. — № 8. — С. 64—70.

Рассмотрен вопрос о том, какие ограничения установлены для работодателя при заключении трудового договора с несовершеннолетними и какие существуют материальные и процессуальные гарантии трудовых прав лиц моложе 18 лет. Новеллой правового регулирования труда в РФ стало содержание ч. 4 ст. 63 ТК РФ, допускающей возможность вступления в трудовые отно-

шения несовершеннолетних, не достигших 14-летнего возраста. Исследованы следующие вопросы: охрана труда несовершеннолетних, время на труд и отдых, оплата труда, материальная ответственность, расторжение трудового договора с несовершеннолетними.

05.01.12.519.

349.2:331.526-053.81,-056.26,-057.75 Яцык Ю. Использование гибких форм занятости для отдельных категорий трудоспособных граждан (молодежь, женщины, инвалиды, пенсионеры) / Ю. Яцык // Вопросы трудового права. — 2011. — № 6. — С. 42—46.

Отмечено, что в условиях дефицита трудовых ресурсов актуальность приобретает расширение границ трудоспособности граждан посредством снятия барьеров, препятствующих входу на отечественный рынок труда молодежи, инвалидов, женщин и увеличению общего периода пребывания на рынке труда лиц старших возрастов. Одним из возможных способов продления активной трудовой жизни лиц старших возрастных групп является использование гибких форм занятости (занятость в режиме неполного рабочего времени, сокращение продолжительности рабочего дня, дистанционная занятость и др.). Обращено внимание на то, что на условиях лизинга могут работать те, кто не может рассчитывать на получение постоянной работы, — молодежь, не успевшая приобрести опыт работы, или люди пенсионного возраста, инвалиды и прочие представители так называемых «слабых» групп на рынке труда.

05.01.12.520.

349.22(470):331.102 Яцык Ю. К вопросу об использовании заемного труда в Российской Федерации / Ю. Яцык // Вопросы трудового права. — 2011. — № 5. — С. 29—33.

Изучены различные точки зрения по поводу применения заемного труда в России. Дан краткий обзор опыта функционирования зарубежного и российского рынка заемного труда. Предложены способы решения отдельных дискуссионных вопросов с учетом европейского опыта.

Див. також: 02.01.12.205, 11.01.12.978.

ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Статті

05.01.12.521.

349.3:364.044.26-057.75 Бударин Г. Ю. Медикализация жизни пожилых людей как нарушение их прав / Глеб Юрьевич Бударин, Евгения Вячеславовна Приз // Социальное и пенсионное право. — 2011. — № 3. — С. 37—40.

Статья посвящена исследованию проблемы медикализации пожилых людей в современном обществе. Определены ее причины (повышенная потребность в медицинской помощи, низкий

уровень доходов) и некоторые последствия (самолечение).

05.01.12.522.

349.3(477):369.06 Буздуган Я. Правове забезпечення медичного страхування та його місце в системі фінансового забезпечення охорони здоров'я в Україні / *Ярослава Буздуган* // Підприємництво, господарство і право. — 2011. № 5. — С. 78—81.

Наголошено, що медичне страхування є об'єктивно необхідним, його доцільно запроваджувати як альтернативне джерело фінансового забезпечення охорони здоров'я населення України. Розкрито сутність поняття «медичне страхування». Розглянуто та охарактеризовано форми медичного страхування. Висвітлено основні недоліки законопроекту «Про загальнообов'язкове державне соціальне медичне страхування № 3155». Визначено основні завдання запровадження в Україні системи загальнообов'язкового державного соціального медичного страхування.

05.01.12.523.

349.3:364.044.26:369.725 Герасимов В. Н. Правовая и социальная поддержка семей с детьми-инвалидами / *Василий Никифорович Герасимов* // Социальное и пенсионное право. — 2011. — № 3. — С. 27—30.

Статья посвящена специфике воспитания в семье детей с ограниченными физическими и психическими возможностями, которая состоит в особых потребностях подобных семей в неординарной правовой и социальной поддержке, главной целью которой является обеспечение ребенку-инвалиду его субъективного права жить и воспитываться в семье. Отдельной проблемой семей, воспитывающих детей-инвалидов, является проблема обеспечения их образования.

05.01.12.524.

349.22:331.107.5 Гетьманцева Н. Місце державних органів у системі соціального партнерства / *Ніна Гетьманцева* // Юридична Україна. — 2011. № 7. — С. 28—32.

Враховуючи сучасний етап реформування політичної та соціально-економічної системи, досліджено місце державних органів у системі соціального партнерства. Акцентовано увагу на тому, що основним завданням держави в особі її органів є досягнення оптимального балансу в реалізації інтересів сторін соціального партнерства. Запропоновано деякі аспекти щодо вирішення проблем, пов'язаних з роллю державних органів у системі соціального партнерства.

05.01.12.525.

349.3:369.34(470) Гусева Т. С. Правовая природа компенсационных выплат в праве социального обеспечения России / *Татьяна Сергеевна Гусева* // Социальное и пенсионное право. — 2011. № 3. — С. 11—13.

Статья посвящена исследованию становления в российском законодательстве такого вида

социального обеспечения, как компенсационные выплаты. Выявлены их существенные признаки и обозначены перспективы развития этого вида выплат в праве социального обеспечения России.

05.01.12.526.

349.3:331.25-056.26 Жаворонков Р. Н. О приобретении страхового стажа, необходимого для установления трудовой пенсии по инвалидности / *Роман Николаевич Жаворонков* // Журнал российского права. — 2011. — № 3. — С. 64—70.

Статья посвящена проблемам определения наличия страхового стажа, необходимого для возникновения права на трудовую пенсию по инвалидности. Проанализирована специфика определения факта наличия страхового стажа у лиц, самостоятельно обеспечивающих себя работой, и лиц, работающих по трудовым договорам. Сделан вывод о необходимости конкретизации положений ФЗ «Об основах обязательного социального страхования» и ТК РФ, касающихся определения момента возникновения у лица права на конкретные виды социального страхования.

05.01.12.527.

349.3:369.2-053.2 Зайцева Л. В. Пособия по временной нетрудоспособности по уходу за больным ребенком / *Лариса Владимировна Зайцева* // Социальное и пенсионное право. — 2011. № 3. — С. 30—33.

Рассмотрены отдельные проблемы и противоречия законодательного регулирования обеспечения пособиями по временной нетрудоспособности, связанной с уходом за больным ребенком. На основе системного толкования правовых норм сформулированы отдельные предложения по совершенствованию законодательства о пособиях по временной нетрудоспособности.

05.01.12.528.

349.3:369(470) Игольникова В. А. Социальное страхование как форма российского социального обеспечения / *Валентина Александровна Игольникова* // Социальное и пенсионное право. — 2011. № 3. — С. 18—19.

Рассмотрены правовые аспекты социального страхования как одной из основных форм социального обеспечения в России. С целью определения эффективности социального страхования проанализированы его общие принципы, виды и система социального страхования, реализация социального страхования в условиях рыночных отношений и сложившейся экономической сфере.

05.01.12.529.

349.3:369.22 Кирилловых А. А. Некоторые вопросы ответственности в сфере обязательного медицинского страхования / *Андрей Александрович Кирилловых* // Социальное и пенсионное право. — 2011. — № 3. — С. 20—26.

Показаны проблемные вопросы юридической ответственности в сфере обязательного медицинского страхования. Проанализированы новеллы ее правового регулирования в рамках нового федерального закона об обязательном медицинском страховании.

05.01.12.530.

349.3:369.5(470) Колябин А. Ю. Проблема увеличения взноса в Пенсионный фонд РФ и ее возможное решение / *Алексей Юрьевич Колябин* // Социальное и пенсионное право. — 2011. № 3. — С. 4—6.

Данная статья посвящена проблеме повышения взносов в Пенсионный фонд РФ для его пополнения в связи с увеличением пенсий, так как это может привести к обратной реакции на рынке труда и негативно отразиться на экономике страны, что вызывает необходимость привлечения работника к формированию своей пенсии по образцу стран Запада. Охарактеризованы зарубежные пенсионные системы и сделана попытка «перенести» их положительные моменты на «российскую почву». Отмечено, что увеличение взноса на 6 % можно возложить на работника, тем самым снимется напряженность в предпринимательской деятельности работодателя, пополнится бюджет ПФР, а работник станет активным участником формирования своих пенсионных накоплений в силу Закона.

05.01.12.531.

351.84-057.75(470) Радута В. И. Правовое регулирование в области осуществления государственной политики в отношении пожилых людей в Российской Федерации / *Владимир Иванович Радута* // Социальное и пенсионное право. — 2011. № 3. — С. 7—10.

Обозначены направления правового регулирования в области осуществления государственной политики в отношении пожилых людей в Российской Федерации. Отмечено, что нормативную правовую базу, регламентирующую осуществление государственной политики в отношении пожилых людей, составляют международные правовые акты, правовые акты федерального уровня, нормативные правовые акты субъектов РФ; нормативные правовые акты местного самоуправления.

05.01.12.532.

347.764:616.31:614.25 Седова Н. Н. Договор оказания стоматологических услуг как форма защиты прав пациентов / *Наталья Николаевна Седова, Валерий Александрович Мажаренко* // Социальное и пенсионное право. — 2011. № 3. — С. 33—36.

Статья посвящена вопросам соотношения прав пациента и врача на примере договора страхования стоматологических услуг. Договор оказания стоматологических услуг обязателен, но он должен быть грамотно составлен, чтобы стать правовой гарантией не только для пациента, но и правовой защитой врача.

05.01.12.533.

349.22:331.526 Серегина Л. В. Социальные гарантии в сфере занятости населения: понятие, признаки и классификация / *Лариса Владимировна Серегина* // Журнал российского права. — 2011. — № 2. — С. 73—81.

На основе анализа законодательства и научной литературы сформулированы существенные признаки социальных гарантий в сфере занятости населения; даны их определения и классификация. В качестве главного критерия классификации предложено использовать основное функциональное назначение этих социальных гарантий — обеспечение конституционного права на защиту от безработицы.

05.01.12.534.

342.734:330.59 Синчук С. Гарантування гідного рівня життя особи у сфері соціального забезпечення / *С. Синчук* // Вісник Львівського університету. Серія юридична: зб. наук. пр. Л., 2011. Вип. 52. — С. 234—242.

Розглянуто сутність як складову механізму реалізації права особи на соціальне забезпечення. Основними елементами такої гарантії, на думку автора, є відповідність державного соціального стандарту міжнародним нормам та відповідальність держави за ефективне функціонування системи соціального забезпечення.

05.01.12.535.

349.3 Сільченко С. Щодо поняття «загальнообов'язкове державне соціальне страхування» / *Сергій Сільченко* // Підприємництво, господарство і право. — 2011. — № 6. — С. 87—90.

Наголошено на необхідності визначення поняття «соціальне страхування». Запропоновано варіанти вдосконалення системи соціального страхування. Досліджено поняття «загальнообов'язкове державне соціальне страхування» з позицій його відповідності суттєвим ознакам, притаманним цій організаційно-правовій формі соціального захисту населення. Визначено його переваги і недоліки. Сформульовано дефініцію поняття «соціальне страхування».

05.01.12.536.

349.3(477).001.73 Чудик-Білоусова Н. І. Правові засади проведення пенсійної реформи в Україні / *Н. І. Чудик-Білоусова* // Університетські наукові записки: Часопис Хмельницького університету управління та права: Право. Економіка. Управління. — Хмельницький, 2011. — Вип. 3. — С. 163—169.

Здійснено аналіз формування пенсійної системи України. Доведено, що, незважаючи на те, що пенсійна реформа проводиться ще з 1998 р., окремі правові норми, які регулюють пенсійні відносини, залишаються суперечливими, недосконалими та порушують основні принципи соціального забезпечення.

Див. також: 02.01.12.132, 02.01.12.186,
10.01.12.909.

**12.00.06. ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО; АГРАРНЕ ПРАВО; ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО;
ПРИРОДОРЕСУРСНЕ ПРАВО**

ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО

Книги

06.01.12.537.

349.41(477)(075.8) Мірошниченко А. М. Земельне право України : підручник / А. М. Мірошниченко ; МОН України. — 2-ге вид., допов. і переробл. — К. : Прав. єдність : Алерта, 2011. — 678 с.

Підручник містить опис системи правових норм, які складають земельне право України, практику їх застосування, а також положення земельно-правової доктрини. Видання має окремі риси збірника законодавства, наводячи велику кількість цитат нормативно-правових актів. Проведено чітке розмежування між положеннями законодавства, матеріалами практики, положеннями правової доктрини та поглядами автора на тлумачення спірних правових положень. Висвітлено результати узагальнення практики вирішення земельних спорів, що проводилося автором у 2010 р. на основі матеріалів, наданих цивільною палатою Верховного Суду України. Особливістю підручника також є те, що матеріал систематизований за кількома рівнями: основні положення подані більшим шрифтом, а додаткові відомості для поглибленого вивчення відокремлено і подано меншим шрифтом.

Автореферати

06.01.12.538.

349.414(477)(043.3) Грабовець Н. О. Правове забезпечення основних видів земельно-кадастрової діяльності в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Грабовець Наталія Олександрівна ; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. — К., 2011. — 18 с.

Сформульовано визначення понять «державний земельний кадастр» і «земельно-кадастрова діяльність». Встановлено відмінність понять «земельно-кадастрова діяльність» і «земельно-кадастрові роботи». Визначено і обгрунтовано принципи провадження земельно-кадастрової діяльності. З'ясовано критерії виділення основних видів земельно-кадастрової діяльності, проведено їх класифікацію та встановлено взаємозв'язок між ними. Проведено оцінку сучасного стану провадження основних видів земельно-кадастрової діяльності в Україні, виявлено існуючі недоліки правового регулювання та сформульовано науково-правові пропозиції щодо їх усунення.

06.01.12.539.

349.4(477)(043.3) Лисенко Я. О. Правове регулювання земельних юрисдикційних відносин в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук :

12.00.06 / Лисенко Ярослава Олегівна ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2011. — 20 с.

Проаналізовано доктринальні положення щодо земельних юрисдикційних правовідносин та проведено їх класифікацію. Приділено увагу поняттю, ознакам та структурі земельних юрисдикційних правовідносин. Запропоновано визначення земельної юрисдикційної діяльності та земельних юрисдикційних правовідносин. Проведено порівняльний аналіз земельних юрисдикційних правовідносин за чинним законодавством України та земельним законодавством зарубіжних країн. На основі дослідження практики реалізації земельних юрисдикційних норм у судовому та позасудовому порядку сформульовано наукові підходи до земельного юрисдикційного процесу.

Статті

06.01.12.540.

349.41(477) Барабаш Р. Стан і перспективи законодавчого регулювання консолідації земель в Україні / Роман Барабаш // Підприємництво, господарство і право. — 2011. — № 6. — С. 98—101.

Наголошено на необхідності забезпечення правового регулювання оптимізації використання земель, створення умов для ефективного та раціонального використання земельних ресурсів із урахуванням їх об'єктивної придатності, економічної доцільності й екологічної припустимості. Досліджено правове забезпечення консолідації земель. Вироблено пропозиції щодо вдосконалення проекту ЗУ «Про ринок землі».

06.01.12.541.

349.415(477) Бусуйок Д. Державне управління у сфері раціонального використання й охорони земель: межі регулювання земельного й адміністративного права / Діана Бусуйок // Підприємництво, господарство і право. — 2011. — № 6. — С. 95—97.

Проведено аналіз нормативно-правових актів, за допомогою яких відбувається правове регулювання державного управління у сфері раціонального використання й охорони земель. Досліджено межі регулювання земельним та адміністративним правом суспільних відносин із державного управління у сфері раціонального використання й охорони земель. Зазначено, що правове регулювання державного управління у сфері раціонального використання й охорони земель має відбуватися у межах ЗК України. Висловлено думки щодо доцільності прийняття АК України.

06.01.12.542.

351.823:349.415 Бусуйок Д. В. Функції органів виконавчої влади та органів місцевого

самоврядування у сфері забезпечення раціонального використання та охорони земель / *Д. В. Бусуйок* // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2011. — Вип. 52. — С. 371–379.

Сформульовано поняття функцій органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування у сфері забезпечення раціонального використання та охорони земель. Проведено класифікацію функцій органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування у сфері забезпечення раціонального використання та охорони земель. Зазначено, що отримані результати сприятимуть систематизації прав та обов'язків органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування у сфері забезпечення раціонального використання та охорони земель, а також у сфері реалізації ними правомочностей власника землі.

06.01.12.543.

349.415(477)(091) Вівчаренко О. Правова охорона земель на українських теренах: історичні аспекти розвитку / *Олег Вівчаренко* // Юридична Україна. 2011. № 6. С. 83–87.

Проаналізовано історичні тенденції розвитку правової охорони земель. Розкрито основні завдання та тенденції, які знайшли свій вияв у найбільш значущих з історичної точки зору нормативно-правових актів, зокрема актах княжої доби, польсько-литовських статутах, актах Російської імперії, актах радянського періоду. Зазначено, що правова охорона земель, з історичної точки зору, тісно пов'язана із необхідністю дотримання екологічних вимог.

06.01.12.544.

349.42(477):627.533 Дейнега М. А. Правове регулювання хімічної меліорації земель в Україні / *М. А. Дейнега* // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2011. № 5. С. 73–78.

Проаналізовано чинне законодавство України щодо проведення хімічної меліорації земель в Україні та застосування хімічних меліорантів у сільському господарстві. Вказано, що єдиним виходом є мінімізація негативного впливу хімічної меліорації земель на стан навколишнього середовища у сільському господарстві. Наголошено, що правове регулювання у сфері хімічної меліорації земель повинно мати екологічну спрямованість.

06.01.12.545.

349.414(470) Землякова Г. Л. Новеллы законодательства об обороте земель сельскохозяйственного назначения / *Г. Л. Землякова* // Экологическое право. — 2011. — № 5. — С. 16–21.

Рассмотрены проблемы применения Федерального закона «Об обороте земель сельскохозяйственного назначения» в связи с вступившими в силу с 1 июля 2011 г. изменениями. Отмечено, что, с одной стороны, нормы, внесенные ФЗ РФ от 29 декабря 2010 г. № 435-ФЗ, позво-

ляют участникам долевой собственности регистрировать права на доли (возникновение, переход, прекращение) без проведения кадастровых работ в отношении общего земельного участка, что является своего рода упрощением существующих процедур, связанных с кадастровым учетом участка и регистрацией прав (по примеру правил о «дачной амнистии»). Но с другой стороны, выдел земельных участков в счет долей в праве общей собственности усложнился.

06.01.12.546.

349.415 Ибрагимов К. Х. Прогнозирование и планирование мероприятий по охране и использованию земель сельскохозяйственного назначения / *К. Х. Ибрагимов* // Экологическое право. — 2011. — № 4. — С. 37–40.

Статья посвящена проблемам планирования и прогнозирования охраны и рационального использования земель сельскохозяйственного назначения. Отмечено, что научно обоснованное прогнозирование охраны земель невозможно без учета широкого круга проблем, прямо или косвенно представляющих условия эффективного аграрного производства, являющегося главным целевым ориентиром данного процесса. На точность и в целом качество прогноза будет оказывать влияние широкий спектр эколого-климатических, социально-экономических и даже политических событий и явлений.

06.01.12.547.

349.414 Иващук И. С. Проблемы совершенствования правового регулирования использования сельскохозяйственных угодий из состава земель сельскохозяйственного назначения / *И. С. Иващук* // Экологическое право. 2011. № 4. С. 12–21.

Статья посвящена проблемам правового обеспечения использования сельскохозяйственных угодий для сельскохозяйственного производства. Отмечено, что на практике возникают серьезные проблемы, связанные с выявлением факта неиспользования земельного участка, предназначенного для сельскохозяйственного производства, а также привлечением к ответственности за данное правонарушение в рамках ст. 8.8 КоАП, а также ст. 284 ГК РФ. Указано на необходимость устранения многочисленных противоречий в законодательстве и четкое закрепление в нем признаков использования земельных участков сельскохозяйственных угодий.

06.01.12.548.

347.234(477)+349.412.2(477) Ільків Н. Примусове відчуження земельних ділянок та об'єктів нерухомого майна, що на них розміщені, з мотивів суспільної необхідності: правові проблеми / *Н. Ільків, О. Ільницький* // Право України. 2011. № 5. С. 231–241.

Відмічено, що норми зазначених у статті нормативних актів не лише позбавлені визначеності як щодо конкретних підстав примусового відчу-

ження об'єктів власності та процедурно-процесуального порядку їхнього застосування, а й у системному тлумаченні були взаємовиключними та навіть неконституційними. Визначено колізії та прогалини правової системи України щодо застосування порядку примусового відчуження земельних ділянок, інших об'єктів нерухомого майна, які на них розміщені, з мотивів суспільної необхідності. З'ясовано можливі шляхи їхнього подолання у судовій практиці.

06.01.12.549.

349.41(477).001.362 Коваленко Т. О. Юридична аналогія в земельному праві України: поняття та підстави застосування / Т. О. Коваленко // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2011. — № 7. — С. 47–55.

Обґрунтовано допустимість юридичної аналогії для подолання прогалин у правовому регулюванні земельних відносин. Досліджено характерні ознаки аналогії закону та аналогії права. Сформульовано їх поняття. Визначено підстави застосування юридичної аналогії для підвищення ефективності правового регулювання земельних відносин в Україні.

06.01.12.550.

349.41:627.214 Кононов В. В. Поняття прибережних захисних смуг за законодавством України / В. В. Кононов // Часопис Київського університету права. 2011. № 3. С. 236–239.

Проаналізовано та здійснено правову характеристику закріплених у законодавстві елементів правового режиму прибережних захисних смуг. Сформульовано поняття «прибережні захисні смуги». Надано пропозиції щодо вдосконалення земельного та водного законодавств щодо правового регулювання прибережних захисних смуг.

06.01.12.551.

349.412.3(477) Костяшкін І. О. До питання забезпечення соціальної функції права власності в умовах запровадження ринку земель в Україні / І. О. Костяшкін // Університетські наукові записки: Часопис Хмельницького університету управління та права: Право. Економіка. Управління. — Хмельницький, 2011. Вип. 3. С. 170–175.

Висвітлено актуальні проблеми запровадження ринку земель на сучасному етапі. Запропоновано критерії доступу до земельного ринку на основі реалізації конституційних гарантій щодо забезпечення соціально орієнтованої економіки.

06.01.12.552.

349.41 Крассов О. И. Земельный участок основа понятийного аппарата земельного права / О. И. Крассов // Экологическое право. — 2011. № 4. С. 4–12.

Статья посвящена теоретическим и практическим аспектам понятия земельного участка. Сделан вывод, что основой юридического понятия «земельный участок» следовало бы признать в определенной степени существующую

реальность, отразив в праве те характеристики этого понятия, которые являются принципиально значимыми для правового регулирования. Указано, что земельным участком следует считать часть суши, включая почвы, леса, древесно-кустарниковую растительность, многолетние насаждения и иную растительность, которая может быть признана объектом права собственности и иных прав на землю.

06.01.12.553.

349.41:615.8 Кузнецов Д. В. Ограничения оборота земельных участков в курортных населенных пунктах / Д. В. Кузнецов // Экологическое право. 2011. № 4. С. 31–37.

Проанализированы ограничения оборота земельных участков на курортах, в том числе проблемы их приватизации. Обращено внимание на то, что в последние годы весьма остро проявилась проблема, связанная с введением запрета, в первую очередь для юридических лиц и предпринимателей, на приобретение в собственность земельных участков, расположенных на землях курортов и курортных населенных пунктов. Данная проблема рассмотрена в разрезе курортов Краснодарского края, на территории которого имеются курорты как федерального, так и регионального значения, расположенные в первую очередь на побережье Черного моря.

06.01.12.554.

349.412:332.33 Мельников Н. Н. Искусственный земельный участок: поиск универсального определения / Николай Николаевич Мельников // Журнал российского права. — 2011. — № 5. С. 24–30.

На основе анализа действующего законодательства и судебной практики исследовано понятие искусственного земельного участка. Отмечено, что нормативного урегулирования требует вопрос об основаниях перевода водного фонда в другую категорию в случае создания искусственных земельных участков, не являющихся гидротехническими сооружениями.

06.01.12.555.

349.412.2 Мірошніченко А. Сфера допустимого застосування примусового відчуження земельних ділянок в Україні / А. Мірошніченко, А. Шайнов // Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Юридичні науки. — К., 2011. — Вип. 86. — С. 30–35.

На основі аналізу чинного законодавства про примусове відчуження земельних ділянок з мотивів суспільної необхідності та практики Європейського суду з прав людини у справах про захист права власності досліджено термінологічну проблему навколо понять «суспільна необхідність» та «інтереси суспільства». З'ясовано проблему належного визначення переліку підстав для примусового відчуження. Висвітлено проблему забезпечення мінімальних гарантій захисту прав інших осіб (крім власників земельних ділянок) при примусовому відчуженні.

06.01.12.556.

349.412.2:656.2 Ониськів О. Надання земельних ділянок підприємствам залізничного транспорту для влаштування смуг відведення залізниць / *Оксана Ониськів* // Вісник Вищого адміністративного суду України. — 2011. — № 1. — С. 69–75.

Досліджено порядок надання земельних ділянок підприємствам залізничного транспорту для влаштування смуг відведення залізниць. Звернуто увагу, що земельні ділянки для розміщення об'єктів залізничного транспорту, місце розташування яких пов'язане із забезпеченням процесу транспортних перевезень і їх безпеки, надаються лише з попереднім узгодженням місця розміщення об'єкта із земель, які перебувають у державній власності. Зазначено, що розміри даних ділянок визначаються відповідно до затверджених у встановленому порядку норм і правил проектування відведення земель для залізниць, крім того, може здійснюватися переведення земель інших категорій до категорії земель транспорту.

06.01.12.557.

349.414(73+71+510+4) Пантин Е. В. Становление и развитие правовых механизмов обеспечения целевого использования земель сельскохозяйственного назначения в зарубежном праве / *Е. В. Пантин* // Журнал зарубежного законодательства и сравнительного правоведения. — 2011. — № 3. — С. 163–172.

Указано на то, что в условиях стремительного роста цен на продукты питания проблема сохранения земель сельскохозяйственного назначения все больше приобретает международное звучание. Замечено, что универсального механизма защиты пахотных угодий до настоящего времени не выработано. Проанализированы исторические предпосылки и современные реалии правовых механизмов по защите земель сельскохозяйственного назначения в США, Канаде, Китае и Евросоюзе. Сделан вывод о необходимости разумного сочетания экономических и административных мер правового регулирования.

06.01.12.558.

349.412:347.426.6 Рушинець Ю. Т. Генеза правового регулювання відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам / *Ю. Т. Рушинець* // Університетські наукові записки : Часопис Хмельницького університету управління та права : Право. Економіка. Управління. — Хмельницький. 2011. — Вип. 3. — С. 176–182.

Розглянуто питання розвитку інституту відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам. З'ясовано його періодизацію. Досліджено переваги та недоліки його правового регулювання на зазначених етапах.

06.01.12.559.

349.412 Самбор М. Судовий захист прав та інтересів під час первинного набуття права власності на землю / *М. Самбор* // Вісник Київського національного університету ім. Т. Шев-

ченка. Юридичні науки. К., 2011. Вип. 86. С. 77–81.

Розглянуто підстави та способи судового захисту первинного набуття права власності на землю. Виділено два основних напрямки судового захисту прав та інтересів осіб під час первинного набуття права власності на землю, які обумовлені видом рішення органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, що оскаржуються. До таких рішень відносять рішення про відмову заявнику у виділенні місця розташування земельної ділянки та надання дозволу на розроблення проекту її відведення та відмову в передачі у приватну власність земельної ділянки, на яку було отримано дозвіл на розроблення проекту її відведення. Розглянуто особливості підготовки до позовного провадження в адміністративному суді щодо захисту прав та інтересів.

06.01.12.560.

349.41(477):342.4 Сидор В. Земельно-правова основа конституційного ладу України / *В. Сидор* // Право України. — 2011. — № 5. — С. 242–247.

Досліджено положення чинного законодавства та Конституції України з метою виявлення конституційних основ земельного права. Обґрунтовано земельно-правові основи конституційного ладу України. Доведено, що земельні норми Конституції України в сукупності становлять основу публічно-правового регулювання у земельному праві, надаючи йому характер галузі публічного права.

06.01.12.561.

349.41(477):165.172 Сидор В. Понятійно-категоріальний апарат земельного законодавства України / *В. Сидор* // Вісник Львівського університету. Серія юридична : зб. наук. пр. Л., 2011. Вип. 52. С. 243–248.

Проведено аналіз найбільш загальних і поширених понять, категорій і термінів, які використовуються у земельному законодавстві та конструюють цю галузь як самостійну в системі національного законодавства. Зазначено, що процес розширення, приросту понятійно-категоріального апарату земельного законодавства, перш за все, пов'язаний із розумінням об'єкта і предмета правового регулювання земельного права, включення в нього нових правових інститутів, напрямків наукового значення.

06.01.12. 562.

342.4(477):347.235 Сидор В. Про характер взаємодії конституційних земельних положень і земельного законодавства / *Вікторія Сидор* // Підприємництво, господарство і право. 2011. № 5. С. 65–68.

Наголошено, що проблеми реалізації положень конституційних основ земельного права неможливо розв'язати без вирішення питання про характер взаємодії Конституції України і актів земельного законодавства. Досліджено характер взаємодії конституційних земельних положень і земельного законодавства для вста-

новлення ефективності розвитку конституційних земельних положень в актах земельного законодавства. Обґрунтовано думку про необхідність детального регулювання земельних відносин актами земельного законодавства, яке має базуватися і безпосередньо спиратися на конституційні земельні положення і не суперечити їм.

06.01.12.563.

349.412(477) Сидор В. Публічно-правові та приватноправові засади в земельному законодавстві України / В. Сидор // Право України. — 2011. № 7. С. 197–202.

Досліджено специфіку взаємодії і взаємного впливу публічно-правових та приватноправових норм у процесі регулювання земельних відносин. Доведено, що основне завдання земельного законодавства у вітчизняній правовій системі полягає у правовому забезпеченні балансу приватних і публічних інтересів у використанні землі, який досягається закріпленням сукупності взаємопов'язаних правових механізмів впливу на різні види суспільних земельних відносин.

06.01.12.564.

349.41(477) Сидор В. Співвідношення системи земельного права і системи земельного законодавства України / В. Сидор // Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Юридичні науки. К., 2011. Вип. 86. С. 81–84.

Відмічено, що в наукових розробках не було названо нових форм систематизації земельного законодавства, мало внесено пропозицій щодо правового регулювання цієї діяльності, недостатньо уваги приділено здійсненню систематизації, а в теоретичному аспекті немає нових ідей про тенденції розвитку структурних елементів земельного законодавства України. Досліджено характеристику співвідношення системи земельного права і системи земельного законодавства шляхом проведення їх порівняльного аналізу з метою визначення напрямків подальшого удосконалення земельного законодавства України.

06.01.12.565.

349.412.2 Туцький Ю. В. Поняття та юридичні ознаки викупу земельних ділянок для суспільних потреб / Ю. В. Туцький // Університетські наукові записки : Часопис Хмельницького університету управління та права : Право. Економіка. Управління. — Хмельницький, 2011. — Вип. 3. — С. 188–192.

Проаналізовано існуючі підходи до розуміння категорії викупу земельних ділянок для суспільних потреб. Сформовано юридичні ознаки, на основі яких розкрито та сформульовано поняття «викуп земельних ділянок для суспільних потреб».

06.01.12.566.

349.414 Уркевич В. Про співвідношення категорій «цільове призначення» та «цільове використання» земельної ділянки / Віталій Уркевич,

Олександр Браницький // Підприємництво, господарство і право. 2011. № 6. С. 91–94.

Сформульовано визначення категорій «цільове призначення земельної ділянки» та «цільове використання земельної ділянки». З'ясовано їх співвідношення. Запропоновано зміни до законодавства щодо цільового призначення та цільове використання земельних ділянок.

06.01.12.567.

349.414(410):656.7 Эйриян Г. Н. Права пользователя земельного участка на воздушное пространство / Гульнур Николаевна Эйриян // Журнал российского права. 2011. № 3. С. 85–93.

Исследована проблема прав пользователя земельного участка на воздушное пространство. Выделено несколько подходов, сложившихся в современной цивилистике. По мнению автора, законодательное закрепление верхней границы земельного участка не внесет ясность в отношения по использованию воздушного пространства. В подтверждение данных выводов приведены материалы судебной практики Англии в области применения принципа *cuius est solum* в отношении воздушного пространства.

Див. також: 07.01.12.647.

АГРАРНЕ ПРАВО

Статті

06.01.12.568.

342.951:338.439.6 Бугера С. І. Правове регулювання якості сільськогосподарської продукції: проблеми адаптації до вимог Європейського Союзу / Сергій Іванович Бугера // Наше право. — 2011. — № 3. — С. 157–161.

Проаналізовано основні регуляторні правові інструменти ЄС (директиви і постанови). Запропоновано розробку Національної концепції системи правового регулювання якості сільськогосподарської продукції та програми адаптації вітчизняного законодавства з питань правового регулювання якості сільськогосподарської продукції до вимог ЄС. Наголошено на необхідності поєднання адміністративних та економічних важелів впливу на процес формування якісних показників сільськогосподарської продукції як базових чинників її конкурентоспроможності.

06.01.12.569.

349.42(477) Латишева В. В. Проблеми формування інституту права та інституту законодавства житлово-комунального господарства на селі / В. В. Латишева // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2011. Вип. 52. С. 393–399.

Підкреслено, що на сьогодні в Україні відсутня система законодавства у сфері житлово-комунального господарства на селі, що зумовлює

неможливість реформування ефективного правового механізму у цій сфері. Досліджено норми права, які регулюють відносини у сфері житлово-комунального господарства на селі та становлять відповідний інститут аграрного права. Запропоновано розробити та прийняти нові приписи, які б становили інститут законодавства житлово-комунального господарства на селі.

06.01.12.570.

349.12(477) Марченко С. Тенденції та перспективи законодавчого регулювання товарного сільськогосподарського виробництва в Україні / С. Марченко // Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Юридичні науки. К., 2011. Вип. 86. С. 39–42.

Проведено загальний аналіз розвитку законодавства України у сфері товарного сільськогосподарського виробництва. Виділено головні етапи в його нормативно-правовому регулюванні та основні тенденції розвитку. Виявлено недоліки та запропоновано можливі шляхи вдосконалення чинного законодавства з питань товарного сільськогосподарського виробництва.

06.01.12.571.

351.823.1(477):336.02 Мушенюк В. В. Принципи діяльності держави щодо фінансової підтримки сільського господарства / В. В. Мушенюк // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2011. № 7. С. 91–98.

Проаналізовано існуючі у правовій науці теоретичні визначення і перелік принципів загального державного управління та управління загальним сектором. Запропоновано основні сучасні принципи правового регулювання державної фінансової підтримки сільськогосподарського виробництва в Україні.

ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО

Книги

06.01.12.572.

349.6:504.3(477)(094.1) Науково-практичний коментар Закону України «Про охорону атмосферного повітря» / за ред. Г. І. Балюк. К.: Юрінком Інтер, 2011. 328 с.

Коментар містить роз'яснення і тлумачення основних положень ЗУ «Про охорону атмосферного повітря». При його коментуванні використано велику кількість підзаконних нормативно-правових актів, зокрема постанов Кабінету Міністрів України, указів Президента України, актів міністерств і відомств, у яких конкретизовано положення цього Закону. Звернуто увагу, що апробовані в науковій і викладацькій діяльності авторські тлумачення норм вказаного Закону базуються також на основних відомих працях попередників (як юристів, так і фахівців з інших галузей знань). Завдання авторського колективу при коментуванні зазначеного Закону полягало не в тому, щоб критикувати його і

пропонувати нові норми законодавства у сфері охорони атмосферного повітря, а в організації, забезпеченні належного вивчення, тлумаченні та застосуванні чинних.

Статті

06.01.12.573.

349.6:504.062:341.24 Басирова Е. Р. Роль договоров об обмене внешнего долга на экологические проекты в обеспечении реализации принципа неотъемлемого суверенитета государств над своими природными ресурсами / Е. Р. Басирова, М. Н. Копылов // Экологическое право. 2011. — № 5. — С. 33–38.

Проанализированы договоры об обмене части внешнего долга на экологические проекты государств Северной Америки, Латинской Америки, Европы, Африки и Юго-Восточной Азии. Приведена классификация таких договоров. Раскрыто содержание принципа неотъемлемого суверенитета государств над своими природными ресурсами, сделан вывод о соответствии договоров об обмене этому принципу. Предложены способы дальнейшего совершенствования договоров об обмене.

06.01.12.574.

349.6(574):379.85 Бекишева С. Д. Развитие экологического предпринимательства как направление экологической политики Республики Казахстан / С. Д. Бекишева // Экологическое право. — 2011. — № 5. — С. 27–32.

Статья посвящена развитию экологического предпринимательства в Республике Казахстан, в том числе таким направлениям, как использование возобновляемых источников энергии и экологический туризм. Закон Республики Казахстан «О поддержке использования возобновляемых источников энергии» определяет цели, формы и направления поддержки использования возобновляемых источников энергии. Он состоит из четырех глав, и основное его предназначение — закрепление на законодательном уровне государственной поддержки в развитии альтернативной энергетики, установление общеобязательных норм об оказании помощи субъектам предпринимательства, осуществляющим проектирование, строительство и эксплуатацию объектов по использованию возобновляемых источников энергии. Приведен опыт внедрения в Казахстане ресурсосберегающих и экологических чистых технологий. Рассмотрено также такое весьма перспективное и малозатратное направление экологического предпринимательства, как экологический туризм. Выявлен ряд положительных моментов экологического туризма.

06.01.12.575.

349.6(470) Боголюбов С. А. Право и единая государственная экологическая политика / Сергей Александрович Боголюбов // Журнал российского права. — 2011. — № 3. — С. 5–8.

Рассмотрены направления и вопросы научно-го обеспечения законодательной деятельности Правительства РФ в сфере природопользования и охраны окружающей среды. Предложены пути решения экологических проблем российским обществом.

06.01.12.576.

349.6(470.54):343.222 Гаевская Е. Ю. Уголовная ответственность и правовая охрана окружающей среды в промышленности в рыночных условиях / *Е. Ю. Гаевская, В. В. Круглов* // Экологическое право. 2011. № 5. С. 2–7.

Статья посвящена уголовно-правовой охране окружающей среды в промышленности в рыночных условиях на современном этапе. В работе определяются основные направления государственной политики в области обеспечения экологической безопасности в промышленности. Рассмотрены основные критерии деградации окружающей среды и проблемы охраны природы в промышленных регионах (на примере Свердловской области). Освещены вопросы гармонизации санкций за экологические преступления в рассматриваемой сфере. При рассмотрении проблем уголовного законодательства затронуты вопросы несовершенства норм экологического и административного права.

06.01.12.577.

35.072.2(477):349.6 Головкин О. В. Инспектування як форма державного контролю у галузі охорони довкілля в Україні / *О. В. Головкин* // Часопис Київського університету права. — 2011. — № 3. — С. 233–236.

Проаналізовано сутність та юридичну природу інспектування як форми державного контролю у галузі охорони довкілля в Україні. Спираючись на погляди науковців щодо повноважень державних інспекцій, досліджено повноваження державних інспекцій у цій сфері. Беручи до уваги зміну статусу Деркомінспекції, рекомендовано уніфікувати правове становище «екологічних» інспекцій.

06.01.12.578.

35.072.6:351.777 Грицан О. А. Окремі проблеми здійснення державного контролю за використанням і охороною надр та шляхи їх розв'язання / *О. А. Грицан* // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2011. — Вип. 52. — С. 388–393.

Досліджено історію встановлення сучасної системи органів державного контролю за використанням і охороною надр. Проаналізовано проблеми організаційного забезпечення надрового контролю. Сформульовано пропозиції щодо шляхів їх розв'язання.

06.01.12.579.

35.072.6(477):504.064.4:622.323 Дригулич П. Правові колізії реалізації державної екологічної експертизи в нафтогазовому комплексі України

/ *Петро Дригулич, Арсен Пукіш, Мар'яна Шпек* // Підприємництво, господарство і право. 2011. № 5. С. 73–77.

Розглянуто чинне законодавство України щодо екологічного контролю проектної діяльності в Україні. Наведено аналіз існуючої процедури проходження екологічної експертизи проектно-кошторисної документації й інших об'єктів експертизи. Запропоновано шляхи оптимізації, правового врегулювання та спрощення процедури погодження документації у відповідних державних експертних органах.

06.01.12.580.

349.6(470):504:657.6 Егизаров В. А. Экологический аудит: перспективы законодательного регулирования / *Владимир Абрамович Егизаров, Николай Валерьевич Кичигин* // Журнал российского права. 2011. № 4. С. 11–18.

Проанализированы проблемы правового регулирования экологического аудита. Рассмотрены направления и перспективы совершенствования законодательства об экологическом аудите.

06.01.12.581.

349.6 Євстігнєєв А. Право на екологічну інформацію як гарантія забезпечення права на екологічну безпеку при здійсненні природокористування / *Андрій Євстігнєєв* // Юридична Україна. 2011. № 6. С. 93–97.

Проведено аналіз правового регулювання права на екологічну інформацію та порядок його реалізації як гарантії забезпечення безпечного для життя і здоров'я людини довкілля при використанні природних ресурсів. Виявлено його особливості. Запропоновано ввести зміни і доповнення до чинного екологічного законодавства щодо реалізації вказаного права в якості названої гарантії.

06.01.12.582.

351.773:349.6 Зверева Е. В. Защита потребительского рынка и экологическая безопасность / *Е. В. Зверева* // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2011. — Вип. 52. — С. 379–384.

Проанализирована роль экологической безопасности пищевых продуктов в защите потребительского рынка. Освещены проблемы использования генномодифицированных организмов в продуктах питания. Утверждается необходимость обязательной сертификации продукции по экологическим требованиям.

06.01.12.583.

349.6(470.531) Изъюрков Е. Ю. Федеральный закон «Об особо охраняемых природных территориях»: опыт применения в Республике Коми / *Е. Ю. Изъюрков, Л. Я. Огородовая* // Экологическое право. 2011. № 4. С. 21–26.

Статья посвящена вопросам функционирования особо охраняемых природных территорий регионального значения, анализу системы орга-

нов управління ими, повноважень цих органів на прикладі Республіки Комі. Звернуто увагу на те, що, незважаючи на таку велику кількість існуючих в Республіці Комі ООПТ регіонального значення, існуюча в право-прикладній практиці невизначеність в питаннях їх функціонування є фактором, що обмежує вибір оптимальної схеми управління ООПТ регіонального значення.

06.01.12.584.

349.6:504.06:352 Кичигін Н. В. Правовая охрана окружающей среды на местном уровне / Н. В. Кичигин, Н. И. Хлуденева // Экологическое право. 2011. № 4. С. 27–31.

Стаття присвячена аналізу повноважень органів місцевого самоврядування в області охорони навколишнього середовища. Зроблено висновок про те, що основним недоліком правового регулювання в області охорони навколишнього середовища на місцевому рівні є відсутність гнучкості, повна уніфікація повноважень, хоча муніципальні освіти відрізняються одна від одної кількістю населення, територією, фінансовими можливостями, екологічною ситуацією. Вказані відмінності обумовлюють необхідність, з однієї сторони, диференціації повноважень, а з іншої – більш гнучкого підходу до наділення повноваженнями органів місцевого самоврядування.

06.01.12.585.

349.6(477):551.521:621.039.586(477.41) Кишко-Ерлі О. Б. Територія, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи, як складова частина екомережі України / О. Б. Кишко-Ерлі // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2011. — Вип. 52. — С. 385–388.

Розглянуто співвідношення термінів «деградація землі» та «територія, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи». Визначено правові підстави включення радіоактивного забруднення та радіаційно небезпечних земель до екомережі України. Надано рекомендації щодо вдосконалення законодавства України у вказаній сфері.

06.01.12.586.

349.6:349.41 Кондратьєва К. Актуальні дослідження у галузі правового регулювання екологічної безпеки в сільському господарстві / Катерина Кондратьєва // Юридична Україна. 2011. № 7. С. 37–41.

Проведено детальний аналіз досліджень у сфері правового регулювання екологічної безпеки в сільському господарстві. Проаналізовано роботи радянських вчених-правників, зарубіжних науковців та рівень розробки даної теми на національному рівні. Дослідження з вказаної тематики класифіковано за наступними напрямками: щодо правового регулювання екологічної безпеки у сфері сільськогосподарського вироб-

ництва або окремих видів діяльності в його межах; щодо правового регулювання охорони навколишнього середовища та його компонентів у сфері сільськогосподарського виробництва; щодо правового регулювання якості та безпеки сільськогосподарської продукції.

06.01.12.587.

349.6(470) Кошечев С. А. О легитимности форм платы за негативное воздействие на окружающую среду / Сергей Александрович Кошечев // Журнал российского права. — 2011. — № 2. — С. 119–124.

Рассмотрена актуальная проблема легитимности взимания платы за негативное воздействие на окружающую среду, а именно неопределенности формы платы. Исследование проведено на основе законопроектной работы Государственной Думы РФ, законодательных собраний субъектов Российской Федерации, а также с учетом правоприменительной практики Конституционного Суда РФ. Проанализированы альтернативные формы платы за негативное воздействие на окружающую среду.

06.01.12.588.

349.6:347.4 Краснова М. Правові аспекти форми та змісту договорів в екологічному праві / М. Краснова // Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Юридичні науки. К., 2011. Вип. 86. С. 4–7.

Констатовано, що еколого-правовим договорам як будь-якій формі упорядкування суспільних відносин притаманні зовнішні та внутрішні ознаки. Показано, що такі ознаки відносяться безпосередньо до поняття самого договору у значенні соціально-правового явища або до його внутрішнього змісту. Зовнішні ознаки договору є форма, внутрішні – суб'єктивні ознаки, структурні елементи і зміст. Форму еколого-правових договорів розглянуто як необхідну умову їх виконання. Зазначено, що відповідна форма та зміст еколого-правових договорів виступають вагомими засобами забезпечення належного екологічного правопорядку, в межах якого досягається ефективний суспільний інтерес у галузі раціонального використання природних ресурсів, охорони довкілля та забезпечення екологічної безпеки.

06.01.12.589.

349.6:629.73 Краснова Ю. Регулятивно-стимулюючі заходи правового забезпечення екологічної безпеки в галузі авіації / Ю. Краснова // Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Юридичні науки. К., 2011. Вип. 86. С. 73–77.

Досліджено такі правові засоби забезпечення екологічної безпеки в галузі авіації, як стандартизація, нормування та зонування територій. Визначено ефективність таких засобів та основні проблеми їх практичного застосування. Враховуючи загальнотеоретичні підходи щодо нормативно-технічних засобів як складової регу-

лятивно-стимулюючих заходів у механізмі правового забезпечення екологічної безпеки, зроблено висновок, що в основі таких заходів у галузі авіації покладено врегульовану правовими нормами діяльність спеціально уповноважених органів та їх організацій щодо розроблення і встановлення комплексу обов'язкових правил, вимог, норм і нормативів екологічного характеру в галузі авіації.

06.01.12.590.

349.6:340.122 Никишин В. В. О естественном праве на благоприятную окружающую среду / В. В. Никишин // Экологическое право. 2011. № 5. С. 7–12.

Обращено внимание на то, что в развитии российского экологического права и законодательства следует учитывать конституционно закрепленный принцип непосредственного действия прав и свобод человека и гражданина, в числе которых право на благоприятную окружающую среду. Для уяснения природы, потенциала права каждого на благоприятную окружающую среду в качестве одного из естественных прав человека следует выявить его характерные свойства, отличия от позитивного права граждан, их взаимосвязь. По мнению автора, содержание позитивного права граждан на благоприятную окружающую среду должно императивно определяться соответствующим естественным правом согласно общепризнанным в мире принципам и нормам.

06.01.12.591.

349.6(571.63):342.721 Патюков А. В. Актуальные вопросы реализации права человека на благоприятную окружающую среду и экологическую безопасность в Послании Президента России Федеральному Собранию Российской Федерации / А. В. Патюков // Экологическое право. — 2011. — № 5. — С. 22–24.

Проведено исследование Послания Президента России Федеральному Собранию Российской Федерации 2010 г., в котором определены направления и тенденции развития политической, экономической и социальной системы государства. Делая акцент на реализацию стратегии национальной безопасности, президент в том числе уделяет особое внимание вопросам экологической безопасности, формулирует основные позиции для дальнейшего воплощения в деятельности органов государственной власти.

06.01.12.592.

349.6:504.38 Прохоренко К. Теоретичні аспекти поняття «клімат» в еколого-правовому регулюванні / К. Прохоренко // Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Юридичні науки. — К., 2011. — Вип. 86. — С. 104–106.

Проаналізовано теоретичні та нормативно-правові підходи до визначення поняття «клімат» з метою обґрунтування його місця у системі об'єктів екологічного права. Розроблено відповідне еколого-правове регулювання. Зазначено,

що юридичний інтерес становить не власне клімат як такий, а забезпечена ним природна рівновага кліматичної системи у тій мірі, в якій вона здатна підтримувати безпечне, якісне та стабільне природне середовище з метою гарантування безпеки життєдіяльності та сталого розвитку людства.

06.01.12.593.

349.6(477):061.23 Стороженко С. Роль громадських організацій у вирішенні проблем охорони довкілля / С. Стороженко // Вісник прокуратури. 2011. № 4. С. 97–104.

Звернуто увагу на роль сучасної екологічної політики щодо забезпечення сприятливого для життя і здоров'я людини навколишнього природного середовища. Розглянуто чинне законодавство України, яке орієнтує державні органи, підприємства, установи і організації на здійснення заходів, які забезпечують дотримання критеріїв, стандартів, нормативів екологічної безпеки людини. Досліджено діяльність громадських організацій, які створюються для здійснення громадського управління у галузі охорони довкілля, якщо така діяльність передбачена їх статутами.

06.01.12.594.

349.6(477):657 Стрельник В. В. Проблеми вдосконалення законодавства про екологічний аудит в Україні / В. В. Стрельник // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2011. Вип. 52. С. 400–404.

Досліджено юридичну літературу та чинне законодавство України щодо категорій «екологічна експертиза» та «екологічний аудит». Рекомендовано виключити діючі об'єкти та екологічні ситуації з переліку об'єктів екологічної експертизи, що дозволить розмежувати незалежний екологічний контроль та екологічну експертизу. Обґрунтовано думку про необхідність вдосконалення окремих аспектів правового забезпечення екологічного аудиту як виду незалежного екологічного контролю у ринкових умовах.

06.01.12.595.

349.6:368 Шоха Т. Теоретико-правові аспекти екологічного страхування / Т. Шоха // Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Юридичні науки. К., 2011. Вип. 86. — С. 106–110.

Звернуто увагу, що законодавство у сфері охорони навколишнього природного середовища та забезпечення екологічної безпеки характеризується відсутністю чіткого поняття «екологічне страхування», невизначеністю ознак та меж цього явища, відсутністю системності в частині співвідношення окремих його видів. Досліджено окремі теоретико-правові аспекти екологічного страхування. На підставі аналізу законодавства із урахуванням існуючих науково-теоретичних підходів визначено межі екологічного страхування як правового явища.

06.01.12.596.

349.6:65.011.3 Ярошук В. Г. Правова природа екологічного ризику / В. Г. Ярошук // Університетські наукові записки : Часопис Хмельницьк. ун-ту управління та права : Право. Економіка. Управління. — Хмельницький, 2011. — Вип. 3. — С. 183—187.

З урахуванням досліджень правової науки проаналізовано правові аспекти екологічного ризику. Розглянуто його взаємозв'язок і співвідношення з таким поняттям, як екологічна небезпека. Виділено екологічні характеристики екологічного ризику та запропоновано його дефініцію.

Див. також: 02.01.12.150, 08.01.12.718.

ПРИРОДОРЕСУРСНЕ ПРАВО

Статті

06.01.12.597.

349.415(477) Бугера С. І. Якість сільськогосподарської продукції: правові проблеми раціонального використання природно-ресурсного потенціалу / С. І. Бугера // Часопис Київського університету права. — 2011. — № 3. — С. 229—230.

Досліджено проблеми правового регулювання раціонального використання природно-ресурсного потенціалу в контексті забезпечення встановленого рівня якості сільськогосподарської продукції. Вивчено стан законодавства з даних питань та розроблено практичні рекомендації щодо його вдосконалення. Розроблено структуру ЗУ «Про раціональне використання природно-ресурсного потенціалу при виробництві сільськогосподарської продукції». Запропоновано внести доповнення до ЗУ «Про охорону земель».

06.01.12.598.

34.03:349.42(477):630*237 Дейнега М. Юридична відповідальність за порушення законодавства України у сфері агролісотехнічної меліорації земель / Марина Дейнега // Юридична Україна. — 2011. — № 6. — С. 88—92.

Досліджено особливості застосування юридичної відповідальності за порушення законодавства України у сфері агролісотехнічної меліорації земель. Зазначено, що специфіка застосування юридичної відповідальності за порушення у вказаній сфері полягає у комплексному характері самого правового субінституту меліорації земель, яка об'єднує у собі правові норми аграрного, екологічного і земельного права України.

06.01.12.599.

349.6:630 Кичигин Н. В. Городские леса: режим охраны и использования / Николай Валерьевич Кичигин // Журнал российского права. — 2011. — № 6. — С. 28—34.

Статья посвящена правовым вопросам охра-

ны и использования городских лесов: анализируются нормы законодательства о городских лесах, правовые проблемы определения понятия городских лесов, права собственности на городские леса, управления городскими лесами.

06.01.12.600.

349.6(430+477):502.4.001.36 Мірошниченко А. Досвід правового регулювання оголошення об'єктів природно-заповідного фонду в Німеччині / Анатолій Мірошниченко, Віталій Правдюк // Юридична Україна. — 2011. — № 7. — С. 42—46.

Здійснено порівняльний аналіз правового забезпечення створених об'єктів природно-заповідного фонду в Німеччині та Україні. У висновках відмічено про існування серйозних вад існуючого правового регулювання створення об'єктів природно-заповідного фонду в Україні. Наголошено на необхідності запозичення досвіду регулювання аналогічних правовідносин у Німеччині.

06.01.12.601.

349.6:630 Нигматуллина Э. Ф. Правовые особенности включения лесных участков в границы населенных пунктов / Эльмира Фаатовна Нигматуллина // Журнал российского права. — 2011. — № 2. — С. 89—96.

Отмечено, что в настоящее время в период бурной урбанизации городов актуальность приобретают проблемы эффективного и рационального использования территорий пригородных зон. Проанализированы причины расширения границ населенных пунктов, основные признаки лесных участков, процедуры перевода земель лесного фонда в земли населенных пунктов и порядок изменения границ населенных пунктов.

06.01.12.602.

351.744(470)“1649/1917” Пуряева А. Ю. Государственное управление частными лесами в России в период с 1649 по 1917 г. / А. Ю. Пуряева // Экологическое право. — 2011. — № 4. — С. 2—4.

Проанализирован режим частновладельческих лесов в России в период с 1649 по 1917 г., государственное устройство и управление лесами, вопросы эффективности государственного управления лесами. Все нормативные акты лесного законодательства рассматриваемого периода условно разделены на две группы: 1) о государственном устройстве и управлении лесами, которые посвящены учреждению специальных на то органов и определению их полномочий; 2) регулирующие вопросы режима использования, охраны и воспроизводства лесов. Принимались не только общие документы, но и специальные, посвященные исключительно частным лесам. Отмечено, что развитие частной собственности на леса сопровождалось разными периодами государственного управления, в том числе и периодом отсутствия какого-либо контроля со стороны государства и наоборот. Отсутствие ограничений со стороны государства для

частного собственника в порубках своих лесов сказывалось негативно.

06.01.12.603.

349.6(571.63):639.2 Рылков Д. В. <Урожай> морских ферм Приморского края вне закона / Д. В. Рылков // Экологическое право. 2011. № 5. С. 25–27.

Рассмотрена проблема правового регулирования промысла дальневосточного трепанга. Актуальность проблемы обусловлена тем, что в Приморском крае сохраняется запрет на добычу (вылов) этого гидробионта, а фермеры все же продолжают его культивацию с целью последующего промысла.

06.01.12.604.

349.6(470):639.2:347.44 Сиваков Д. О. Особенности договорных отношений в области рыбного хозяйства / Дмитрий Олегович Сиваков // Журнал российского права. 2011. № 2. — С. 55–62.

Рассмотрены особенности договорных отношений в области использования, охраны и вос-

становления водных биоресурсов. Показано соотношение законодательства о водных биоресурсах и положений гражданского законодательства; раскрывается система договоров, предусмотренная законодательством, и выявляются проблемы правового регулирования; приводятся некоторые законотворческие и правоприменительные предложения.

06.01.12.605.

349.6(470):552/553 Ямалетдинов Р. Р. Модель правового регулирования нормирования изъятия полезных ископаемых в Российской Федерации / Р. Р. Ямалетдинов // Экологическое право. 2011. № 5. С. 13–16.

Рассмотрены вопросы нормирования изъятия полезных ископаемых. Предложена модель правового регулирования установления и применения нормативов изъятия полезных ископаемых. Определены юридически значимые для моделирования положения. Изложена концепция регулирования нормирования изъятия полезных ископаемых и представлена схема ее законодательной реализации.

**12.00.07. АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС; ФІНАНСОВЕ ПРАВО;
ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО**

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО

Книги

07.01.12.606.

342.922(470)(075.8) Административная ответственность : учеб. пособие / *Н. В. Румянцев, А. И. Стахов, С. Н. Бочаров* [и др.]; под ред. Н. В. Румянцева, А. И. Стахова ; МОН РФ. — 6-е изд., перераб. и доп. — М. : ЮНИТИ-ДАНА ; Закон и право, 2011. — 223 с. (Высшее профессиональное образование. Юриспруденция).

Комплексно рассмотрены ключевые вопросы административной ответственности как института административного права. Проанализированы материально-правовые и процессуальные основания административной ответственности, система и виды административных наказаний, общие и особые правила их назначения, структура и механизм производства по делам об административных правонарушениях. Исследована специфика административно-деликтного производства в арбитражных судах.

07.01.12.607.

351.74(075.8) Адміністративна діяльність органів внутрішніх справ : навч. посіб. / *В. І. Олефір, С. Ф. Константинов, М. В. Лошицький* [та ін.] ; за заг. ред. В. В. Коваленко ; МОН України, МВС України, Нац. акад. внутр. справ. — вид. 3-тє, доопр. — К. : КНТ, 2011. — 512 с.

Навчальний посібник підготовлено відповідно до програми навчальної дисципліни «Адміністративна діяльність органів внутрішніх справ», яка викладається у ВНЗ системи МВС України з урахуванням специфіки діяльності органів внутрішніх справ у сучасних умовах. У загальній частині розкрито засади адміністративної діяльності. Особливу частину присвячено особливостям діяльності органів внутрішніх справ за напрямками зовнішньої адміністративної діяльності ОВС, а спеціальну — за специфікою адміністративної діяльності органів внутрішніх справ залежно від певної сфери діяльності.

07.01.12.608.

342.951:004.4(477.75) Бабін Б. В. Правове програмне забезпечення розвитку Автономної Республіки Крим : кол. моногр. / *Б. В. Бабін, В. О. Короленко, О. Ю. Іваницький*. — О. : Фенікс, 2011. — 186 с.

Висвітлено теоретичні та практичні проблеми програмного регулювання розвитку АРК як адміністративно-територіальної автономії України. Приділено увагу організаційному і правовому забезпеченню розроблення та реалізації відповідних програмних актів. Досліджено особливості державних програм стосовно кримської автономії та республіканських програм як форм

публічної управлінської діяльності. Розглянуто специфіку адміністративно-правової природи АРК. Визначено аспекти реалізації повноважень автономії через заходи правового програмування, а також об'єкти відповідного програмного управління. Проаналізовано особливості реалізації міжнародних програм, які мають метою забезпечення розвитку АРК в Україні.

07.01.12.609.

342.9(470)(075.8) Елагин Р. И. Административное право России : учебник / *Р. И. Елагин* ; Федеральная служба по интеллектуальной собственности, патентам и товарным знакам ; РГИИС. — М. : Кн. мир, 2011. — 384 с. — (Высшая школа).

Учебник подготовлен на базе действующего законодательства РФ с учетом последних изменений. В соответствии с Государственным образовательным стандартом и программой учебного курса административного права изложены: предмет и метод административного права; административно-правовые нормы и отношения; соотношение государственного управления и исполнительной власти; административно-правовой статус граждан и организаций; правовое положение Правительства РФ и органов исполнительной власти; государственная служба; ответственность за совершение административных нарушений; административный процесс.

07.01.12.610.

342.9(477)(075.8) Кісіль З. Р. Адміністративне право : навч. посіб. / *З. Р. Кісіль, Р. В. Кисіль* ; МОН України. — 3-тє вид. — К. : Прав. єдність, 2011. — 696 с.

Посібник підготовлено відповідно до сучасної адміністративно-правової доктрини, що базується на Концепції адміністративної реформи в Україні. У ньому розкрито зміст норм Загальної та Особливої частини адміністративного права України. У загальній частині поєднані нормативний матеріал і теоретичні положення. Розглянуто поняття адміністративного права, адміністративно-правовий статус його суб'єктів, зміст адміністративного процесу. В Особливій частині розглянуто питання виконавчо-розпорядчої діяльності органів виконавчої влади в адміністративно-політичній і економічній сферах, а також забезпечення законності в державному управлінні.

07.01.12.611.

342.922:343.226:316.35.2(075.8) Коломoeць О. Д. Адміністративно-правове регулювання відповідальності за вчинення насильства у сім'ї : навч. посіб. / *О. Д. Коломoeць* ; за заг. ред. С. В. Петкова ; МОН України. — К. : Дакор, 2011. — 224 с.

Досліджено проблеми адміністративно-право-

вого регулювання відповідальності за вчинення насильства у сім'ї. На основі аналізу процесів протидії насильству у сім'ях як системної категорії із застосуванням комплексної теоретико-управлінської методології запропоновано та сформульовано поняття «адміністративно-правовий механізм попередження насильства в сім'ї» та «адміністративна відповідальність за вчинення насильства в сім'ї». Запропоновано класифікацію суб'єктів здійснення попередження насильства в сім'ї за рівнем компетентності.

07.01.12.612.

35.072.6:352(477) Коломoeць Т. О. Контроль за діяльністю органів місцевого самоврядування як суб'єктів адміністративного права України : монографія / Т. О. Коломoeць, П. Д. Матвієнко. — Запоріжжя : Запорізь. нац. ун-т, 2011. — 256 с.

Висвітлено теоретичні та практичні аспекти контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування як суб'єктів адміністративного права України. Приділено увагу специфіці цього виду контролю, історіографії дослідження відповідного питання у вітчизняній адміністративно-правовій доктрині, а також ґрунтовному аналізу елементів організаційно-правового механізму контролю принципів, мети, завдань, функцій, системи суб'єктів, форм та методів контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування як суб'єктів адміністративного права України. Зосереджено увагу на зарубіжному досліді нормативного врегулювання відповідного питання, виокремлено шляхи його запозичення для України. Визначено основні напрямки подальшого вдосконалення нормативного підґрунтя відповідного різновиду контролю та практики його реалізації.

07.01.12.613.

342.924(477) Коломoeць Т. О. Тлумачення актів адміністративного законодавства : монографія / Т. О. Коломoeць, О. І. Костенко. — Запоріжжя : Запорізь. нац. ун-т, 2011. — 200 с.

Окреслено засади тлумачення вітчизняного адміністративного законодавства. Визначено поняття «тлумачення», «тлумачення адміністративного законодавства». Виокремлено різновиди тлумачення за певними критеріями. Проаналізовано співвідношення тлумачення з іншими суміжними правовими поняттями. Запропоновано дефініцію «адміністративне законодавство як об'єкт інтерпретацій». Досліджено адміністративно-правову норму як предмет інтерпретації. Детально розкрито зміст принципів, мети, завдань та функцій тлумачення адміністративного законодавства. Окреслено систему суб'єктів тлумачення адміністративного законодавства. Визначено проблеми тлумачення адміністративного законодавства та шляхи їх вирішення.

07.01.12.614.

342.951:351.755(075.8)+347.18(075.8)+351.755(075.8) Мехтієва Т. В. Адміністративно-правове забезпечення сфери реєстрації фізичних осіб : навч. посіб. / Тетяна Володимирівна Мехтієва ; за

заг. ред. С. В. Петкова. К. : Дакор, 2011. 312 с.

Презентовано дослідження проблеми адміністративно-правового забезпечення сфери реєстрації фізичних осіб. На основі аналізу реєстраційної політики держави запропоновано та сформульовано поняття «реєстр фізичних осіб», «державна реєстрація фізичних осіб», визначено ознаки державної реєстрації як правового інституту. Удосконалено понятійно-категоріальний апарат у сфері реєстрації фізичних осіб. Проаналізовано зарубіжний досвід функціонування реєстру фізичних осіб. Сформульовано низку конкретних пропозицій та рекомендацій щодо вдосконалення чинного законодавства України, яке регулює сферу реєстрації фізичних осіб.

07.01.12.615.

342.9(477)(075.8) С799 Стеценко С. Г. Адміністративне право України : навч. посіб. / С. Г. Стеценко ; МОНмолодьспорт України. 3-тє вид., перероб. і допов. К. : Атіка, 2011. 625 с.

Навчальний посібник підготовлено відповідно до сучасної концепції адміністративного права, на основі новітніх нормативно-правових актів. З огляду на вимоги кредитно-модульної системи організації навчального процесу курс складається зі змістових модулів: теоретичні основи адміністративного права; адміністративна відповідальність; адміністративний процес; адміністративно-правове забезпечення управління в економічній та соціально-культурній сферах; державне управління в адміністративно-політичній сфері.

07.01.12.616.

353(063) Сучасна регіональна політика: формування, реалізація та розвиток публічної служби : матеріали підсумк. наук.-практ. конф. з міжнар. участю 23 верес. 2010 р. — О. : ОРІДУ НАДУ, 2010. 489 с.

Представлено матеріали підсумкової науково-практичної конференції за міжнародною участю, присвяченої 15-річчю Одеського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України. Розкрито актуальні аспекти регіональної політики сталого розвитку. Приділено увагу пріоритетам економічного розвитку регіонів у посткризовий період. Висвітлено сучасні механізми забезпечення ефективності в системі публічного управління, а також проблеми і перспективи розвитку міжрегіонального транскордонного співробітництва. Окремо досліджено питання управління проектами в публічній сфері та сучасний стан інформаційних ресурсів органів публічної влади.

07.01.12.617.

351.82(075.8) Талапина Э. В. Публичное право и экономика : курс лекций / Эльвира Владимировна Талапина. М. : Волтерс Клувер, 2011. — 520 с.

Первое комплексное пособие, подготовленное на основе авторского курса лекций, прочитанного в 2002–2010 гг. на факультете права Государственного университета Высшая школа экономики и Московской высшей школы социальных и экономических наук в рамках обучающих программ РАГС при Президенте РФ, а также во французском Университете Париж-Х Нантерр (ныне переименован в Universite Paris Nanterre La Defense). Лекции могут быть использованы в качестве спецкурса по административному праву в рамках учебных программ «Гражданское право», «Предпринимательское право», «Теория государства и права», а также в курсе «Право» и «Государственное регулирование экономики» для студентов экономических вузов.

Автореферати

07.01.12.618.

342.97:336.732(477)(043.3) Довгополик А. А. Адміністративно-правове регулювання порядку створення та діяльності кредитних спілок в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Довгополик Анна Анатоліївна; НУ ДПС України. — Ірпінь, 2011. — 20 с.

Висвітлено адміністративно-правові засади регулювання порядку створення та діяльності кредитних спілок в Україні як різновиду господарюючих суб'єктів. Приділено увагу феномену кредитних спілок у системі суб'єктів адміністративно-правових відносин, історіографії дослідження в адміністративно-правовій науці регулювання порядку їх створення та функціонування із виділенням конкретних етапів та характеристикою генезису нормативного закріплення засад їх створення та діяльності. Проаналізовано особливості реєстрації відповідних спілок, ліцензування їх діяльності, встановлення кваліфікаційних вимог щодо допуску до професійної діяльності, взаємодії кредитних спілок з іншими суб'єктами правовідносин, державного контролю за діяльністю кредитних спілок та припинення їх дії. Досліджено зарубіжний досвід нормативного врегулювання відповідних питань. Визначено напрямки його запозичення та основних шляхів вдосконалення відповідного різновиду правового регулювання порядку створення та діяльності кредитних спілок в Україні.

07.01.12.619.

342.98(043.3) Донський В. В. Адміністративна відповідальність працівників ОВС за порушення правил, норм і стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Донський Володимир Володимирович; Запоріж. нац. ун-т. Запоріжжя, 2011. — 16 с.

Досліджено сучасні питання адміністративної відповідальності працівників ОВС за порушення правил, норм і стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху, через визна-

чення ознак, складу та проблем щодо кваліфікації адміністративних правопорушень у сфері додержання правил, норм і стандартів забезпечення безпеки дорожнього руху, а також особливостей застосування адміністративних стягнень та профілактичних засобів до працівників органів внутрішніх справ за порушення у цій сфері. Висвітлено сучасний стан правового регулювання адміністративної відповідальності працівників ОВС за порушення правил, норм і стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху. Надано пропозиції щодо вдосконалення чинного законодавства при застосуванні адміністративних та дисциплінарних санкцій до працівників ОВС, які вчиняють проступки цього виду.

07.01.12.620.

342.924(477)(043.3) Мойсак С. М. Акти управління в системі джерел адміністративного права України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Мойсак Сергій Мирославович; НУ ОЮА. — О., 2011. — 20 с.

Проаналізовано концептуальні засади та правову природу актів управління у системі джерел адміністративного права України. Розкрито історичні передумови становлення сучасної системи джерел адміністративного права України. Визначено сутність, особливості та класифікацію актів управління як джерел адміністративного права України, їх відмінність від індивідуальних актів управління. Встановлено місце актів управління серед таких джерел, як правовий звичай, адміністративно-правовий договір та Рішення Конституційного Суду України й судової практики. Подано вимоги забезпечення законності нормативних актів управління та судовий спосіб подолання їх можливих недоліків. Сформульовано пропозиції щодо вдосконалення законодавства у сфері застосування та оскарження нормативних актів управління.

07.01.12.621.

342.95(043.3) Прокопенко О. Ю. Деліктологічна характеристика та профілактика адміністративних правопорушень, що посягають на громадський порядок та громадську безпеку: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Прокопенко Олексій Юрійович; МАУП. К., 2011. — 19 с.

Висвітлено теоретичні та практичні питання профілактики адміністративних правопорушень, що посягають на громадський порядок та громадську безпеку. Здійснено систематизацію та класифікацію таких правопорушень. Проаналізовано причини їх вчинення та умови, що їм сприяють. Досліджено також особу порушника в адміністративних правопорушеннях, що посягають на громадський порядок та громадську безпеку, та її протиправну поведінку. Детально охарактеризовано систему профілактики відповідних адміністративних правопорушень. Сформульовано пропозиції та рекомендації щодо вдосконалення системи профілактики адмініст-

ративних правопорушень, що посягають на громадський порядок та громадську безпеку.

Див. також: 04.01.12.401.

Статті

07.01.12.622.

347.77:001.895:378.4(470.61-25Рн/Д) Айдаркин Е. К. Итоги и перспективы развития Южного федерального университета (2006–2011 гг.) / Е. К. Айдаркин // Право интеллектуальной собственности. 2011. № 2. С. 32–37.

Рассмотрены магистральные направления развития Южного федерального университета как экспериментальной площадки, связанной с созданием научно-исследовательского университета инновационно-предпринимательского типа. Отмечено, что одним из приоритетных направлений, по которым работает университет, является создание регионального научно-технологического парка со специализацией на информационных, био- и телекоммуникационных технологиях, микроэлектронике и нанотехнологиях.

07.01.12.623.

342.922:351.746:343.326 Алфьоров С. До питання відповідальності працівників ОВС для реалізації загального механізму протидії корупції в органах внутрішніх справ / Сергій Алфьоров // Публічне право. 2011. № 3. С. 59–64.

Досліджено роль та значення відповідальності працівника ОВС в адміністративно-правовому механізмі протидії корупції, складовим елементом якого є правовий статус працівника ОВС, який, у свою чергу, містить у собі такий елемент, як відповідальність. Проблемні питання юридичної відповідальності вивчаються як з позицій загальнотеоретичних напрацювань у галузі права, так і шляхом аналізу окремих положень нового ЗУ «Про засади запобігання та протидії корупції».

07.01.12.624.

351.77 Дешко Л. Правова основа державного регулювання діяльності банків пуповинної крові, інших тканин і клітин людини / Людмила Дешко // Публічне право. 2011. № 3. С. 78–85.

Проаналізовано законодавство, що регулює державно-правовий вплив на діяльність банків пуповинної крові, інших тканин і клітин людини. Обґрунтовано пропозиції щодо основних напрямів його вдосконалення.

07.01.12.625.

351.779(477) Довгань В. І. Державне регулювання ринку ветеринарних препаратів України / В. І. Довгань // Університетські наукові записки: Часопис Хмельницького університету управління та права: Право. Економіка. Управління. Хмельницький, 2011. Вип. 3. С. 387–392.

Досліджено методи державного регулювання ринку ветеринарних препаратів України. Систе-

матизовано нормативно-правові акти у сфері виробництва та реалізації ветпрепаратів. Сформульовано напрями удосконалення державного регулювання ринку ветеринарної фармації.

07.01.12.626.

351.77(477) Жмурко О. Система охорони здоров'я в Україні: проблеми та перспективи правового регулювання / О. Жмурко // Вісник Львівського університету. Серія юридична: зб. наук. пр. — Л., 2011. — Вип. 52. — С. 158–165.

Обґрунтовано доцільність прийняття нормативно-правового акта, який би закріпив статус закладів охорони здоров'я у системі загальнообов'язкового державного медичного страхування. Запропоновано класифікацію закладів охорони здоров'я. Особливу увагу приділено визначенню правових основ діяльності закладів охорони здоров'я.

07.01.12.627.

351.712:351.746(477) Легеза Є. Зарубіжний досвід правового регулювання адміністративних послуг, що надаються органами влади, та його впровадження в діяльність міліції України / Є. Легеза // Вісник Львівського університету. Серія юридична: зб. наук. пр. — Л., 2011. Вип. 52. — С. 166–172.

Висвітлено категорії адміністративних послуг, що надаються міліцією громадської безпеки. Розглянуто зарубіжний досвід надання адміністративних послуг в Австралії, Бразилії, Угорщині, Німеччині, Канаді, Китаї, Нідерландах, Польщі, Великобританії, США тощо. З урахуванням зарубіжного законодавства запропоновано зміни до державних стандартів надання адміністративних послуг.

07.01.12.628.

342.9(430) Мельник Р. Система адміністративного права Німеччини (загальнотеоретичний аналіз) / Роман Мельник // Публічне право. 2011. № 3. С. 49–58.

Проаналізовано систему адміністративного права Німеччини. Досліджено внутрішній зміст загального та особливого адміністративного права Німеччини. З посиланням на закордонний та національний досвід висловлено пропозиції щодо трансформації системи вітчизняного адміністративного права.

07.01.12.629.

342.925(4-11).001.73 Петков С. Адміністративна деліктологія — наріжний камінь адміністративно-правової реформи в країнах Східної Європи / Сергій Петков // Публічне право. 2011. — № 3. — С. 42–48.

Проаналізовано місце адміністративної деліктології у системі права. Вказано, що адміністративна деліктологія — науковий напрям, навчальна дисципліна, практична діяльність, яка за суттю є складовою частиною адміністративного права. Визначено основні напрями адміністративно-правової реформи в Україні.

07.01.12.630.

342.922(470):346.548 Пузыревский С. Некоторые вопросы применения административной ответственности за нарушение антимонопольного законодательства / С. Пузыревский // Хозяйство и право. — 2011. — № 5. — С. 3—20.

Рассмотрены вопросы применения антимонопольными органами административной ответственности за нарушение антимонопольного законодательства. Исследовано соотношение норм ФЗ «О защите конкуренции» и КоАП РФ, устанавливающих административную ответственность. Определены особенности исчисления сроков давности привлечения к административной ответственности за нарушение антимонопольного законодательства. Дана характеристика специфики производства по таким делам и особенности назначения наказания за правонарушения.

07.01.12.631.

351.713(47+57) Соколов А. Ю. Развитие законодательства о досмотре как мера административного принуждения в советский период / Александр Юрьевич Соколов // История государства и права. 2011. № 21. С. 10—12.

Представлен анализ генезиса советского законодательства о применении досмотра в качестве меры административного принуждения. Указано на отсутствие единого определения понятия «досмотр» в нормативно-правовых актах. Отмечена двойственная природа данной административно-правовой меры.

07.01.12.632.

351.9(477) Стець О. М. Цілі, завдання і управління державною службою в Україні / О. М. Стець // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / МОНмолодьспорт України, НУ ОЮА. О., 2011. Вип. 58. С. 247—253.

Розглянуто питання щодо визначення цілей, завдань і функцій управління державною службою в Україні. Особливу увагу акцентовано на класифікації функцій управління державною службою, співвідношенню понять «управління державною службою» і «управління персоналом державною службою».

07.01.12.633.

35.075.2(477) Шопіна І. Щодо правової регламентації функціонування центральних органів виконавчої влади / Ірина Шопіна // Публічне право. — 2011. — № 3. — С. 65—71.

Проаналізовано положення ЗУ «Про центральні органи виконавчої влади», який набув чинності 10 квіт. 2011 р. Висвітлено позитивні риси та недоліки у регулюванні правового статусу центральних органів виконавчої влади, їхньої структури та видів, завдань і функцій, закріплених у вказаному Законі.

Див. також: 01.01.12.64, 02.01.12.171,
04.01.12.427, 04.01.12.437,
05.01.12.477.

АДМІНІСТРАТИВНИЙ ПРОЦЕС

Книги

07.01.12.634.

342.925:35.082.4 Ківалов С. В. Заохочувальні адміністративні процедури : монографія / С. В. Ківалов, Л. Р. Біла-Тіунова, Д. А. Козачук ; НУ ОЮА. О. : Фенікс, 2011. 167 с.

Досліджено проблеми порядку застосування заходів заохочення у сфері публічного управління. На основі монографічних та дисертаційних досліджень сучасних вітчизняних та зарубіжних учених на теоретичному та практичному рівнях досліджуються та розвиваються питання реалізації адміністративних процедур щодо застосування заходів заохочення. На основі аналізу законодавства України, науково-технічних робіт досліджено теоретико-правові засади заохочувальних адміністративних процедур. Проаналізовано заохочувальні вчинки та систему заходів їх заохочення, порядок застосування заходів заохочення у сфері публічного управління, правове становище учасників заохочувальних адміністративних процедур. Особливу увагу приділено особливостям структури заохочувальних адміністративних процедур внутрішнього і зовнішнього спрямування.

07.01.12.635.

342.925:347.921.6(477) Коломоєць Т. О. Витрати в адміністративному процесі за законодавством України: питання теорії та практики : монографія / Т. О. Коломоєць, Р. І. Шевейко ; ДВНЗ «Запорізь. нац. ун-т». — Запоріжжя : Запорізь. нац. ун-т, 2011. 191 с.

Висвітлено теоретичні та практичні питання витрат в адміністративному процесі за законодавством України. Приділено увагу феномену витрат в адміністративному процесі, адміністративному процесу як сфері об'єктивізації відповідних витрат та подано їх загальнотеоретичну характеристику, співвідношення із суміжними правовими поняттями. Проаналізовано історіографію дослідження феномена витрат в адміністративному процесі у рамках вітчизняної адміністративно-правової науки та закріплення їх засад у вітчизняному законодавстві. Детально проаналізовано різновиди витрат у всіх складових адміністративного процесу, зарубіжний досвід доктринального дослідження та нормативного закріплення засад витрат із формулюванням конкретних пропозицій щодо вдосконалення відповідного вітчизняного законодавства у світлі сучасних державотворчих та правотворчих процесів в Україні.

07.01.12.636.

342.925:347.922(477) Коломоєць Т. О. Відвід (самовідвід) в адміністративно-юрисдикційному процесі: питання теорії та практики : монографія / Т. О. Коломоєць, Н. П. Нікітенко ; ДВНЗ «Запорізь. нац. ун-т». — Запоріжжя, 2011. — 288 с.

Висвітлено теоретичні та практичні аспекти

відводу (самовідводу) в адміністративно-юрисдикційному процесі. Досліджено відповідні питання у вітчизняній адміністративно-правовій доктрині. Розкрито співвідношення відводу в адміністративно-юрисдикційному процесі із суміжними різновидами, а також підстави та систему суб'єктів відводу (самовідводу). Приділено увагу його наслідкам, адміністративно-юрисдикційному процесу як сфері об'єктивізації відводу (самовідводу) його учасників, а також зарубіжному досвіду нормативного врегулювання відповідних питань та основним шляхам вдосконалення нормативних засад і пріоритетів дослідження феномена відводу (самовідводу) в адміністративно-юрисдикційному процесі.

Автори реферати

07.01.12.637.

342.925:342.842(043.3) Бачеріков О. В. Адміністративне судочинство у справах, пов'язаних із виборчим процесом : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / *Бачеріков Олег Вадимович* ; НУ ОЮА. — О., 2011. — 21 с.

Досліджено науково-теоретичні та практичні питання адміністративно-правового регулювання розгляду й вирішення виборчих спорів в адміністративних судах. Розглянуто теоретичні положення, пов'язані з визначенням виборчих спорів як предмета адміністративного судочинства. Здійснено аналіз судового та адміністративного порядку розгляду й вирішення виборчих спорів. Визначено предмет виборчих спорів, які розглядаються в адміністративному судочинстві. Здійснено науково-теоретичний аналіз особливостей адміністративного судочинства у справах, пов'язаних із виборчим процесом, який має прояв у таких процесуальних інститутах, як правила підсудності; коло осіб, що згідно із законом можуть набути статусу учасників адміністративного процесу; представництво; процесуальні строки та порядок їх обчислення; судові витрати; здійснення викликів і повідомлень; оскарження; виконання рішень адміністративного суду. Розроблено пропозиції, спрямовані на підвищення ефективності розгляду й вирішення виборчих спорів в адміністративних судах.

07.01.12.638.

342.565(043.3) Діткевич І. І. Адміністративна процесуальна правосуб'єктність : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / *Діткевич Інна Ігорівна* ; Харків. нац. ун-т внутр. справ. — Х., 2011. — 20 с.

Визначено поняття, роль та зміст адміністративної процесуальної правосуб'єктності в адміністративному судочинстві. Проаналізовано дію адміністративної процесуальної правосуб'єктності відносно всіх суб'єктів адміністративного процесу, зокрема: адміністративного суду першої, апеляційної, касаційної інстанції, сторін і

третьох осіб, їх представників, а також осіб, які є іншими учасниками адміністративного процесу. Обґрунтовано і сформульовано пропозиції щодо внесення змін до окремих положень чинного законодавства, які спрямовані на зміцнення гарантій прав і законних інтересів суб'єктів реалізації адміністративної процесуальної правосуб'єктності.

07.01.12.639.

347.454(043.3) Заяць В. С. Правове регулювання участі представника у судовому адміністративному процесі : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / *Заяць Володимир Степанович* ; НУ ДПС України. — Ірпінь, 2011. — 20 с.

Вирішено наукове завдання з удосконалення правового регулювання відносин щодо участі представника у судовому адміністративному процесі. Обґрунтовано доцільність звернення до витоків цивільного процесу римського права і здійснення наукового аналізу з позиції рецепції інституту судового представництва при розгляді спорів публічно-правового характеру у римському праві. Процесуальне представництво у судовому адміністративному процесі розглянуто як: сукупність відносин, які виникають з приводу процесуальної діяльності представника; як процесуальна діяльність певних категорій осіб щодо представництва; як інститут адміністративного судочинства. Запропоновано авторське визначення поняття «представництво у судовому адміністративному процесі» та «суб'єкт представництва». За ознакою підстав виникнення представництва виділено два його види: законне та добровільне.

07.01.12.640.

342.922(043.3)+349.6(043.3) Іваненко Я. Л. Адміністративні неюрисдикційні провадження : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / *Іваненко Яна Леонідівна* ; Акад. праці і соц. відносин Федерації профспілок України. — К., 2011. — 20 с.

Встановлено сутність, зміст та систематизацію видів адміністративних неюрисдикційних проваджень. Поняття «адміністративне неюрисдикційне провадження» сформульовано шляхом використання підходу, за яким такі провадження віднесені до процесуально-процедурної форми публічно-сервісної діяльності адміністративних органів, їх посадових і службових осіб. Видами адміністративних неюрисдикційних проваджень та процедур названо: заявне провадження; контрольне провадження; правообмежувальні процедури; регулятивне провадження. Визначено стадії кожного з видів проваджень і процедур. До суб'єктів адміністративного неюрисдикційного провадження віднесено адміністративні органи, до яких віднесено органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування. Розроблено структуру проекту ЗУ «Про дозвільне провадження у сфері підприємництва» та обґрунтовано зміни до чинного законодавства.

07.01.12.641.

342.922(043.3) Капшученко І. О. Потерпілий в адміністративно-деліктному процесі: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / *Капшученко Ірина Олексіївна*; НУ ДПС України. — Ірпінь, 2011. — 18 с.

Досліджено правовий статус потерпілого в адміністративно-деліктному процесі. Проаналізовано історіографію дослідження проблем потерпілого у відповідному процесі. Охарактеризовано адміністративно-деліктний процес як сферу об'єктивізації потерпілого від адміністративного проступку. Визначено зміст участі потерпілого в зазначеному процесі. Розкрито сутність правового статусу потерпілого від адміністративного проступку, його місце та роль у системі суб'єктів адміністративно-деліктного процесу. Здійснено узагальнення зарубіжного досвіду щодо статусу потерпілого від правопорушень та основних пріоритетів його запозичення для України.

07.01.12.642.

342.922(043.3) Крикун О. В. Адміністративно-правовий статус учасників проваджень у справах про адміністративні правопорушення: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / *Крикун Ольга Володимирівна*; Відкритий міжнар. ун-т розвитку людини «Україна». — К., 2011. — 20 с.

У роботі міститься низка теоретичних положень та практичних рекомендацій, сформульованих у результаті комплексного дослідження адміністративно-правового статусу учасників проваджень у справах про адміністративні правопорушення. Подано авторське визначення поняття «провадження в справах про адміністративне правопорушення», «адміністративно-процесуальна правосуб'єктність учасників провадження у справах про адміністративне правопорушення», «осудність», «учасники проваджень у справах про адміністративні правопорушення», «особа, відносно якої здійснюється провадження у справі про адміністративне правопорушення» та інші. Розроблено напрями підвищення ефективності адміністративно-правового статусу учасників проваджень у справах про адміністративні правопорушення через удосконалення норм чинного законодавства.

07.01.12.643.

347.922:342.92(477)(043.3) Нікітенко Н. П. Відвід (самовідвід) в адміністративно-юрисдикційному процесі: питання теорії і практики: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / *Нікітенко Наталія Пантिलіївна*; Запорізь. нац. ун-т. — Запоріжжя, 2011. — 17 с.

Проаналізовано відвід (самовідвід) в адміністративно-юрисдикційному процесі. Охарактеризовано адміністративно-юрисдикційний процес як сферу об'єктивізації інституту відводу (самовідводу). Визначено поняття та характерні ознаки відводу (самовідводу) в адміністративно-юрисдикційному процесі та співвідношення відводу (самовідводу) із процесуальними анало-

гами. Сформульовано мету та здійснено класифікаційний розподіл відводу (самовідводу) в адміністративно-юрисдикційному процесі. Проаналізовано особливості нормативного закріплення суб'єктів, підстав, процедури та наслідків відводу (самовідводу) в усіх провадженнях, що формують адміністративно-юрисдикційний процес. Узагальнено зарубіжний досвід нормативного закріплення відводу (самовідводу) в адміністративно-юрисдикційному процесі та виокремлено основні пріоритети його запозичення для України. Розроблено пропозиції щодо вдосконалення законодавства України в зазначеній сфері.

07.01.12.644.

342.951:351.75(043.3) Олефіренко Н. А. Правовий статус учасників адміністративно-деліктного процесу: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / *Олефіренко Наталія Анатоліївна*; Дніпропетров. держ. ун-т внутр. справ. — Дніпропетровськ, 2011. — 20 с.

Досліджено сутність правового статусу учасників адміністративно-деліктного процесу. Розроблено на цій основі науково обгрунтовані рекомендації щодо вдосконалення адміністративно-деліктного законодавства. Проаналізовано поняття, зміст та теоретико-правову сутність адміністративно-деліктного процесу. Здійснено класифікацію учасників адміністративно-деліктного процесу, яка базується на поділі їх за критерієм зацікавленості у результаті розгляду справи. Розкрито зміст адміністративно-правового статусу учасників адміністративно-деліктного процесу. Досліджено стан реалізації правового статусу учасників адміністративно-деліктного процесу на його стадіях. Обгрунтовано пропозиції з удосконалення адміністративно-деліктного законодавства щодо: визначення адміністративно-процесуального статусу законного представника та понятих; розширення кола прав, обов'язків та гарантій особи, що притягується до адміністративної відповідальності, та потерпілої особи; визначення порядку провадження у справі про адміністративне правопорушення.

07.01.12.645.

342.95.001:347.921.6(477)(043.3) Шевейко Р. І. Витрати в адміністративному процесі за законодавством України: питання теорії та практики: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / *Шевейко Роман Ігорович*; Запорізь. нац. ун-т. — Запоріжжя, 2011. — 15 с.

Проаналізовано питання витрат в адміністративному процесі. Визначено сучасний погляд на адміністративний процес як сферу об'єктивізації витрат. Запропоновано авторське визначення поняття «витрати в адміністративному процесі», його ознаки, мету та функції. Розглянуто історіографію дослідження витрат в адміністративному процесі у вітчизняній адміністративно-правовій доктрині та закріплення у законодавстві в різні історичні періоди. Досліджено правову характеристику витрат в окремих складових адміністративного процесу. Проаналізовано зарубіж-

ний досвід нормативного визначення витрат в адміністративному процесі та сформульовано можливі шляхи його запозичення для України. Окреслено основні перспективи розвитку вітчизняного законодавства щодо витрат в адміністративному процесі.

Статті

07.01.12.646.

342.95: 347.932 Аракелян М. М. Особливості визначення та обчислення строку звернення до адміністративного суду / М. М. Аракелян // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / МОНмолодьспорт України, НУ ОЮА. — О., 2011. — Вип. 58. — С. 258—264.

Зазначено, що строк звернення до адміністративного суду є одним із найважливіших видів строків, оскільки є передумовою ефективного захисту порушених прав у судовому порядку і має значні відмінності від процесуальних строків, встановлених в адміністративному судочинстві. Обґрунтовано необхідність збільшення загального строку звернення до адміністративного суду до одного року та визначення категорій справ, які потребують встановлення спеціальних строків звернення до суду.

07.01.12.647.

349.41(477):336.226.231 Бахуринська М. М. Новели правового регулювання земельного податку із земель залізничного транспорту за Податковим кодексом України / М. М. Бахуринська // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2011. № 7. С. 41—46.

Розглянуто нові правові підходи сплати земельного податку із земель залізничного транспорту, які запроваджені чинним податковим законодавством України. Визначено порядок та особливості його справляння. Звернуто увагу на деякі неузгодженості ПК України з ЗК України та іншими підзаконними нормативними актами.

07.01.12.648.

342.925:347.92 Білуга С. В. Поняття і значення інституту підсудності в адміністративному судочинстві / С. В. Білуга // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / МОНмолодьспорт України, НУ ОЮА. — О., 2011. Вип. 58. — С. 253—258.

Вказано, що нормативне регулювання правил підсудності в адміністративному судочинстві спрямоване на розмежування компетенції щодо розгляду і вирішення адміністративних справ між окремими ланками судової системи і між адміністративними судами однієї ланки. Проаналізовано категорії «підсудність» та «підсудність в адміністративному судочинстві». Представлено порівняння категорії «підсудність» з категорією «юрисдикція». Наголошено, що, враховуючи роль і значення правил підсудності в адміністративному судочинстві, сукупність правових норм, якими визначаються загальні засади ви-

значення підсудності адміністративних справ, може бути сформована в правовий інститут адміністративного процесуального права.

07.01.12.649.

351.925(477):343.359.2 Бурлаков С. Ю. Особливості розгляду адміністративних справ про визнання неправомірними дій податкового органу щодо визнання правочинів нікчемними при складенні акта за результатом податкової перевірки / С. Ю. Бурлаков, С. В. Шмалій // Актуальні питання цивільного та господарського права. 2011. № 5. С. 27—35.

На прикладі змодельованої практичної ситуації розглянуто особливості перевірки суб'єкта підприємницької діяльності з питань дотримання податкового законодавства щодо правомірності нарахування та обчислення податкових зобов'язань та податкового кредиту з податку на додану вартість за певний період, що проводиться на підставі направлення на перевірку (виїзну або документальну невиїзну). Зазначено, що проведенню перевірки передують певні процедури, недотримання якої несе певні правові наслідки: наявність рішення керівника органу ДПС, оформленого наказом, та надсилання платнику податків рекомендованим листом із повідомленням про вручення або вручення йому чи його уповноваженому представнику під розписку копії наказу про проведення документальної позапланової невиїзної перевірки та письмового повідомлення про дату початку та місце проведення такої перевірки. Проаналізовано помилки, які допускають органи ДПС України в актах перевірок суб'єктів господарювання.

07.01.12.650.

342.98:347.965(477) Гордєєв Ю. В. Процесуальна діяльність адвоката щодо доказування в адміністративному судочинстві України / Ю. В. Гордєєв // Судова апеляція. — 2011. — № 4. — С. 13—18.

Проаналізовано значення інституту доказування в умовах змагальності адміністративного судочинства. Обґрунтовано важливість ролі адвокатури в адміністративному судочинстві, яка обумовлена складністю для сприйняття пересічним громадянином питання про те, хто і в який спосіб бере участь у процесі доказування, які засоби використовуються в доказуванні, який порядок доказування, які наслідки матимуть пасивність учасників процесу і недостатність доказів у протистоянні з потужним бюрократичним механізмом суб'єкта владних повноважень.

07.01.12.651.

342.925:347.95 Градовий В. Б. Правова природа судового рішення в адміністративному судочинстві / В. Б. Градовий // Судова апеляція. 2011. № 3. С. 37—43.

Вказано на центральне місце у структурі науки адміністративно-процесуального права інституту судового рішення. Проаналізовано

такі судові рішення, як постанови та ухвали. Розкрито вимоги відносно форми та змісту судового рішення. Запропоновано авторське визначення судового рішення.

07.01.12.652.

342.925:342.736 Ківалов С. В. Право на звернення до адміністративного суду з адміністративним позовом: проблеми теорії і правового регулювання / С. В. Ківалов // Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. / МОНмолодьспорт України, НУ ОЮА. — О., 2011. — Вип. 59. — С. 7—21.

Розглянуто питання щодо визначення сутності та правової природи права на звернення до адміністративного суду. Особливу увагу приділено характеристиці передумов та умов цього права. Вказано, що за своїм змістом право на звернення до адміністративного суду з адміністративним позовом означає право на адміністративний процес незалежно від його результату, право на діяльність суду щодо розгляду й вирішення спору про право або охоронюваний законом інтерес. Виділено два поняття права на звернення з адміністративним позовом: як елемент адміністративної процесуальної правоздатності; як суб'єктивне процесуальне право.

07.01.12.653.

342.925 Куценко С. І. Особливості адміністративно-процесуальних норм / С. І. Куценко // Судова апеляція. 2011. № 4. С. 18—23.

Розглянуто особливості адміністративно-процесуальних норм з урахуванням поглядів багатьох правників-адміністративістів. Виділено найважливіші характерні ознаки адміністративно-процесуальних норм, на основі яких проведено їх класифікацію. Вказано, що адміністративно-процесуальні норми є різновидом адміністративно-правових норм; виконують службову, забезпечувальну роль щодо матеріальних адміністративно-правових норм; мають встановлену структуру (будову); містяться у визначених джерелах; забезпечуються державним примусом; порушення адміністративно-процесуальних норм передбачає притягнення винних до юридичної відповідальності.

07.01.12.654.

342.95(477):347.958 Нижник Н. Адміністративний договір як предмет судового оскарження в адміністративному судочинстві України: теоретичні питання / Н. Нижник, О. Муза // Вісник Академії правових наук України: зб. наук. пр. / Президія НАПрН України, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2011. — № 3. — С. 155—162.

Розглянуто поняття та специфічні риси адміністративного договору як особливої форми управлінської діяльності. Акцентовано увагу на необхідності удосконалення діючого законодавства України відносно врегулювання особливостей укладання, виконання, зміни та припинення адміністративних договорів. Наведено теоретич-

не обґрунтування відмінностей між адміністративними договорами та адміністративними послугами.

07.01.12.655.

342.925(470):347.122 Павлова М. Предмет судебной защиты по делам об оспаривании решений, действий (бездействия) органов власти / М. Павлова // Хозяйство и право. 2011. № 5. — С. 99—102.

Указано на дискуссионный характер вопроса о правовой природе дел, возникающих из публичных правоотношений в российской правовой науке. Акцентируется внимание на проблемном аспекте определения предмета судебной защиты и роли суда в разрешении указанной категории дел. Проанализирована позиция правоведов, считающих, что в качестве предмета судебной защиты по делам об оспаривании решений, действий (бездействия) органов власти выступает законный интерес.

07.01.12.656.

342.951(477):349.412 Перепелюк В. Г. Деякі питання юрисдикційної належності судових спорів з приводу розпорядження землями державної та комунальної власності / В. Г. Перепелюк // Адміністративне судочинство. Судова практика в адміністративних справах. — 2011. — № 2. — С. 17—28.

Зазначено, що рішення КСУ від 1 квітня 2010 р. № 10-рп/2010 не призвело до усунення юрисдикційного конфлікту між адміністративною та господарською юрисдикцією з приводу земельних спорів. Вказано на існування проблемного питання наявності двох правових режимів (публічного та приватного) із відчуження земель державної та комунальної власності, а також питань щодо змісту правосуб'єктності органів управління землею (виключно приватно правовий, виключно публічно-правовий чи складний) і юридичної природи процедур передачі державних, комунальних земель у власність чи користування приватним особам. Запропоновано авторські міркування з означених питань, а також правила розмежування компетенції господарських та адміністративних судів із розгляду спорів з приводу розпорядження землями державної та комунальної власності.

07.01.12.657.

342.98(477):343.163 Смокович М. І. Окремі проблеми розмежування адміністративної та кримінальної юрисдикцій / М. І. Смокович // Адміністративне судочинство. Судова практика в адміністративних справах. 2011. № 2. — С. 5—16.

Висвітлено проблемне питання судочинства України — розмежування судових юрисдикцій. Висвітлено питання розмежування адміністративної та кримінальної юрисдикцій. На основі проведеного аналізу національного законодавства та прикладів судової практики визначено ознаки розмежування цих юрисдикцій. Запропо-

новано зміни до законодавства для усунення обмежень під час звернення фізичних та юридичних осіб до суду щодо оскарження рішень, дій і бездіяльності органів дізнання, слідства та прокуратури.

07.01.12.658.

342.925:35.075 Стефанчук М. М. До питання про матеріально-правовий статус органу виконавчої влади як сторони у справах адміністративної юрисдикції / М. М. Стефанчук // Університетські наукові записки : Часопис Хмельницьк. ун-ту управління та права : Право. Економіка. Управління. Хмельницький, 2011. Вип. 3. С. 227—238.

Досліджено питання визначення матеріально-правового статусу органу виконавчої влади як складової його загального адміністративного процесуального статусу. Встановлено складові елементи цього статусу. Піднімаються найбільш важливі проблеми щодо його функціонування.

07.01.12.659.

342.925+347.91/95 Тимченко Г. П. Порушення провадження у справі в адміністративному та цивільному судочинстві: порівняльно-правове дослідження / Г. П. Тимченко // Судова апеляція. — 2011. — № 3. — С. 85—94.

У порівняльно-правовому аспекті досліджено стадію порушення провадження у справі. Проаналізовано підхід законодавця до регламентації процедур порушення справи в адміністративному і цивільному судочинстві. Обґрунтовано необхідність зміни концепції передумов права на звернення до суду.

07.01.12.660.

342.925(477) Топор І. В. Поняття та види учасників адміністративного судочинства: проблеми теорії / І. В. Топор // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / МОНмолдспорт України, НУ ОЮА. О., 2011. Вип. 58. С. 264—271.

Розглянуто проблемні питання щодо визначення поняття та видів учасників адміністративного судочинства, умов набуття статусу учасника адміністративного судочинства. Особливу увагу приділено питанню сутності адміністративної процесуальної правосуб'єктності як необхідної умови набуття статусу учасника адміністративного судочинства.

ФІНАНСОВЕ ПРАВО

Книги

07.01.12.661.

347.734:336.74(470) Губарева Т. И. Финансово-правовые и институциональные проблемы валютного регулирования и валютного контроля в Российской Федерации : монография / Т. И. Губарева ; ред. З. М. Казачкова. — М. : Волтерс Клувер, 2010. 193 с.

Исследуются концептуальные вопросы валютного регулирования и валютного контроля в их динамике от государственной валютной монополии до полной либерализации осуществления валютных операций и сделок с валютными ценностями. Дана авторская периодизация становления и развития валютных отношений в России. Уточнен понятийно-категориальный аппарат валютного права, отражающий динамику правовых и институциональных изменений валютных отношений в России. Особое внимание уделено анализу правового статуса органов валютного регулирования, органов и агентов валютного контроля. Показаны их полномочия в контексте проводимой в РФ административной реформы. Аргументировано положение о комплексной правовой природе валютной ответственности и обоснованы направления совершенствования института административной ответственности за валютные правонарушения.

07.01.12.662.

347.73:336.02 Система фінансового права: проблеми теорії і правового регулювання : монографія / Т. А. Латковська, Л. К. Царьова, С. В. Пархоменко-Цироциянц [та ін.] ; за заг. ред. С. В. Ківалова, Т. А. Латковської ; НУ ОЮА. О. : Фенікс, 2011. 237 с.

Представлено колективну монографію професорсько-викладацького складу кафедри адміністративного та фінансового права Національного університету «Одеська юридична академія». Досліджено проблеми теорії і правового регулювання системи фінансового права. З використанням сучасних методів пізнання, з урахуванням новітніх досягнень правової науки досліджені актуальні проблеми фінансово-правових інститутів, сформульовано перспективи подальшого оновлення та вдосконалення фінансового законодавства. Зосереджено увагу на виробленні основних концептуальних моментів, на визнанні та закріпленні на теоретичному рівні зміни доктринальних підходів до визначення базових фінансово-правових категорій, які би дозволили уточнити предмет фінансового права, осмислити місце і роль кожного з інститутів фінансового права з метою визначення перспективи подальшого становлення та розвитку доктрини фінансового права України.

Автореферати

07.01.12.663.

342.9(043.3) Бухтіяров О. А. Правові засади фінансування міліції з державного та місцевих бюджетів : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Бухтіяров Олексій Анатолійович ; Відкритий міжнар. ун-т розвитку людини «Україна». К., 2011. 20 с.

Досліджено фінансове забезпечення міліції з Державного та місцевих бюджетів із позицій фінансового права. Розкрито теоретичні засади

правового забезпечення фінансування міліції. Охарактеризовано діяльність міліції як об'єкт фінансування. Визначено зміст і значення бюджетного фінансування міліції у системі фінансових правовідносин та правовий порядок фінансування МВС України з Державного бюджету України. З'ясовано та проаналізовано проблеми правового регулювання фінансування міліції з місцевих бюджетів в Україні та перспективи правового розмежування видатків між Державним і місцевим бюджетами у сфері фінансування міліції. Обгрунтовано доцільність децентралізації бюджетного фінансування міліції, відповідно до якої такі підрозділи міліції, як ППС, ДПС, Служба дільничних інспекторів, згідно з принципом субсидіарності, необхідно фінансувати з місцевих бюджетів.

07.01.12.664.

342.9(477)(043.3) Гой В. П. Правове забезпечення діяльності органів Державної податкової служби України по роботі з великими платниками податків : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Гой Віктор Петрович ; НУ ДПС України. — Ірпінь, 2011. — 18 с.

Проаналізовано правове забезпечення діяльності органів Державної податкової служби України по роботі з великими платниками податків (ВПП). Визначено поняття та особливості правосуб'єктності ВПП. З'ясовано критерії відбору ВПП за законодавством України. Визначено роль ВПП у наповненні бюджетних коштів та впорядкуванні міждержавних економічних зв'язків, залученні інвестицій та формуванні ринку робочих місць. Проаналізовано завдання та функції податкового супроводження, що здійснюється Спеціалізованими державними податковими інспекціями, а також особливості індивідуального податкового супроводження ВПП та специфіку нормативного забезпечення відповідних процесів. Визначено зміст і напрямки діяльності спеціалізованих податкових органів по роботі з ВПП. Окреслено перспективи та напрямки удосконалення адміністративної діяльності.

07.01.12.665.

347.73.086(477) Дмитренко Е. С. Юридична відповідальність суб'єктів фінансового права (як складова механізму правового забезпечення фінансової безпеки України) : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07 / Дмитренко Емілія Станіславівна ; Відкритий міжнар. ун-т розвитку людини «Україна». — К., 2011. — 36 с.

Досліджено проблеми юридичної відповідальності суб'єктів фінансового права як складової механізму правового забезпечення фінансової безпеки держави. Визначено зміст фінансової безпеки, систему її загроз, механізм правового забезпечення. Досліджено змістовні характеристики юридичної відповідальності суб'єктів фінансового права. Проаналізовано законодавство України, інших держав, міжнародно-правові акти в аналізованій сфері. Роз-

глянуто систему бюджетних, податкових, валютних та інших правопорушень у сфері фінансової діяльності. Запропоновано шляхи вдосконалення механізму юридичної відповідальності за їх вчинення.

07.01.12.666.

347.73(043.3) Касьяненко Л. М. Процесуальна фінансово-правова теорія: становлення і розвиток : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07 / Касьяненко Любов Михайлівна ; НУ ДПС України. — Ірпінь, 2011. — 38 с.

Представлено наукове дослідження основ теорії фінансово-правового процесу в Україні, який визначено як комплекс взаємопов'язаних у процесуальній формі дій суб'єктів фінансових правовідносин щодо формування, розподілу і використання фінансових ресурсів держави й органів місцевого самоврядування із метою виконання покладених на них завдань і функцій та здійснення контролю за ними. Визначено особливості фінансово-правового процесу, його принципи, стадії. Представлено загальну характеристику видів фінансово-правового процесу та визначено його місце у системі права. Окреслено особливості процесуальних норм фінансового права та проведено класифікацію фінансово-процесуальних норм і фінансово-процесуальних правовідносин. Відзначені особливості застосування процесуальних норм фінансового права. Здійснено порівняльно-правовий аналіз особливостей застосування фінансово-процесуальних норм в Україні та інших державах. Вказано на необхідність створення в Україні фінансових судів. Запропоновано до вже існуючих інститутів фінансового права додати ще один інститут фінансово-правовий процес, який у перспективі переросте у фінансове процесуальне право як його підгалузь.

07.01.12.667.

354.21(477)(043.3)+347.731.1(477)(043.3) Коваленко В. В. Правове забезпечення мінімізації системних ризиків на фінансовому ринку України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Коваленко Віталій Валентинович ; НУ ДПС України. — Ірпінь, 2011. — 19 с.

Вперше у вітчизняній науці фінансового права системно проаналізовано та концептуально обгрунтовано забезпечення мінімізації фінансових ризиків на фінансовому ринку України в системі фінансово-правового регулювання. Запропоновано наукове обгрунтування та визначення системного фінансового ризику як категорії фінансового права. Аргументовано, що включення цього явища до комплексу фінансових правовідносин породжує та відтворює можливість значних фінансових здобутків. Доведено, що упередження чи мінімізація системних ризиків на фінансовому ринку має здійснюватись через органічне поєднання диспозитивних та імперативних норм фінансового права. Обгрунтовано доцільність застосування у вітчизняній біржовій термінології та у практиці регу-

лювання фінансових ризиків такого фінансово-правового інструменту, як «центральный контрагент».

07.01.12.668.

347.73:336:342.92(043.3) Коваль Д. О. Система заходів процесуального примусу у фінансовому праві: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Коваль Діана Олегівна; Акад. праці і соц. відносин Федерації профспілок України. К., 2011. — 19 с.

Представлено комплексне дослідження проблем застосування заходів процесуального примусу у фінансовому праві. Проаналізовано його правову природу, принципи та методи застосування, а також види примусових заходів та умови і підстави їх застосування. Охарактеризовано законодавчо закріплені повноваження суб'єктів процесуального примусу, з'ясовано їх роль та місце у реалізації заходів процесуального примусу. Проаналізовано види та зміст заходів фінансово-процесуального примусу, здійснено їх класифікацію. Досліджено процесуальні аспекти застосування заходів процесуального примусу у фінансовому праві. Запропоновано пропозиції та рекомендації щодо підвищення ефективності застосування заходів процесуального примусу у фінансовому праві.

Статті

07.01.12.669.

347.734(470) Земцова Л. Н. Улучшение правовой среды в банковском сообществе залог успешной реализации денежно-кредитной политики / Л. Н. Земцова, Е. Н. Пастушенко // Известия высших учебных заведений. Правоведение. 2011. № 3. С. 124—131.

Подведен итог 20-летнего опыта развития банковского законодательства РФ. Проанализированы ключевые направления Стратегии развития банковского сектора Российской Федерации на период до 2015 г. Указано на актуальность для банковской системы анализа споров кредитных организаций с Роспотребнадзором по различного рода комиссиям и др. Акцентировано внимание на необходимости неукоснительного соблюдения финансово-правового принципа законности банковской деятельности в системе реализации принципов финансового права.

07.01.12.670.

347.73(477):347.946 Іванський А. Й. Юридичні презумпції та фікції у фінансовому праві: проблеми визначення, співвідношення та виявлення в текстах нормативно-правових актів / Андрій Йосипович Іванський // Наше право. 2011. № 4, ч. 1. С. 145—151.

Встановлено співвідношення між такими поняттями, як «юридична презумпція» та «юридична фікція». Визначено прийоми юридичної техніки конструювання припущень у праві та спо-

соби виокремлення юридичних презумпцій та фікцій у фінансовому законодавстві України. Зазначено, що юридичні презумпції та фікції є юридично-технічними прийомами формалізації права, надання визначеності та ефективності правовому регулюванню відповідних суспільних відносин, що має особливо важливе значення для таких правовідносин, як фінансові, що за своєю природою є конфліктними. Метою дослідження припущень у фінансовому праві як спеціальних прийомів юридичної техніки є забезпечення як правильного формулювання правових положень, що є юридичними презумпціями та фікціями, при підготовці проектів актів фінансового законодавства, так і виявлення таких правових положень у процесі застосування положень фінансового права.

07.01.12.671.

347.73(477).001.36 Касьяненко Л. М. Порівняльний аналіз застосування фінансово-процесуальних норм в Україні та інших державах / Л. М. Касьяненко // Університетські наукові записки: Часопис Хмельницького університету управління та права: Право. Економіка. Управління. Хмельницький, 2011. Вип. 3. С. 193—199.

Проаналізовано системи спеціалізованих судів різних держав (Франція, Великобританія, Греція, Швейцарія, США та ін.). Зазначено, що принципів відмінності відносин публічного та приватного права об'єктивно передбачають і врахування особливостей типових для відповідних галузей права спорів. Вказано, що різні підстави виникнення, зміст, процедури вирішення фінансових спорів зумовили необхідність розмежування судових органів та виокремлення різновиду спеціалізованих судів, що могли б забезпечити об'єктивне вирішення спорів за участю суб'єкта владних повноважень.

07.01.12.672.

347.73(477):351.811.123.1 Криницький І. Збір за першу реєстрацію транспортного засобу: актуальні проблеми правового регулювання / Ігор Криницький // Публічне право. 2011. № 3. — С. 122—128.

Визначено місце збору за першу реєстрацію транспортного засобу у податковій системі України. Здійснено аналіз його правового регулювання. Висловлено пропозиції з удосконалення розділу VII Податкового кодексу України.

07.01.12.673.

347.73:336.22 Кучерявенко Н. Правовая природа процедурного регулирования налогообложения / Н. Кучерявенко // Ежегодник украинского права: сб. науч. пр. X, 2011. № 3. С. 70—74.

Указано на важное место доюрисдикционных процедур в процедурном регулировании поведения субъектов налоговых правоотношений. Выделены их отличительные особенности. Отмечено, что основная цель существования доюрисдикционной процедуры сводится к устранению

разногласий между сторонами регулятивного налогового правоотношения в режиме позитивного правоприменения. Раскрыты основные процедуры, которые будут включать механизм процессуального регулирования налогообложения: нормотворческие процедуры; регулятивные процедуры; охранительные процедуры; учетные налоговые процедуры и др.

07.01.12.674.

347.734:336.02 Латковська Т. А. Фінансова політика держави у сфері банківської діяльності / Т. А. Латковська // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / МОНмолодьспорт України, НУ ОЮА. — О., 2011. — Вип. 59. — С. 353—360.

Вказано, що відсутність законодавчого визначення фінансової політики викликає необхідність вивчення даного питання. Запропоновано авторські визначення категорій «фінансова політика», «банківська діяльність», «фінансова політика у сфері банківської діяльності». Визначено основні напрямки реалізації фінансової політики у сфері банківської діяльності.

07.01.12.675.

347.73:336.14 Музика-Стефанчук О. А. Розуміння правового статусу суб'єктів бюджетних правовідносин в юридичній науці / О. А. Музика-Стефанчук // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / МОНмолодьспорту України, НУ ОЮА. — О., 2011. — Вип. 59. — С. 92—97.

Вказано на синонімічність категорій «правовий статус» і «правове становище», а також досліджено співвідношення поняття «правовий статус» з іншими суміжними поняттями та категоріями. Визначено складові елементи фінансово-правового статусу органів публічної влади суб'єктів бюджетних правовідносин.

07.01.12.676.

347.73(470):330.322 Ногина О. А. Правовое регулирование инвестирования средств государственных внебюджетных фондов / О. А. Ногина // Известия высших учебных заведений. Правоведение. — 2011. — № 3. — С. 113—123.

Указано, что процессы инвестирования средств бюджетов государственных внебюджетных фондов (ГВФ) в РФ чрезвычайно важны для деятельности фондов по выполнению социальных обязательств публичного субъекта — именно они во многом обуславливают специфику правового статуса государственных внебюджетных фондов, не допуская их превращения в органы государственной власти и позволяя решать многочисленные финансовые проблемы системы обязательного социального страхования. Особое внимание уделено инвестированию пенсионных накоплений, а также временно свободных денежных средств ГВФ. Указано на отсутствие надлежащего законодательного регулирования инвестирования временно свободных средств бюджетов ГВФ.

07.01.12.677.

347.73(470):336.226.112.2 Рабинович А. Налогообложение при выплате дивидендов / А. Рабинович // Хозяйство и право. — 2011. — № 5. — С. 58—61.

Детально проанализирован правовой механизм налогообложения дивидендов по российскому законодательству. Уделено внимание материалам, содержащимся в письме ФНС России от 19 января 2009 г. № ВЕ-17-3/12@ «О налогообложении доходов, полученных от долевого участия в других организациях». Приведены примеры расчета суммы налога, которую общество должно удержать по каждому акционеру (юридическое лицо, физическое лицо), и обращено внимание на сроки перечисления этих сумм в бюджет.

07.01.12.678.

347.73(477):336.22 Самсін І. Підстави виникнення податкового зобов'язання за ПК України / І. Самсін // Вісник Академії правових наук України: зб. наук. пр. / Президія НАПрН України, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2011. — № 3. — С. 179—186.

Досліджено поняття, характерні риси та правові засади виникнення податкових зобов'язань у відповідності з діючим законодавством України. Особливу увагу приділено співвідношенню поняття податкового зобов'язання та податкового обов'язку. Податкове зобов'язання розглянуто як вид правовідносин. Проведено порівняльний аналіз існуючих наукових позицій і положень законодавства відносно виникнення інших видів правовідносин.

07.01.12.679.

347.7(477):339.338 Скирта Д. Державний фінансовий контроль у сфері державних закупівель в світлі нового Закону України «Про здійснення державних закупівель» / Д. Скирта // Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Юридичні науки. — К., 2011. — Вип. 86. — С. 101—103.

Проведено науково-практичний аналіз положень нового ЗУ «Про здійснення державних закупівель» від 1 червня 2010 р. № 2289-VI на предмет створення в Україні належних умов для ефективного державного фінансового контролю у сфері державних закупівель. Зосереджено увагу на найсуттєвіших недоліках Закону, які можуть і з високою вірогідністю створять істотні перешкоди для ефективного державного фінансового контролю у сфері державних закупівель. Розглянуто велику кількість норм, які суперечать діючій Конституції України та науці фінансового права. Запропоновано внести до Закону істотні зміни з метою забезпечення державних та суспільних інтересів та унеможливлення корупції та зловживань при здійсненні державних закупівель.

07.01.12.680.

347.73:336.01 Хохуляк В. В. Поняття в системі науки фінансового права / В. В. Хохуляк //

Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / МОНмолодьспорт України, НУ ОЮА. О., 2011. Вип. 58. С. 284–290.

Досліджено поняття як первинний і базовий елемент системи науки фінансового права. Зазначено, що аналіз і синтез, як способи пізнання правової дійсності, ефективні тільки у нерозривному взаємозв'язку. Запропоновано формулювання понять і категорій науки фінансового права шляхом застосування структурно-функціонального методу дослідження.

07.01.12.681.

347.73 Хошуляк В. В. Фактори та пріоритети розвитку науки фінансового права / В. В. Хошуляк // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2011. Вип. 52. С. 337–342.

Фактори подальшого розвитку науки фінансового права розподілено на зовнішні чинники (постійні динамічні потреби і запити соціальної дійсності, розвиток правової системи та ін.) та внутрішні процеси у науці фінансового права (теоретико-методологічний плюралізм, трансформація методологічного арсеналу тощо). Охарактеризовано головні пріоритети сучасних наукових досліджень фінансово-правових явищ.

07.01.12.682.

347.73:336.14 Чернадчук В. Актуальні питання об'єкта правовідносин виконання бюджету / Віктор Чернадчук // Публічне право. — 2011. № 3. С. 115–121.

Визначено місце правовідносин виконання бюджету у бюджетному процесі та їх мету. Виявлено особливості бюджетних коштів як об'єкта правовідносин виконання бюджету. Проаналізовано прояв функції грошей у бюджетних відносинах. Зазначено, що гроші в контексті бюджетних коштів можна охарактеризувати як вартісний еквівалент вираження бюджетного обов'язку, міру (масштаб) бюджетного зобов'язання; засіб бюджетного обороту та платежу.

07.01.12.683.

347.73:336.14 Чернадчук В. Д. Правовідносини виконання бюджету за доходами / В. Д. Чернадчук // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2011. Вип. 52. С. 332–337.

Досліджено теоретико-прикладні проблеми правовідносин виконання бюджету. Виявлено ознаки цих правовідносин та особливості суб'єктного складу та об'єкта правовідносин. Проаналізовано бюджетно-правову термінологію і запропоновано визначення окремих понять, зокрема, «бюджетні кошти», «доходи бюджету», «правовідносини виконання бюджету».

МИТНЕ ПРАВО

Автореферати

07.01.12.684.

342.958(043.3) Дукова Н. М. Адміністративно-правовий статус митної варті : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Дукова Наталія Миколаївна ; НУ ОЮА. О., 2011. 18 с.

Вперше запропоновано спеціальне монографічне дослідження правового статусу підрозділу митної варті як самостійного спеціального суб'єкта адміністративного права. Досліджено зміст, особливості адміністративно-правового статусу митної варті. Висвітлено механізм реалізації компетенції підрозділу митної варті. Особливу увагу приділено аналізу повноважень цього підрозділу, пов'язаних як із правоохоронною діяльністю, так і з наданням окремих послуг. Запропоновано новий критерій класифікації суб'єктів адміністративного права у залежності від галузі норм, які встановлюють обсяг адміністративно-юрисдикційних повноважень суб'єкта. У результаті детального аналізу нормативного регулювання відповідної сфери суспільних відносин сформульовано конкретні пропозиції щодо можливих шляхів удосконалення правового регулювання статусу митної варті.

Статті

07.01.12.685.

351.713(477):342.922 Дьоміна С. Адміністративна делікатність у сфері митної справи / С. Дьоміна // Вісник Львівського університету. Серія юридична : зб. наук. пр. Л., 2011. Вип. 52. С. 152–157.

Досліджено адміністративні делікти у сфері митної справи як суму адміністративних правопорушень, вчинених на певній території за певний проміжок часу. Обґрунтовано соціально-правовий характер зазначеного явища. Проаналізовано поняття «митна справа» та запропоновано його авторське визначення. Наголошено, що порядок переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон України не може бути складовою митної справи, оскільки митна справа — це діяльність митних органів. Зазначено, що встановлення податків і зборів також не є складовою митної справи, оскільки це — прерогатива ВР України.

07.01.12.686.

351.713(477) Настюк В. Особенности государственного управления в области обеспечения таможенной безопасности Украины / В. Настюк // Ежегодник украинского права : зб. наук. пр. Х., 2011. № 3. С. 75–83.

Проанализированы объект и субъект государственной безопасности. Указано, что государство одновременно является субъектом и объектом защиты, т. е. существует своего рода субъектно-объектный дуализм в сфере таможен-

ной безопасности. Исследованы правовые и неправовые механизмы государственного управленческого влияния на внешнюю социально-экономическую среду.

07.01.12.687.

351.713 Оніщик Ю. В. Правова природа митних правовідносин / Ю. В. Оніщик // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2011. — Вип. 52. — С. 206—211.

Досліджено одну із фундаментальних категорій митного законодавства — митні правовідносини. З'ясовано їх правову природу та аргументовано доведено, що митні правовідносини регулюються сукупністю правових норм різної галузевої належності. Наголошено на доцільності використання поняття «галузь митного законодавства», а не «митне право».

ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО

Книги

07.01.12.688.

347.77(063) Інформаційні стратегії в глобальному управлінні : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 29 жовт. 2011 р.). — К. : Вид. О. С. Ліпкан, 2011. — 141 с.

У збірнику знайшли відображення результати міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої застосуванню інформаційних технологій у глобальному управлінні, подальшому розвитку інформаційного права. Окремо висвітлено проблеми безпечності, а також цивільного, адміністративного та кримінально-процесуального права. Результатом конференції стало схвалення розробленого провідними вченими проекту Інформаційного кодексу.

Статті

07.01.12.689.

347.77:35:007 Катеринчук І. П. Інформаційне забезпечення діяльності органів державного управління / І. П. Катеринчук // Адміністративне судочинство. Судова практика в адміністративних справах. — 2011. — № 2. — С. 29—37.

На підставі положень законів України «Про центральні органи виконавчої влади», «Про доступ до публічної інформації» та сучасних тенденцій інформатизації проаналізовано особливості сучасного етапу розвитку інформаційного забезпечення діяльності органів державного уп-

равління за умов адміністративної реформи. Запропоновано шляхи вдосконалення законодавчого регулювання означеної сфери.

07.01.12.690.

347.77 Коваленко Л. Сутність інформаційно-правових норм / Л. Коваленко // Вісник Академії правових наук України : зб. наук. пр. / Президія НАПрН України, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2011. — № 3. — С. 163—171.

Сформульовано поняття інформаційної норми. Розглянуто питання про їх зміст. Проаналізовано загальні та спеціальні особливості інформаційно-правових норм. Проведено їх класифікацію на види.

07.01.12.691.

347.77(4):004.652 Комзюк Л. Гармонізація охорони прав на бази даних у процесі європейської інтеграції: досвід для України / Л. Комзюк // Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Юридичні науки. — К., 2011. — Вип. 86. — С. 13—16.

Обґрунтовано необхідність і оптимальні шляхи адаптації законодавства України про бази даних (БД) до законодавства ЄС. Проаналізовано відповідний досвід постсоціалістичних європейських країн, зокрема Польщі, Словаччини і Чехії. Запропоновано запровадження (відповідно до Директиви 96/9 ЄС Європейського парламенту та Ради від 11 березня 1996 р. про правову охорону баз даних) додаткову (понад авторсько-правову) спеціальну, sui generis, охорону прав на БД шляхом прийняття спеціального закону про БД, що передбачав би режим їх комплексної кумулятивної охорони.

07.01.12.692.

347.77:343.326 Кормич Б. А. Правові важелі протидії інформаційним загрозам: міжнародний і вітчизняний досвід / Б. А. Кормич // Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. / НУ ОЮА, Південноукр. центр гендер. проблем. — О., 2011. — Вип. 42. — С. 80—89.

Проаналізовано форми та види загроз в інформаційній сфері. Розглянуто основні аспекти міжнародного та національного правового регулювання інформаційної безпеки. Викладено основні положення резолюцій ООН 51/210 «Заходи щодо ліквідації міжнародного тероризму» (п. 3 (с)), 53/70 «Досягнення в сфері інформатизації і телекомунікації в контексті міжнародної безпеки», Конвенції про кіберзлочинність (Будапешт, 2001), а також українського законодавства, що регулює сферу інформаційної безпеки.

**12.00.08 КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО ТА КРИМІНОЛОГІЯ;
КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО**

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО

Книги

08.01.12.693.

343.222.4:343.6:616-089.843 Гринчак С. В. Кримінальна відповідальність за незаконну трансплантацію органів або тканини людини / С. В. Гринчак. Х. : Право, 2011. 296 с.

Монографія присвячена проблемам кримінальної відповідальності за порушення встановленого законом порядку трансплантації органів або тканини людини. Досліджено соціально-економічні, медичні, нормативні та кримінологічні фактори криміналізації незаконної трансплантації. Проведено історичний огляд правового регулювання трансплантації органів або тканини людини. Проаналізовано об'єктивні та суб'єктивні ознаки складів злочинів, передбачених ст. 143 КК України. Запропоновано нову редакцію диспозицій цієї статті.

08.01.12.694.

343.2/7(477)(075.8) Кримінальне право : Загальна частина : підручник / за ред. А. С. Беніцького [та ін.] ; МОН України. К. : Істина, 2011. — 1112 с.

Пропонований підручник висвітлює загальні питання кримінального права, закону про кримінальну відповідальність, спрямований на з'ясування суті злочину, його складу, стадій вчинення злочину, співучасті у злочині, множинності злочинів, а також обставин, що виключають злочинність діяння. Докладно розглянуто питання, пов'язані з покаранням та його невід'ємним наслідком — судимістю. Охарактеризовано ключові проблеми застосування покарання та звільнення від нього. Наголошено на проблемних питаннях інститутів Загальної частини кримінального права.

08.01.12.695.

343.3/7(075.8) Кузнецов В. В. Теорія кваліфікації злочинів : підручник / В. В. Кузнецов, А. В. Савченко ; МОН України. — 3-тє вид., переробл. К. : КНТ, 2011. 320 с.

Висвітлено поняття, систему і значення теорії кваліфікації злочинів. Розглянуто законодавчі, теоретичні та практичні проблеми, пов'язані із застосуванням закону про кримінальну відповідальність. Опрацьовано останні зміни та доповнення до кримінального законодавства, наведено положення постанов Пленуму Верховного Суду України, матеріали судової та слідчої практики, що допомагає студентам кваліфікувати об'єкти відповіді. Структура підручника допомагає ефективно підготуватися до іспитів з теорії кваліфікації злочинів.

Автореферати

08.01.12.696.

343.364 Вакулик О. О. Кримінально-правова характеристика примушування давати показання : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Вакулик Ольга Олексіївна ; Нац. акад. прокуратури України. К., 2011. 20 с.

Проведено історико-правове дослідження кримінально-правової заборони примушувати давати показання. Здійснено порівняльно-правовий аналіз національного та зарубіжного законодавства про відповідальність за примушування давати показання. Визначено об'єкт і предмет примушування давати показання, а також потерпілого від цього злочину. Проаналізовано й розкрито зміст об'єктивної сторони зазначеного злочину. Встановлено й досліджено суб'єктивні ознаки складу примушування давати показання. Досліджено кваліфікуючі ознаки примушування давати показання. Здійснено відмежування примушування давати показання від суміжних складів злочинів. Сформульовано пропозиції щодо вдосконалення національного кримінального законодавства про відповідальність за примушування давати показання і практику його застосування.

08.01.12.697.

343.343.3 Кузнецова Л. О. Кримінальна відповідальність за хуліганство: порівняльно-правове дослідження : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Кузнецова Лариса Олександрівна ; Нац. акад. внутр. справ. — К., 2011. 20 с.

Обґрунтовано теоретико-прикладні передумови здійснення дослідження кримінальної відповідальності за хуліганство в порівняльно-правовому аспекті. Встановлено особливості історичного розвитку кримінальної відповідальності за цей злочин в Україні та зарубіжних країнах. Здійснено кримінально-правову характеристику об'єктивних ознак хуліганства в Україні та зарубіжних країнах. Проведено юридичний аналіз суб'єктивних ознак хуліганства в Україні та зарубіжних країнах. Досліджено зміст кваліфікуючих ознак хуліганства в Україні та зарубіжних країнах. Визначено специфічні риси покарання за хуліганство в Україні та зарубіжних країнах. Виокремлено позитивні та негативні риси зарубіжного досвіду щодо кримінальної відповідальності за хуліганство, а також визначено межі його використання. Розроблено основні напрями удосконалення національного кримінального законодавства щодо відповідальності за хуліганство з урахуванням позитивного зарубіжного досвіду.

08.01.12.698.

343.222:004.19 Михайліна Т. В. Кримінальна відповідальність за створення з метою використання, розповсюдження або збуту шкідливих програмних чи технічних засобів, а також їх розповсюдження або збут: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 / Михайліна Тетяна Вікторівна; Держ. НДІ МВС України. К., 2011. 20 с.

З'ясовано соціально-економічну та правову обумовленість діянь, закріплених диспозицією ст. 361-1 КК України. Проаналізовано об'єктивні ознаки злочинів, відповідальність за які передбачено ст. 361-1 КК України. Досліджено суб'єктивні ознаки злочинів, відповідальність за які передбачено ст. 361-1 КК України. Визначено теоретичні основи кваліфікації створення з метою використання, розповсюдження або збуту, а також розповсюдження або збуту шкідливих програмних чи технічних засобів. Досліджено види та міри покарань, передбачених вітчизняним кримінальним законодавством за створення з метою використання, розповсюдження або збуту, а також розповсюдження або збут шкідливих програмних чи технічних засобів. Розкрито зміст примусових заходів виховного характеру, які можуть застосовуватись до осіб, що вчинили діяння, передбачені диспозицією ст. 361-1 КК України, до настання віку кримінальної відповідальності, а також значення та особливості їх застосування.

08.01.12.699.

343.537+340.5 Шуляк Ю. Л. Кримінальна відповідальність за шахрайство: порівняльно-правове дослідження: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 / Шуляк Юлія Леонідівна; Нац. акад. внутр. справ. К., 2011. 20 с.

Обґрунтовано теоретико-методологічні передумови здійснення дослідження кримінальної відповідальності за шахрайство у порівняльно-правовому аспекті. З'ясовано особливості кримінального законодавства, теорії кримінального права та правозастосовної практики у державах різних правових сімей щодо відповідальності за шахрайство. Встановлено специфіку генезису кримінальної відповідальності за цей злочин в Україні та іноземних державах. Здійснено кримінально-правову характеристику об'єктивних і суб'єктивних ознак шахрайства в Україні та іноземних державах, а також кваліфікуючих та особливо кваліфікуючих ознак цього злочину. Визначено види та межі покарання за шахрайство в Україні та іноземних державах. Проведено авторські емпіричні дослідження, вивчено матеріали судової практики, узагальнено та проаналізовано їх результати. Розроблено пропозиції щодо удосконалення національного кримінального законодавства про відповідальність за шахрайство з урахуванням позитивного зарубіжного досвіду.

Статті

08.01.12.700.

343.237 Абакумова Ю. В. До проблеми кваліфікації дій окремих співучасників злочину / Ю. В. Абакумова // Питання боротьби зі злочинністю: зб. наук. пр. / НАПрН України, Ін-т вивчення проблем злочинності, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2011. Вип. 21. С. 112—120.

Статтю присвячено питанням, пов'язаним із підставами та деякими проблемами кваліфікації дій співучасників у злочині. Розглянуто особливості кваліфікації та звільнення від кримінальної відповідальності виконавця й окремих видів співучасників у зв'язку з дійовим каяттям, добровільною відмовою від вчинення злочину, у зв'язку із зміною обстановки, а також при ексцесі виконавця.

08.01.12.701.

343.281(470)“18/19” Агзамов И. М. Институт уголовного неприменения наказания в уголовном праве России и зарубежных стран. XIX начало XX века / И. М. Агзамов // Закон и право. 2011. № 9. С. 67—71.

Раскрываются основные положения о развитии института уголовного неприменения наказания во второй половине XIX — начале XX в., выясняется природа его различных форм. Проанализированы доводы сторонников и противников введения условного осуждения как в российскую судебную практику, так и в практику ряда европейских государств. Выявлены причины появления института условного неприменения наказания.

08.01.12.702.

343.237:343.611(477) Андрусяк Г. М. Співучасть у злочині, вчиненому при перевищенні смеж необхідної оборони / Г. М. Андрусяк // Часопис Київського університету права. 2011. № 3. С. 261—264.

Розглянуто проблему кримінальної відповідальності за співучасть при перевищенні меж необхідної оборони, а саме — за співучасть в умисному вбивстві при перевищенні меж необхідної оборони (ст. 118 КК України) та співучасть в умисному заподіянні тяжких тілесних ушкоджень у разі перевищення меж необхідної оборони. Обґрунтовано, що така співучасть можлива як у формі співвиконавства, так і з розподілом ролей (за наявності підбурювача чи пособника).

08.01.12.703.

343.2 Антонюк Н. Зміст поняття «житло» у кримінальному праві / Н. Антонюк // Вісник Львівського університету. Серія юридична: зб. наук. пр. Л., 2011. Вип. 52. С. 254—261.

Зазначено, що кримінально-правове розуміння житла охоплює дві складові: житло у власному розумінні слова і приміщення, які прирівнюються до житла. Наведено критерії, на підставі яких приміщення доцільно визнавати житлом.

08.01.12.704.

343.846 Бабаян С. Л. Правовая природа и основания условно-досрочного освобождения от отбывания наказания / С. Л. Бабаян // Вестник Российской правовой академии. — 2011 — № 3. — С. 53—58.

Рассматриваются установленные уголовным законодательством РФ материальное и формальное основания условно-досрочного освобождения от отбывания наказания. Раскрывается правовая природа условно-досрочного освобождения. В соответствии с проведенным исследованием предложены некоторые изменения в ст. 79 УК РФ, направленные на оптимизацию оснований применения условно-досрочного освобождения от отбывания наказания в отношении осужденных.

08.01.12.705.

343.61(477) Бережний С. Д. Основні підходи до визначення поняття «вбивство» в теорії кримінального права та за кримінальним кодексом України / С. Д. Бережний, К. С. Бережний // Університетські наукові записки: Часопис Хмельницьк. ун-ту управління та права: Право. Економіка. Управління. Хмельницький, 2011. Вип. 3. С. 246—254.

Розглянуто основні підходи до визначення поняття «вбивства» в теорії кримінального права та за кримінальним кодексом України. Висвітлено позитивний досвід законотворчості окремих зарубіжних країн щодо встановлення кримінальної відповідальності за злочини проти життя людини. Окреслено напрямки удосконалення відповідних положень кримінального законодавства України.

08.01.12.706.

343.77(477) Боднарчук Р. О. Поняття, критерії та ознаки пошкодження чужого майна (ст. ст. 194 та 196 КК України) / Р. О. Боднарчук // Право і суспільство. 2011. № 5. С. 163—170.

На підставі аналізу різних наукових точок зору щодо поняття знищення чи пошкодження майна подано критерії та ознаки пошкодженого майна. З'ясовано, що розуміється під пошкодженням майна у коментарях до КК України. Запропоновано авторське визначення поняття пошкодження чужого майна.

08.01.12.707.

343.25(477) Борисов В. Питання караності злочину у конституційному судочинстві (на прикладі заміни смертної кари довічним позбавлення волі) / В. Борисов, С. Гізімчук // Право України. 2011. № 9. С. 147—157.

Сформульовано пропозицію внесення змін до ст. 152 Конституції України. Розглянуто порядок застосування ч. 4 ст. 5 КК України стосовно положень КК України 1960 р., інші теоретичні проблеми. У статті піддається теоретичному аналізу правовий статус рішень Конституційного Суду України.

08.01.12.708.

343.23 Брич Л. Місце вчинення злочину і його значення у розмежуванні складів злочинів та відмежуванні їх від складів інших правопорушень / Л. Брич // Вісник Львівського університету. Серія юридична: зб. наук. пр. — Л., 2011. Вип. 52. С. 267—280.

Запропоновано дефініцію місця вчинення злочину як ознаки об'єктивної сторони складу злочину. Зроблено акцент на особливостях, які відрізняють поняття «місце вчинення злочину» від понять, що відображують інші ознаки складу злочину. Показано функції, які можуть бути властиві цій ознаці складу злочину в процесі розмежування складів злочинів та відмежування їх від адміністративних правопорушень.

08.01.12.709.

343.265(477) Бурдін В. Кримінально-правове значення обмеженої осудності / В. Бурдін // Вісник Львівського університету. Серія юридична: зб. наук. пр. — Л., 2011. Вип. 52. С. 281—291.

Розглянуто питання про кримінально-правове значення визнання особи обмежено осудною. Запропоновано доповнити перелік обставин, які пом'якшують покарання, вказівкою на стан обмеженої осудності. Критично проаналізовано положення КК України у частині, де передбачено можливість застосування до обмежено осудних примусових заходів медичного характеру.

08.01.12.710.

343.263(477) Бурдін В. М. Обмежена осудність у кримінальному праві України / В. М. Бурдін // Право і суспільство. 2011. № 5. С. 128—133.

Розглянуто проблеми, які стосуються кримінально-правового значення визнання особи обмежено осудною. Запропоновано доповнити перелік обставин, які пом'якшують покарання, вказівкою на ознаки, що засвідчують стан обмеженої осудності. Обґрунтовано недоцільність застосування до обмежено осудних примусових заходів медичного характеру.

08.01.12.711.

343.236(438) Вакула І. Правова природа непридатного замаху / І. Вакула // Вісник Львівського університету. Серія юридична: зб. наук. пр. — Л., 2011. Вип. 52. С. 292—301.

Розглянуто поняття непридатного замаху на злочин. Проведено відмежування непридатного замаху на злочин та готування до злочину. Досліджено види непридатного замаху на злочин. Проведено порівняння замаху на злочин за кримінальним законодавством Республіки Польща.

08.01.12.712.

343.23(470) Винокуров В. Н. Единство формы и содержания объекта преступления и его значение для квалификации преступлений / В. Н. Винокуров // Современное право. — 2011. — № 8. — С. 121—123.

На примере анализа проблемных ситуаций квалификации преступлений рассматривается значение соотношения формы и содержания правоотношений, выступающих объектом преступления. Указано, что деяние должно признаваться преступлением только при совпадении его формы (предусмотренной в УК РФ) и содержания (причинение фактического вреда или создание реальной угрозы его причинения).

08.01.12.713.

343.34(477) Восьний В. І. Об'єктивні ознаки складу злочину «Опір представникові влади, працівникові правоохоронного органу, члену громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовцеві»: проблеми законодавчого регулювання / В. І. Восьний // Право і суспільство. 2011. № 5. С. 133–138.

Розглянуто проблеми об'єктивних ознак складу злочину «Опір працівникові правоохоронного органу, представникові влади та громадських формувань у сучасній Україні». Здійснено порівняльний аналіз об'єктивних ознак даного складу злочину в КК УРСР 1960 р. та КК України 2001 р. Наведено позиції науковців з окремих аспектів кваліфікації злочину.

08.01.12.714.

343.85(438) Вьяк К. Антитерористичні заходи за Кримінальним кодексом Республіки Польщі / К. Вьяк // Право України. 2011. № 9. С. 126–134.

Проаналізовано кримінальне законодавство Республіки Польща в частині боротьби з терористичними злочинами. Визначено основні терміни та поняття терористичного злочину. Вказано на наслідки скоєння таких злочинів. Стаття містить посилання на актуальні дослідження цієї проблематики.

08.01.12.715.

343.46 Головін Д. І. Кримінально-правова характеристика протидії законній господарській діяльності за кримінальним законодавством країн — учасниць СНД / Д. І. Головін // Університетські наукові записки: Часопис Хмельницьк. ун-ту управління та права: Право. Економіка. Управління. Хмельницький, 2011. Вип. 3. С. 255–260.

Шляхом порівняння вітчизняного кримінального законодавства та кримінального законодавства країн — учасниць СНД досліджено підстави та межі кримінальної відповідальності за протидію законній господарській діяльності. Зроблено висновок, що усі склади злочинів подібні між собою і є частково відмінними від ст. 206 КК України.

08.01.12.716.

343.535 Гордієнко В. Вина як ознака суб'єктивної сторони злочинів, пов'язаних з банкрутством суб'єктів господарської діяльності / В. Гордієнко // Вісник Львівського університе-

ту. Серія юридична: зб. наук. пр. — Л., 2011. Вип. 52. С. 302–308.

Показано, що дослідження питань вини у злочинах, пов'язаних з банкрутством суб'єктів господарської діяльності, надалі залишається актуальним. Доведено, що сутність вини у таких злочинах полягає у негативному ставленні особи до ринкових відносин, які забезпечуються існуванням і нормальним функціонуванням суспільних відносин відновлення платоспроможності суб'єкта господарювання або визнання його банкрутом, а ступінь вини особи відбиває міру її негативного ставлення до суспільних цінностей.

08.01.12.717.

343.23:342.565.2(477) Денькович О. Об'єкт та предмет тлумачення Конституційним Судом України у кримінальному праві / О. Денькович // Вісник Львівського університету. Серія юридична: зб. наук. пр. — Л., 2011. Вип. 52. С. 309–318.

Проаналізовано існуючу наукову літературу, присвячену проблемам тлумачення норм права, та практику діяльності Конституційного Суду України в аспекті визначення об'єкта та предмету тлумачення. Обґрунтовано, що норма права є основним, а у кримінально-правовій сфері єдиним допустимим джерелом пізнання волі законодавця. Зроблено висновок, що кримінально-правова норма, закріплена у тексті кримінального закону, як форма виразу волі законодавця є предметом тлумачення Конституційним Судом України в кримінальному праві, а сама воля законодавця — об'єктом тлумачення.

08.01.12.718.

343.347(477) Добробог Л. М. Кримінальне законодавство радянського періоду, що регулює відносини по охороні природи (навколишнього природного середовища) / Л. М. Добробог // Часопис Київського університету права. — 2011. № 3. С. 243–246.

Висвітлено та обґрунтовано кримінальне законодавство радянського періоду, що регулювало відносини з охорони природи (навколишнього природного середовища). Здійснено історико-правовий аналіз екологічного законодавства України. Зроблено висновки щодо аналізу екологічного законодавства України від моменту створення Української Радянської Соціалістичної Республіки до новітнього періоду історичного розвитку.

08.01.12.719.

343.9:159.962 Довгань-Бочкова Н. Гіпноз як насильницький спосіб вчинення злочину / Н. Довгань-Бочкова // Вісник Львівського університету. Серія юридична: зб. наук. пр. — Л., 2011. — Вип. 52. — С. 319–325.

Досліджено кримінально-правове значення гіпнозу, можливість зачислення гіпнозу до одного із проявів насильства. Наведено способи такого впливу: прийом Льебо, прийом Бернгейма-Бехтерева, прийом Ріше, прийом Шарко.

08.01.12.720.

343.6(477) Дорош Л. В. Незаконна торгівля органами або тканинами людини / *Л. В. Дорош, І. В. Потапенко* // Питання боротьби зі злочинністю : зб. наук. пр. / НАПрН України, Ін-т вивчення проблем злочинності, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2011. Вип. 21. С. 99–111.

На підставі аналізу чинного законодавства та наукової літератури запропоновано та обґрунтовано необхідність розукрупнення ст. 143 КК України та виділення самостійної статті, яка б передбачала кримінальну відповідальність за незаконну торгівлю органами або тканинами людини. Зазначено, що кримінальній відповідальності за торгівлю органами або тканинами людини підлягають як покупці, так і продавці.

08.01.12.721.

343.229 Дудоров О. Специфіка юридичної помилки при вчиненні злочинів зі змішаною протиправністю / *О. Дудоров* // Право України. — 2011. — № 9. — С. 82–91.

З'ясовано, що конституційна презумпція знання закону і легальна дефініція умислу не дають змогу повною мірою враховувати особливості психічного становлення особи до вчиненого у складах злочинів, передбачених кримінально-правовими нормами з бланкетними диспозиціями. Для вирішення проблеми запропоновано включити до КК України присвячену юридичній помилці норму, формулювання якої враховувало б специфіку злочинів зі змішаною протиправністю.

08.01.12.722.

343.2:340.13 Ждиняк Н. Механізм реалізації забороняючих кримінально-правових норм: поняття та окремі питання ефективності / *Н. Ждиняк* // Вісник Львівського університету. Серія юридична : зб. наук. пр. Л., 2011. Вип. 52. С. 326–333.

Проаналізовано головні підходи до визначення поняття механізму реалізації права. З врахуванням специфіки галузі запропоновано авторську дефініцію поняття механізму реалізації забороняючих кримінально-правових норм. Розглянуто окремі питання ефективності механізму реалізації забороняючих кримінально-правових норм.

08.01.12.723.

343.55 Ігнат'єва Н. В. Становлення законодавства зарубіжних країн про кримінально-правову охорону сім'ї / *Н. В. Ігнат'єва* // Наше право. 2011. № 3. С. 114–121.

Досліджено становлення та розвиток кримінального законодавства зарубіжних країн щодо охорони сім'ї і неповнолітніх. Проведено історико-правовий аналіз розвитку норм, які направлені на охорону сім'ї, а також розвитку кримінальної відповідальності за злочини проти сім'ї і неповнолітніх.

08.01.12.724.

343.238 Ільїна О. В. Проблемні питання відмежування інституту повторності злочинів від продовжуваного злочину / *О. В. Ільїна* // Часопис Київського університету права. — 2011. — № 3. — С. 246–249.

Проаналізовано проблемні питання відмежування інституту повторності від продовжуваного злочину. Наведено ряд теоретичних позицій різних авторів щодо характеристики продовжуваного злочину. Прокоментовано загальні ознаки продовжуваного корисливого злочину проти власності (зокрема, розкрадання).

08.01.12.725.

343.23 Камалієва Л. А. Суб'єкт неправомірних видачі или использования официального документа, удостоверяющего соответствие товаров, работ или услуг требованиям безопасности / *Л. А. Камалієва* // Актуальные проблемы экономики и права. 2011. № 4. С. 275–278.

Проанализированы точки зрения ученых по вопросу определения специального субъекта преступления и его признаков. Определен субъект неправомірних видачі или использования официального документа, ложно удостоверяющего соответствие товаров, работ или услуг требованиям безопасности жизни или здоровья потребителей. Предложены варианты квалификации действий виновных лиц.

08.01.12.726.

343.222(470):343.347:630 Качина Н. В. Проблемы уголовной ответственности за незаконную рубку лесных насаждений / *Н. В. Качина* // Современное право. 2011. № 9. С. 84–87.

Освещены проблемы применения уголовно-правовой нормы, предусматривающей ответственность за незаконную рубку лесных насаждений. Проведен анализ признаков состава преступления, предусмотренного ст. 260 УК РФ, в соотношении со смежным административным правонарушением. Предложены пути совершенствования уголовного законодательства в сфере охраны лесных и нелесных насаждений.

08.01.12.727.

343.81 Книженко О. О. Виправлення як мета покарання та її вплив на кримінально-правові санкції / *О. О. Книженко* // Часопис Київського університету права. 2011. № 3. С. 253–256.

Розглянуто виправлення як мету покарання та його вплив на конструювання кримінально-правових санкцій. Проаналізовано два види виправлення: юридичне і моральне. Обґрунтовано думку, що досягнення цієї мети є можливим не лише під час відбування покарання, а й при застосуванні інших заходів кримінально-правового впливу.

08.01.12.728.

343.611(470) Кузнецова Н. И. К вопросу о стадиях развития умышленного преступления /

Н. И. Кузнецова, А. Т. Потемкина // Вестник Российской правовой академии. 2011. № 3. С. 64–67.

Анализируются изменения, внесенные федеральным законом от 4 мая 2011 г. № 97 «О внесении изменений в Уголовный кодекс Российской Федерации и Кодекс Российской Федерации об административных правонарушениях в связи с совершенствованием государственного управления в области противодействия коррупции», с позиции соответствия ч. 5 ст. 291.1 УК РФ, криминализировавшей ответственность за обещание или предложение посредничества во взяточничестве, положениям ст. 30 и 66 УК РФ.

08.01.12.729.

343.347(477) Локтіонова В. В. Проблеми конструювання наслідків екологічних злочинів у вигляді шкоди життю та здоров'ю особи / В. В. Локтіонова // Право і суспільство. 2011. № 5. С. 170–175.

Проаналізовано питання наслідків вчинення злочинів проти довкілля. Визначено зміст понять «загибель людей», «істотна шкода», інші «тяжкі наслідки», «створення небезпеки для життя і здоров'я людей». Доведено, що наслідками вчинення злочинів проти довкілля у будь-якому разі слід передбачити лише шкоду основному об'єкту кримінально-правової охорони довкілля, а шкоду життю та здоров'ю особи необхідно встановлювати лише за допомогою норм розділу II Особливої частини КК України.

08.01.12.730.

343.15(477) Мартинишин Г. Правова природа сукупності вироків: поняття та кримінально-правове значення / Г. Мартинишин // Вісник Львівського університету. Серія юридична: зб. наук. пр. — Л., 2011. — Вип. 52. — С. 334–341.

Досліджено правову природу сукупності вироків. Проаналізовано різноманітні підходи до визначення правової природи даного явища і зроблено висновок про те, що правову природу сукупності вироків необхідно досліджувати через призму множинності злочинів. Зазначено, що правила призначення покарання за сукупністю вироків, які закріплені у ст. 71 КК України, є спеціальними правилами призначення покарання при множинності злочинів.

08.01.12.731.

343.229(091)(477) Мелих Б. Помилка за кримінальним правом: історично-правові аспекти / Б. Мелих // Вісник Львівського університету. Серія юридична: зб. наук. пр. — Л., 2011. Вип. 52. — С. 342–350.

Розглянуто історичний розвиток інституту помилки за кримінальним правом. Проаналізовано різні погляди на помилку та досліджено багато актів кримінального законодавства станом до початку XX ст., враховуючи ті, що були чинні на території сучасної України.

08.01.12.732.

343.36(477) Мисливий В. Удосконалення кримінально-правових норм щодо злочинів проти правосуддя / В. Мисливий // Право України. 2011. — № 9. — С. 117–125.

Проаналізовано склади злочинів, вчинюваних слідчими та особами, які проводять дізнання, на стадії дослідчої перевірки та досудового слідства. Наголошено на необхідності вдосконалення розділу КК України «Злочини проти правосуддя».

08.01.12.733.

343.21(477) Митрофанов І. І. Засоби реалізації кримінально-правової політики / І. І. Митрофанов // Право і суспільство. 2011. № 5. — С. 145–150.

Проаналізовано проблеми засобів реалізації кримінально-правової політики держави на сучасному етапі розвитку України. Визначено систему кримінально-правових засобів впливу на осіб, які вчинили або вчиняють злочини. Зроблено висновок, що реалізувати кримінально-правову політику лише постановкою необхідних завдань і визначенням адекватних їм кримінально-правових засобів неможливо, тому необхідні також коректне застосування юридичного інструментарію на практиці, здійснення доцільної правозастосовної діяльності.

08.01.12.734.

343.24 Музика А. Інститут призначення покарання: поняття і загальна характеристика / А. Музика, О. Горох // Право України. — 2011. — № 9. — С. 174–183.

Проаналізовано загальнотеоретичні та прикладні проблеми інституту призначення покарання. Визначено поняття «призначення покарання». Досліджено співвідношення принципів та загальних засад призначення покарання, а також формалізацію призначення покарання. Сформульовано пропозиції *de lege ferenda* стосовно обмеження судової дискреції.

08.01.12.735.

343.1+343.2/7 Навроцький В. Кримінальне право і кримінальне законодавство: співвідношення понять / В. Навроцький // Право України. 2011. № 9. С. 20–24.

Вказано найважливіші риси, що визначають співвідношення кримінального права як галузі права та кримінального законодавства. Критикуються підходи, згідно з якими поняття кримінального права як ототожнюються, так і протиставляються. Зазначено, що взаємодію цих соціальних і правових феноменів проаналізовано під кутом зору відповідних філософських категорій.

08.01.12.736.

343.431 Орлеан А. Експлуатація людини: поняття та класифікація основних видів (кримінально-правовий аспект) / Андрій Орлеан // Вісник Національної академії прокуратури України. — 2011. — № 4. — С. 52–56.

Розкрито поняття експлуатації людини, виділено головні його ознаки. Класифіковано основні види експлуатації за різними критеріями поділу: за віком особи, яку експлуатують, за сферою неправомірного використання особи та за способом протиправного впливу на особу. За цими ж критеріями охарактеризовано й напрями кримінально-правової охорони людини від таких посягань.

08.01.12.737.

343.2 Панов М. Кримінальна протиправність як ознака злочину / М. Панов // Право України. 2011. № 9. С. 62–75.

Розглянуто поняття «кримінальна протиправність». Розкрито його зв'язок і взаємозалежність із поняттями «кримінально-правова норма», «закон про кримінальну відповідальність», «склад злочину». З'ясовано значення кримінальної протиправності для визнання суспільно небезпечного діяння злочином.

08.01.12.738.

343.24(470) Петин И. А. Конституционная направленность целей наказания и задач уголовного законодательства / И. А. Петин // Российская юстиция. — 2011. — № 8. — С. 17–20.

Предпринята попытка с точки зрения последовательного диалектического подхода к преступлению как социальному явлению и правовому феномену в рамках причинно-следственных связей и конституционных норм о человеке как высшей ценности определить направление достижения целей уголовного наказания и задач соответствующего законодательства с помощью новой редакции ряда статей Общей части Уголовного кодекса РФ.

08.01.12.739.

343.24(73).001.32 Полянський Є. Ю. Формалізація санкцій в федеральному законодавстві та кримінально-правовій доктрині США: передумови та наслідки / Є. Ю. Полянський // Актуальні проблеми політики: зб. наук. пр. / НУ ОЮА, Південноукр. центр гендер. проблем. — О., 2011. Вип. 42. С. 304–311.

Визначено генезис формалізованої системи призначення покарання у федеральному кримінальному законодавстві США. Обґрунтовано наукові підходи щодо вживання кримінально-правових санкцій у США. Зазначено, що проблемою федерального кримінального законодавства є реалізація цілей покарання, закріплених у Статуті 18 Зводу законів США.

08.01.12.740.

343.1 Сагунян В. Коррекция понятия целей уголовного наказания / В. Сагунян // Современное право. 2011. № 9. С. 75–78.

Сделана попытка переосмыслить понятие целей уголовного наказания в свете современных достижений в области знания посредством анализа дефиниций целей уголовного наказания,

сформулированных в различные периоды развития отечественного уголовного права.

08.01.12.741.

343.3/7(177)(083.71) Сивак М. Примітки-дефініції статей Особливої частини Кримінального кодексу України / Микола Сивак // Вісник Національної академії прокуратури України. 2011. № 3. С. 43–48.

Розглянуто питання використання в Особливій частині Кримінального кодексу України приміток-дефініцій. Наведено характеристику цих понять. Зазначено про їх широке застосування у нормативно-правових актах. Обґрунтовано пізнавальну, інтерпретаційну, наказову функції дефініції.

08.01.12.742.

343.2.01(177) Сидоренко М. Проблемні питання принципів кримінального права / М. Сидоренко // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2011. Вип. 52. С. 420–425.

На основі загальнотеоретичних положень висвітлено питання розмежування понять «кримінальне законодавство» і «кримінальне право». Визначено підходи щодо формування принципів правової системи України та системи галузевих принципів кримінального законодавства і права. Сформульовано визначення їх понять.

08.01.12.743.

343.98 Сидоренко Э. Л. К вопросу о внутриотраслевых принципах диспозитивности в уголовном праве / Э. Л. Сидоренко // Вестник Российской правовой академии. — 2011. — № 3. — С. 72–76.

Предложен авторский подход к определению внутриотраслевых принципов диспозитивности в уголовном праве. Особое внимание уделено выявлению их системных связей с общеправовыми и отраслевыми принципами, определению границ реализации частного интереса и установлению гарантий осуществления прав потерпевшего в уголовно-правовых отношениях.

08.01.12.744.

343.125 Сныткин Р. И. Обстановка как критерий определения интенсивного предела правомерности причинения вреда при задержании лица, совершившего преступление / Р. И. Сныткин // Закон и право. 2011. № 8. — С. 69–71.

Рассматриваются проблемные вопросы определения пределов правомерного причинения вреда при задержании лица, совершившего преступление, в зависимости от обстановки задержания. Проанализировано значение обстановки задержания для дифференциации «допустимого» и «достаточного» вреда. Предложены варианты преодоления выявленных недостатков.

08.01.12.745.

343.24:343.85(477) Сташис В. Роль та значення покарання у системі запобігання злочинності / В. Сташис // Право України. — 2011. — № 9. — С. 167—173.

Проаналізовано роль та значення покарання у сучасній системі запобіжних заходів крізь призму установлення сутності загальної і спеціальної превенції у контексті цілей покарання, визначених у ст. 50 КК України. Доведено, що кожна з цих видів превенції має своє призначення, коло адресатів, принципи дії, особливості реалізації та ін.

08.01.12.746.

343.296 Стрельцов Є. Проблеми встановлення соціально-правової шкоди від злочину / Є. Стрельцов // Право України. — 2011. — № 9. — С. 99—106.

Досліджено проблеми встановлення соціально-правової шкоди від злочину. Проаналізовано механізм функціонування суспільства та його складові. Запропоновано визначення сутності та ознак об'єкта кримінально-правової охорони.

08.01.12.747.

343.415 Тихий В. Поняття злочинів проти виборчих і референдних прав / В. Тихий // Право України. — 2011. — № 9. — С. 107—116.

Стаття присвячена проблемам відповідальності за порушення виборчих і референдних прав за новим кримінальним законодавством. Визначено поняття злочинів проти виборчих і референдних прав. Досліджено елементи та ознаки цих посягань.

08.01.12.748.

343.533(477) Філіпп А. В. Щодо конкретизації суб'єкта злочину, передбаченого ст. 203 КК України / А. В. Філіпп // Право і суспільство. — 2011. — № 5. — С. 176—179.

Досліджено особливості визначення та конкретизації суб'єкта незаконного обігу дисків для лазерних систем зчитування матриць, обладнання та сировини для їх виробництва для усунення протиріч між науковим та практичним підходами щодо його визначення.

08.01.12.749.

343.232(477)+343.222(477) Фріс П. Злочин і кримінальний проступок: проблеми нормативного закріплення / П. Фріс // Право України. — 2011. — № 9. — С. 42—49.

Розглянуто питання впровадження у національне законодавство інституту кримінальної провини. Проаналізовано її основні ознаки, відмінності від злочину. Внесено пропозиції щодо форми нормативного закріплення кримінальної провини та її інститутів в українському законодавстві.

08.01.12.750.

343.1:342.4(477).001.73 Хавронюк М. Щодо розвитку кримінального права в контексті кон-

ституційної реформи / М. Хавронюк // Право України. — 2011. — № 9. — С. 135—146.

Зазначено, що у зв'язку з конституційною реформою, яка розпочалась в Україні в 2011 р., можуть і повинні бути переглянуті деякі положення Конституції України, що мають відношення до кримінального права. Проаналізовано положення конституцій інших держав, які могли б бути творчо запозичені.

08.01.12.751.

343.63:616.98:578.828 Чеботарьова Г. В. Ознаки, що визначають злочинність розголошення відомостей про проведення медичного огляду на виявлення зараження ВІЛ (ст. 132 КК) / Г. В. Чеботарьова // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2011. — Вип. 52. — С. 410—415.

Проведено аналіз ознак злочину, що полягає у розголошенні відомостей про проведення медичного огляду особи на виявлення зараження ВІЛ або захворювання на СНІД та його результатів (ст. 132 КК). Визначено напрями вирішення неоднозначних положень, що зумовлюють злочинність форм поведінки учасників відносин зазначеної сфери.

08.01.12.752.

343.9:343.35 Шило А. І. Поняття антикорупційних правопорушень в світлі нового антикорупційного законодавства / Андрій Іванович Шило // Наше право. — 2011. — № 4, ч. 1. — С. 83—88.

Проаналізовано правильність розуміння корупції у новому антикорупційному законодавстві з точки зору віднесення до корупційних правопорушень певних складів злочинів. Запропоновано інший критерій визнання правопорушення корупційним.

08.01.12.753.

343.85(477):343.353 Ягольницький А. Аналітичний огляд антикорупційних змін до Кримінального кодексу України / Андрій Ягольницький // Вісник Національної академії прокуратури України. — 2011. — № 4. — С. 115—118.

Проаналізовано антикорупційні зміни до кримінального законодавства України. Висвітлено проблемні питання тлумачення ключових понять, що використовуються у статтях розділу XVII Особливої частини Кримінального кодексу України, вказано на неузгодженість санкцій статей. Зроблено висновок про те, що прийняття нових антикорупційних законів фактично призвело до пом'якшення відповідальності за корупційні злочини.

08.01.12.754.

343.234(477) Яценко С. Чи відповідає Конституції України інститут звільнення від кримінальної відповідальності / С. Яценко // Право України. — 2011. — № 9. — С. 158—166.

Розглянуто кримінально-правові та кримі-

нально-процесуальні аспекти інституту звільнення від кримінальної відповідальності. Показано неузгодженість окремих норм КК та КПК України, суперечність інституту звільнення від кримінальної відповідальності Конституції України, а саме закріпленням у ній принципам верховенства права та презумпції невинуватості. Намічено можливі шляхи вдосконалення чинного законодавства України з використанням досвіду зарубіжного законодавства.

08.01.12.755.

343.9:343.222(44) Яценко О. Г. Становлення відповідальності за терористичну діяльність в деяких зарубіжних державах / О. Г. Яценко // Часопис Київського університету права. — 2011. — № 3. — С. 264—268.

Розкрито історичний аспект розвитку кримінально-правових норм про відповідальність за терористичну діяльність на основі перших кодифікованих кримінальних законів Франції та Іспанії. Зазначено, що, не будучи окремими складами терористичних злочинів протягом багатьох століть, окремі прояви терористичної діяльності були криміналізовані складами інших «нетерористичних» злочинів, які суворо каралися (частіше за все смертною карою).

Див. також: 06.01.12.576.

КРИМІНОЛОГІЯ

Книги

08.01.12.756.

343.9:343.71(477) Головкін Б. М. Корислива насильницька злочинність в Україні: феномен, детермінація, запобігання: монографія / Б. М. Головкін. — Х.: Право, 2011. — 432 с.

Досліджено феномен корисливої насильницької злочинності, її кількісні та якісні характеристики, основні тенденції та закономірності розвитку. Вивчено особу корисливого насильницького злочинця, проаналізовано формування його спрямованості та специфіку злочинної поведінки. Визначено особливості детермінації корисливої насильницької злочинності. Запропоновано теоретико-прикладну модель запобігання корисливій насильницькій злочинності та її проявам.

08.01.12.757.

343.9:343.533(075.8) Організаційно-правові та тактичні основи протидії злочинності у сфері високих інформаційних технологій: навч. посіб. / В. М. Бутузов, В. Д. Гавловський, Л. П. Скалозуб [та ін.]; МОН України, Рада нац. безпеки і оборони України. — К., 2011. — 404 с.

Розглянуто організаційно-правові та тактичні основи протидії злочинності у сфері високих інформаційних технологій. Визначено кримінальні загрози у сфері високих інформаційних технологій. Дано характеристику основним задачам злочинів у зазначеній сфері. Окремо розгля-

нуто міжнародний досвід організації протидії злочинам у сфері високих інформаційних технологій.

Див. також: 07.01.12.611.

Автореферати

08.01.12.758.

343.85/9 Клочко А. М. Кримінологічна характеристика розбійних нападів на банківські установи та їх запобігання органами внутрішніх справ: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 / Клочко Альона Миколаївна; Дніпропетров. держ. ун-т внутр. справ. — Д., 2011. — 20 с.

На базі теоретичного аналізу та з використанням емпіричного матеріалу розроблено кримінологічну характеристику розбійних нападів на банківські установи. Визначено особливості розбійних нападів на банківські установи як злочинів проти власності. Досліджено кримінологічну характеристику осіб, які вчинюють досліджувані розбійні напади, вивчено особливості їхньої злочинної поведінки, мотиви вчинення дій. З'ясовано особливості причин та умов розбійних посягань на банківські установи, виявлено специфіку та визначено засоби їх нейтралізації. Проаналізовано роль органів внутрішніх справ як суб'єктів запобігання розбійним нападам на банківські установи та нормативно-правову регламентацію цієї діяльності. Визначено форми й методи запобігання органами внутрішніх справ розбійним нападам на банківські установи. Вивчено позитивний досвід органів міліції/поліції зарубіжних країн щодо запобігання даному злочину. Вироблено конкретні пропозиції щодо вдосконалення діяльності органів внутрішніх справ у запобіганні розбійним нападам на банківські установи.

08.01.12.759.

343.85 Мороз О. А. Запобігання злочинам у сфері службової діяльності серед працівників податкової міліції України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 / Мороз Олександр Анатолійович; Держ. НДІ МВС України. — К., 2011. — 20 с.

Досліджено об'єкт та об'єктивні ознаки складів злочинів у сфері службової діяльності. Розкрито зміст ознак, які характеризують суб'єкта та суб'єктивну сторону складів злочинів у сфері службової діяльності. Досліджено питання кваліфікації злочинів у сфері службової діяльності та призначення покарання за їх вчинення. Виявлено кількісно-якісні показники службових злочинів, які вчиняються працівниками податкової міліції. Розглянуто кримінологічну характеристику особи працівників податкової міліції, які вчинили службовий злочин. Встановлено основні чинники детермінації злочинів у сфері службової діяльності, вчинених працівниками податкової міліції України. Визначено об-

сяг загальносоціальних, спеціально-кримінологічних та індивідуальних заходів запобігання злочинній поведінці працівників податкової міліції. Сформульовано рекомендації щодо удосконалення національного законодавства в частині оптимізації правозастосовної діяльності.

08.01.12.760.

343.9(477) Ступник Я. В. Механізм протидії наркозлочинності: кримінологічні засади : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / *Ступник Ярослав Валерійович*; Харків. нац. ун-т внутр. справ. Х., 2011. 22 с.

Розглянуто основні характеристики сучасної наркоситуації в Україні та основні тенденції її розвитку на перспективу. Визначено поняття і структуру механізму протидії наркозлочинності, окреслено ознаки його елементів і компонентів. Проаналізовано сутність, особливості та значення антинаркотичного законодавства в світлі трансформації політики протидії наркозлочинності, забезпечення динаміки її реакцій на зміни в кримінологічній обстановці. Розкрито сутність програмування кримінологічного впливу на наркозлочинність, встановлено його відмінності від суміжних категорій та правових феноменів. Визначено сучасний стан координації, взаємодії і міжнародної співпраці у сфері протидії наркозлочинності та окреслено напрями їх удосконалення на перспективу. Охарактеризовано практику інформаційно-аналітичного забезпечення протидії наркозлочинності в діяльності правоохоронних органів, інших органів влади, спеціалізованих суб'єктів протидії наркозлочинності. Окреслено проблемні питання вдосконалення функціонування механізму протидії наркозлочинності.

Статті

08.01.12.761.

343.97:316.62-053.81 Алфьоров С. Поняття неформальних радикально налаштованих молодіжних угруповань: кримінологічний аспект / *С. Алфьоров, Д. Сіц* // Вісник Львівського університету. Серія юридична : зб. наук. пр. Л., 2011. Вип. 52. С. 249–253.

Сформульовано поняття неформальних радикально налаштованих молодіжних угруповань. Наведено види неформальних радикально налаштованих молодіжних угруповань. За критерієм суспільної безпеки здійснено розподіл неформальних молодіжних угруповань. Визначено сутність їх суспільно небезпечної поведінки.

08.01.12.762.

343.913(477.64) Бауер Л. О. Кримінологічно значущі ознаки осіб з психічними захворюваннями, які вчинили тяжкі злочини (на матеріалі Запорізької області) / *Л. О. Бауер* // Право і суспільство. 2011. № 5. С. 157–162.

Розглянуто кримінологічні ознаки осіб, які вчинили тяжкі злочини проти особи (умисні

вбивства, нанесення тяжких тілесних ушкоджень, зґвалтувань тощо), справи стосовно яких розглядалися судами Запорізької області. Проаналізовано сучасні наукові дослідження осіб, які мають психічні захворювання та є небезпечними для суспільства, оскільки вчиняють тяжкі злочини, і проблеми, що виникли при їх притягненні до кримінальної відповідальності.

08.01.12.763.

343.9:343.85(477) Голіна В. Критерії оцінки ефективності виконання регіональних планів запобігання злочинності / *В. Голіна, М. Колодяжний* // Вісник Академії правових наук України: зб. наук. пр. / Президія НАПрН України, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. 2011. № 3. С. 250–260.

На основі емпіричного вивчення практики виконання регіональних комплексних планів запобігання злочинності в Україні виділено кількісні та якісні критерії оцінки ефективності цих документів.

08.01.12.764.

343.851(477).001.18 Голіна В. В. Сучасна нормативно-правова база та практика державного програмування протидії злочинності в Україні / *В. В. Голіна, М. Г. Колодяжний* // Питання боротьби зі злочинністю : зб. наук. пр. / НАПрН України, Ін-т вивчення проблем злочинності, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2011. Вип. 21. С. 46–59.

Проаналізовано сучасну нормативно-правову базу України у царині державного програмування протидії злочинності. Досліджено шляхи удосконалення цієї діяльності. Розглянуто й обґрунтовано поділ державних цільових програм, дано визначення та види державних цільових програм, сформульовано мету й основні умови їх розроблення, дано класифікацію програм, визначено їх місце у системі планування та прогнозування економічного і соціального розвитку України.

08.01.12.765.

343.97:340.12:165.721 Дремін В. Н. Социальная аномия как криминологический феномен / *В. Н. Дремін* // Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. / НУ ОЮА, Південноукр. центр гендер. проблем. О., 2011. Вип. 42. — С. 230–240.

Указано, что особую актуальность проблема аномии приобретает в «транзитивных» обществах, особенностью которых является трансформация экономических и политических систем. Подчеркнуто, что распространение аномии является следствием утраты духовных ценностей и широкого распространения среди населения правового нигилизма. Определено, что пресечение распространения асоциальных коллективных ценностей должно стать ведущим направлением в противодействии преступности.

08.01.12.766.

343.431 Зейналов М. М. Факторы, детерминирующие торговлю людьми / М. М. Зейналов, В. М. Гаммаев // Современное право. 2011. — № 8. — С. 128—132.

Проанализированы причины, способствующие росту количества преступлений, связанных с торговлей людьми. Определены группы факторов, сопутствующих торговле людьми и провоцирующих другие виды преступности.

08.01.12.767.

343.95 Канцір В. С. Спонукальні мотиви злочинної поведінки терористів / В. С. Канцір // Часопис Київського університету права. 2011. № 3. — С. 249—252.

Розкрито мотиви терористичної діяльності як особливого виду злочинної діяльності, зокрема, меркантильних, культурологічних, раціональних, ідеологічних та інших. Зазначено, що базовою об'єктивною метою такої мотивації є досягнення будь-яким чином залучення інших людей.

08.01.12.768.

343.9:343.163 Корнякова Т. В. Щодо основних напрямів реалізації кримінологічної запобіжної функції органів прокуратури у природоохоронній діяльності / Т. В. Корнякова // Питання боротьби зі злочинністю : зб. наук. пр. / НАПрН України, Ін-т вивчення проблем злочинності, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2011. Вип. 21. — С. 69—78.

Проаналізовано різні підходи до визначення напрямів реалізації кримінологічної запобіжної функції органів прокуратури у сфері охорони навколишнього природного середовища. Розкрито зв'язок з іншими функціями цих органів, закріпленими у законі. Зроблено та обґрунтовано висновки принципового характеру.

08.01.12.769.

343.851:343.326 Куц В. Понятійний апарат правового механізму спеціальної протидії злочинній корупції / Віталій Куц, Сергій Міщенко // Вісник Національної академії прокуратури України. — 2011. — № 4. — С. 46—51.

Розглянуто механізм спеціальної протидії корупційній злочинності та його понятійний апарат. Зазначено, що цей механізм утворюють два відносно самостійні комплекси правових заходів: правове реагування на вчинений корупційний злочин та запобігання вчиненню нових злочинів корупційного спрямування. Проаналізовано зміст кожного з них та запропоновано застосування відповідних понять, які адекватно відображають сутність складових цих комплексів.

08.01.12.770.

343.9(477):343.43 Радченко О. Торгівля людьми: кримінально-правові та кримінологічні проблеми / О. Радченко // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2011. — Вип. 52. — С. 439—444.

Досліджено кримінально-правові та кримінологічні проблеми ст. 149 КК України «Торгівля людьми». Запропоновано шляхи їх вирішення. Надано перелік з восьми сфер (можливих варіантів мети даного злочину), у яких здійснюється експлуатація людей. Зазначено шість етапів, що визначають механізм злочинної поведінки, тобто процес породження злочинного діяння.

08.01.12.771.

343.9:343.37(477) Харко Д. Правова природа тіньової економіки: поняття, причини та напрями детінізації / Д. Харко // Вісник Львівського університету. Серія юридична : зб. наук. пр. Л., 2011. Вип. 52. — С. 351—357.

Досліджено правову сутність та природу феномена тіньової економіки. Наведено головні причини існування тіньової економіки в Україні. Запропоновано ключові напрями державної політики у сфері детінізації національної економіки.

08.01.12.772.

343.973(4) Черныш О. В. К вопросу об идеологических основах понимания природы преступности учеными в СССР и странах Восточной Европы / О. В. Черныш // Вестник Российской правовой академии. 2011. № 3. С. 77—80.

Проводится теоретический анализ основ понимания природы преступности учеными в СССР и странах Восточной Европы. Делается вывод о том, что классовый подход приемлем в том числе и для современной науки. Рассматриваются позиции исследователей из бывших стран Восточной Европы по проблемам классового подхода к причинам преступности.

08.01.12.773.

343.85 Шакирьянов М. М. Прогнозирование и предупреждение преступности в местах лишения свободы / М. М. Шакирьянов // Закон и право. — 2011. — № 9. — С. 65—66.

Рассматриваются вопросы прогнозирования и предупреждения преступности в местах лишения свободы при проведении реформы пенитенциарной системы Российской Федерации. Показан зарубежный опыт в данной области.

08.01.12.774.

343.911 Шалгунова С. А. Кримінологічні особливості особи озброєного насильницького злочинця / С. А. Шалгунова // Право і суспільство. — 2011. — № 5. — С. 151—157.

Розглянуто кримінологічні ознаки особи озброєного злочинця на підставі вивчення матеріалів понад 250 кримінальних справ. Досліджено особу озброєного злочинця, особливостей, що дозволяють відрізнити її від інших осіб, які вчиняють насильницькі злочини, на підставі узагальнення слідчої, судової практики та поглядів різних авторів у сучасній кримінології.

08.01.12.775.

343.9(477):343.35 Шостко О. Ю. Антикорупційна політика держави: кримінально-правові та кримінологічні аспекти / О. Ю. Шостко, Ю. П. Дзюба // Питання боротьби зі злочинністю: зб. наук. пр. / НАПрН України, Ін-т вивчення проблем злочинності, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2011. Вип. 21. С. 60–68.

Розкрито актуальні проблеми удосконалення кримінально-правової політики держави у сфері протидії корупції з урахуванням положень Закону України № 1508-VI «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за корупційні правопорушення». Розглянуто основні понятійні категорії, що мають кримінологічне значення: «корупційна практика», «корупційні ризики».

Див. також: 01.01.12.68, 07.01.12.623,
08.01.12.773, 10.01.12.923,
10.01.12.935, 11.01.12.968,
11.01.12.976.

КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО

Автореферати

08.01.12.776.

343.847 Авраменко А. М. Кримінально-виконавча характеристика покарання у виді арешту: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Авраменко Андрій Миколайович; Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Д., 2011. 20 с.

Досліджено витoki становлення і витoki сучасної наукової розробки порушеної проблеми в кримінально-виконавчій науці. Розкрито поняття та зміст покарання у виді арешту в кримінально-правовій і кримінально-виконавчій науці. Проаналізовано порядок і умови виконання покарання у виді арешту в межах кримінально-виконавчої характеристики. Охарактеризовано суб'єкти виконання покарання у виді арешту. Здійснено порівняльний аналіз виконання і відбування покарання у виді арешту у зарубіжних країнах. Надано розгорнуту кримінально-виконавчу характеристику відбування засудженими покарання у виді арешту. Розкрито правовий статус засуджених до покарання у виді арешту і проблеми його забезпечення. Охарактеризовано режим як основний засіб виправлення і ресоціалізації засуджених до покарання у виді арешту. Роз-

роблено та сформульовано конкретні теоретичні та практичні рекомендації, спрямовані на вдосконалення виконання та відбування покарання у виді арешту.

Статті

08.01.12.777.

343.81(470):343.914 Акамова Р. И. Развитие мест лишения свободы для женщин в России. Некоторые исторические аспекты / Р. И. Акамова // Закон и право. 2011. № 8. С. 75–77.

Проводится исторический и сравнительный анализ некоторых аспектов развития в России женских уголовно-исправительных учреждений. Отмечены положительный опыт и несовершенство дооктябрьского, советского и современного уголовно-исполнительного законодательства.

08.01.12.778.

343.916 Богатирьов І. Тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців (проблеми і пропозиції) / І. Богатирьов, Ю. Соколинський // Вісник Львівського університету. Серія юридична: зб. наук. пр. — Л., 2011. — Вип. 52. — С. 262–266.

Визначено деякі проблеми відбування покарання у вигляді тримання у дисциплінарному батальйоні військовослужбовців. Надано пропозиції щодо їх усунення і удосконалення цього специфічного інституту виправлення військовослужбовців. Розглянуто такі підpunkти: диференціація груп засуджених; відсутність необхідних підрозділів; праця та військове навчання засуджених; критерії ступеня виправлення та ресоціалізації; підготовка кадрів; призовний вік.

08.01.12.779.

343.83 Борсученко С. А. Понятие и содержание контроля за деятельностью персонала учреждений и органов, исполняющих наказание / С. А. Борсученко // Вестник Российской правовой академии. — 2011 — № 3. — С. 59–63.

С авторских позиций раскрываются правовая природа контроля в уголовно-исполнительной сфере, его понятие и содержание. Выделены виды контроля, которые осуществляются органами государственной власти. Предложена классификация субъектов контрольной деятельности.

Див. також: 01.01.12.61, 01.01.12.62.

**12.00.09 КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА КРИМІНАЛІСТИКА; СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА;
ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ**

КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС

Книги

09.01.12.780.

343.123.1(076) Каткова Т. В. Закінчення досудового слідства у кримінальних справах: практ. посіб. / Т. В. Каткова, А. Г. Каткова. Х.: Право, 2011. 136 с.

Надано практичні рекомендації систематизації матеріалів кримінальної справи. Висвітлено дії слідчого у справах, розслідування яких закінчується за цими формами, а також вимоги до процесуальних документів, які складаються на завершальному етапі цієї стадії кримінального процесу. У розділі 1 розглянуто питання досудового розслідування складання обвинувального висновку. У розділі 2 проаналізовано закінчення досудового слідства винесенням постанови про закриття кримінальної справи. Розділ 3 присвячений розгляду питання про закінчення досудового слідства постановою про направлення справи до суду для вирішення питання про застосування примусових заходів медичного характеру.

09.01.12.781.

343.141/143 Коваленко Є. Г. Наукові засади кримінально-процесуального доказування: монографія / Є. Г. Коваленко. — К.: Юрінком Інтер, 2011. 444 с.

Досліджено засади кримінально-процесуального доказування. Проаналізовано теоретичні питання і окремі аспекти практичного використання доказів при розкритті й розслідуванні злочинів: предмет і межі доказування; процес пізнання і доказування; способи збирання і перевірки доказів та оцінка доказів. Висвітлено питання щодо застосування технічних засобів при збиранні та перевірці доказів (джерел доказів): види науково-технічних засобів, які використовуються при збиранні і перевірці доказів, та їх процесуальних джерел. Визначено основні види джерел доказів, які використовуються у доказуванні на досудовому і судовому слідстві: показання свідка; процесуальний порядок і практичні прийоми допиту свідка. Розглянуто поняття «докази», «процес доказування» на різних стадіях кримінального процесу, а також застосування технічних засобів при збиранні та перевірці доказів, оцінці їх процесуальних джерел. При роботі над монографією враховано всі зміни і доповнення до кримінально-процесуального законодавства, що регулює процес доказування.

09.01.12.782.

343.123.12(477)(049.2) Становлення системи негласного розслідування у кримінально-процесуальному законодавстві України: матеріали

«круглого столу» (Київ, 7 жовт. 2011 р.). — К.: Вид. Ліпкан О. С., 2011. 168 с.

Відображено результати науково-практичного пошуку професорсько-викладацького складу, ад'юнктів і здобувачів Національної академії внутрішніх справ та інших навчальних закладів щодо бачення актуальних проблем становлення системи негласного розслідування у кримінально-процесуальному законодавстві України. Вміщено статті щодо: контролю суду за діяльністю органів досудового розслідування; особливостей здійснення ОРД у місцях позбавлення волі в умовах реформування кримінального процесуального законодавства; використання конфідентів у кримінальному процесі; використання у доказуванні результатів негласних слідчих дій. Висвітлено актуальні проблеми удосконалення законодавства України щодо забезпечення прав людини в ОРД. Зазначено організаційно-правові основи розкриття злочинів «за гарячими слідами». Зазначено перспективи удосконалення правового регулювання застосування негласних оперативно-розшукових заходів під час досудового розслідування кримінальних справ.

Автореферати

09.01.12.783.

343.14 Дроздович Н. Л. Формування внутрішнього переконання судді у кримінальному процесі України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Дроздович Надія Людвігівна; Акад. адвокатури України. — К., 2011. — 16 с.

Досліджено історичні підвалини утвердження принципу вільної оцінки доказів на основі внутрішнього переконання судді. Проаналізовано сучасний зарубіжний та вітчизняний досвід його дієвості. Розглянуто гносеологічну, логічну, психологічну, юридичну природу внутрішнього переконання як елемента прийняття судового рішення при розгляді кримінальної справи по суті. Визначено стан наукової розробки поняття та механізму формування внутрішнього переконання судді. Визначено фактори, що формують внутрішнє переконання носія судової влади. Охарактеризовано роль внутрішнього переконання судді при прийнятті рішень на різних стадіях кримінального процесу, у тому числі в рамках здійснення функції судового контролю. Встановлено взаємозв'язок і вплив правової культури як елемента правової системи на внутрішнє переконання судді.

09.01.12.784.

343.132:340.69(477)(043.3) Козак О. В. Одержання зразків для експертного дослідження у кримінальному судочинстві України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Козак Оле-

на Володимирівна ; Нац. ун-т держ. податкової служби України. Ірпінь, 2011. 17 с.

З'ясовано місце одержання зразків для експертного дослідження у системі процесуальних дій за КПК України. Уточнено поняття зразків для експертного дослідження. Визначено коло суб'єктів, які мають право одержувати зразки для експертного дослідження згідно з чинним КПК. Розкрито сучасний стан законодавчого врегулювання одержання органами досудового слідства МВС України зразків для експертного дослідження як однієї із тактично складних процесуальних дій при розслідуванні злочинів. Проведено порівняльний аналіз врегулювання процесуального порядку одержання зразків для експертного дослідження за чинним КПК України і ряду держав СНД. Надано рекомендації з проведення підготовчого, робочого і заключного етапів одержання зразків для експертного дослідження.

09.01.12.785.

343.14 Корсун В. Я. Суд як суб'єкт кримінально-процесуального доказування : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / Корсун Володимир Ярославович ; Нац. акад. внутр. справ. К., 2011. 16 с.

Визначено поняття кримінально-процесуального доказування. З'ясовано місце суду серед суб'єктів кримінально-процесуального доказування. Визначено правову природу діяльності суду у процесі збирання, перевірки та оцінки доказів та їх джерел. Охарактеризовано повноваження суду при перевірці та оцінці доказів при наданні згоди на обмеження конституційних прав. Вивчено позиції юристів щодо сучасного стану правового регулювання і проблемні питання правозастосування у сфері здійснення кримінально-процесуального доказування судом. Розроблено пропозиції щодо удосконалення законодавчого регулювання участі суду у кримінально-процесуальному доказуванні.

09.01.12.786.

343.13 Кочура А. В. Принципи кримінального процесу України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / Кочура Анастасія Володимирівна ; Харків. нац. ун-т внутр. справ. Х., 2011. 18 с.

Визначено сутність принципів кримінального процесу та їхнє функціональне призначення. Розроблено та охарактеризовано класифікацію принципів кримінального процесу України, їх систему, а також зв'язки між ними. З'ясовано значення принципу верховенства права у системі принципів кримінального судочинства. Охарактеризовано процесуальні форми реалізації принципів кримінального судочинства. Розглянуто загально-правові принципи кримінального процесу як форму захисту конституційних прав і свобод особи. Виявлено та охарактеризовано особливості форм закріплення галузевих принципів у кримінально-процесуальному законодавстві. Виділено види та нормативний зміст

галузевих принципів кримінального процесу. Надано пропозиції щодо нормативного удосконалення застосування принципів кримінального процесу.

09.01.12.787.

343.131(477):316.77(043.3) Мудрак І. В. Комунікативний процес у судових дебатах у кримінальному судочинстві України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / Мудрак Інна Василівна ; НУ ОЮА. — О., 2011. — 20 с.

Визначено поняття комунікативного процесу в судових дебатах у кримінальному судочинстві України, з'ясовано його зміст та значення. Вивчено поняття права суб'єкта кримінального процесу на процесуальну комунікацію, у тому числі в межах судових дебатів. Встановлено особливості комунікативного процесу у нових процесуальних формах: у суді присяжних; під час провадження на підставі угод; у скорочених провадженнях; в медіаційних процедурах. Обґрунтовано психологічні та феноменологічні особливості судової промови у кримінальному судочинстві, її правову цінність. Розроблено науково обґрунтовані пропозиції з удосконалення законодавства у частині правового регулювання судових дебатів.

09.01.12.788.

343.12.3 Паризький І. В. Застосування компромісів при вирішенні конфліктів під час досудового розслідування : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / Паризький Ігор Володимирович ; Нац. акад. внутр. справ. — К., 2011. — 16 с.

Визначено поняття компромісу та виділено його характерні риси як одного із способів вирішення конфліктів кримінального судочинства. Сформульовано основні критерії допустимого застосування компромісів на стадії досудового розслідування. З'ясовано передумови використання компромісів для вирішення конфліктів у досудовому провадженні. Розкрито компромісні процедури досудового провадження, що передбачені кримінально-процесуальним законодавством, виділено проблеми їх застосування, сформульовано та обґрунтовано пропозиції щодо їх подолання. Розроблено алгоритми досягнення компромісу під час досудового розслідування.

09.01.12.789.

343.132 Пашинін О. І. Досудове провадження у кримінальному процесі України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / Пашинін Олександр Іванович ; Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Я. Мудрого». Х., 2011. 20 с.

Досліджено поняття і функціональне призначення досудового провадження у сучасному кримінальному процесі України. З'ясовано питання щодо найбільш раціонального розподілу кримінально-процесуальної компетенції між органами, яким надано право здійснювати досудове провадження у кримінальних справах. Проаналізо-

вано структурну побудову досудового провадження. З'ясовано, чи є положення, що можуть претендувати на роль основних (загальних, принципових) положень досудового провадження. Установлено, чи не конкурують між собою окремі види (форми) провадження, зокрема дізнання і досудове слідство. Сформульовано пропозиції щодо удосконалення кримінально-процесуального законодавства в частині правового регулювання досудового провадження.

09.01.12.790.

343.985(043.3) Савчук Т. І. Попередня перевірка первинного матеріалу про економічні злочини у стадії порушення кримінальної справи: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / *Савчук Тетяна Іванівна*; Харків. нац. ун-т внутр. справ. — Х., 2011. — 19 с.

Визначено особливості механізму вчинення економічних злочинів, що впливають на прийняття рішень про порушення кримінальної справи. Висвітлено особливості протидії виявленню економічних злочинів. Розкрито проблемні питання виявлення ознак економічних злочинів і збирання первинного матеріалу оперативними підрозділами. Проаналізовано процес виявлення ознак економічних злочинів контролюючими органами. З'ясовано проблемні питання виявлення ознак економічних злочинів при проведенні розслідування у кримінальних справах. Розроблено перелік документів, які мають бути належним чином оформлені для порушення кримінальної справи про економічні злочини. Сформульовано рекомендації щодо оцінки первинних матеріалів про економічні злочини. Висвітлено особливості повернення первинного матеріалу на додаткову перевірку. Розкрито особливості взаємодії слідчого та оперативного працівника на стадії порушення кримінальної справи про економічний злочин.

09.01.12.791.

343.102 Сімонович Д. В. Європейські стандарти забезпечення прав людини у досудових стадіях кримінального процесу України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / *Сімонович Давид Володимирович*; Харків. нац. ун-т внутр. справ. — Х., 2011. — 20 с.

З'ясовано поняття, правову природу європейських стандартів забезпечення прав людини у кримінальному процесі. Розглянуто систему та функціональне призначення європейських стандартів забезпечення прав людини у кримінальному процесі. Охарактеризовано стан дотримання права на свободу і особисту недоторканність у досудових стадіях кримінального процесу України. Проаналізовано правову регламентацію та реалізацію права на повагу до приватного і сімейного життя як європейського стандарту забезпечення прав людини у досудових стадіях кримінального процесу України. Розкрито поняття та складові права на справедливий судовий розгляд як європейського стандарту забезпечення прав людини у кримінальному процесі.

Встановлено особливості права на «розумні» строки кримінального провадження як європейського стандарту забезпечення прав людини на досудових стадіях кримінального процесу України. Розроблено пропозиції щодо удосконалення забезпечення прав людини на досудових стадіях кримінального процесу в Україні на рівні європейських стандартів.

09.01.12.792.

343.13(477)(043.3) Тростянська Я. І. Визнання і виконання в Україні вироків іноземних судів: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / *Тростянська Ярослава Іванівна*; Нац. акад. внутр. справ. — К., 2011. — 20 с.

Здійснено теоретичне узагальнення правової природи визнання і виконання вироків іноземних судів. Розкрито поняття та особливості визнання і виконання в Україні вироків іноземних судів. Розроблено класифікацію принципів передачі засуджених осіб, що передаються в державу громадянства для відбування покарання. Вивчено особливості застосування амністії, помилування під час приведення вироків іноземних судів у відповідність із законодавством України. Визначено проблемні ситуації, пов'язані з реалізацією процесуальних прав засудженого під час розгляду справ, запропоновано їх вирішення. Сформульовано пропозиції стосовно удосконалення правових основ визнання і виконання в Україні рішень іноземних судів.

Статті

09.01.12.793.

343.296 Андріїв Д. Забезпечення цивільного позову у справах про злочини, об'єктом яких є право власності на жиле приміщення / *Д. Андріїв* // Вісник Львівського університету. Серія юридична: зб. наук. пр. — Л., 2011. Вип. 52. — С. 358—365.

Розглянуто особливості забезпечення цивільного позову у кримінальному процесі у справах, об'єктом яких є право власності на жиле приміщення. Зроблено пропозиції, спрямовані на виявлення, розслідування, розкриття та попередження злочинів, об'єктом яких є право власності на жиле приміщення.

09.01.12.794.

343.14(477) Андрушко П. П. Поняття доказів у кримінальному судочинстві, їх достовірності, належності та допустимості / *П. П. Андрушко* // Адвокат. — 2011. — № 5. — С. 9—18.

Розглянуто питання щодо розуміння доказів, одержаних незаконним шляхом, визначено, які докази повинні (можуть) визнаватися судом допустимими (недопустимими). Обґрунтовано питання, чи можуть визнаватися доказами несанкціоновані аудіозаписи розмов. Підкреслено розмежування понять «докази» і «джерела доказів» у кримінальному судочинстві. Визначено, що в основу обвинувачення можуть бути покладені

лише докази, одержані законним шляхом. Докази, одержані незаконним шляхом, відповідно до ч. 3 ст. 62 Конституції України, повинні визнаватись недопустимими і, відповідно до ст. 334 КПК, відкидатись судом.

09.01.12.795.

343.13 Арутюнян А. А. Концепция восстановительной юстиции и современные тенденции развития уголовного процесса / А. А. Арутюнян // Адвокат. — 2011. — № 9. — С. 38—44.

Рассмотрена концепция восстановительной юстиции в ее взаимосвязи с современными тенденциями развития уголовного судопроизводства. Раскрыто понятие «восстановительная юстиция». Описаны некоторые из тенденций развития уголовного процесса: гуманизация уголовного процесса; ускорение и упрощение уголовного судопроизводства; расширение диспозитивных начал в уголовном процессе. Определена роль восстановительной юстиции и ее механизмов в современном уголовном судопроизводстве.

09.01.12.796.

343.159:343.132 Басиста І. В. Вплив слідчих помилок на прийняття слідчим кінцевих рішень / І. В. Басиста // Право і суспільство. — 2011. — № 5. — С. 180—184.

Розглянуто проблемні питання щодо впливу слідчих помилок на прийняття слідчим рішень у ході розслідування кримінальної справи та кінцевих рішень зокрема. Проаналізовано погляди науковців щодо самого розуміння слідчих помилок, їх класифікації.

09.01.12.797.

343.131(094.4)(477) Беспалько І. Л. Проблема визначення нормативного змісту принципу диспозитивності у Кримінально-процесуальному кодексі України / І. Л. Беспалько // Питання боротьби зі злочинністю: зб. наук. пр. / НАПрН України. Ін-т вивчення проблем злочинності, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2011. Вип. 21. С. 203—209.

Визначено нормативний зміст принципу диспозитивності у КПК України. Виявлено та проаналізовано три основні напрями виявлення принципу диспозитивності у цивільному судочинстві: свобода вибору (ініціювання процесу); свобода вибору засобів впливу на процес; здатність своїми процесуальними діями впливати на хід та результати провадження у справі. Запропоновано у КПК України передбачити окрему статтю «Диспозитивність кримінального процесу» в іншій допрацьованій редакції.

09.01.12.798.

343.102 Березняк В. С. Деякі аспекти змісту інституту екстрадиції у кримінально-процесуальному праві України / В. С. Березняк // Право і суспільство. 2011. № 5. С. 184—188.

Розглянуто питання, які стосуються змісту інституту екстрадиції. Обґрунтовано не-

обхідність розмежування інститутів розшуку та екстрадиції. Підкреслено, що екстрадиція починається з моменту отримання повідомлення про розшук (встановлення) і затримання особи, а також підготовки і направлення запиту про екстрадицію. Вивчено питання щодо початку власне процесу екстрадиції з моменту отримання повідомлення про розшук та затримання особи чи з моменту направлення (отримання) запиту про екстрадицію.

09.01.12.799.

343.196(477) Бобечко Н. Проведення судового слідства в апеляційному суді: суддівський угляд чи процесуальна необхідність? / Н. Бобечко // Право України. 2011. № 6. С. 198—204.

Розглянуто один з методів перевірки судових рішень апеляційним судом — шляхом проведення судового слідства. Ґрунтуючись на аналізі відповідних норм чинного КПК України, вивчено питання, що входять до предмета дослідження. Висунуто пропозиції щодо внесення змін, які б визнавали судове слідство обов'язковою частиною апеляційного розгляду кримінальної справи у разі подання апеляції на вироки, постанови про застосування примусових заходів виховного чи медичного характеру, постанови про закриття справи або про повернення справи на додаткове розслідування.

09.01.12.800.

343.156(470):343.14 Васяев А. А. Исследование доказательств в ходе судебного следствия в суде апелляционной инстанции / А. А. Васяев // Адвокат. — 2011. — № 6. — С. 45—53.

Проанализирован порядок исследования доказательств в суде апелляционной инстанции в соответствии с Федеральным законом от 29 декабря 2010 г. № 433-ФЗ, внесшим существенные изменения в этот порядок. Рассмотрены вопросы о том, что же законодатель предусматривает под проверкой доказательств, как она выражается на практике и в каких условиях происходит, присутствуют ли при этом участники судебного разбирательства.

09.01.12.801.

343.14 Володина Л. М. Предмет доказывания и предмет познания по уголовному делу / Л. М. Володина // Вестник криминалистики. 2011. № 3. С. 22—25.

Рассмотрено соотношение понятий «предмет познания» и «предмет доказывания» по уголовным делам. Отмечено, что уголовно-процессуальное познание — это разновидность практического познания. Выделены особенности этого вида познания. Предложено включить в предмет доказывания вспомогательные обстоятельства, имеющие значение для уголовного дела.

09.01.12.802.

343.14 Глинська Н. В. Тип праворозуміння як суттєвий фактор, що визначає напрямки оновлення стандартів якості кримінально-процесу-

альних рішень / *Н. В. Глинська* // Питання боротьби зі злочинністю : зб. наук. пр. / НАПрН України, Ін-т вивчення проблем злочинності, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2011. — Вип. 21. — С. 185–202.

Вивчено проблему підвищення якості та ефективності кримінально-процесуальної діяльності органів досудового розслідування та суду. Сформульовано основні вектори впливу сучасного стану праворозуміння на правозастосовчу діяльність у сфері кримінального судочинства. Проаналізовано сучасну загальноправову літературу щодо виявлення основних рис сучасного праворозуміння. Виявлено основні напрямки його впливу на формування концептуально нових стандартів якості кримінально-процесуальних рішень.

09.01.12.803.

343.14 Гмирко В. П. Концепт «відбиття» і методологічні проблеми теорії доказування / *В. П. Гмирко* // Університетські наукові записки : Часопис Хмельницьк. ун-ту управління та права : Право. Економіка. Управління. — Хмельницький, 2011. — Вип. 3. — С. 274–281.

Критично проаналізовано вихідні положення теорії відображення як методологічної основи теорії пізнання. Розглянуто її вплив на теорію доказування кримінального процесу України. Підкреслено, що концепт теорії «відбиття» являє собою криве дзеркало теорії доказування у кримінальному процесі, на зміну йому має прийти весь арсенал сучасної когнітивної науки як міждисциплінарного засобу аналізу пізнавальних процесів.

09.01.12.804.

343.137.2(477) Грошевий Ю. Визнання вини як одна з умов застосування спрощених процедур / *Юрій Грошевий, Євген Повзик* // Вісник Національної академії прокуратури України. — 2011. — № 3. — С. 38–43.

Розглянуто передбачені законодавством зарубіжних держав та проектом КПК України альтернативні спрощені процедури у кримінальному процесі, однією з умов застосування яких є визнання вини. Виділено три варіанти реалізації інституту попередження, можливі на досудових стадіях: неформальне попередження, формальне та офіційне. Запропоновано авторську позицію удосконалення окремих положень проекту КПК України.

09.01.12.805.

343.14(477) Дворецька М. М. Доказування як процесуальний шлях пізнання істини в кримінальному процесі / *М. М. Дворецька* // Часопис Київського університету права. — 2011. — № 3. — С. 268–270.

Розглянуто проблему істини у кримінальному процесі, зміст та характер категорії істини. Проаналізовано основні підходи до її розуміння, обґрунтовано положення про те, що встановлен-

ня істини є метою кримінально-процесуального доказування. Підкреслено, що існуюча система доказів у кримінальному судочинстві України потребує реформування, бо вона не забезпечує у повній мірі здійснення демократичного, змагального, спрямованого на встановлення істини, кримінального процесу.

09.01.12.806.

343.156(470) Дикарев И. С. Особенности обжалования промежуточных судебных решений в уголовном процессе / *И. С. Дикарев* // Российская юстиция. — 2011. — № 8. — С. 30–33.

Рассмотрены особенности обжалования промежуточных судебных решений в уголовном процессе. Проанализированы критерии выделения из общей массы судебных решений тех промежуточных определений и постановлений, которые могут быть проверены вышестоящими инстанциями до вынесения итогового решения по делу. Отмечены определения и постановления, вынесенные в ходе судебного разбирательства, которые согласно ч. 5 ст. 355 УПК РФ не подлежат безотлагательному обжалованию в вышестоящий суд.

09.01.12.807.

343.144(470) Желтобрюхов С. П. Допрос свидетеля (потерпевшего) путем использования систем видеоконференц-связи / *С. П. Желтобрюхов* // Российская юстиция. — 2011. — № 8. — С. 43–44.

Изучена проблема допроса свидетеля (потерпевшего) с использованием возможности систем видеоконференц-связи. Отмечено, что внесенные в УПК РФ изменения позволят судам первой инстанции оперативно в разумные сроки рассматривать уголовные дела. Подчеркнуто, что путем использования систем видеоконференц-связи возможно допрашивать не только свидетелей (потерпевших), постоянно проживающих в других регионах РФ либо находящихся в длительных служебных командировках, но и свидетелей (потерпевших), отбывающих наказание в местах лишения свободы без их этапирования из исправительной колонии к месту нахождения суда первой инстанции.

09.01.12.808.

343.138(477) Загурський О. Джерела кримінально-процесуальної політики України / *Олександр Загурський* // Юрична Україна. — 2011. — № 9. — С. 112–117.

Проаналізовано джерела кримінально-процесуальної політики України. Розглянуто поняття, сутність та особливості джерел кримінально-процесуальної політики. Надано характеристику основних джерел кримінально-процесуальної політики. Підкреслено, що джерела кримінально-процесуальної політики — це форма вираження кримінально-процесуальної політики тієї чи іншої держави.

09.01.12.809.

343.985 Земцова С. И. Предварительное исследование объектов: актуальные вопросы / С. И. Земцова, В. В. Зырянов // Вестник криминалистики. — 2011. — № 3. — С. 39–45.

Рассмотрены проблемы использования результатов предварительного исследования объектов в раскрытии и расследовании преступлений. Рассмотрено их соотношение с процессуальными формами использования специальных знаний: заключением специалиста и заключением эксперта. Подчеркнуто, что предварительным исследованием объектов является основанная на использовании специальных знаний деятельность специалиста, осуществляемая по письменному поручению лица, осуществляющего дознание и предварительное следствие.

09.01.12.810.

343.222(470) Зинатуллин З.З. Проблема обеспечения ответственности за совершение преступлений в современной России / З.З. Зинатуллин, С.В. Коржев // Российская юстиция. — 2011. — № 9. — С. 20–22.

Изучена проблема обеспечения ответственности за совершение преступлений в современной России. Высказаны предложения по совершенствованию уголовно-процессуального законодательства. Предложен вариант изложения содержания ст. 6 УПК РФ о стоящих перед российским уголовным процессом задачах (назначении уголовного судопроизводства), что вызывает необходимость в ряде корректировок отдельных уголовно-процессуальных норм и институтов.

09.01.12.811.

343.131.5 Калинин Л. Д. Ходатайства, заявления, жалобы как способы противодействия адвоката-защитника произволу судьи в ходе судебного разбирательства в суде первой инстанции / Любовь Даниловна Калинин // Адвокатская практика. — 2011. — № 4. — С. 25–28.

На основании норм уголовно-процессуального законодательства России и практики его применения рассмотрены ходатайства, заявления и жалобы адвоката-защитника в качестве способов противодействия произволу судьи. Обращено внимание на значимость указанных форм обращения к суду. Рассмотрены нарушения, допускаемые судами при рассмотрении и разрешении заявлений, ходатайств и жалоб адвоката-защитника в ходе судебного разбирательства в суде первой инстанции.

09.01.12.812.

343.13:061.1 ЕС Карпенко М. О. Застосування зняття інформації з каналів зв'язку в практиці Європейського суду з прав людини та її імплементація у кримінально-процесуальне законодавство України / М. О. Карпенко // Університетські наукові записки : Часопис Хмельницького університету управління та права : Право. Економіка.

Управління. Хмельницький, 2011. Вип. 3. С. 314–323.

Проаналізовано зміст та висновки рішень Європейського суду з прав людини, що стосуються питання правомірності втручання держави в рамках кримінального провадження до приватного та сімейного життя, зокрема, шляхом обмеження права особи на таємницю телефонних розмов. Виділено, що право таємно спостерігати за громадянами, яке притаманне поліцейській державі, відповідно до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1997 р. можливо лише тоді, коли це суворо необхідно для збереження демократичних інститутів.

09.01.12.813.

343.156 Кіцен Н. Недопустимість «повороту до гіршого» та перевірка вироків, ухвал, постанов, які не набрали законної сили / Наталія Кіцен // Підприємництво, господарство і право. — 2011. — № 6. — С. 149–152.

Здійснено аналіз дії положення щодо недопустимості «повороту до гіршого» у провадженні з перевірки вироків, ухвал, постанов, які не набрали законної сили. Обґрунтовано, що ця загальна умова поширюється на апеляційне провадження. Підкреслено, що недопустимість погіршення становища засудженого (виправданого) є загальною умовою перевірки судових рішень, які не набрали законної сили, оскільки це положення реалізується в обох стадіях, у межах яких перевіряються ці рішення, тобто у стадіях апеляційного та касаційного провадження.

09.01.12.814.

343.146 Кобец П. Н. Некоторые вопросы возмещения вреда потерпевшим на стадии предварительного расследования / П. Н. Кобец, К. А. Краснова // Российская юстиция. — 2011. — № 9. — С. 23–25.

Рассмотрены вопросы возмещения вреда потерпевшим на стадии предварительного расследования. Отмечено, что основанием для признания физического лица потерпевшим является факт причинения ему преступлением физического, имущественного, морального вреда. Перечислены необходимые действия, которые предварительно производят при передаче вещественного доказательства на ответственное хранение владельцу.

09.01.12.815.

343.13(470) Кондрат И. Н. Правовые коллизии, возникающие при реализации принципа «in dubio pro geo» в российском уголовном судопроизводстве / И. Н. Кондрат // Российская юстиция. — 2011. — № 8. — С. 24–26.

Изучен вопрос приведения российского законодательства в соответствие с международными стандартами охраны прав и свобод лиц, вовлекаемых в сферу уголовного судопроизводства. Рассмотрено содержание элементов принципа

презумпции невиновности, их законодательное закрепление в уголовно-процессуальном законе и реализации при производстве по уголовным делам.

09.01.12.816.

343.14 Крушинський С. А. Подання доказів у кримінальних справах за статутом кримінального судочинства 1864 року / *С. А. Крушинський* // Університетські наукові записки : Часопис Хмельниц. ун-ту управління та права : Право. Економіка. Управління. — Хмельницький, 2011. Вип. 3. С. 324—329.

Проаналізовано положення Статуту кримінального судочинства, присвячені подання доказів учасниками кримінального процесу. Наголошено на тому, що чинне кримінально-процесуальне законодавство України успадкувало багато прогресивних ідей, впроваджених Статутом кримінального судочинства, зокрема і наділення учасників процесу правом на подання доказів. Зазначено права, якими користуються у судовому засіданні прокурор чи приватний обвинувач з однієї сторони, а підсудний чи його захисник з іншої.

09.01.12.817.

343.14 Кузнецов В. В. Роль суда в состязательном процессе / *В. В. Кузнецов* // Известия высших учебных заведений. Северо-Кавказский регион. Общественные науки. 2011. № 5. С. 92—95.

Обосновано мнение о том, что роль суда в состязательном процессе, обеспечивая постановление законного и обоснованного приговора, должна быть направлена на проверку доказательств. Проанализированы основные подходы ученых к вопросу о месте суда в состязательном процессе. Отражена современная точка зрения на исследуемую проблему.

09.01.12.818.

343.135 Литвинов В. В. Класифікація підстав закриття кримінальної справи на стадії досудового розслідування / *В. В. Литвинов* // Право і суспільство. — 2011. — № 5. — С. 196—201.

Досліджено теоретичні та законодавчі положення щодо можливості класифікації підстав закриття кримінальної справи на стадії досудового розслідування. Запропоновано класифікацію підстав закриття кримінальної справи на стадії досудового розслідування.

09.01.12.819.

341.44(477) Макаров М. Нормативне регулювання екстрадиції в Україні / *Марк Макаров* // Підприємництво, господарство і право. — 2011. — № 8. — С. 121—124.

Досліджено проблему регулювання екстрадиції в Україні відповідними нормативними документами як національного, так і міжнародного рівня. Проаналізовано сучасний стан розвитку системи нормативного регулювання екстрадиції в Україні. Запропоновано класифікацію норма-

тивних документів, якими врегульовується екстрадиція в Україні: міжнародні акти; нормативні акти України.

09.01.12.820.

343.131.5(470) Мартынич Е. Г. Адвокатское расследование и уголовно-процессуальные правоотношения / *Евгений Григорьевич Мартынич* // Адвокатская практика. 2011. № 3. С. 29—32.

Проанализировано адвокатское расследование и уголовно-процессуальные правоотношения. Утверждается, что российское законодательство данный блок правоотношений урегулировало достаточно полно, хотя возможности совершенствования их еще не исчерпаны. Выделено, что схема, согласно которой правоотношения могут быть между государственными органами и должностными лицами (суд прокурор), между должностными лицами (следователь прокурор), между государственными органами, должностными лицами и гражданами (следователь — обвиняемый), требует переосмысления по определенному ряду оснований.

09.01.12.821.

343.1 Матвієвська Г. В. Заочне провадження як форма кримінального судочинства / *Г. В. Матвієвська* // Університетські наукові записки : Часопис Хмельниц. ун-ту управління та права : Право. Економіка. Управління. Хмельницький, 2011. Вип. 3. С. 347—355.

Розглянуто проблему використання заочної форми розгляду справ у кримінальному процесі. Особливу увагу приділено аналізу думок наукових авторитетів у галузі кримінального процесу щодо можливостей використання даної процесуальної форми у провадження в окрему процесуальну форму. Проаналізовано підстави використання заочного провадження у кримінальному процесі. Підкреслено, що функціонально розгляд справи у порядку заочного провадження спрямований на прискорення строків розгляду і скорочення кількості справ, що перебувають на розгляді у суддів, воно зменшує витрати держави на процесуальну діяльність суду і водночас звільняє підсудного, що визнає свою вину, від матеріальних і часових витрат.

09.01.12.822.

343.133 Меркулов С. Притягнення особи як обвинуваченого відповідно до європейських стандартів прав людини / *Сергій Меркулов* // Підприємництво, господарство і право. 2011. № 5. С. 157—160.

Проведено аналіз поняття «кримінальне обвинувачення» з позиції Європейського суду з прав людини. Підкреслено те, що Суд орієнтується не на формальне визначення обвинувачення, а на його зміст, який може бути виражений у різних формах. Крім того, визначений момент винесення обвинувачення особі та важливість його встановлення для удосконалення процедури притягнення особи як обвинуваченого.

09.01.12.823.

343.131 Мирошниченко Т. М. Актуальні питання визначення поняття принципів кримінально-процесуальної діяльності / Т. М. *Мирошниченко* // Університетські наукові записки : Часопис Хмельницьк. ун-ту управління та права : Право. Економіка. Управління. Хмельницький, 2011. Вип. 3. С. 282–287.

Розглянуто проблемні питання визначення поняття принципів кримінального процесу і способів їх закріплення у законодавстві. Наведено класифікацію принципів кримінального процесу залежно від їх поширюваності на галузі права: загальноправові, загальнопроцесуальні та кримінально-процесуальні. На основі дослідження співвідношення понять «принцип», «закон» і «закономірність» обґрунтовано необхідність узгодження з принциповими положеннями звичайних правових норм.

09.01.12.824.

343.122(477) Михайлова Н. В. Порівняльно-правовий аналіз статусу потерпілого за чинним Кримінально-процесуальним кодексом України та його проектом / Н. В. *Михайлова*, Я. В. *Єрмоленко* // Право і суспільство. 2011. № 5. С. 201–204.

Проаналізовано проблеми реформування кримінально-процесуального законодавства, приведення його у відповідність до Європейських стандартів та Конституції України. Здійснено порівняння правового статусу потерпілого за чинним Кримінально-процесуальним кодексом та його проектом, виокремлено найбільш вдалі норми цих кодексів.

09.01.12.825.

343.195(470) Моисеева Т. В. Незаконное воздействие на присяжных заседателей / Т. В. *Моисеева* // Российская юстиция. — 2011. — № 9. — С. 26–29.

Приведены примеры судебной практики, связанные с систематическим нарушением сторонами норм УПК РФ, регламентирующих особенности судебного следствия и прений сторон в суде с участием присяжных заседателей, влияющих на объективность и беспристрастность коллегии присяжных заседателей. Предложено совершенствование уголовно-процессуального закона, направленное на обеспечение надлежащего осуществления правосудия по уголовным делам с участием присяжных заседателей.

09.01.12.826.

343.163(477) Назарук О. Прокурорський нагляд за додержанням законів щодо відшкодування шкоди, заподіяної злочином, за новим проектом Кримінально-процесуального кодексу України / Олена *Назарук* // Вісник Національної академії прокуратури України. 2011. № 3. С. 123–126.

Проаналізовано шляхи трансформації прокурорського нагляду за додержанням законів щодо відшкодування шкоди, заподіяної злочином

відповідно до нового проекту КПК України. Визначено завдання кримінального процесу, які потрібно закріпити в КПК України. Відмічено недоліки в даному реформаційному процесі та шляхи їх подолання.

09.01.12.827.

343.195 Насонов С. А. Напутственное слово председательствующего судьи в исторических моделях производства в суде присяжных / С. А. *Насонов* // Lex Russica. — 2011. — № 5. — С. 859–872.

Рассмотрены проблемные ситуации, возникающие на этапе произнесения напутственного слова председательствующим судьей в современном российском процессе. Проанализирован опыт законодательного и практического решения этих вопросов в исторических моделях суда присяжных: англоамериканской, континентальной и комбинированной (смешанной). Сделан вывод о том, что континентальная модель напутственного слова председательствующего эволюционировала в сторону краткого разъяснения присяжным их права, без какого бы то ни было упоминания о фактах дела и доказательств, представленных обвинением и защитой. Подчеркнуто, что каждая из исторических моделей производства в суде присяжных характеризуется собственными подходами к решению проблем этапа — произнесения напутственного слова председательствующим судьей.

09.01.12.828.

343.16(470) Плотников И. В. Всем ли распоряжениям председательствующего обязаны подчиняться участники процесса? (Взгляд в контексте применения ст. 258 УПК РФ) / Игорь *Валентинович Плотников*, Максим *Арсенович Хырхырьян* // Адвокатская практика. 2011. — № 4. — С. 37–42.

Проанализированы взаимоотношения председательствующего судьи с иными участниками уголовного процесса. Рассмотрен вопрос, всем ли распоряжениям председательствующего обязаны подчиняться участники процесса, если он грубо нарушает закон и злоупотребляет властью. Подчеркнуто, что всегда есть смысл искать варианты бесконфликтного, оптимального и рационального решения возникающих вопросов.

09.01.12.829.

343.132 Рибалка О. В. Статус слідчого в процесі кримінально-процесуального доказування / О. В. *Рибалка* // Адвокат. 2011. № 5. С. 33–36.

На основі аналізу обсягу, спрямованості і характеру діяльності слідчого, змісту функцій, які він виконує під час досудового слідства, досліджено статус слідчого у процесі кримінально-процесуального доказування. Розглянуто концепцію трьох процесуальних функцій: кримінального переслідування (обвинувачення); захисту; судового вирішення справи. Визначено кри-

мінально-процесуальні функції: розслідування, нагляд, обвинувачення, захист, правосуддя.

09.01.12.830.

343.123.1(477) Ринда В. Судовий контроль за порушенням органом дізнання кримінальної справи / *Володимир Ринда* // Підприємництво, господарство і право. 2011. № 8. С. 149–153.

На основі вивчення чинного кримінально-процесуального законодавства України та узагальнення основних положень праць науковців розглянуто процесуальний порядок оскарження до суду постанов органів дізнання про порушення кримінальної справи. Підкреслено, що аналіз статей КПК України свідчить, що законодавець не передбачив у них норми, які встановлюють випадки, коли заборонено перевірку в касаційному порядку постанов місцевих судів, якими скасовані постанови про порушення кримінальної справи.

09.01.12.831.

343.13(477):342.722 Савонюк Р. Ю. Загальна декларація прав людини та проблеми забезпечення прав суб'єктів кримінального процесу / *Р. Ю. Савонюк* // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2011. № 6. С. 51–57.

Звернено увагу на важливість і необхідність більш повного використання положень Загальної декларації прав людини у справі удосконалення чинного кримінально-процесуального законодавства України з метою забезпечення прав суб'єктів кримінального процесу, а також більш надійного захисту прав і свобод людини від злочинних посягань. Запропоновано, що новий КПК України структурно може складатися з п'яти книг: «Загальні положення, засади (принципи) і строки кримінального судочинства», «Дослідча перевірка», «Досудове розслідування», «Судове провадження», «Виконання судових рішень у кримінальних справах».

09.01.12.832.

343.14(477) Середа Ю. М. Принцип змагальності на досудовому слідстві у кримінальному судочинстві України / *Ю. М. Середа* // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2011. — № 6. С. 194–110.

З урахуванням сучасних положень теорії і чинного законодавства України розглянуто проблемні аспекти механізму реалізації принципів змагальності та рівності сторін у ході досудового слідства. Внесено відповідні пропозиції щодо удосконалення чинного законодавства України з цього питання.

09.01.12.833.

343.156 Смірнова В. Класифікація рішень суду апеляційної інстанції / *Вікторія Смірнова* // Підприємництво, господарство і право. 2011. № 7. С. 124–127.

Розглянуто поняття «класифікація», його значення у кримінальному процесі. Акцентовано увагу на тому, що класифікація завжди є об'єк-

тивною категорією. Визначено підстави для класифікації рішень, що приймаються судом апеляційної інстанції, видів зазначених рішень, процесуального порядку їх постановлення та оформлення.

09.01.12.834.

343.132(477) Стратонов В. М. До проблем визначення завдань кримінального процесу / *В. М. Стратонов* // Актуальні проблеми політики: зб. наук. пр. / НУ ОЮА, Південноукр. центр гендер. проблем. — О., 2011. — Вип. 42. С. 294–303.

Проаналізовано завдання кримінального процесу в Україні. Визначено співвідношення між призначенням, принципами і завданнями кримінального процесу, поняттями «пізнання» і «доказування». Уточнено суть понять «подія злочину», «розкриття злочину», «закріплення доказів». Розглянуто проблемні питання, що стосуються завдань кримінального процесу в Україні, зокрема, пов'язаних з провадженням слідчих дій на стадії порушення кримінальної справи, зі змістом предмета доказування, механізмом відшкодування матеріальних збитків і моральної шкоди, заподіяних злочином тощо. Запропоновано шляхи вирішення вказаних проблемних питань, що мають сприяти підвищенню ефективності виконання завдань кримінального процесу в Україні.

09.01.12.835.

343.12 Трофименко В. М. До питання щодо механізмів забезпечення адвокатської таємниці в кримінальному процесі / *В. М. Трофименко* // Університетські наукові записки: Часопис Хмельницького університету управління та права: Право. Економіка. Управління. Хмельницький, 2011. Вип. 3. С. 294–299.

Приділено увагу необхідності оновлення та зміни механізму реалізації адвокатами їх професійних обов'язків. Висвітлено проблему проведення слідчих дій щодо адвокатів стосовно документів, які знаходяться на зберіганні, у зв'язку з наданням правової допомоги та проблемами реалізації принципу адвокатської таємниці під час надання правової допомоги.

09.01.12.836.

343.125.2 Туманянц А. Р. Інститут підозри у кримінальному процесі та проблеми його реформування / *А. Р. Туманянц* // Університетські наукові записки: Часопис Хмельницького університету управління та права: Право. Економіка. Управління. Хмельницький, 2011. Вип. 3. С. 300–305.

Розглянуто місце та значення інституту підозри у кримінальному процесі. Проаналізовано проблеми удосконалення підстав визнання особи підозрюваною у вчиненні злочину. Відповідно до проекту КПК України, підготовленого робочою групою Верховної Ради України № 1233, зазначено підстави, за наявності яких особа визнається підозрюваною.

09.01.12.837.

343.13(477+4) Уваров В. Г. Проблеми гармонізації кримінально-процесуального законодавства України і європейських держав / В. Г. Уваров // Право і суспільство. — 2011. — № 5. — С. 189—192.

Проаналізовано проблеми реформування кримінально-процесуального законодавства. Розглянуто питання щодо приведення його у відповідність до Європейських стандартів та Конституції України. Визначено проблеми забезпечення верховенства права у кримінальному процесі. Звернено увагу на проблему застосування запобіжних заходів у кримінальному судочинстві, де принцип верховенства права знаходиться у конкуренції з необхідністю забезпечення правосуддя та інститутом крайньої необхідності.

09.01.12.838.

343.19 Фадеева Е. И. Решение вопроса о применении отдельных мер пресечения в ходе судебного разбирательства при рассмотрении уголовного дела коллегиальным составом суда / Е. И. Фадеева // Адвокат. — 2011. — № 7. — С. 17—23.

Рассмотрены вопросы относительно порядка применения отдельных мер пресечения в ходе судебного разбирательства при рассмотрении уголовного дела коллегиальным составом суда. Подчеркнуто то, что законодательной регламентации требует порядок заявления прокурором ходатайства об избрании меры пресечения в виде заключения подсудимого под стражу. Выделено, что в постановлении о возбуждении ходатайства должны быть изложены мотивы и основания, в силу которых возникла необходимость применить рассматриваемую меру пресечения, а также обоснована невозможность применить иную, более мягкую, меру пресечения.

09.01.12.839.

343.123.1:343.985 Чаплинский К. О. Тактичне забезпечення використання спеціальних знань у кримінальному судочинстві / К. О. Чаплинський // Право і суспільство. — 2011. — № 5. — С. 192—197.

Розглянуто особливості використання спеціальних знань як засобу тактичного забезпечення досудового розслідування. Акцентовано увагу на ролі і місці спеціальних знань у розкритті та розслідуванні злочинів. Визначено основні цілі використання спеціальних знань та основні недоліки у підготовці слідчих. Підкреслено, що невикористання спеціальних знань або неправильне їх застосування під час проведення слідчих дій є суттєвим фактором, що знижує якість та ефективність досудового слідства.

09.01.12.840.

343.121 Чухраєв Д. Законність застосування впливу з боку третіх осіб, за участю яких застосовуються запобіжні заходи / Денис Чухраєв // Підприємництво, господарство і право. — 2011. — № 7. — С. 128—130.

Розглянуто сутність ефективності запобіжних заходів, що обираються за участю третіх осіб. Визначено шлях загального підходу до удосконалення змісту норм, що передбачають процесуальний порядок обрання цих запобіжних заходів. Зазначено напрями, які впливають на ефективність запобіжних заходів. Виділено, що заходи морального впливу на особу, до якої обрано запобіжний захід за участю третіх осіб, відносяться до заходів кримінально-процесуального примусу.

09.01.12.841.

343.1 Шило О. Г. Разумный срок провадження в кримінальному процесі України / О. Г. Шило // Питання боротьби зі злочинністю : зб. наук. пр. / НАПрН України, Ін-т вивчення проблем злочинності, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2011. Вип. 21. С. 174—184.

Проаналізовано актуальні питання, пов'язані із встановленням строків провадження у кримінальному процесі, оптимізацією існуючих строків на досудових стадіях та визначенням розумного строку провадження у стадії судового розгляду. Розглянуто механізм прискорення заінтересованою особою строку судового розгляду кримінальної справи, передбачений КПК РФ в редакції Закону «О компенсации за нарушение права на судопроизводство в разумный срок или права на исполнение судебного акта в разумный срок» від 30.04.2010 р.

09.01.12.842.

343.131(477) Яновська О. Окремі питання загальної характеристики принципу змагальності в кримінальному судочинстві / Олександра Яновська // Підприємництво, господарство і право. — 2011. — № 6. — С. 144—148.

Досліджено окремі дискусійні питання загальної характеристики принципу змагальності у кримінальному судочинстві України, у тому числі межі дії принципу змагальності, співвідношення змагальності та інших принципів кримінального процесу. Обґрунтовано класифікацію суб'єктів кримінально-процесуальної діяльності: суб'єкти, що виконують функцію правосуддя; суб'єкти, що виконують функцію обвинувачення; суб'єкти, що виконують функцію захисту.

09.01.12.843.

343.121.4+343.163 Яновська О. Г. Питання формування етико-психологічних якостей прокурорів та адвокатів у процесі професійного навчання / О. Г. Яновська // Часопис Київського університету права. — 2011. — № 2. — С. 267—271.

Розглянуто проблемні питання формування етико-психологічних якостей професійних учасників кримінального судочинства. Досліджено чинники, що визначають механізм формування та вдосконалення професійної етики прокурорів та адвокатів. Виділено особистісні характеристики, професійно важливі якості основних критеріїв відповідності кандидатів для здійснення прокурорсько-адвокатської діяльності. Визначено

но напрямом, який складається з комплексу спеціальних психолого-педагогічних заходів для підвищення професійної компетентності студентів-правників. Проаналізовано принципи професійного психологічного впливу, який виступає чинником ефективної діяльності прокурорів та адвокатів.

Див. також: 07.01.12.657, 11.01.12.967.

КРИМІНАЛІСТИКА

Книги

09.01.12.844.

343.985(038) Каткова Т. В. Расследование преступлений с участием иностранцев: рус.-англ. разговорник / Т. В. Каткова, А. С. Левашов. Х. : Право, 2011. 217 с.

Сформулированы вопросы, описаны словесные портреты на русском языке, которые могут использоваться при планировании допросов свидетелей, потерпевших, подозреваемых в обычной следственной практике при расследовании преступных посягательств на жизнь, здоровье, имущество и права иностранцев, находящихся в Украине. Издание может быть использовано для подготовки сотрудников милиции, которые примут участие в обеспечении правопорядка при проведении в Украине чемпионата «Евро-2012», а также при изучении английского языка на юридических факультетах в высших учебных заведениях.

09.01.12.845.

343.985:343.37 Комісарчук Р. В. Розслідування незаконної приватизації державного та комунального майна : монографія / Р. В. Комісарчук ; НУ ОЮА. — О. : Фенікс, 2011. — 224 с.

Досліджено злочинну діяльність, що спрямована на незаконну приватизацію державного та комунального майна, та діяльність правоохоронних органів по розкриттю та розслідуванню зазначених злочинів. Основні положення монографії вибудовані на основі матеріалів практики та криміналістичних досліджень, що дало можливість визначити злочини, що вчиняються у процесі приватизації як соціально-економічне деструктивне явище, яке проявляється у вчиненні винними особами умисних корисливих злочинів, безпосереднім об'єктом яких виступають відносини власності і відносин у сфері господарювання, з метою отримання незаконного доходу та для надання цим фактам легальної економічної діяльності. Надано організаційно-методичні рекомендації щодо удосконалення процесу виявлення, розслідування та попередження фактів незаконної приватизації державного та комунального майна.

09.01.12.846.

343.98(075.8) Кофанов А. В. Криміналістика : посіб. для підгот. до іспитів / А. В. Кофанов,

О. С. Кофанова. К. : Вид. Ліпкан О. С., 2011. 248 с. (Студент XXI ст.).

Розглянуто та надано змістовні відповіді на основні питання, які виносяться на екзамени з криміналістики у вищих навчальних закладах. Розглянуто основні види судових експертиз, що призначаються від кримінальних до цивільних справ у слідчій та судовій практиці. Визначено порядок проведення судово-медичних, судово-фармакологічних, судово-біологічних, технічних та інших видів, як традиційних криміналістичних, так і нетрадиційних експертиз.

09.01.12.847.

343.98(075.8) Криміналістика : академ. курс : підручник / Т. В. Варфоломеева, В. Г. Гончаренко, В. І. Бояров [та ін.] ; МОН України. — К. : Юрінком Інтер, 2011. — 504 с.

На основі сучасних правових концепцій та досягнень різних наук відображено нинішній стан та перспективи розвитку вітчизняної криміналістики. Розглянуто аспекти збирання, дослідження і використання інформації про злочини з метою активного вирішення завдань оперативно-розшукової роботи, розслідування, судового розгляду та встановлення у будь-якій сфері людської діяльності фактів, що мають юридичне значення. В окремих главах і параграфах вивчено засоби і прийоми збирання та дослідження доказової інформації, нові методики розслідування злочинів. Зроблено принциповий крок до введення в текст підручника матеріалів щодо техніко-криміналістичних і тактичних можливостей суддів, адвокатів-захисників та нотаріусів.

09.01.12.848.

343.98(075.8) Криміналістика: питання і відповіді : навч. посіб. / А. В. Кофанов, О. Л. Кобилянський, Я. В. Кузьмічов [та ін.] ; МОН України. — К. : ЦУЛ, 2011. — 280 с.

Розглянуто та надано змістовні відповіді на основні питання, які виносяться на екзамени з криміналістики у вищих навчальних закладах. Розкрито п'ять розділів криміналістики: «Загальна теорія криміналістики», «Криміналістична техніка», «Криміналістична експертиза», «Криміналістична тактика», «Криміналістична методика (Методика розслідування окремих видів злочинів)». Кожен з розділів розкриває змістовну частину криміналістики.

09.01.12.849.

343.133:352.075 Удалова Л. Д. Порухення та розслідування кримінальної справи щодо депутата місцевої ради : монографія / Л. Д. Удалова, Г. М. Доросінська. К. : КНТ, 2011. 144 с.

Подано наукові знання про порушення та розслідування кримінальної справи щодо депутата місцевої ради. Приділено увагу правовому статусу депутата місцевої ради та гарантіям його діяльності. Визначено порядок порушення та відмови в порушенні кримінальної справи та порядок притягнення депутата місцевої ради як обвинуваченого. Розглянуто процедуру застосу-

вання запобіжного заходу щодо депутата місцевої ради. Відмічено процес закриття кримінальної справи відносно депутата місцевої ради. Розкрито особливості прокурорського нагляду та судового контролю за порушенням справ та досудовим розслідуванням щодо депутатів місцевих рад.

09.01.12.850.

343.98(075.8) Шепитько В. Ю. Криміналістика : курс лекцій / В. Ю. Шепитько. — 4-е изд. — Х. : Одиссей, 2011. — 368 с.

В книге отражены современные подходы к криминалистике, основанные на передовых теоретических разработках и достижениях практики правоохранительных органов в борьбе с преступностью. Изложены теоретические основы криминалистики, криминалистическая техника, криминалистическая тактика, методика расследования отдельных видов преступлений. По своей структуре книга состоит из четырех разделов: «Введение в курс криминалистики», «Криминалистическая техника», «Криминалистическая тактика», «Методика расследования преступлений» и 30 глав.

Автори реферати

09.01.12.851.

343.985:(343.9:343.37) Аркуша Л. І. Основи виявлення та розслідування легалізації доходів, одержаних у результаті організованої злочинної діяльності : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.09 / Аркуша Лариса Ігорівна ; НУ ОЮА. О., 2011. — 40 с.

Розкрито зміст та поняття легалізації доходів, одержаних у результаті організованої злочинної діяльності. На основі аналізу взаємообумовленості й співвідношення з іншими суспільно небезпечними соціальними явищами, такими як: тіньова економіка, організована злочинність, корупція, науково обґрунтовано теоретико-методологічні засади дослідження джерел та умов, що сприяють легалізації доходів, одержаних у результаті організованої злочинної діяльності. Узагальнено сучасні тенденції нормативно-правового забезпечення протидії легалізації доходів, одержаних у результаті організованої злочинної діяльності, з визначенням пріоритетності криміналістичних та оперативно-розшукових методів протидії. Визначено й систематизовано особливості технології вчинення легалізації доходів, одержаних у результаті організованої злочинної діяльності. Досліджено окремі її елементи та напрямки виявлення, а також сутність типових слідчих ситуацій, які виникають при розслідуванні.

09.01.12.852.

343.977 Дондик Г. П. Використання спеціальних бухгалтерських знань при розслідуванні злочинів у сфері сільськогосподарського виробництва : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09

/ Дондик Ганна Павлівна ; Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Д., 2011. — 20 с.

Визначено поняття «спеціальні бухгалтерські знання при розслідуванні злочинів у сфері сільськогосподарського виробництва». Удосконалено криміналістичну характеристику економічних злочинів у сфері сільськогосподарського виробництва. Розглянуто основні джерела криміналістично значимої інформації при розкритті злочинів у даній сфері. Доповнено методику розслідування у сфері сільськогосподарського виробництва у частині використання спеціальних бухгалтерських знань. Розкрито сутність спеціальних бухгалтерських знань, які використовуються при розслідуванні даних злочинів. Висвітлено форми використання спеціальних бухгалтерських знань під час розслідування злочинів у сфері сільськогосподарського виробництва. Показано напрямки удосконалення використання спеціальних бухгалтерських знань при розслідуванні злочинів у сфері сільськогосподарського виробництва.

09.01.12.853.

343.977(043.3) Мудрецька Г. В. Методика розслідування викрадень бюджетних коштів : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / Мудрецька Ганна Володимирівна ; Нац. ун-т держ. податкової служби України. — Ірпінь, 2011. — 17 с.

Визначено особливості механізму вчинення викрадень бюджетних коштів, що знаходять відображення у їхній криміналістичній характеристиці (предмет викрадень і законодавче регулювання бюджетної сфери в Україні, особа злочинця, способи та характерні сліди викрадень). Визначено особливості оцінки первинного матеріалу про викрадення бюджетних коштів на стадії порушення кримінальної справи. Проаналізовано на основі аналізу слідчої практики типові слідчі ситуації початкового етапу розслідування та сформульовано рекомендації щодо проведення відповідних комплексів слідчих дій і оперативно-розшукових заходів. Розглянуто особливості планування й організації розслідування викрадень бюджетних коштів. Виділено характерні способи протидії розслідуванню та сформульовано рекомендації щодо його подолання (попередження). Визначено особливості тактики окремих слідчих дій під час розслідування викрадень бюджетних коштів і розроблено відповідні рекомендації.

09.01.12.854.

343.98:343.346(043.3) Ольховенко С. І. Методика розслідування залишення в небезпеці потерпілого внаслідок дорожньо-транспортної пригоди : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / Ольховенко Сергій Ігорович ; Нац. акад. внутр. справ. К., 2011. — 20 с.

Обґрунтовано створення позавидової методики розслідування залишення в небезпеці потерпілого внаслідок ДТП. На підставі вивчення слідчої практики до елементів криміналістичної

характеристики залишення в небезпеці потерпілого внаслідок ДТП віднесено спосіб вчинення злочину, його слідову картину, типову характеристику особи злочинця та потерпілого. Зазначено, що організація розслідування злочину передбачає збирання і аналіз вихідної інформації про пригоду, алгоритми дій слідчого у типових слідчих ситуаціях початкового та подальшого етапів розслідування, з'ясування обставин, що підлягають встановленню, налагодження належної взаємодії з підрозділами і службами ОВС. Наведено типові слідчі ситуації початкового та подальшого етапів розслідування, визначено коло обставин, які підлягають встановленню.

09.01.12.855.

343.132:343.7 Патик А. А. Взаємодія слідчих та оперативно-розшукових підрозділів при розкритті та розслідуванні майнових злочинів: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Патик Андрій Анатолійович; Нац. акад. внутр. справ. К., 2011. 17 с.

Розкрито особливості взаємодії слідчих та оперативно-розшукових підрозділів при розкритті та розслідуванні окремих видів майнових злочинів (крадіжка, пограбування та розбійний напад, шахрайство). Розглянуто історичний шлях виникнення та розвитку взаємодії. Деталізовано сучасні проблемні питання взаємодії слідчих та оперативно-розшукових підрозділів при розкритті та розслідуванні даної категорії злочинів, визначено основні способи їх подолання. Визначено напрями використання оперативної інформації у процесі доказування у справах про майнові злочини. Запропоновано шляхи удосконалення взаємодії слідчих та оперативно-розшукових підрозділів при розслідуванні майнових злочинів.

09.01.12.856.

343.51.98 Тимчишин А. М. Криміналістична характеристика та основні положення розслідування фальшивомонетництва: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Тимчишин Андрій Михайлович; Нац. акад. внутр. справ. К., 2011. — 16 с.

Розглянуто передумови виникнення і поширення фальшивомонетництва та шляхи боротьби з цим суспільно небезпечним явищем. Виокремлено основні елементи та особливості криміналістичної характеристики фальшивомонетництва і оцінено їх значення для розслідування зазначеної категорії справ. Встановлено найбільш розповсюджені способи підробки грошей та їх слідову картину, охарактеризовано особу злочинця. Розкрито особливості порушення кримінальної справи та планування розслідування фальшивомонетництва. Виділено типові слідчі ситуації, що виникають при розслідуванні фальшивомонетництва. Визначено основні тактичні операції та комбінації, які доцільно використовувати при розслідуванні фальшивомонетництва. Розроблено тактичні прийоми проведення окремих слідчих дій та оперативно-розшукових за-

ходів на початковому етапі розслідування. Окреслено основні напрямки взаємодії слідчого зі спеціалістами при розслідуванні фальшивомонетництва.

09.01.12.857.

343.98(477)(043.3) Фрідман-Козаченко М. М. Особливості криміналістичної профілактики злочинів у сфері оподаткування: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Фрідман-Козаченко Марія Михайлівна; Нац. ун-т держ. податкової служби України. — Ірпінь, 2011. — 18 с.

Визначено особливості криміналістичної профілактики. Досліджено історію виникнення та розвиток поняття криміналістичної профілактики. Визначено роль слідчого, експертів, експертних установ та взаємодію органів Державної податкової служби України при здійсненні криміналістичної профілактики злочинів у сфері оподаткування. Подано класифікацію причин та умов вчинення злочинів у сфері оподаткування. Проаналізовано роль Податкового кодексу України у здійсненні профілактики злочинів у сфері оподаткування. Надано криміналістичну характеристику, розкрито та охарактеризовано способи вчинення злочинів у сфері оподаткування. Розглянуто досвід правоохоронних органів зарубіжних країн з проблем криміналістичної профілактики злочинів у сфері оподаткування. Сформульовано висновки та пропозиції щодо криміналістичної профілактики злочинів у сфері оподаткування.

09.01.12.858.

343.98:681.3(043.3) Хахановський В. Г. Теорія і практика криміналістичної інформатики: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.09 / Хахановський Валерій Георгійович; Нац. акад. внутр. справ. К., 2011. 28 с.

Обґрунтовано можливості та перспективи використання теорії і практики криміналістичної інформатики, її методів та засобів як нового міждисциплінарного підходу до проблем розкриття, розслідування та попередження злочинів. Конкретизовано систему інформаційного забезпечення процесу доказування у кримінальній справі. Досліджено проблеми алгоритмізації та автоматизації. Висвітлено перспективи розвитку автоматизованих систем та сучасних пересувних криміналістичних лабораторій. Встановлено напрями використання експертних систем та систем підтримки прийняття рішень у вирішенні криміналістичних завдань. Виявлено проблеми нормативно-правового регулювання процесів інформатизації у правоохоронній сфері. Запропоновано систему підготовки кадрів для боротьби з кіберзлочинністю.

С т а т т і

09.01.12.859.

343.982.35 Аминев Ф. Г. О современных возможностях криминалистического исследования

трасологических объектов / *Ф. Г. Аминев* // Эксперт-криминалист. 2011. № 3. С. 28–29.

Рассмотрены современные возможности судебно-трасологических исследований различных видов следов с использованием новейшего оборудования и приборов. Показано значение интеграции знаний при решении задач в рамках судебно-трасологической экспертизы. Выделено, что, несмотря на значительные позитивные изменения в производстве трасологических исследований, не все возможности данного рода экспертиз используются в расследовании преступлений. Отмечены идентификационные экспертные задачи, которые крайне редко ставятся и квалифицированно решаются.

09.01.12.860.

343.98 Бычков А. В. Криминалистическое обеспечение деятельности общественного помощника следователя: постановка проблемы / *А. В. Бычков, Ю. П. Гармаев* // Вестник криминалистики. 2011. № 3. С. 46–52.

Проанализировано нынешнее состояние прикладной составляющей обучения студентов уголовной специализации. По мнению авторов, необходима разработка криминалистического обеспечения деятельности общественных помощников (следователей, других участников уголовного процесса) и практикантов юридических вузов. Подчеркнуто, что это одно из важных направлений дальнейшего развития криминалистики.

09.01.12.861.

343.98 Веліканов С. В. Підходи до типізації слідчих ситуацій / *С. В. Веліканов* // Питання боротьби зі злочинністю : зб. наук. пр. / НАПрН України, Ін-т вивчення проблем злочинності, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2011. — Вип. 21. — С. 210–219.

Розкрито підхід до типізації слідчих ситуацій, що базується на врахуванні їх внутрішньої двоконпонентної структури. Запропоновано розглядати загальну типову слідчу ситуацію як набір (комбінацію) взаємопов'язаних змінних типологічних рис часу, стану та обстановки розслідування. Підкреслено, що типологічні риси часу та змінні стану та обстановки розслідування можуть бути скомбіновані до різноманітних ситуацій загального змісту. Виділено, що загальна форма типової ситуації дозволяє структурно сформулювати типові версії та визначитись із найбільш загальними завданнями розслідування методичного, організаційного й тактичного характеру.

09.01.12.862.

343.98 В'юнник Д. Ю. Проблеми формування криміналістичної характеристики крадіжок автотранспорту / *Д. Ю. В'юнник* // Питання боротьби зі злочинністю : зб. наук. пр. / НАПрН України, Ін-т вивчення проблем злочинності, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2011. — Вип. 21. — С. 270–275.

Проаналізовано проблеми криміналістичної характеристики крадіжок автотранспорту. Розглянуто основні елементи криміналістичної характеристики, наведено узагальнення та типові дані відносно крадіжок автотранспортних засобів. Надано перелік чинників об'єктивного характеру та ознак самого предмета крадіжки, які впливають на злочинця при обранні предмета крадіжки: мета здійснення крадіжки; рік випуску; технічний стан; марка автомобіля, його престижність; складність процесів заволодіння, зберігання та реалізації відповідної моделі, марки машини; ринкова вартість автомобіля.

09.01.12.863.

343.9 Дирдін М. Є. Повторність, пов'язана з протидією розслідуванню злочинів / *М. Є. Дирдін, І. В. Грицюк* // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2011. Вип. 52. С. 444–450.

Висвітлено питання, пов'язані з протидією розслідуванню злочинів. На основі аналізу нормативних та наукових джерел зазначено, що будь-яка форма протидії, виходячи з умов виникнення, як правило, впливає на ступінь повторності у конкретній слідчій роботі. Проаналізовано основні фактори, через які відображається повторність, пов'язана з протидією розслідування: протидія підозрюваного, обвинуваченого або ж групи таких осіб; протидія адвоката підозрюваного, обвинуваченого; процесуальна протидія керівника слідчого підрозділу, керівника правоохоронного органу, прокурора, судді; протидія колег слідчого, експерта (спеціаліста) тощо.

09.01.12.864.

343.359:336.717 Завидняк В. Характеристика способів вчинення злочинів проти інкасації грошових коштів, цінностей та цінних паперів при їх зберіганні та транспортуванні / *Володимир Завидняк, Неля Лісова* // Вісник прокуратури. 2011. № 7. С. 81–87.

Досліджено найбільш типові способи вчинення грабежів та розбоїв при інкасації грошових коштів та надано їм криміналістичну характеристику. Зазначено найбільш характерні способи вчинення грабежів та розбійних нападів, цінностей та цінних паперів. Наведено типові способи, що використовуються при підготовці до нападу під час інкасації грошових коштів. Відмічено групи, на які поділяються прийоми приховання злочинів проти інкасації грошових коштів, цінностей та цінних паперів.

09.01.12.865.

343.985:343.53 Казанцев С. Я. Криминалистическая характеристика мошенничества / *С. Я. Казанцев, М. М. Уразбахтин* // Вестник криминалистики. 2011. № 3. С. 60–65.

Рассмотрено понятие криминалистической характеристики преступления и ее сущность. Выделены структурные элементы криминалистической характеристики мошенничества, про-

анализированы три из них: обстановка совершения мошенничества, способы его совершения и типичные следы этого преступления.

09.01.12.866.

343.98.06 Кириллова А. А. О криминалистической методике расследования как основе для разработки методики поддержания государственного обвинения / А. А. Кириллова // Вестник криминалистики. 2011. № 3. С. 66–71.

Рассмотрены особенности разработки частных криминалистических методик поддержания государственного обвинения, которые должны основываться на методиках расследования соответствующих преступлений (на примере убийств). Автор проанализировал и резюмировал взгляды ученых-криминалистов на то, каковы должны быть структура и содержание методик поддержания государственного обвинения.

09.01.12.867.

159.98:343.132 Койич Д. Место и роль полиграфического исследования при отборе кандидатов на работу «скрытого следователя» / Д. Койич, Д. Мийович, М. Матейич // Эксперт-криминалист. 2011. № 1. С. 24–28.

Рассмотрена ключевая роль полиграфа в качестве психологического инструмента при психологическом отборе и наблюдении за каждым скрытым следователем. Показано классическое использование полиграфа в качестве метода проверки, также описано использование полиграфа специфическим способом в качестве инструмента и средства диагностики при психологическом обследовании кандидатов в скрытые следователи.

09.01.12.868.

343.983.2:534.85 Костикова Н. А. Звуковые следы и их криминалистическое значение / Н. А. Костикова // Эксперт-криминалист. — 2011. № 2. С. 10–11.

Проанализирован механизм образования звуковых следов. Определена их криминалистическая значимость в процессе расследования преступлений. Рассмотрены специфические свойства звука, которые имеют, в основном, физическую природу. Подчеркнуто, что информация, содержащаяся в звуковых следах, имеет различную степень значимости для раскрытия и расследования преступлений и может быть представлена в вербальной и невербальной формах.

09.01.12.869.

343.98 Кудінов С. С. Характеристика окремих способів порушення порядку міжнародної передачі товарів / С. С. Кудінов // Питання боротьби зі злочинністю: зб. наук. пр. / НАПрН України, Ін-т вивчення проблем злочинності, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2011. Вип. 21. С. 227–231.

Виокремлено способи порушення порядку міжнародної передачі товарів. Виділено, що про-

ведення міжнародної передачі може полягати у: використанні підроблених документів; отриманні дозволів (висновків) незаконним шляхом. Підкреслено, що використання підроблених документів може полягати у наданні документів, що містять неправдиві відомості, або підроблених документів.

09.01.12.870.

343.98 Лысов Н. Н. Криминалистические модели в деятельности службы безопасности по защите информации и проведению внутренних расследований / Н. Н. Лысов // Питання боротьби зі злочинністю: зб. наук. пр. / НАПрН України, Ін-т вивчення проблем злочинності, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2011. — Вип. 21. — С. 238–246.

Рассмотрена криминалистическая модель в деятельности службы безопасности по защите информации и проведению внутренних расследований. Проанализированы возможные направления и организованность преступной деятельности (ПД) в сфере компьютерных технологий. Представлена общая схема строения и функционирования информационной технологии. Отмечена типология следов, содержащаяся в общей криминалистической модели ПД в сфере информационных технологий.

09.01.12.871.

343.98 Мусієнко І. І. Деякі питання криміналістичної підготовки співробітників правоохоронних органів в умовах інноваційного суспільства / І. І. Мусієнко // Питання боротьби зі злочинністю: зб. наук. пр. / НАПрН України, Ін-т вивчення проблем злочинності, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2011. Вип. 21. С. 232–237.

Розглянуто питання криміналістичної підготовки співробітників правоохоронних органів в умовах інноваційного суспільства. Визначено поняття «інформаційне суспільство», виділено його головні риси. Зазначено, що на сучасному рівні розвитку мультимедійних технологій та технологій передачі інформації проведення навчальних занять, консультацій тощо можливе і без безпосередньої присутності викладача в аудиторії. Підкреслено про можливість проведення занять у вигляді відеоконференцій, що значно розширить можливості залучення діючих, найбільш досвідчених практичних працівників до навчального процесу.

09.01.12.872.

343.98.06 Мухин Г. М. Общенаучные методы криминалистики: метод эксперимента / Г. М. Мухин // Вестник криминалистики. 2011. — № 3. — С. 32–37.

Рассмотрены проблемные вопросы сущности экспериментального метода и различных форм его использования в процессе раскрытия и расследования преступлений. Отмечено, что так называемый оперативный эксперимент, все еще использующийся в процессе документирования

коррупційних преступлень, не являється експериментом ні по суті, ні по содержанию. Проаналізовано позитивний досвід литовських колег, запропоновано змінення в уголовно-процесуальному законодавстві.

09.01.12.873.

343.98:161/162 Полстовалов О. В. Логика и прагматика исследований криминалистов в свете современной процессуально-правовой конъюнктуры / *О. В. Полстовалов* // Эксперт-криминалист. 2011. № 3. С. 21–23.

Обобщены факты влияния уголовно-процессуальной конъюнктуры на современное состояние и перспективы криминалистический исследований. Предложен критический анализ имеющихся в литературе мнений о роли криминалистов в современных исследованиях и концепциях истины в уголовном судопроизводстве. Отмечено, что регламентация сделок с правосудием, лозунги о борьбе с коррупцией, заадминистрированность судейского сообщества и его покорность исполнительной власти могут рассматриваться как предвестники схожей политической конъюнктуры в «бархатном» варианте.

09.01.12.874.

343.431 Серета Г. Злочини, пов'язані з торгівлею людьми: особливості прокурорського нагляду / *Григорій Серета* // Вісник Національної академії прокуратури України. — 2011. — № 3. С. 5–8.

Проаналізовано проблеми здійснення прокурорського нагляду за додержанням законів при розслідуванні злочинів, пов'язаних із торгівлею людьми. Приділено увагу питанням з боку прокурора за законністю порушення кримінальної справи, обрання підозрюваному, обвинуваченому запобіжного заходу, забезпечення засобами прокурорського нагляду законних інтересів потерпілих від цих злочинів та їх особистої безпеки.

09.01.12.875.

343.132 Сичук М. Фактичні підстави прийняття процесуальних рішень про провадження слідчих дій / *Микола Сичук* // Підприємництво, господарство і право. 2011. № 9. С. 159–161.

Визначено фактичні підстави прийняття процесуальних рішень про провадження слідчих дій. Розглянуто різні ступені визначення закріплення фактичних підстав провадження слідчих дій. Зазначено, що фактичними підставами слідчих дій можуть виступати докази, результати ОРД та інші дані (наприклад, викладені у клопотанні захисника про проведення певної слідчої дії). Підкреслено, що законність і обґрунтованість їх використання як фактичних підстав провадження слідчої дії повинні визначатися відповідністю структури слідчої дії об'єкта пізнання та визначеній у законі меті.

09.01.12.876.

343.985:343.57 Тактика выявления и фиксации незаконных сделок с наркотическими средствами, совершаемых бесконтактным способом / *А. Б. Коноплин, О. С. Лайчук, Л. А. Маркова, С. П. Петров* // Вестник криминалистики. — 2011. № 3. С. 72–79.

Рассмотрены проблемы, возникающие в начальной стадии проверки сообщений о незаконных операциях с наркотиками, с использованием сети Интернет и электронных платежных систем. Представлен перечень документов, которые изымаются путем производства выемки в банке. Отмечены тактические правила, которых целесообразно придерживаться при допросах участников группы следователю.

09.01.12.877.

343.91:343.56 Топорецька З. М. Спосіб підготовки, вчинення та приховування злочину як структурний елемент криміналістичної характеристики злочинів у сфері грального бізнесу / *З. М. Топорецька* // Адвокат. — 2011. — № 9. — С. 44–48.

Розглянуто способи зайняття гральним бізнесом, які виокремлено на підставі вивчення існуючої судової практики (винесених обвинувальних вироків суду за обвинуваченням у веденні грального бізнесу). Спосіб вчинення злочину розглянуто у вигляді його нерозривної тричленної структури: злочини, що вчиняються організаторами ігор; злочини, що вчиняються учасниками ігор; злочини, що вчиняються іншими особами.

09.01.12.878.

343.9:343.352 Топорков А. А. Тактические рекомендации и методические положения расследования коррупционных преступлений / *А. А. Топорков* // Lex Russica. 2011. № 4. — С. 763–776.

Рассмотрены примеры расследования таких преступлений, как взяточничество, халатность и служебный подлог, которые являются ядром коррупционных преступлений. Раскрыты общие положения и особенности привлечения к уголовной ответственности коррупционеров — лиц, наделенных властными полномочиями и распорядительными функциями в силу занимаемого ими служебного положения, которое они используют для личного обогащения. Отмечены ситуации, наиболее типичные для начального этапа расследования взяточничества.

09.01.12.879.

343.985+343.98.067 Туровець Ю. М. Тактика проведення допиту на початковому етапі розслідування злочинів проти довкілля / *Ю. М. Туровець* // Університетські наукові записки: Часопис Хмельницьк. ун-ту управління та права: Право. Економіка. Управління. Хмельницький, 2011. Вип. 3. С. 330–336.

Досліджено особливості та тактику проведення допиту на початковому етапі розслідування злочинів проти довкілля. Визначено основні

види допитів, а також окреслено основні питання та завдання, що стоять перед слідчим при провадженні допиту залежно від особи допитуваного та виду злочину проти довкілля. З урахуванням обізнаності свідків про подію злочину проти довкілля, особу, що його вчинила, та інші обставини, що мають значення для розслідування, визначено основні групи свідків.

09.01.12.880.

343.982 Центров Е. Е. Особенности использования сведений о закономерностях, изучаемых криминалистикой, в процессе раскрытия и расследования преступлений / *Е. Е. Центров* // Вестник криминалистики. 2011. № 3. С. 13–21.

Отмечено, что закономерности, изучаемые криминалистикой, и обусловленные ими тактические приемы должны быть понятны практике расследования. Рассмотрены закономерности образования материальных и идеальных следов. Выделены психологические феномены преступной деятельности. Проанализированы особенности деятельности по расследованию преступлений. Приведены примеры конкретных тактических рекомендаций.

09.01.12.881.

343.98 Шепітько В. Ю. Інновації в криміналістиці та їх впровадження в діяльність органів досудового слідства / *В. Ю. Шепітько, В. А. Журавель, Г. К. Авдєєва* // Питання боротьби зі злочинністю : зб. наук. пр. / НАПрН України, Ін-т вивчення проблем злочинності, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2011. Вип. 21. С. 39–45.

Виокремлено основні елементи інновацій, що розробляються і використовуються у криміналістиці та слідчій діяльності. Визначено етапи створення інноваційного продукту у криміналістиці. Виявлено причини гальмування інноваційних розробок у криміналістиці та впровадження їх у слідчу практику. Зазначено послідовні етапи реалізації інновацій у діяльність слідчих органів: підготовка до змін та роз'яснення переваг запропонованої інновації; безпосереднє впровадження інноваційного продукту; оцінка ефективності впровадження інновації та її вдосконалення з урахуванням виявлених у процесі використання недоліків. Запропоновано шляхи оптимізації процесів їх створення та застосування.

СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА

Автореферати

09.01.12.882.

343.983 Торопов С. О. Попередні та експертні балістичні дослідження на місці події: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / *Торопов Сергій Олександрович*; Нац. ун-т держ. податкової служби України. — Ірпінь, 2011. 17 с.

Визначено сучасні проблеми балістичних досліджень та визначено напрями їх розв'язання. Розглянуто об'єкти балістичних досліджень та місце події як окремого виду об'єктів судової балістики. Уточнено типові завдання балістичних досліджень і серед них ті, що вирішуються, виключно на місці події. Сформульовано предмет судово-балістичної експертизи місця події. Встановлено сутність, цілі, обмеження та форми фіксації попередніх балістичних досліджень на місці події. Проаналізовано особливості організації проведення попередніх та експертних балістичних досліджень на місці події залежно від слідчих ситуацій. Визначено типові методики балістичних досліджень, що застосовуються на місці події.

Статті

09.01.12.883.

343.982.4 Анчабадзе Н. А. Средства защиты пластиковых карт и типичные следы подделки, встречающиеся при их экспертном исследовании / *Н. А. Анчабадзе, Е. С. Попов* // Эксперт-криминалист. — 2011. — № 1. — С. 2–5.

Раскрыты технические и технологические особенности нанесения средств защиты на пластиковые карты. Особое внимание уделено специальным элементам защиты, знание которых необходимо при экспертном исследовании. Подробно рассмотрены признаки полной и частичной подделки пластиковых карт, которые встречаются при экспертном исследовании.

09.01.12.884.

340.6:811.161.1'367.2 Байрамова Ф. О. Лингвистическое обеспечение исследования интерферирующей русской речи в экспертной практике / *Ф. О. Байрамова* // Судебная экспертиза. 2011. № 2. С. 91–99.

Сделан обзор лингвистических источников для экспертного установления родного языка диктора, говорящего на русском языке с неизвестным акцентом. Показано, что существующие сегодня программы и литературные источники не дают исчерпывающей информации для работы эксперта. Подчеркнуто о необходимости создания новой обширной базы признаков акцентов русской речи, что позволит минимизировать силы эксперта в поиске ключевых признаков.

09.01.12.885.

343.982.4 Бобовкин М. В. Теоретические основы экспертизы кратких записей, выполненных сходными почерками / *М. В. Бобовкин, В. М. Данилкина* // Судебная экспертиза. 2011. № 2. С. 62–68.

На основе анализа экспертной практики и современного уровня развития судебного почерковедения даны научные определения понятия, предмета и задач судебно-почерковедческой экспертизы кратких записей, выполненных сходны-

ми почерками. Приведена авторская классификация кратких записей, базирующаяся на результатах анализа и обобщения судебно-экспертной практики. Уточнены критерии дифференциации буквенных текстов и кратких записей по их объему.

09.01.12.886.

343.988 Будякова Т. П. Виктимологические аспекты отказа от судебно-психологической экспертизы в уголовном судопроизводстве / Т. П. Будякова // Судебная экспертиза. — 2011. № 3. С. 27–35.

Рассмотрены виктимологические вопросы, возникающие при производстве судебно-психологической экспертизы в отношении малолетних жертв преступлений. Обоснованы основания отказа от проведения судебно-психологической экспертизы по мотивам существенных негативных последствий для малолетней жертвы преступления, а также невозможности достижения требуемого результата с помощью экспертизы.

09.01.12.887.

343.982.9:159.925.8 Булгаков В. Г. Экспертный программный модуль для исследования динамических признаков ходьбы человека / В. Г. Булгаков, В. В. Бумагин // Судебная экспертиза. — 2011. — № 3. — С. 36–46.

Представлено программное обеспечение для криминалистического исследования признаков ходьбы человека. Рассмотрена последовательность использования компьютерных методов анализа кадров видеозаписей, запечатлевших походку человека, для решения криминалистических задач.

09.01.12.888.

340.64:343 982.323 Варцаба В. М. Окремі проблеми визначення зросту особи при складанні та використанні словесного портрета / В. М. Варцаба // Питання боротьби зі злочинністю: зб. наук. пр. / НАПрН України, Ін-т вивчення проблем злочинності, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2011. Вип. 21. — С. 220–226.

За результатами аналізу окремих навчальних посібників, підручників із криміналістики розглянуто питання та внесено пропозиції щодо вдосконалення градації осіб за зростом при складанні та використанні словесного портрета. Для прикладу розглянуто таку важливу анатомічну ознаку зовнішності, як зріст, аналіз за яким проводився за підручниками різних авторів, авторських колективів, які були видані за останні 50 років і були у розпорядженні автора.

09.01.12.889.

340.6(470)(091) Вклад Н. И. Пирогова в развитие судебной медицины (к 200-летию со дня рождения) / В. Д. Исаков, И. А. Толмачев, Л. Б. Озерецковский, М. В. Тюрин // Судебно-медицинская экспертиза. — 2011. — № 3. — С. 4–9.

Приведены основные данные о профессиональной деятельности проф. Н. И. Пирогова. В научной и практической деятельности Н. И. Пирогова, наряду с прикладной анатомией и хирургией, важное место занимала судебная медицина — ее организационные и практические аспекты. Описаны труды профессора, касающиеся вопросов судебно-медицинской экспертизы врачебных дел, работы по составлению атласа для судебных медиков, а также исследования в области раневой баллистики, экспертная работа по судебно-медицинским исследованиям трупов и освидетельствованию живых лиц. Хирурга и анатома Н. И. Пирогова с уверенностью можно считать одним из основоположников судебной медицины в России.

09.01.12.890.

343.982.9:343.346.2 Ефремов И. А. Некоторые вопросы теории и практики судебной автотехнической экспертизы / И. А. Ефремов // Адвокат. — 2011. № 9. С. 75–86.

Показаны юридические и организационные возможности, что можно использовать при защите законных прав и интересов пострадавших в результате дорожно-транспортного происшествия, подозреваемым в котором является «непростой» водитель. Подчеркнуто, если потерпевшие, их представители, которые в свое время не добились, по их мнению, законных, обоснованных и справедливых решений по делам о ДТП, могут обжаловать такие решения после истечения сроков давности уголовного преследования.

09.01.12.891.

343.982.9:343.57 Запорошенко Н. А. Типові матеріальні сліди організації або утримання місць для незаконного вживання, виробництва чи виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів / Н. А. Запорошенко // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2011. Вип. 52. С. 450–455.

Розкрито поняття «слід» у широкому і вузькому значенні. Розглянуто погляди криміналістів стосовно матеріальних слідів у справах про злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів. Надано класифікацію груп типових матеріальних слідів організації або утримання місць для незаконного вживання, виробництва чи виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів. Зазначено, що сліди злочину, що виявляються під час розкриття та розслідування організації або утримання місць для незаконного вживання, виробництва чи виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, можуть залишатися в організмі, на тілі, одязі і предметах осіб, що організовують, утримують зазначені місця чи надають відповідні приміщення, а також відвідувачів вказаних місць.

09.01.12.892.

343.148 Зиновьева Е. Е. Возможности использования информационных технологий при производстве судебно-экономических экспертиз / *Е. Е. Зиновьева* // Судебная экспертиза. — 2011. — № 3. — С. 95–99.

Обсуждены методологические основы использования информационных технологий при производстве судебно-экономических экспертиз. Отмечено важное значение доказательств, полученных путем применения экспертно-криминалистических методов и средств при раскрытии и расследовании экономических преступлений. Рассмотрена основная цель применения информационных технологий в производстве судебно-экономических экспертиз. Предложено разработать систему научных методов и технических средств, с помощью которых специалисты в сфере своей деятельности способны были бы проводить экспертизы.

09.01.12.893.

340.6:004.01 Зотов П. В. Использование компьютерных технологий для выявления подделок печатей в электронных документах / *П. В. Зотов* // Судебная экспертиза. — 2011. — № 3. — С. 90–94.

Выявлены подделки печатей в электронных документах. Приведен конкретный метод и результаты его использования. Подчеркнуто, что проведенные исследования показали, что выявление даже незначительных изменений в документе достаточно для того, чтобы сказать, что документ подвергался изменению. По количеству выявленных исправленных фрагментов можно судить о масштабах изменений в документе.

09.01.12.894.

343.983 Колкутин В. В. Характеристика повреждений, причиняемых «холостыми» выстрелами / *В. В. Колкутин, И. Ю. Макаров, К. И. Куценко* // Судебно-медицинская экспертиза. — 2011. — № 3. — С. 28–31.

Результаты проведенного анализа сведений из специальной литературы свидетельствуют о том, что судебно-медицинские аспекты повреждений, причиняемых так называемыми «холостыми» выстрелами из отдельных образцов стрелкового оружия, изучены недостаточно, а некоторые из них практически не исследованы. Несмотря на значительную вариабельность повреждений, причиняемых продуктами холостых выстрелов, экспертная оценка таких случаев должна складываться из трех этапов: доказательства отсутствия признаков действия огнестрельного снаряда; дифференцированного определения последствий травмирующего действия каждого из повреждающих факторов выстрела; экспериментального моделирования повреждений одежды и тела человека с учетом конкретного образца оружия и холостого патрона к нему.

09.01.12.895.

343.982.3 Кофанов А. Особенности организации та проведения комплексных и комиссионных экспертиз при раскрытии та расследовании особо опасных преступлений, учиненных из застосування зброї / *Андрій Кофанов* // Підприємництво, господарство і право. — 2011. — № 5. — С. 153–156.

Розглянуто практичні аспекти проведення комплексних і комісійних експертиз при розслідуванні злочинів, пов'язаних із використанням або застосуванням вогнепальної та іншої зброї. Зазначено умови, за яких використання мікрослідів у розкритті злочинів сприятиме підвищенню ефективності роботи усіх заінтересованих правоохоронних відомств на якісно новому, більш високому професійному рівні. Запропоновано призначення комплексних (комісійних) експертиз, перш за все, щодо кримінальних справ, де фігурує вогнепальна зброя, набой та сліди пострілу.

09.01.12.896.

343.982.4:351.46(6) Кошманов П. М. Специфичность конструктивного строения и идентификационная информативность подписей представителей африканских стран / *П. М. Кошманов, М. П. Кошманов* // Судебная экспертиза. — 2011. — № 2. — С. 69–79.

Рассмотрены особенности конструктивного строения и идентификационная информативность подписей представителей африканских стран. Представлен анализ основных почерковых характеристик различных подписей. Выделены обстоятельства и причины, в результате которых происходит усложнение конструктивного строения в подписях, выполненных сотрудниками полиции Африки. Перечислены основные виды информации в подписи, которые делают ее конструктивно усложненной и информационно насыщенной.

09.01.12.897.

340.6:343.347 Ринкова О. В. Види судово-екологічної експертизи та завдання, що вирішуються в ході її проведення / *О. В. Ринкова* // Адвокат. — 2011. — № 9. — С. 34–39.

Визначено місце та роль судово-екологічної експертизи в сучасному кримінальному судочинстві України. Визначено предмет та завдання, які вирішуються при застосуванні того чи іншого виду судово-екологічних експертиз. Розглянуто класифікацію судово-екологічних експертиз на види, оскільки при кваліфікації правопорушень проти навколишнього середовища важливим є визначення типу спеціальних знань, використання яких буде ефективним. Підкреслено, що нові види експертиз виникають не тільки за рахунок диференціації знань більш вузької спеціалізації експертів, але і в процесі ще більш тісної інтеграції, кінцевим результатом якої є перехід від комплексної експертизи.

09.01.12.898.

343.982.4(470) Рудская С. Ф. Возможность реализации комплексного подхода при установлении давности изготовления документа / С. Ф. Рудская // Судебная экспертиза. — 2011. — № 2. — С. 100—103.

Изучены проблемы, затрудняющие применение комплексного подхода при решении вопроса и соблюдение требований ст. 87 УПК РФ на стадии назначения экспертизы по установлению давности изготовления документа. Предложено устанавливать давность изготовления документа путем назначения комплекса исследований, направленных на изучение разных информационных полей документа.

ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

Автореферати

09.01.12.899.

343.13 Гапотченко Г. М. Особливості порушення кримінальних справ за матеріалами оперативно-розшукових заходів: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Гапотченко Геннадій Миколайович; Харків. нац. ун-т внутр. справ. Х., 2011. 20 с.

Досліджено питання законодавчого врегулювання процесуальної діяльності, взаємодії слідчого з оперативним працівником, прокурорського нагляду і судового контролю у стадії вирішення питання про порушення кримінальної справи. Здійснено аналіз чинного законодавства, результатів слідчої, прокурорської і судової практики з порушення та розслідування кримінальних справ за 2006—2009 рр. Визначено не врегульовані, дискусійні та спірні питання, окреслено шляхи їх правового врегулювання. Обґрунтовано основні положення щодо удосконалення законодавчого врегулювання процесуальної діяльності з порушення кримінальної справи взагалі і застосування у цій діяльності оперативно-розшукових заходів зокрема. Запропоновано зміни та доповнення до кримінально-процесуального і оперативно-розшукового законодавства України щодо удосконалення діяльності з порушення кримінальної справи, приведення його у відповідність до Конституції України, виключення неузгодженостей і суперечностей.

Статті

09.01.12.900.

343.14 Капліна О. В. Законність оперативно-розшукової діяльності як фактор допустимості матеріалів, одержаних в ході її проведення, як доказів у кримінальній справі / О. В. Капліна // Університетські наукові записки: Часопис Хмельницьк. ун-ту управління та права: Право. Економіка. Управління. Хмельницький, 2011. Вип. 3. С. 226—273.

Досліджено проблеми допустимості як доказів по кримінальних матеріалах, одержаних у результаті проведення оперативно-розшукових заходів. Приділено увагу тлумаченню судом таких понять, як «законний та незаконний» шлях одержання доказів. Зазначено ознаки законності оперативно-розшукових заходів, що дозволяють вважати їх результати допустимими у доказуванні. Визначено низку оперативно-розшукових заходів, що проводяться за рішенням суду, прийнятим за поданням керівника відповідного оперативного підрозділу або його заступника. Підкреслено, що у теорії та у правозастосовній практиці не існує єдиного підходу до вирішення проблем, запропоновано шляхи їх вирішення.

09.01.12.901.

342.72/73:343.985 Мінченко С. Конституційні основи дотримання та обмеження прав людини в оперативно-розшуковій діяльності / С. Мінченко // Право України. 2011. № 6. С. 127—134.

Проаналізовано низку ключових проблем конституційного регулювання ОРД, у межах якої дотримання прав і свобод людини пов'язане з практичною необхідністю їх обмеження. Розглянуто змістовну диференціацію понять «обмеження права» та «позбавлення права». Стверджено, що обмеження прав і свобод людини і громадянина при здійсненні оперативно-розшукових заходів може застосовуватися як екстремальний засіб і тільки у тих випадках, коли ефективне досягнення цілей цих заходів іншими засобами не виявляється можливим.

09.01.12.902.

347.963:343.985 Мінченко С. Місце прокуратури в системі органів державної влади та зміст прокурорського нагляду за забезпеченням прав людини в оперативно-розшуковій діяльності / Сергій Мінченко // Підприємництво, господарство і право. 2011. № 5. С. 170—173.

Розглянуто історію становлення прокуратури, її функції і місце у системі органів державної влади. Досліджено зміст прокурорського нагляду за забезпеченням прав людини в оперативно-розшуковій діяльності та запропоновано авторську позицію з цього питання. Визначено головне завдання прокурора у ході нагляду за оперативно-розшуковою діяльністю за забезпечення комплексу заходів, спрямованих на недопущення неправомірних порушень прав осіб, залучених до сфери ОРД, та сприяння оперативним підрозділам під час здійснення ними усього комплексу оперативно-розшукових заходів, належного документування та використання результатів ОРД у процесі доказування.

09.01.12.903.

343.1 Сливич І. І. Кримінально-процесуальні юридичні факти та оперативно-розшукова діяльність / І. І. Сливич, О. С. Семерак // Уні-

верситетські наукові записки : Часопис Хмельниць. ун-ту управління та права : Право. Економіка. Управління. Хмельницький, 2011. Вип. 3. С. 288—293.

Досліджено співвідношення кримінально-процесуальної діяльності з оперативно-розшуковою через відсутність чіткої законодавчої регламентації порядку проведення окремих оперативно-розшукових заходів, які тимчасово обмежують права особи, що негативно впливає на стан дотримання оперативними підрозділами правоохоронних органів України конституційних прав громадян. Запропоновано при упорядкуванні чинного КПК України та розробці нового більш широко використовувати норми з бланкетними елементами (гіпотезами, диспозиціями та санкціями), що з врахуванням розвитку українського законодавства дозволить попередити колізію положень КПК України зі спеціальними законами та забезпечити належний рівень правової визначеності.

09.01.12.904.

343.132(477) Рогатинська Н. З. Деякі особливості використання результатів оперативно-розшукової діяльності у кримінальному процесі / *Н. З. Рогатинська* // *Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2011. Вип. 52. С. 429—433.*

Досліджено особливості використання матеріалів ОРД, які виникають у кримінальному судочинстві. Зазначено підстави для проведення ОРД, відповідно до ст. 6 ЗУ «Про оперативно-розшукову діяльність». Виділено, що одержання фактичних даних оперативно-розшуковими заходами і доказування у ході досудового слідства є процесами пізнання, спрямованими на пізнання одного явища — злочину, і мета у них одна — встановлення об'єктивної істини. Підкреслено про необхідність законодавчого врегулювання порядку оформлення результатів оперативно-розшукових заходів. Запропоновано доповнити КПК України новим розділом «Використання результатів оперативно-розшукової діяльності в кримінальному судочинстві».

12.00.10. СУДОУСТРІЙ; ПРОКУРАТУРА ТА АДВОКАТУРА

СУДОУСТРІЙ

Книги

10.01.12.905.

347.96(477)(075.8) Судебные и правоохранительные органы Украины : учеб. пособие / под ред. А. С. Васильева [и др.] ; МОН Украины. — 4-е изд., доп. и перераб. — Х. : Одиссей, 2011. — 321 с.

На основании Конституции Украины, законов Украины об организации и деятельности судебной системы, органов прокуратуры, органов нотариата и других правоохранительных органов раскрыты основные вопросы о формировании этих органов. Уточнена и актуализирована информация о задачах, функциях и полномочиях указанных органов, показана их роль на современном этапе развития правового государства. Изучено понятие, признаки и соотношение судебной власти с другими ветвями государственной власти. Выделены принципы осуществления правосудия в Украине. Рассмотрена действующая судебная система Украины и суды общей юрисдикции. Подчеркнута организация деятельности, порядок назначения и полномочия Конституционного Суда Украины. Освещен правовой статус профессиональных судей, народных заседателей и присяжных. Прослежена история возникновения и этапы развития органов прокуратуры Украины, органов юстиции Украины, адвокатуры, органов дознания и досудебного следствия, СБУ и также нотариата в Украине.

10.01.12.906.

347.96/99(477)(075.8) Чернишова Н. В. Судова влада в Україні : навч. посіб. / Н. В. Чернишова. — К. : ЦУЛ, 2011. — 104 с.

Відображено суттєві зміни щодо судоустрою і статусу професійних суддів, порядку здійснення суддівського самоврядування та інших питань, які відбулися у процесі судово-правової реформи та у зв'язку з прийняттям 07.07.2010 ЗУ «Про судоустрій і статус суддів». Вивчено поняття судової влади, завдання суду та судової системи України у цілому. Зазначено поняття та значення засад (принципів) організації судової влади по здійсненню правосуддя в Україні. Надано характеристику основних конституційних засад судочинства. Розглянуто організаційні основи системи судів загальної юрисдикції: місцеві, апеляційні, вищі спеціалізовані суди, Верховний Суд України. Розкрито особливості суддівського самоврядування в Україні. Обґрунтовано завдання та принципи діяльності Конституційного Суду України. Вивчено форми звернення до Конституційного Суду України, його повноваження, організацію роботи, провадження у справах.

Автореферати

10.01.12.907.

347.97/.99 Москвич Л. М. Проблемы повышения эффективности судебной системы : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.11 / Москвич Лидия Николаевна ; Нац. ун-т «Юрид. акад. Украины им. Я. Мудрого». — Х., 2011. — 40 с.

Визначено природу судової системи, її ознаки, принципи та функції. Сформульовано зміст теоретичної конструкції «ефективність судової системи». Обґрунтовано потребу створення стандартів ефективності судової системи як моделі досконалого суду. Запропоновано авторське бачення змісту Стандартів ефективності судової системи України. Опрацьовано систему критеріїв, індикаторів і показників, які можуть бути використані для оцінки ефективності судової системи України. Досліджено існуючі європейські моделі оцінки ефективності судової системи й запропоновано методологію виміру, що може бути застосована в Україні. Здійснено системний аналіз ефективності судової системи України. Висвітлено концептуальні засади подальшої судової реформи.

Статті

10.01.12.908.

347.962(470) Арапова Т. Ф. Местный суд: общая характеристика / Т. Ф. Арапова // Адвокат. — 2011. — № 8. — С. 72–78.

Рассмотрены вопросы организации и функционирования местного суда, который во многих странах пришел на смену мировым судьям и является более эффективным судебным органом по рассмотрению и разрешению экономически малоценных гражданско-правовых споров. Отмечено, что российские мировые суды не имеют никаких признаков мировой юстиции, но они имеют основополагающие черты местных судов, а завершить процесс формирования местных судов в лице судебных органов, которые сейчас носят название мировых судей, можно только посредством установления для данных судов особенностей в производстве по гражданским делам.

10.01.12.909.

347.962(470):349.3 Ермошин Г. Т. Право судьи на пенсионное обеспечение / Г. Т. Ермошин // Российская юстиция. — 2011. — № 8. — С. 40–42.

Раскрыта сущность имеющихся проблем в законодательстве о статусе судей в части, регулирующей право судьи на пенсионное обеспечение. Отмечено, что Закон о статусе судей РФ, установив право на пенсионное обеспечение судье, пребывающему в отставке, и судье, отставка которого прекращена, поставил эти категории

граждан в положение заложников своей бывшей должности, исключив судейский стаж из периода трудовой деятельности, учитываемой при определении права на пенсионное обеспечение. Выделен вопрос о приведении законодательства о статусе судей в соответствие с требованиями современности, сформулированы конкретные предложения по его совершенствованию.

10.01.12.910.

340.132 Загорська Л. І. Нормативність як специфічна властивість актів судової влади / *Л. І. Загорська* // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / МОНмолодьспорт України, ОНЮА. — О., 2011. — Вип. 58. — С. 271—277.

Зазначено, що актам судової влади, які, як правило, індивідуального характеру, належить така особливість, як нормативність, оскільки вони складаються з правил поведінки загального характеру, що звернені якраз не до конкретного суду, а до всіх судових інстанцій та до невизначеного кола осіб у зв'язку з можливістю їх звернення до судових органів. Одноразове застосування норм права ніколи не вичерпує зміст керівного роз'яснення. Визначено основні відмінності індивідуально-правових актів від нормативно-правових актів судової влади.

10.01.12.911.

347.962.2(477) Мельник М. Г. Зміст категорії «кадрове забезпечення» щодо діяльності судів: теоретичні підходи до визначення / *М. Г. Мельник* // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / МОНмолодьспорт України, ОНЮА. — О., 2011. — Вип. 58. — С. 45—51.

Обґрунтовано науковий підхід до визначення родової категорії «кадрове забезпечення діяльності судів» та видових категорій «кадрове забезпечення формування та функціонування суддівського корпусу судів загальної юрисдикції та Конституційного Суду України», «кадрове забезпечення діяльності апарату суду», «кадрове забезпечення формування корпусу народних засідателів», «кадрове забезпечення формування корпусу присяжних», «кадрове забезпечення діяльності Вищої ради юстиції України» тощо.

10.01.12.912.

347.962 Москвич Л. М. Методологія оцінки ефективності судової системи / *Л. М. Москвич* // Питання боротьби зі злочинністю : зб. наук. пр. / НАПрН України, Ін-т вивчення проблем злочинності, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2011. — Вип. 21. — С. 247—258.

Досліджено методологію оцінки ефективності судової системи. Проаналізовано проблеми оцінки ефективності судової системи та запропоновано шляхи їх вирішення. Розглянуто прогалини як концептуального, так і технологічного характеру системи технічних прийомів та методів оцінювання ефективності судової системи. Запропоновано та досконало проаналізовано п'ять категорій методів оцінки ефективності судової системи: самооцінка; опитування; оцінка групою

експертів; статистичні дані; соціально-правовий експеримент.

10.01.12.913.

342.56:347.99 Мурзабеков М. Р. Некоторые аспекты конституционно-правового статуса судов общей юрисдикции / *Марат Русланович Мурзабеков* // Конституционное и муниципальное право. — 2011. — № 5. — С. 30—32.

Обращено внимание на то, что участие органов правосудия в гражданско-правовых сделках требует дополнительного правового регулирования механизма подобного участия в соотношении с принципами осуществления судебной власти, с одной стороны, и установления соответствующего статуса полноценного юридического лица, с другой стороны. Замечено, что при сложившихся обстоятельствах действующее законодательство РФ не позволяет в полной мере определять правоспособность органов судопроизводства в финансово-хозяйственном обороте.

10.01.12.914.

347.962.3 Самсін І. Інститут «професійності» суддів / *Ігор Самсін* // Вісник прокуратури. — 2011. — № 7. — С. 3—8.

Наведено критерії для визначення рівня професійності судді, який необхідний для відправлення справедливого судочинства. Досліджено поняття «професійність» судді, що має бути чи не єдиною константою у всіх змінах і реформах, які стосуються статусу суддів, системи судоустрою, процедури відправлення судочинства. Зазначено напрями, за якими повинна оцінюватись особа, яка претендує на посаду судді: юридична компетенція; ділові якості; соціальна свідомість; здатність до адміністрування.

10.01.12.915.

347.962(477) Саранюк В. Створення модельного суду як засобу підвищення якості судових рішень / *Василь Саранюк* // Підприємництво, господарство і право. — 2011. — № 5. — С. 174—177.

Розглянуто порядок розподілу судових справ як складову модельних судів, запроваджений ЗУ «Про судоустрій і статус суддів». Сформульовано пропозиції щодо удосконалення цього порядку. Зазначено, що нові форми та методи організації роботи суду включають: ефективний розподіл функцій між підрозділами та посадовими особами за сферами діяльності, тобто спеціалізація підрозділів; розподіл справ за категоріями між суддями та звільнення суддів від непроцесуальної діяльності із застосуванням новітніх інформаційних технологій.

10.01.12.916.

347.962.001.73 Фесенко Л. Принцип спеціалізації судів у контексті судово-правової реформи / *Л. Фесенко* // Право України. — 2011. — № 6. — С. 135—145.

Досліджено питання про місце конституційного принципу спеціалізації в аспекті побудови

системи судів загальної юрисдикції. Стверджено, що спеціалізація судів здійснюється трьома шляхами: у галузевому напрямі, за суб'єктним критерієм та реалізацією серед суддів одного суду щодо розгляду конкретних категорій справ. Приділено увагу важливості розвитку ювенальної юстиції на сучасному етапі реформування.

Див. також: 03.01.12.360.

ПРОКУРАТУРА

Книги

10.01.12.917.

347.963(477)(092) Баганець О. В. Незручний прокурор / О. В. Баганець. — К.: Юрінком Інтер, 2011. — 321 с.

В автобіографічній оповіді колишнього прокурора О. Баганця розглянуто його професійний шлях від слідчого районної прокуратури до заступника Генерального прокурора України. Книга охоплює дві історичні доби — останнє десятиліття існування СРСР і період незалежної України. Описано нелегкі будні прокурорської роботи, свою участь у розкритті резонансних кримінальних справ, справжню чоловічу дружбу й зраду колег, кар'єризм та протезування, які і на теперішньому етапі процвітають в органах прокуратури.

10.01.12.918.

347.963(477)(075.8) Прокуратура України: навч.-метод. посіб. для студ. ден. та заоч. форм навчання Івано-Франків. ф-ту НУ ОЮА / уклад.: С. О. Ковальчук, Г. Р. Крет, В. Д. Юрчишин; НУ ОЮА, Івано-Франків. ф-т. Івано-Франківськ: Вид. Голіней О. М., 2011. — 144 с.

Викладено основні науково-теоретичні і практичні положення курсу «Прокуратура України» для студентів заочної форми навчання відповідно до навчальних програм юридичних вищих навчальних закладів. Надано робочу програму, тематику контрольних робіт та методичні рекомендації щодо їх виконання, завдання для проведення поточного та підсумкового контролю знань студентів. У додатках рекомендовано нормативні джерела та літературу до навчальної дисципліни «Прокуратура України».

Автореферати

10.01.12.919.

12.00.10 Сірко Б. П. Наглядова діяльність транспортного прокурора: сучасний стан і перспективи розвитку: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.10 / Сірко Богдан Петрович; НУ ОЮА. — О., 2011. — 20 с.

Досліджено еволюційні процеси виникнення і становлення транспортних прокуратур на теренах України. Визначено місце транспортних прокуратур у централізованій системі прокуратури

України. Охарактеризовано зміст функцій прокуратури з нагляду за додержанням і застосуванням законів (її правозахисної діяльності), а також прокурорського нагляду за розслідуванням злочинів. Вивчено особливості застосування повноважень транспортного прокурора у сферах боротьби з порушеннями законодавства про власність, з розкраданнями вантажів і особистого майна пасажирів, з порушеннями законів, які регламентують безпеку експлуатації транспортних засобів. Обґрунтовано організаційні аспекти діяльності транспортних прокурорів зі здійснення покладених на них функцій.

Статті

10.01.12.920.

347.963:342.41(470) Бывальцева С. Г. Конституционно-правовой статус прокуратуры: проблемы и перспективы / Светлана Геннадьевна Бывальцева // Конституционное и муниципальное право. — 2011. — № 5. — С. 23—26.

Исследованы теоретические аспекты понятия и содержания конституционно-правового статуса прокуратуры, составляющего основу ее правового статуса. Выделены такие элементы конституционно-правового статуса прокуратуры, как: компетенция прокуратуры; принципы ее деятельности; положения, определяющие место прокуратуры в системе органов государственной власти; нормы, регулирующие организацию системы органов прокуратуры. Сделан вывод о том, что в Конституцию РФ необходимо внести изменения в части определения статуса прокуратуры.

10.01.12.921.

343.163:343.985:347.172 Зубрицький М. Проблемні питання здійснення прокурорського нагляду за законністю діяльності із розкриття вбивств, пов'язаних з безвісним зникненням потерпілих і розшуком безвісти зниклих осіб / М. Зубрицький // Вісник Львівського університету. Серія юридична: зб. наук. пр. — Л., 2011. — Вип. 52. — С. 366—372.

Розглянуто питання допущення порушень чинного законодавства оперативними працівниками органів внутрішніх справ під час приймання, реєстрації, обліку та розгляду заяв та іншої інформації про безвісне зникнення громадян та у разі проведення ОРД під час розшуку безвісно зниклих осіб. Висвітлено сутність, завдання та специфіку прокурорського нагляду за законністю розслідування кримінальних справ про умисні вбивства, характеризуючи повноваження прокурора як гаранта забезпечення конституційних прав особи, який може попередити або усунути порушення закону.

10.01.12.922.

347.963(477):342.72/73 Клочков В. Взаємодія Генеральної прокуратури України з вищими органами державної влади щодо реалізації та захисту прав і свобод людини / Володимир

Клочков // Вісник прокуратури. 2011. № 5. С. 33–39.

Порушено проблеми, пов'язані із взаємодією генеральної прокуратури України з вищими органами державної влади щодо ефективності реалізації і захисту прав і свобод людини і громадянина, інтересів держави. Проаналізовано сутність поняття «взаємодія», що є більш широким, ніж «координація». Зазначено, що залежно від цілей взаємодії прокуратури з органами державної влади може бути періодичною, разовою та постійною. Розглянуто організаційну форму взаємодії Генеральної прокуратури з вищими органами державної влади.

10.01.12.923.

343.163:343.347 Корнякова Т. Інформаційно-аналітичне та наукове забезпечення діяльності органів прокуратури щодо запобігання злочинам проти довкілля / Т. Корнякова // Право України. 2011. № 6. С. 189–197.

Висвітлено особливості інформаційно-аналітичного та наукового забезпечення діяльності прокуратури щодо запобігання злочинам проти довкілля як важливіших складових в ефективній реалізації процесу запобігання цій злочинності у цілому. Виходячи з практики роботи органів прокуратури у галузі охорони довкілля, виокремлено види екологічної інформації, які класифікуються залежно від джерел та шляхів її надходження.

10.01.12.924.

347.963(477)+343.163(477) Кравчук В. Оцінювання ефективності діяльності прокуратури України (невирішені правові проблеми) / Валерій Кравчук // Вісник Національної академії прокуратури України. 2011. № 3. С. 118–122.

Проаналізовано значення оцінювання ефективності діяльності прокуратури. Висвітлено правові проблеми його забезпечення та здійснення. З'ясовано роль категорій «мета», «ціль», «завдання» діяльності прокурорської системи у контексті підвищення об'єктивності оцінювання роботи органів прокуратури. Визначено різницю між цими категоріями.

10.01.12.925.

347.963:343.81 Лемак Р. Організаційні засади діяльності прокуратури із нагляду за дотриманням законів в установах виконання покарань / Роман Лемак // Вісник прокуратури. 2011. № 6. — С. 46–50.

Розкрито основи тактики та методики прокурорського нагляду за дотриманням законів в установах виконання покарань. Проаналізовано чинне кримінально-виконавче законодавство та відомчі акти прокуратури. Визначено коло питань, які розглядаються прокуратурою на загальних (комплексних) та цільових перевірках діяльності органів і установ виконання покарань.

10.01.12.926.

343.163:342.922 Линник А. Участь прокурора у запобіганні адміністративним корупційним

правопорушенням. Чи достатньо повноважень? / Алла Линник // Вісник прокуратури. 2011. № 9. С. 34–38.

Зосереджено увагу на такому напрямі діяльності, як виявлення, припинення та розслідування прокурором адміністративних корупційних правопорушень як складової багаторівневої системи цілеспрямованих загальнодержавних заходів щодо послаблення та нейтралізації корупції. Підкреслено, що адміністративне розслідування як початкова стадія провадження по справі є комплексом процесуальних дій, спрямованих на встановлення обставин проступку, їх фіксацію та кваліфікацію діяння, отримання додаткових відомостей та матеріалів, необхідних для правильного вирішення питання про порушення справи про адміністративне правопорушення та складання протоколу.

10.01.12.927.

347.963(4)+343.163(4) Мичко М. Завдання та функції прокуратур у країнах Європи / Микола Мичко // Вісник прокуратури. — 2011. — № 5. — С. 108–120.

Зазначено, що через функції прокуратури розкриваються її сутність, роль у державному механізмі та соціальне призначення. З функціями прокуратури пов'язані тип прокуратури, закономірність становлення та розвитку цього інституту. Виділено дві моделі прокуратур залежно від класифікації та характеру функцій: прокуратури, які здійснюють функцію кримінального переслідування та в рамках цієї функції інші наглядові та контролюючі функції; прокуратури, які здійснюють функцію кримінального переслідування та інші функції поза межами кримінального процесу.

10.01.12.928.

347.963:341.44 Мотиль В. Поняття, функціональне призначення та межі прокурорського нагляду за законністю екстрадиції особи / Віктор Мотиль // Підприємництво, господарство і право. 2011. № 9. С. 162–164.

Проаналізовано основні наукові проблеми, що стосуються прокурорського нагляду за законністю екстрадиції. Досліджено предмет, об'єкт і межі прокурорського нагляду за законністю екстрадиції. Сформульовано основні завдання прокурорського нагляду за законністю екстрадиції. Підкреслено, що основним завданням прокурора у сфері нагляду за законністю екстрадиції є попередження та припинення порушень прав і законних інтересів фізичних і юридичних осіб, які включені до процесів екстрадиції, а також забезпечення встановлених законодавством умов і порядку проведення процедур екстрадиції.

10.01.12.929.

347.963(477) Словська І. Генеральний прокурор України як потенційний суб'єкт права законодавчої ініціативи / Ірина Словська // Вісник прокуратури. — 2011. — № 9. — С. 48–54.

Проаналізовано зміни переліку суб'єктів права законодавчої ініціативи в Україні. Доведено необхідність розширення кола уповноважених суб'єктів для оптимізації законотворчої діяльності у цілому. Підкреслена потреба наділити Генерального прокурора України гарантованим правом звернення із законопроектом до парламенту, що виключатиме можливість ігнорування законодавчим органом заявленої ініціативи. Розглянуто функції органів прокуратури України.

Див. також: 02.01.12.225, 03.01.12.350,
09.01.12.902.

АДВОКАТУРА

Книги

10.01.12.930.

343.131.5 Зейкан Я. П. Процесуальні акти захисної діяльності адвоката : наук.-практ. комент. / Я. П. Зейкан, В. Є. Голуб. — К. : КНТ, 2011. — 417 с.

Наведено зразки, які розкривають тактичні прийоми адвоката у захисній діяльності. Розкрито особливості підготовки і виступу у судових дебатах, розглянуто методику складання апеляційних і касаційних скарг. У коментарі використано як реальні документи адвокатів різних поколінь, так і методичні напрацювання науковців, а також досвід роботи окремих суддів. До окремих зразків подано коментар авторів, у якому розкрито мету того чи іншого документа.

10.01.12.931.

347.965(470)(075.8) Смирнов В. Н. Адвокатура и адвокатская деятельность : учеб. пособие / В. Н. Смирнов, А. С. Смыкалин. — М. : Проспект ; Екатеринбург : Урал. гос. юрид. акад., 2011. — 320 с.

Изложены этапы становления и развития адвокатуры России и СССР. Выделены некоторые особенности формирования этого института на Среднем Урале. Проанализированы проблемы организации и деятельности современной российской адвокатуры, раскрыта сущность статуса адвоката, гарантии его независимости. Подробно описана структура различных видов адвокатских образований. Особое внимание уделено описанию процессуальных документов защитника по уголовным делам.

Статті

10.01.12.932.

347.965(477) Гончар І. Інша кваліфікація / І. Гончар // Український адвокат. — 2011. — № 8/9. — С. 26—34.

Висвітлено зміни у Порядку підвищення кваліфікації адвокатами України. Підкреслено, що організація підвищення кваліфікації адвокатами здійснюється кваліфікаційно-дисциплінарними

комісіями адвокатури, на які покладаються обов'язки з планування заходів щодо підвищення кваліфікації адвокатами. Встановлено акредитаційні стандарти підвищення кваліфікації адвокатами.

10.01.12.933.

347.965.3 Димитрова М. В. Поняття та сутність принципів адвокатського самоврядування / М. В. Димитрова // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / МОНмолодьспорт України, ОНЮА. — О., 2011. — Вип. 58. — С. 125—130.

Проаналізовано проблему становлення адвокатського самоврядування в Україні. Розкрито поняття і сутність основних принципів адвокатського самоврядування: принцип законності; принцип незалежності; принцип демократизму у прийнятті рішень; виборність органів самоврядування та ін. Підкреслено, що самоврядування адвокатури має реалізуватися у формах безпосереднього самоврядування через З'їзд адвокатів України й загальні збори адвокатів Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя, також через обрані адвокатами виконавчі органи адвокатського самоврядування та органи адвокатського самоврядування кваліфікаційно-дисциплінарного профілю.

10.01.12.934.

347.965(470) Иванченков Ю. В. Деформация правосознания адвоката в условиях современной России как фактор оказания некачественной юридической помощи / Юрий Владимирович Иванченков // Адвокатская практика. — 2011. — № 4. — С. 2—7.

Рассмотрены основные вопросы деформации правового сознания адвокатов: виды деформаций, причины их возникновения, негативное влияние на оказание качественной юридической помощи, способы устранения существующих деформаций. Выделена прямая связь проблем деформации правосознания населения с проблемами девиации и делинквентности граждан.

10.01.12.935.

347.965(477):343.85 Коваленко В. В. Адвокатура — один із суб'єктів профілактики злочинів / В. В. Коваленко, О. Г. Колб // Адвокат. — 2011. — № 8. — С. 23—26.

Проаналізовано соціально-правову природу адвокатури в Україні. Обґрунтовано необхідність створення реальних механізмів реалізації завдань із профілактики злочинів, поставлених перед суб'єктами так званої загальної профілактики злочинів. Визначено заходи, які слід здійснити для створення відповідних механізмів превентивної діяльності адвокатів у сфері протидії злочинності. Здійснено аналіз передбачених чинним законодавством України основних форм і видів діяльності адвокатури у сфері запобігання злочинам та запропоновано науково-обґрунтовані шляхи удосконалення зазначеного виду діяльності.

10.01.12.936.

343.965.6 Колобашкина С. С. Правовая позиция адвоката представителя по гражданскому делу: понятие и особенности определения / *Светлана Сергеевна Колобашкина* // Адвокатская практика. — 2011. — № 3. — С. 16—20.

Рассмотрены особенности правовой позиции адвоката представителя по гражданскому делу. Проанализированы особенности определения правовой позиции адвоката на основе исследования круга обстоятельств, обуславливающих ее выбор и формирование. Отдельное внимание уделено этическим требованиям при приеме и выполнении поручений адвокатом. Подчеркнуто, что категорией, в которой комплексно сочетаются субъективные и объективные факторы, обуславливающие эффективность адвокатской деятельности, является правовая позиция адвоката по делу.

10.01.12.937.

347.965.7(470) Колоколов Н. А. Оплата труда адвоката: критерии теории и практики / *Никита Александрович Колоколов* // Адвокатская практика. — 2011. — № 5. — С. 18—24.

Право на судебную защиту немислимо без обеспечения права на квалифицированную юридическую помощь. В свою очередь, таковая не будет оказана нуждающимся, если своевременно не будет разрешен вопрос об адекватной оплате труда адвоката. К сожалению, в уголовно-процессуальном законе данный вопрос урегулирован лишь в самых общих чертах. Норма, в которой он упоминается, носит бланкетный характер, отправляя правоприменителя к перманентно изменяющимся постановлениям Правительства РФ, другим подзаконным актам. Лакуны, наличие которых предопределено несовершенством правового регулирования, постепенно восполняются правоприменительной практикой.

10.01.12.938.

347.965.3 Красильников А. Н. Качество профессиональной защиты: от нравственной обязанности к правовой / *А. Н. Красильников, М. С. Белоковильский* // Адвокат. — 2011. — № 9. — С. 5—14.

Рассмотрена эволюция понятия «качество профессиональной защиты» от деонтологического *par excellence* к правовому. Подчеркнуто, что раньше эти требования носили по большей части характер этических норм адвокатского сообщества, а сегодня они обрели статус полноценных предписаний закона. Сделан анализ безусловно-необходимых адвокатских действий. Подчеркнуто, что излишняя регламентация действий адвоката неизбежно приведет к неоправданному ограничению его профессиональной самостоятельности, необходимой для того, чтобы быть независимым советником по правовым вопросам.

10.01.12.939.

347.965(470) Макаров С. Ю. Обсуждение вопросов адвокатуры на II Кутафинских чтениях

/ *Сергей Юрьевич Макаров, Олег Витальевич Поспелов* // Адвокатская практика. — 2011. — № 3. — С. 15—18.

Дано описание заседания подсекции адвокатуры и нотариата, состоявшегося 1 декабря 2010 г. в рамках работы Международной научно-практической конференции «Государство и право: вызовы XXI века (II Кутафинские чтения)». Указаны участники работы подсекции и вопросы, обсуждаемые ими. Приведены тезисы выступлений участников обсуждения по таким проблемам, как адвокатская монополия, соотношение и взаимодействие адвокатов и т. н. вольных юристов, конфликт интересов, нарушения статусных прав адвокатов, нарушение права адвокатов на доступ к информации, необходимость соблюдения адвокатами этических требований и значение этих требований и др. Отдельно указаны особенности преподавания предмета «Адвокатура» в высшем юридическом учебном заведении.

10.01.12.940.

343.14: 343.359 Матюшевский А. В. Актуальные проблемы доказывания в деятельности адвоката по уголовным делам о незаконном получении кредита и злостном уклонении от погашения кредиторской задолженности / *Алексей Валерьевич Матюшевский* // Адвокатская практика. — 2011. — № 3. — С. 26—29.

Приведены результаты анализа следственной и адвокатской практики по делам о преступлениях, связанных с незаконным получением кредита и злостным уклонением от погашения кредиторской задолженности. Рассмотрены некоторые проблемы доказывания по данной категории дел. Подчеркнуто, что чаще всего проблемы в доказывании незаконного получения кредита и злостного уклонения от погашения кредиторской задолженности возникают при определении субъективного состава данных преступлений.

10.01.12.941.

347.965 Осин В. В. Адвокаты нуждаются в защите / *Владимир Владимирович Осин* // Адвокатская практика. — 2011. — № 5. — С. 32—36.

Рассмотрены вопросы воспрепятствования законной деятельности адвокатов по оказанию квалифицированной юридической помощи. На основе анализа действующего законодательства и практики его применения раскрыты особенности основных форм противодействия реализации полномочий адвоката на предварительном следствии. Оценена роль суда в защите и восстановлении нарушенных прав адвокатов и их доверителей. Предложены возможные меры для разрешения сложившейся ситуации и восполнения пробелов законодательного регулирования рассматриваемой проблемы.

10.01.12.942.

347.963(477)+343.163(477) Попович Є. Правозахисна діяльність прокуратури України крок до європейської інтеграції / *Євген Попо-*

вич // Вісник Національної академії прокуратури України. 2011. № 3. С. 13–16.

Розглянуто правозахисну діяльність як функцію органів прокуратури України. Вказано про активну роль органів прокуратури України для впровадження у їхню діяльність міжнародних стандартів у сфері захисту прав людини. Обґрунтовано необхідність внесення змін до Конституції України та ЗУ «Про прокуратуру» з урахуванням зобов'язань держави перед Радою Європи та рекомендацій Венеціанської комісії.

10.01.12.943.

343.121.4 Пошелюжна Х. З думкою про незахищених / Христина Пошелюжна // Український адвокат. 2011. № 5. С. 4–9.

Визначено, що обов'язок призначення захисників у порядку ст. 47 КПК України переходить до Центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги. Але їх буде створено тільки у 2013 р. Підкреслено, що ефективно надання безоплатної правової допомоги можливе тільки після проведення реформування адвокатури, прокуратури. Розглянуто місце виконавчої влади в адвокатській діяльності.

10.01.12.944.

343.121.4 Рибалка О. В. Захисник як суб'єкт доказування в кримінальній справі / О. В. Рибалка // Адвокат. 2011. № 7. С. 35–40.

Досліджено статус адвокатів як суб'єкта доказування у кримінальній справі, що є важливим учасником судочинства і на якого законом покладаються функції не тільки з надання юридичної допомоги, а й захисту прав та інтересів осіб. Зазначено, що змістовна сторона участі захисника у процесі доказування істотно обмежена. Підкреслено, що можливість захисника реалізовувати свої повноваження у процесі доказування визначається не тільки нормативним забезпеченням цього процесу, його професіоналізмом, а й позицією підзахисного.

10.01.12.945.

347.965.6(177) Тарасова С. Убезпечити діяльність / Світлана Тарасова // Український адвокат. — 2011. — № 8/9. — С. 5–8.

Розглянуто можливості страхування професійної відповідальності адвоката. Визначено предмет страхування — майновий інтерес страхувальника, який не суперечить законодавству України, пов'язаний з його обов'язком у порядку, встановленому чинним законодавством України, відшкодувати заподіяну ним шкоду третій особі у результаті здійснення професійної діяльності страхувальника. Підкреслено, що в Україні страхування професійної відповідальності адвоката як окремий вид страхування не поширений.

10.01.12.946.

347.965.4(470) Титова Н. М. Влияние решений Европейского Суда по правам человека на формирование статуса адвоката / Наталья Михайловна Титова // Адвокатская практика. — 2011. — № 4. — С. 7–14.

Отмечено, что в 1998 г. Россия ратифицировала Европейскую конвенцию о защите прав человека и основных свобод, а также признала обязательной юрисдикцию Европейского Суда по правам человека. Проанализированы вопросы, посвященные обеспечению прав человека и основных свобод при осуществлении адвокатской деятельности в уголовном процессе, влиянию решений ЕС на формирование статуса адвоката в целом.

10.01.12.947.

343.121.4 Францифорова С. Ю. Правовые гарантии деятельности адвоката в уголовном судопроизводстве / Светлана Юрьевна Францифорова // Адвокатская практика — 2011. — № 5. — С. 14–18.

Исследованы гарантии деятельности адвоката в уголовном судопроизводстве, раскрыты средства, с помощью которых охраняются и обеспечиваются его права и законные интересы, необходимые для обеспечения конституционного права каждому на получение квалифицированной юридической помощи. Раскрыты особенности по обеспечению государством материальной основы для получения населением в процессе уголовного судопроизводства бесплатной правовой защиты.

10.01.12.948.

347.965(177+170):343.9 Шашкова А. В. Участие адвоката в проведении финансово-правовой оценки при противодействии легализации незаконных доходов / А. В. Шашкова // Адвокат. 2011. № 7. С. 11–16.

Рассмотрена роль адвоката и иных лиц юридической профессии в осуществлении первичного финансового мониторинга на основе рискованного подхода противодействию легализации (отмыванию) незаконных доходов. На примере документов Сорока Рекомендаций Группы разработки финансовых мер борьбы с отмыванием денег (ФАТФ), законодательства Украины и России изучена проблема внедрения данного подхода, его положительные и отрицательные стороны. Затронуты вопросы неравенства статуса адвоката и иных лиц юридической профессии в контексте борьбы с отмыванием незаконных доходов, предложены пути решения проблем.

Див. також: 07.01.12.650.

12.00.11 МІЖНАРОДНЕ ПРАВО

Книги

11.01.12.949.

341(075.8) Европейское право : Право Европейского Союза и правовое обеспечение защиты прав человека : учебник / рук. авт. кол. и отв. ред. Л. М. Энтин ; МОН Российской Федерации. — М. : Норма : ИНФРА-М, 2011. — 961 с.

Рассмотрены содержание, структура и особенности европейского права. Выделена правовая природа, цели, принципы, характерные черты и особенности ЕС. Отмечены правоотношения, регулируемые правом ЕС, особенности правоотношений, основанных на праве ЕС, а также виды правоотношений. Показаны становление и эволюция европейского права, институциональная система ЕС, сферы действия и компетенции ЕС. Раскрыты общие принципы построения и функционирования институциональной системы, полномочия совета ЕС, порядок работы и процедура принятия решений. Изучено правовое регулирование внутренней и внешней политики ЕС, обеспечение правовой защиты прав человека. Прослежен генезис современных представлений о правах человека, взаимосвязь представлений о господстве права, плюралистической демократии и правах человека. Охарактеризованы основные отрасли права ЕС: таможенное право ЕС, торговое право ЕС, корпоративное право ЕС, финансовое право ЕС, банковское право ЕС, налоговое право ЕС, бюджетное право и бюджетный процесс ЕС, социальные право ЕС, право окружающей среды ЕС, авторское право и смежные права в европейском праве, охрана промышленной собственности в европейском праве, право конкуренции ЕС.

11.01.12.950.

341(075.8) Международное право : учеб. для вузов / под ред. А. А. Ковалева, С. В. Черниченко ; МОН Российской Федерации. — 4-е изд., стер. — М. : Омега-Л, 2011. — 831 с. (Высшее юридическое образование).

Рассмотрены основные понятия, институты и отрасли современного международного права, показана их эволюция. Используются новейшие нормативные материалы и документы внешней политики, акты международных организаций. Учебник состоит из 25 глав, в которых рассмотрены становление и развитие международного права; понятие, особенности и система международного права; его нормы и принципы; мирное урегулирование международных споров; право вооруженных конфликтов и др. Проанализированы нормы и принципы международного права и соотношение международного и внутригосударственного права. Выделены субъекты международного права, принуждение и ответственность в международном праве. Сделан анализ международного сотрудничества в борьбе с преступностью и терроризмом, а также мирного урегулирования между-

народных споров. Освещено право международных конференций, международных организаций, международных договоров и право ЕС.

11.01.12.951.

341(075.8) Международное право : учебник / под ред. А. Н. Вылегжанина ; МОН Российской Федерации. — М. : Юрайт : ИД Юрайт, 2011. — 1003 с. (Основы наук).

Содержание учебника охватывает базовый понятийно-терминологический аппарат международного права и стержневые проблемы его современного толкования и применения. Изучен вопрос о возникновении международного права и периодизации его истории. Рассмотрено международно-правовое признание и правопреемство государств. Выделены международно-правовые вопросы гражданства, защиты прав и свобод человека. Отмечены международные конференции как средство многосторонней дипломатии. Подчеркнуто о международно-правовой ответственности за вредные последствия действий, не запрещенных международным правом. Исследованы международно-правовые основы борьбы с преступностью, институт выдачи лиц, совершивших преступления (экстрадиция). Раскрыты основы международно-правового регулирования деятельности государств в сфере энергетики. Целостное изложение общих и отраслевых вопросов международного права, в том числе сложных, сочетается с ясностью и доступностью текста. Открыт широкий круг международно-правовых возможностей для защиты законных интересов своего государства и его граждан.

11.01.12.952.

341.174(075.8) Право Европейского Союза : учеб. пособие / отв. ред. С. Ю. Кашкин ; Моск. гос. юрид. акад. — 3-е изд., перераб. и доп. — М. : Проспект, 2011. — 320 с.

В пособии раскрыты основные темы программы курса «Право Европейского Союза» («Европейское право»), учтены поправки, внесенные Ницким договором 2001 г., Договором о присоединении 2005 г., и основные положения Лиссабонского договора. Изложены основы наднациональной системы права, складывающейся в ЕС, проанализированы тенденции развития ЕС и способов решения возникающих проблем.

11.01.12.953.

341.174(075.8) Право Европейского Союза : підручник / за ред. В. І. Муравйова ; МОН України. — К. : Юрінком Інтер, 2011. — 704 с.

Досліджено широкий спектр питань правового регулювання процесу економічної, політичної і правової інтеграції в рамках ЄС. Висвітлено юридичну природу правової системи ЄС, діяльність інститутів об'єднання, основні свободи внутрішнього ринку ЄС, напрями діяльності і політики ЄС, правові засади зовнішніх зносин

ЄС. Розкрито основи правового регулювання фінансово-економічних відносин, державних закупівель, антимонопольного, конкурентного, корпоративного, транспортного, трудового та соціального законодавства ЄС та окремих видів діяльності ЄС в інших сферах. Окрему увагу приділено системі захисту прав людини в рамках ЄС. Спеціальний розділ присвячено правовому регулюванню відносин України з ЄС та гармонізації законодавства України з правом ЄС. Наведено переклад Лісабонського договору по ЄС та Лісабонського договору про функціонування ЄС, здійснений доктором юридичних наук, професором В. І. Муравйовим.

Автори реферати

11.01.12.954.

341.1/8:341.215.2 Клян Ф. Г. Міжнародно-правове регулювання переміщення товарів через митний кордон : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.11 / Клян Федір Геннадійович ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2011. 15 с.

Досліджено міжнародно-правове регулювання переміщення товарів через митний кордон. Вивчено поняття та елементи сучасної міжнародно-правової системи переміщення товарів через митний кордон. Розкрито сутність митного контролю як правової форми митної діяльності. Проаналізовано правові засади та форми міжнародного митного співробітництва, у результаті чого наголошено на нагальній потребі поліпшення їх правового регулювання. Визначено подальшу гармонізацію митного законодавства України на основі застосування системи аналізу ризиків та управління ними і постаудитконтроль.

11.01.12.955.

341.24 Колісниченко К. С. Ліга Націй у розвитку міжнародного права : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.11 / Колісниченко Катерина Станіславівна ; НУ ОЮА. — О., 2011. 18 с.

Виявлено міжнародно-правові передумови та особливості оформлення нових нормативно-правових основ розвитку міжнародних відносин після завершення Першої світової війни на Паризькій мирній конференції 1919—1920 рр. Відображено міжнародно-правові погляди, уявлення та підходи, які вплинули на формування оновленого міжнародного правопорядку за Статутом Ліги Націй. Проаналізовано місце Статуту Ліги Націй 1919 р. у масиві міжнародно-правових норм мирного врегулювання після Першої світової війни. Висвітлено вплив Статуту Ліги Націй та інших міжнародно-правових актів періоду діяльності цієї міжнародної організації на розвиток норм та інститутів сучасного міжнародного права, зокрема у тому аспекті, що стосується основного статутного завдання Ліги підтримання миру та безпеки, а також прав людини та економічних питань як актуальних вимог часу до міжнародної організації.

11.01.12.956.

341.234:340.134(430) Котляр О. І. Імплементация норм международного права щодо захисту національних меншин у внутрішнє законодавство ФРН : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.11 / Котляр Ольга Іванівна ; Ін-т законодавства Верховної Ради України. К., 2011. 19 с.

Досліджено феномен «національна меншина» як правова категорія проведення її теоретико-правового аналізу у міжнародно-правовій та національній доктринах. Запропоновано визначення дефініції «національна меншина», поняття «етнічна меншина», «самоідентифікація». Розкрито еволюцію міжнародного захисту національних меншин у документах універсальних та європейських регіональних організацій. Проаналізовано систему законодавства ФРН щодо захисту національних меншин та її відповідність міжнародно-правовим принципам та нормам. Проаналізовано етапи становлення правового регулювання положення національних меншин, а також розвитку правового статусу національних меншин у ФРН у контексті загальноєвропейського цивілізованого процесу. Розглянуто систему німецького місцевого самоврядування, її нормативно-правове закріплення, що дозволяє на регіональному рівні забезпечити збереження етнічних культур.

11.01.12.957.

341.231.14 Севостьянова Н. І. Звернення до Європейського суду з прав людини як реалізація права на правосуддя : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.11 / Севостьянова Наталія Іларіонівна ; НУ ОЮА. — О., 2011. — 19 с.

Досліджено міжнародно-правову регламентацію, практику реалізації та тенденції розвитку звернення до ЄСПЛ у контексті здійснення права на доступ до правосуддя. Специфіку права на звернення з індивідуальною заявою відображено у понятті «міжнародно-правового механізму доступу до ЄСПЛ», що містить необхідні параметри, які є передумовою реалізації права на звернення з індивідуальною заявою, представляючи собою сукупність міжнародно-правових норм та засобів, що існують у формі тріади об'єднаних між собою структурно-функціональними зв'язками компонентів: юрисдикції Суду, субсидіарної природи Суду та умов прийнятності індивідуальних заяв. Проаналізовано положення Протоколу № 14 до Конвенції про захист прав та основоположних свобод людини та визначено їх вплив на реалізацію права на правосуддя.

Статті

11.01.12.958.

341.01 Абашидзе А. Х. Система международного права / А. Х. Абашидзе, Н. Ф. Кислицина // Московский журнал международного права. 2011. № 3. С. 3—16.

Рассмотрены существующие доктринальные подходы по вопросу определения системы меж-

дународного права як в отечественной, так и в западной правовых доктринах. Исследованы фундаментальные разработки в области отечественной теории права. Проведен сравнительный анализ таких понятий, как «система права» и «правовая система». Рассмотрен вопрос о соотношении вышеназванных понятий. Акцентируется внимание на таких вопросах: какое следует выработать определение системы международного права; каковы основные элементы системы международного права; какими основополагающими свойствами должна обладать система международного права; почему целостность системы международного права является ее определяющим свойством и какое отношение данное свойство имеет к дальнейшему развитию системы международного права. Выведено авторское определение системы международного права.

11.01.12.959.

342.22(479.24) Алиев Э. Р. Международное и внутригосударственное правовое регулирование суверенитета Азербайджанской Республики / Э. Р. Алиев // Право і суспільство. — 2011. — № 5. — С. 214—218.

Исследована международная и внутригосударственная правовая регуляция термина «государственный суверенитет». Отмечено, что права, присущие полному суверенитету государств в области внутренней политики, характеризуются полнотой публичной власти (законодательной, исполнительной, судебной) над населением, исключающей возможность деятельности в его пределах всякой военной и иной публичной власти. Проанализированы права, предполагающие суверенитет над естественными ресурсами страны, на ликвидацию иностранных военных баз на их территории и на вывод иностранных вооруженных сил. Указано, что Конституционный Акт 1989 г. в полной мере отражает основы современного международного права, его основные предписания, что является важной предпосылкой гармоничного взаимодействия внутреннего права Азербайджанской Республики с современным международным правом.

11.01.12.960.

341.244 Волошин Ю. О. Концепция «трансформации» как засіб реалізації норм міжнародного права у національному правопорядку держав: змістовна та видова характеристика / Ю. О. Волошин // Часопис Київського університету права. — 2011. — № 2. — С. 272—275.

Розглянуто основні принципи концепції «трансформации» як засобу реалізації норм міжнародного права у національному правопорядку держав. Вивчено її змістовну та видову характеристики. Особливу увагу приділено використанню трансформации у національному правопорядку держав. Підкреслено, що сутність явища трансформации складається у забезпеченні державою за допомогою своїх власних повноважень виконання взятих нею у рамках міжнародних договорів, міжнародних зобов'язань.

11.01.12.961.

(341.362.1+341.48:343.326).001.36 Гуленко Ю. М. Порівняльна характеристика піратства і тероризму / Ю. М. Гуленко // Часопис Київського університету права. — 2011. — № 2. — С. 293—297.

Розглянуто найважливіші правові аспекти міжнародного співробітництва країн у боротьбі з тероризмом та піратством. Основні принципові положення виділено на конкретних шляхах активізації боротьби з тероризмом. Наголошено на збільшенні ролі у цій боротьбі України як незалежної суверенної держави поряд з іншими країнами. Підтверджено, що піратство та тероризм як злочини міжнародного характеру є поширеними явищами, діяльність яких набуває дедалі більших масштабів.

11.01.12.962.

341.48:343.326:659.4 Гулиев А. Д. Средства массовой информации и международный терроризм / А. Д. Гулиев // Часопис Київського університету права. — 2011. — № 3. — С. 271—275.

Аргументирован ряд положений относительно того, что основная цель террора — запугивание, что часто осуществляется через средства массовой информации. Выделено, что информационное давление воздействует на психику миллионов людей, дестабилизирует общественно-политическую обстановку в стране и в целом мире. Перечислены ограничения, так называемые «кодексы прессы» для освещения терроризма, которые вырабатывают сами СМИ.

11.01.12.963.

341.174(4):347.174 Гріненко О. О. Поняття та значення привілеїв та імунітетів у праві ЄС / О. О. Гріненко // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2011. — Вип. 52. — С. 472—481.

Досліджено розвиток привілеїв та імунітетів у праві ЄС, їх застосування у практичній діяльності ЄС. Визначено, що привілеї та імунітети розділяються на ті, що ЄС та його органи і службовці мають на території держав-членів, та ті, що вони мають на території третіх держав чи організацій. Звернуто увагу на відсутність абсолютних судових імунітетів. Розглянуто зміст непрямих податків: від податків не звільняють, а їх сума відшкодовується ЄС державою; рухоме або нерухоме майно має бути придбаним для службового використання Союзом; придбання має бути значним і включати такий податок; застосування цього імунітету на має шкодити чесній конкуренції всередині Союзу.

11.01.12.964.

341.645:343.13 Гутник В. В. Адвокатські об'єднання у Міжнародному кримінальному суді / В. В. Гутник // Адвокат. — 2011. — № 7. — С. 31—34.

Здійснено аналіз адвокатських об'єднань у Міжнародному кримінальному суді. Розглянуто

теоретичні концепції та внутрішньоорганізаційні документи Міжнародного кримінального суду (МКС), які стосуються предмета дослідження. Виділено, що в МКС діють Бюро громадських адвокатів для захисту та Бюро громадських адвокатів для потерпілих, які є незалежними та підпорядковуються Секретаріату виключно з адміністративних питань. Розглянуто кожне з них окремо.

11.01.12.965.

341.9:347.77 Динис Г. Г. Міжнародно-правові концепції глобального права, права Інтернету або кіберправа та трансформації міжнародного права / Г. Г. Динис // Часопис Київського університету права. — 2011. — № 2. — С. 279—285.

Досліджено проблему формування міжнародно-правових концепцій глобального права, права Інтернету або кіберправа та сприйняття відповідних трансформацій у міжнародному праві. Надано оцінку перспективам протидії існуючим та попередження нових загроз міжнародному миру та безпеці, трансформації або створенню ефективних міжнародних стратегій для правового урегулювання критично важливих глобальних проблем. Підкреслено, що на початку ХХІ ст. сучасне міжнародне право вичерпало свої міжнародно-правові регулятивні можливості. Підтверджено, що однією з умов відтворення альтернативних правових концепцій для забезпечення міжнародного миру та безпеки на планеті є сприйняття доктринальної тези видатного ученого ХХ ст. Альберта Ейнштейна: «Не змінивши моделі нашого мислення, ми не зможемо вирішити нашу проблему».

11.01.12.966.

341.231.14:(347.942/946+316.647.82) Дрьоміна-Волок Н. В. Стандарти доказування та презумпція дискримінації у практиці Європейського суду з прав людини / Н. В. Дрьоміна-Волок // Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. / МОНмолодьспорт України, ОНЮА. — О., 2011. — Вип. 58. — С. 193—192.

Досліджено практику Європейського суду з прав людини, яка свідчить про наявність тенденції трансформації механізмів доказування порушення заборони дискримінації. Розглянуто інтерпретацію Судом стандартів доказування «позарозумних сумнівів» та «баланс ймовірності» при розгляді справ, які містять твердження про дискримінаційне поводження. Особливу увагу приділено переміщенню тягаря доказування та формуванню «презумпції дискримінації», яка полягає у тому, що у певних випадках, за наявності доказів *prima facie*, які обґрунтовують висунуті звинувачення, тягар доказування відсутності дискримінації може бути перенесений на державу-відповідача. Підкреслено, що презумпція дискримінації суттєво підвищує ефективність захисту прав людини, які були порушені дискримінаційним поводженням.

11.01.12.967.

341.43/44(091) Зелінська Н. А. Морально-політичні фактори формування права притулку і інституту екстрадиції в міжнародному праві: історична ретроспектива / Н. А. Зелінська // Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. / МОНмолодьспорт України, ОНЮА. — О., 2011. — Вип. 58. — С. 175—185.

Досліджено світоглядні та морально-політичні аспекти формування міжнародно-правової доктрини і практики права притулку та екстрадиції в їх взаємозв'язку і конкуренції. Відзначено роль релігійного фактора у становленні цих інститутів міжнародного права. Проаналізовано причини та наслідки обмеження видачі правопорушників в історичній ретроспективі.

11.01.12.968.

341.48 Зозуля Є. Нормативно-правове забезпечення міжнародного співробітництва МВС України у сфері протидії тероризму / Євген Зозуля // Підприємництво, господарство і право. — 2011. — № 9. — С. 56—59.

Проаналізовано нормативно-правове забезпечення міжнародного співробітництва МВС України у сфері протидії тероризму. Досліджено напрями та шляхи розвитку нормативно-правового забезпечення міжнародного співробітництва МВС України з правоохоронними органами інших країн у протидії тероризму. Виділено дві групи в системі нормативно-правового забезпечення міжнародного співробітництва МВС України у сфері протидії тероризму залежно від спрямованості актів і предмета регулювання: нормативно-правові акти, що визначають ознаки терористичних злочинів; нормативно-правові акти, що регулюють діяльність державних органів та їх окремих підрозділів щодо безпосередньої діяльності у сфері протидії тероризму.

11.01.12.969.

341.215.4-054.73(5-15) Иванов Д. В. Палестинские беженцы и международное право / Д. В. Иванов // Московский журнал международного права. — 2011. — № 3. — С. 30—49.

Рассмотрено историческое развитие арабо-израильского конфликта с особым акцентом на проблеме палестинских беженцев. Проанализирован мандат Ближневосточного агентства ООН для помощи беженцам и организации работ (БАПОР), понятие «палестинский беженец», а также последние события на Ближнем Востоке. Описано авторское видение данной проблемы и предложены определенные меры по ее разрешению.

11.01.12.970.

341.24:340.132.6 Київець О. В. Тлумачення міжнародних договорів / О. В. Київець // Часопис Київського університету права. — 2011. — № 2. — С. 286—289.

Досліджено проблемні питання тлумачення міжнародних договорів. Розглянуто основні концепції та способи тлумачення норм міжнародних договорів. Виділено граматичне та логічне тлу-

мачення міжнародних договорів. Обґрунтовано дві норми, необхідні для використання логічних прийомів: норма, що має тлумачитись; норма, що є власне інструментом тлумачення.

11.01.12.971.

341.61:341.123:620.92 Кориневич А. О. Міжнародні спори щодо енергетичних ресурсів у практиці Міжнародного Суду ООН / А. О. Кориневич // Актуальні проблеми політики: зб. наук. пр. / НУ ОЮА, Південноукр. центр гендер. проблем. — О., 2011. — Вип. 42. — С. 145—159.

Проаналізовано практику Міжнародного Суду ООН відносно енергетичних ресурсів. Виділено, що Міжнародний Суд ООН розглянув небагато справ, які включали питання енергетичних ресурсів. Підкреслено, що Міжнародний Суд ООН і його попередник — Постійна палата міжнародного правосуддя розглядали дві категорії справ, пов'язаних з енергетичними ресурсами. Постійна палата міжнародного правосуддя розглядала справи щодо концесій, а Міжнародний Суд щодо нафти та інших природних ресурсів.

11.01.12.972.

341.23 Ляхівненко С. М. Порівняльно-правові аспекти процедурного забезпечення та реалізації міжнародно-правових стандартів на універсальному та регіональному рівнях / С. М. Ляхівненко // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2011. — Вип. 52. — С. 504—510.

Надано порівняльно-правову характеристику основних аспектів процедурного забезпечення та реалізації міжнародно-правових стандартів на регіональному та універсальному рівнях. Запропоновано авторський підхід до розуміння проблеми співвідношення регіональних та універсальних механізмів реалізації стандартів як взаємопов'язаних процесів, що сформувалися та вдосконалилися у ході багаторічної практики міждержавного співробітництва. Доведено, що більш ефективною моделлю реалізації міжнародних правових стандартів є регіональний механізм, що полягає у діяльності компетентних органів регіональних міжнародних організацій.

11.01.12.973.

341.221.2(477+498) Мажар Л. Позиції України та Румунії щодо морської делімітації в Чорному морі / Леонід Мажар // Підприємництво, господарство і право. — 2011. — № 8. — С. 125—129.

Досліджено правові позиції України та Румунії у міжнародному морському спорі, вирішеному Міжнародним Судом ООН у 2009 р. у справі щодо морської делімітації у Чорному морі, що була ініційована Румунією проти України. Зазначено, що румунська сторона робила акцент на ревізії історичних подій і міжнародних документів, укладених після Другої світової війни. Натомість українська сторона намагалася

в основному лише заперечувати аргументи румунської сторони, посилаючись при цьому на значну історичну та правову джерельну базу.

11.01.12.974.

341.48:343.326:623.454.8 Манжул І. В. Стан дослідження проблематики ядерного тероризму / І. В. Манжул // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2011. — № 6. — С. 68—73.

Проаналізовано наукову літературу з проблематики феномена виникнення та проявів тероризму у сучасних умовах, його соціальної бази, загрози, антитерористичної державної політики. Розглянуто доктринальні визначення понять «ядерний тероризм», «акт ядерного тероризму» та види їх загроз. Підкреслено підвищення рівня взаємодії України у міжнародних двосторонніх відносинах та при активізації діяльності у рамках міжнародних організацій боротьби з тероризмом.

11.01.12.975.

341.48:343.9:343.326 Мурадян С. В. Модельное законодательство Содружества Независимых Государств в сфере противодействия финансированию терроризма / С. В. Мурадян // Московский журнал международного права. — 2011. — № 3. — С. 68—80.

Представлен анализ модельного законодательства СНГ в сфере борьбы с финансированием терроризма. Выработаны предложения по повышению его эффективности. Рассматриваемое законодательство исследовано на предмет его соответствия международным стандартам в области борьбы с терроризмом и его финансированием. Особое внимание уделено проблемам унификации национальных законодательств государств участников СНГ в этой области. Подчеркнуто, что в целом система борьбы с финансированием терроризма, разработанная Межпарламентской ассамблеей СНГ, актуальна и действенна, за исключением ряда пробелов в модельных законодательных актах, в большинстве своем касающихся определения понятий. Выход из сложившейся ситуации осложняется отсутствием единого подхода ученых и практических работников относительно определения терроризма.

11.01.12.976.

341.44/45 Нестеренко С. С. Міжнародне співробітництво у боротьбі зі злочинністю та права людини / С. С. Нестеренко // Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. / МОНмолодьспорт України, ОНЮА. — О., 2011. — Вип. 58. — С. 185—192.

Розглянуто питання про дотримання прав людини при здійсненні міжнародного співробітництва у боротьбі зі злочинністю на прикладі інституту екстрадиції. Виділено, що система міжнародно-правового захисту прав людини при здійсненні екстрадиції складається з двох відносно самостійних компонентів: комплексу міжнародно-правових норм, які встановлюють

підстави для відмови у видачі у випадку, якщо вона може призвести до порушення прав людини, та комплексу міжнародно-правових норм, що встановлюють належну правову процедуру в екстрадиційному процесі.

11.01.12.977.

342(470):341.01 Овсепян Ж. И. Статус общепризнанных принципов и норм международного права в конституционно-правовой системе России / *Жанна Иосифовна Овсепян* // Конституционное и муниципальное право. — 2011. — № 7. — С. 15—26.

Статья посвящена исследованию общепризнанных принципов и норм международного права как особой разновидности источников международного права, их юридической силы (юридического положения, статуса) в составе (системе) источников международного права. На основе анализа основополагающих международных актов выдвигается концепция «специфической соподчиненности» в системе источников международного права, их построения по принципу «согласительной иерархии». Поднимается вопрос о сопоставимости юридической силы международного и внутригосударственного права во внутригосударственном правовом пространстве в контексте конкуренции (корреляции) процессов государственной суверенизации и международной глобализации, о неизбежных определенных модификациях юридической силы норм международного права в связи с их действием во внутригосударственном правовом пространстве. Подвергается анализу научная доктрина о соотношении общепризнанных принципов и норм международного права и Конституции РФ.

11.01.12.978.

341.232.7 Пікалюк С. С. Нормативне забезпечення правового статусу держави у міжнародних актах / *С. С. Пікалюк* // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2011. — Вип. 52. — С. 487—492.

Проаналізовано конвенції та рекомендації Міжнародної організації праці, що визначають міжнародні універсальні стандарти правового статусу держави у механізмі соціального партнерства. Окреслено основні проблеми нормативно-правового забезпечення її діяльності. Зазначено функції держави, які необхідні при регулюванні трудових відносин, які виділяє Міжнародна Організація Праці (МОП). Підкреслено, що у механізмі соціального партнерства пріоритетність належить тристоронньому співробітництву, де участь держави є обов'язковою. Виділено значну роль юридичних документів МОП у розробці законодавства України та прийнятті міжнародних зобов'язань.

11.01.12.979.

341.922:355.462 Прилипко А. Формирование международно-правового статуса сил флота, дислоцирующегося на территории иностранного

государства в период вооруженных конфликтов / *Алина Прилипко* // Підприємництво, господарство і право. — 2011. — № 9. — С. 60—63.

Проанализированы некоторые международно-правовые вопросы формирования правового статуса сил флота, которые в период вооруженных конфликтов находятся на территории иностранного государства. Определен исчерпывающий перечень оснований относительно правомерности их пребывания. Сформулированы рекомендации к международным договорам по их дислокации. Освещен статус сил флота в конфликтах немеждународного характера. Предложен способ решения вопроса применения международного права относительно статуса сил флота, осуществляющих гуманитарную интервенцию.

11.01.12.980.

341.231.14 Севостьянова Н. І. Право на індивідуальну заяву до Європейського Суду з прав людини: генезис, еволюція, сучасність / *Н. І. Севостьянова* // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / МОНмолодьспорт України, ОНЮА. — О., 2011. — Вип. 58. — С. 202—208.

Розглянуто питання ефективної реалізації права на індивідуальну заяву до Європейського Суду з прав людини, його еволюцію та значення. Виявлено основні елементи, що входять в право на індивідуальну заяву. Наведено статистичні показники, які свідчать про велику кількість звернень до Європейського Суду з прав людини. Зазначено про одну з найважливіших особливостей Європейської конвенції, що відрізняє право на індивідуальну заяву до цього органу — контрольний механізм, за допомогою якого забезпечується дотримання передбачених у ній зобов'язань. Засобом, що активує цей контрольний механізм, саме і є заява.

11.01.12.981.

341.174(4) Смирнова К. Європейська інтеграція України: актуальні питання / *К. Смирнова* // Право України. — 2011. — № 5. — С. 148—152.

Відзначено та проаналізовано статус спостерігача ЄС, отриманий в ООН. Розглянуто головування, яке розпочала Україна у Комітеті міністрів Ради Європи. Надано перелік основних пріоритетів діяльності України, оголошених на сесії Комітету міністрів. Зазначено про відкриття Конвенції про боротьбу та запобігання насильству над жінками. Відмічено про святкування Дня Європи в Україні.

11.01.12.982.

341.174(4) Стрельцова О. В. Європейське право як багатовимірний феномен: підходи до розуміння і визначення поняття / *О. В. Стрельцова* // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2011. — № 7. — С. 72—80.

Висвітлено та критично проаналізовано підходи до розуміння європейського права як особливого юридичного та цивілізованого феномена. Зокрема, досліджено такі концепції: європейське право як сукупність національних правових сис-

тем держав Європи; європейське право як право ЄС; європейське право як регіональна підсистема міжнародного права та інтегративний підхід.

11.01.12.983.

346.7:338.48 Ступина О. Г. Региональные интеграционные группировки и развитие международного туризма / *О. Г. Ступина* // Известия высших учебных заведений. Северо-Кавказский регион. Общественные науки. 2011. № 5. — С. 88—91.

Рассмотрено влияние интеграционных группировок на развитие туризма. Проанализированы крупнейшие торговые блоки, их деятельность в туризме и смежных с ним областях. Выделены три основных направления их деятельности, оказывающих наибольшее влияние на развитие международного туризма: упрощение внутрирегиональных перемещений людей, развитие и маркетинг, трансграничное сотрудничество.

11.01.12.984.

341.123.043:340132 Тарасова Л. Н. Правомерное принуждение в международном праве / *Л. Н. Тарасова* // Московский журнал международного права. 2011. № 3. С. 50—67.

Определены международно-правовые основы и критерии правомерного принуждения в межгосударственных отношениях. Показана главная и единственная компетенция Совета Безопасности ООН по его осуществлению. Рассмотрены разные взгляды юристов-международников на содержание термина «санкция» в международном праве. Подробно проанализированы основные критерии легитимности.

11.01.12.985.

341.645.5(091) Терещенко О. В. Історія становлення Міжнародного Суду ООН / *О. В. Терещенко* // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корещького НАН України. К., 2011. Вип. 52. С. 498—503.

Досліджено історію розвитку міжнародного правосуддя та діяльності інституту судової системи на міжнародному рівні, особливості становлення Міжнародного Суду ООН та його попередниці Постійної Палати міжнародного правосуддя в рамках Ліги Націй. Виділено, що поняття міжнародного правосуддя, перш за все, правове і засноване на джерелах міжнародного права, тому його рішення і основні елементи спираються на відповідні правові норми. Відмічено, що особливістю правосуддя є те, що воно здійснюється тільки за винятковою компетенцією суду, розглядаючого спори між суб'єктами міжнародного права.

11.01.12.986.

341.215.2 Ткаченко А. Особливості правової природи міжнародних неурядових організацій у сучасному міжнародному праві / *Анастасія Ткаченко* // Підприємництво, господарство і право. — 2011. — № 7. — С. 46—49.

Досліджено значення діяльності міжнародних неурядових організацій (МНУО) у сучасному міжнародному праві. Розкрито їх правову природу крізь призму інституту міжнародної правосуб'єктності. Підкреслено, що на сучасному етапі розвитку міжнародного права МНУО значно активізували свою діяльність і довели свою здатність визнаватися його суб'єктами.

11.01.12.987.

341.232(477+4) Фролов Ю. Правове регулювання транскордонного співробітництва між Україною та ЄС / *Юрій Фролов, Олег Кирничов* // Підприємництво, господарство і право. 2011. № 5. С. 82—85.

Проаналізовано нормативно-правові акти, що регулюють транскордонне співробітництво між Україною та ЄС. Вказано на певні недоліки в українському законодавстві у сфері транскордонного співробітництва. Надано рекомендації щодо розвитку транскордонного співробітництва України з країнами ЄС: впровадження системи податкових та митних пільг для суб'єктів та учасників транскордонного співробітництва, які залучені до реалізації програм транскордонного співробітництва; розроблення та реалізація комплексної концепції з міжрегіонального розвитку та транскордонного співробітництва між Україною та ЄС та ін.

11.01.12.988.

341.354 Цірат Г. Підстави прийняття Конвенції про міжнародні обтяження пересувного обладнання / *Галина Цірат* // Юридична Україна. — 2011. — № 9. — С. 118—121.

Проаналізовано основні підстави прийняття Конвенції про міжнародні обтяження пересувного обладнання. Підкреслено про необхідність для України її ратифікації, що надало б можливості вирішення ключових для національної галузі проблем. Це надасть українським підприємствам-перевізникам або виробникам ширший доступ до фінансування. Завдяки цьому українські перевізники будуть мати модерний повітряний флот, а українські виробники авіаційного обладнання зможуть розширити своє виробництво.

11.01.12.989.

341.174(4) Шпакович О. Роль європейських інституцій у розвитку європейського права / *О. Шпакович* // Право України. 2011. № 5. — С. 142—147.

Розглянуто історію виникнення та розвитку європейського права. Досліджено внесок європейських інституцій у становлення європейського права. Особливу увагу приділено таким європейським інституціям, як ЄС, Рада Європи, Організація з безпеки та співробітництва в Європі. Зосереджено увагу на ролі Суду ЄС у розвитку права Євросоюзу.

Див. також: 01.01.12.71, 02.01.12.176,
03.01.12.332, 05.01.12.517,
06.01.12.568.

12.00.12. ФІЛОСОФІЯ ПРАВА

Автореферати

12.01.12.990.

340.12 (043.3)+340.(37)(043.3) Вовк В. М. Римське право як феномен правової дійсності: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.12 / *Вовк Вікторія Миколаївна*; Нац. акад. внутр. справ. — К., 2011. — 32 с.

Вперше в українському правознавстві проведено комплексне філософсько-правове дослідження римської правової дійсності. Запропоновано культурно-антропологічний підхід у дослідженні римського права, який передбачає розгляд останнього не лише як юридичного явища, але і як соціокультурного феномена. Акцентовано увагу на необхідності розгляду римського права не лише як феномена духовної культури, але і як явища конкретно-історичної культури і цивілізації, що зумовлює варіативність цього історичного типу права і багатоманітність його соціокультурної реальності. Здійснено реконструкцію «картин римського права» через виявлення в ньому бінарних опозицій: протиставлення «свого» і «чужого», вільного і раба, розмежування понять «правова система» і «правова реальність» та ін. Відображено питання правової технології стародавніх римлян як організованого процесу творення права, в якому втілювалися основні світоглядні настанови квіритів. Обґрунтовано, що римська правова дійсність була віддзеркаленням римо-античного ціннісного універсуму та мала такі форми опредметнення, як: співіснування парадигматичної і синтагматичної системи правових цінностей; «м'якої» і «жорсткої» семіотичних систем; вербальних і невербальних явищ у правовому житті; тілесних практик.

12.01.12.991.

340.12(043.3) Максимюк О. Д. Принцип невідворотності юридичної відповідальності: гносеологічний підхід: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.12 / *Максимюк Олександр Дмитрович*; Львів. держ. ун-т внутр. справ МВС України. — Л., 2011. — 19 с.

Гносеологічно обґрунтовано принцип невідворотності юридичної відповідальності, а саме: формальну, змістовну та прагматичну характеристики аподиктичності юридичної відповідальності поряд з аналізом її проблематичності, асерторичності, індіферентності та неможливості. Тим самим здійснюється поглиблення пізнання невідворотності як одного із модальних принципів юридичної відповідальності. Світоглядною основою такого розгляду є ідея права як складової правової реальності. Поняття абстрактного відношення, що є формальною суттю невідворотності юридичної відповідальності, використовується для обґрунтування значимості відповідної частини правової реальності, а також осмислюється в реталіаційно-превентивній

системі координат. Визначено дві гносеологічні картини модальності юридичної відповідальності. За допомогою аналізу відношення між фактичним складом та правовим наслідком вторинної правової норми встановлено формальне місце та роль принципу невідворотності у механізмі правового регулювання. Окреслено шляхи телеологічного тлумачення характеру абстрактної правоохоронної норми.

12.01.12.992.

340.12(043.3) Мина В. В. Філософсько-правове розуміння мети покарання: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.12 / *Мина Володимир Валентинович*; Львів. держ. ун-т внутр. справ МВС України. — Л., 2011. — 18 с.

Філософсько-правове розуміння мети покарання осмислено на тлі становлення і розвитку філософсько-правової думки, в контексті різних інтерпретацій мети покарання, з урахуванням історичних особливостей еволюції правової думки та акцентуванням на розв'язанні проблеми узгодження складових мети покарання з базовими загальнолюдськими гуманістичними цінностями як такої, що її вирішення є важливим для напрацювання теоретичних основ політики у сфері боротьби зі злочинністю в Україні, удосконалення українського кримінального законодавства та практики його застосування в руслі європейських стандартів демократичного розвитку, реалізації інноваційних підходів у сфері кримінально-правової протидії злочинності, що стратегічно пов'язано із забезпеченням національної безпеки. Результати дослідження засвідчують необхідність узгодження складових мети покарання з гуманістичними цінностями не лише у теоретичній площині, а й у практичній сфері.

12.01.12.993.

340.12(043.3) Тімуш І. С. Концептуальні засади інтегрування сучасного правознавства: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.12 / *Тімуш Ірина Сергіївна*; Нац. акад. внутр. справ. — К., 2011. — 36 с.

Представлено систематизований аналіз основних суперечностей класичного праворозуміння, що й досі сприяють поглибленню теоретико-світоглядної та методологічної «саморозірваності» юриспруденції, а також дослідження історичних джерел та сучасних підходів до розроблення концептуальних засад інтегрування правової науки. Запропоновано авторську модель концептуалізації основ цілісності права, що передбачає окреслення філософсько-правових підвалин інтегральної парадигми праворозуміння, їх конкретизацію у царині теоретико-правових знань та методів і визначення орієнтирів їх реалізації на третьому правогалузевому рівні. Обґрунтовано інтегрально-методологічний підхід, що може слугувати за основу координації

теоретико-догматичних, онтологічних, культурно-ціннісних, соціально-історичних, процесуально-практичних та інших площин юридичної науки і практики.

12.01.12.994.

340.12(043.3)+340.16(043.3) Ткаченко О. В. Функціоналістська парадигма порівняльно-правових досліджень : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.12 / Ткаченко Олександр Валерійович ; Нац. акад. внутр. справ. — К., 2011. — 20 с.

За допомогою конструкцій класичної, неklasичної та постнекласичної методології здійснено філософсько-методологічну рефлексію (парадигматизація) порівняльно-правового функціоналізму. Встановлено, що вплив останнього на порівняльно-правове пізнання є дуалістичним. З одного боку, втілюючи ідею парадигмальної референції ідентифікації власного теоретико-методологічного змісту з апіорним горизонтом наукового мислення, — функціоналізм виступає інструментом переходу порівняльно-правового пізнання від геометричного до герменевтичного ідеалу науки в межах єдиної математично-пірамідальної конструкції європейського мислення, тобто трансформації класичного типу раціональності в некласичний. З другого боку, в умовах постнекласичної інтелектуальної ситуації парадигмальність функціоналізму виявляється «перегорнутою» самостійний філософський дискурс, як форма раціональності постнекласики, у сфері порівняльно-правового пізнання може конституюватися лише через подолання порівняльно-правового функціоналізму. Останнє формалізується дисертантом як перехід від пірамідальної до колової конструкції правового порівняння.

12.01.12.995.

340.12(043.3) Цибух О. В. Філософсько-правові засади комунікативної раціональності у міжнародно-правовому дискурсі : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.12 / Цибух Олена Валеріївна ; Львів. держ. ун-т внутр. справ. — Л., 2011. — 18 с.

Представлено комплексне дослідження спрямоване на встановлення філософсько-правових засад комунікативної раціональності у міжнародно-правовому дискурсі, а також розробку науково обґрунтованих міжнародно-правових заходів, спрямованих на підвищення ефективності цього процесу. Встановлено філософсько-правовий зміст комунікативної раціональності та схарактеризовано її сутність на рівні міжнародно-правового дискурсу. Визначено філософсько-правовий контекст структурування українських комунікативних позицій у новому світопорядку. Схарактеризовано правові рамки міжнародної взаємодії у перемовних процесах держав та окреслено дискурс-онтологічні локалізації правового забезпечення геостратегічних шансів України.

12.01.12.996.

340.12(043.3)+143.06(043.3) Черниш М. О. Антисоціальна сутність та криміногенний характер маргіналізму : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.12 / Черниш Марина Олексіївна ; Нац. акад. внутр. справ. — К., 2011. — 18 с.

Вперше досліджено антисоціальну сутність та криміногенний характер маргіналізму. Обґрунтовано положення про те, що маргінали є природним соціальним продуктом будь-якого суспільства і в кожній країні складають різну частку. Розміри маргінальних прошарків у різні періоди розвитку суспільства здатні коливатися, збільшуватися і зменшуватися, залежно від соціально-економічної політики держави, професіоналізму правоохоронних органів і ступеня зрілості громадянського суспільства. Виявлено, що маргінальне середовище є невичерпним джерелом більшої частини майнових і насильницьких злочинів. Вказано, що добитися скорочення маргінальних прошарків і зниження злочинності в країні можна лише шляхом використання комплексних заходів, серед яких соціально-економічні і виховно-освітні засоби посідатимуть пріоритетне місце, а держава і громадянське суспільство працювати узгоджено. Доведено можливість успіху боротьби зі злочинністю і руйнування багатьох криміногенних джерел вже після істотного скорочення прошарку політичних і соціально-економічних маргіналів.

С т а т т і

12.01.12.997.

340.12:316.647.5 Галицький І. В. Філософсько-правові аспекти толерантності / І. В. Галицький // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / МОНмолодьспорт України, НУ ОЮА. — О., 2011. — Вип. 58. — С. 104–111.

Досліджено філософські та правові аспекти толерантності, співвідношення толерантності, політичного режиму та державного устрою. Окреслено межі поняття толерантності. Проаналізовано парадокси толерантності, наведено пояснення деяких з них. Особливу увагу приділено ролі терпимості у толерантному суспільстві. Наголошено на необхідності побудови державної політики в Україні з позицій терпимості та поваги до цінностей кожного індивіда. Зазначено, що толерантність мусить стати частиною державної ідеології. Вказано на необхідність сформулювати національну концепцію толерантності та необхідність приділення уваги культурному діалогу між слов'янськими народами.

12.01.12.998.

340.12:316.48 Завальнюк В. В. Конфлікт і особа у світі, що змінюється: витоки антропологічного розуміння / В. В. Завальнюк // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / МОНмолодьспорт України, НУ ОЮА. — О., 2011. — Вип. 59. — С. 21–26.

Проаналізовано філософсько-антропологіч-

ний підхід до проблематики конфліктності, що дозволяє розкрити фундаментальні онтологічні підстави людських конфліктів будь-якого рівня. Обґрунтовано ідею допустимості, правомірності і правового врегулювання різних видів конфлікту в суспільстві як природного способу вираження суперечливої людської природи, різноманіття і незбігу приватних інтересів, цілей і оцінок соціальних суб'єктів на основі їх узгодження відповідно до базових соціокультурних цінностей даного соціуму.

12.01.12.999.

340.12:1 Кравчук В. М. Філософська площина осягнення правового простору / В. М. Кравчук // Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. / МОНмолодьспорт України, НУ ОЮА. — О., 2011. — Вип. 58. — С. 63–69.

Визначено філософські основи осягнення правового простору як фактора об'єктивізації домагань, вимог правової істоти, як фактора перетворення потенціалу і чистих ідеалів, діяльнісної здатності і вольових проявів людини в правову реальність. Вказано, що, будучи ізольованою від філософії права, терія держави і права не може виробити повноцінного знання про предмет, а застосування філософської методології створює нові можливості для пізнання феномена права в його змістовній повноті.

12.01.12.1000.

340.12:(159.9.019.4+316.62) Лещенко А. В. Генезис філософсько-правових уявлень про правову поведінку / А. В. Лещенко // Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. / МОНмолодьспорт України, НУ ОЮА. — О., 2011. — Вип. 59. — С. 84–92.

Представлено генезу філософсько-правових уявлень про правову поведінку. Запропоновано періодизацію вчень про правову поведінку: період античності, період середньовіччя, період Нового та Новітнього часу. Наголошено на не правомірності ототожнення правової поведінки з правомірною поведінкою.

12.01.12.1001.

340.12(477):1 Литвинов О. Про культурно-світоглядні чинники деформації правової держави / О. Литвинов // Вісник Академії правових наук України: зб. наук. пр. / Президія НАПрН України, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2011. — № 2. — С. 86–95.

Представлено філософсько-правовий аналіз процесів державного будівництва у культурологічній площині. Доведено правомірність визначення сучасного устрою в Україні як «негатив-патерналізм». Однією з найважливіших підстав такого визначення названо вплив радянських світоглядних стереотипів.

12.01.12.1002.

340.12:141.7 Малишев Б. Категорії ціль права та доцільність права у праці Густава Радбруха «Філософія права» / Б. Малишев // Вісник

Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Юридичні науки. — К., 2011. — Вип. 86. — С. 58–60.

Проаналізовано роль та місце категорії «мета» та телеологічного методу у «Філософії права» Г. Радбруха. Вказано, що вчений у руслі неокантіанської традиції розглядає право пердусім у якості елемента культури, тобто як явище, що відноситься до цінностей. Розкрито три складові частини ідеї права у розумінні Г. Радбруха: справедливість, доцільність, правова стабільність. Наголошено, що вчений розглядав мету права як таку, що існує незалежно від мети суб'єкта правотворчості держави.

12.01.12.1003.

340.12:1:355.58 Нетудихатка О. Ю. Філософське обґрунтування безпеки життєдіяльності / О. Ю. Нетудихатка // Актуальні проблеми політики: зб. наук. пр. / НУ ОЮА, Південно-укр. центр гендер. проблем. — О., 2011. — Вип. 42. — С. 26–35.

Представлено аналіз філософських творів Арістотеля, Епікура, Емпедокла, Геродота та ін., що є підґрунтям розуміння ролі та значення безпеки життєдіяльності людини (БЖЛ). Вказано на інтегральний характер науки про БЖЛ. Акцентовано увагу на провідній ролі антропогенної теорії у розробці шляхів подолання небезпеки людей у побуті та на роботі.

12.01.12.1004.

340.12:168.4 Сигалов К. Е. Синергетическая организация права: теория и реальность / Константин Елизарович Сигалов // История государства и права. — 2011. — № 19. — С. 19–22.

Рассмотрены теоретические принципы и практические возможности применения синергетики в праве. Проанализированы реальные возможности данного научного подхода к получению нового поля исследования в праве, расширению возможностей правовой науки. Отмечено, что синергетическое понимание действия права предусматривает выявление общих механизмов самоорганизации большого пласта социокультурных феноменов, составляющих существо правовой жизни.

12.01.12.1005.

340.12:1:347.962(73) Титов В. Бенджамин Кардозо про поступ права / В. Титов // Вісник Академії правових наук України: зб. наук. пр. / Президія АПРН України, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2011. — № 3. — С. 80–93.

Проаналізовано основні ідеї книги Б. Кардозо «Становлення права» (1924), що відносяться до творчої ролі судді у процесі медіації та інтерпретації права. Наголошено, що у процесі постійного оновлення права судова влада має керуватися філософією права як теорією його походження, зростання і мети, бо, як зазначав Б. Кардозо, «тільки в такий спосіб ми вбережемося від емпіризму, що знаходить у думці не передбачення, а команду, якій потрібно коритися».

12.01.12.1006.

340.12:1(73) Титов В. Внесок Бенджаміна Кардозо в американську юриспруденцію / *В. Титов* // Вісник Академії правових наук України: зб. наук. пр. / Президія АПРН України, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2011. № 2. С. 76—85.

Розглянуто філософські та теоретико-правові погляди Б. Кардозо — одного з видатних юристів в історії США. Звернено увагу на запропоновану ним методологію прийняття судових рішень, викладену в його першій книжці «Природа судового процесу». Проаналізовано основні чотири методи, що застосовуються у процесі прийняття судового рішення: метод філософії; метод еволюції; метод традиції; метод соціології.

12.01.12.1007.

340.12:141.113 Фальковський А. О. Плюралізм підходів як чинник утвердження постнекласичного етапу розвитку методології юриспруденції / *А. О. Фальковський* // Актуальні проблеми політики: зб. наук. пр. / НУ ОЮА, Південноукр. центр гендер. проблем. — О., 2011. Вип. 42. С. 62—71.

Вказано, що плюралізм підходів є втіленням постнекласичного етапу розвитку методології юриспруденції, відображенням поліморфізму правового пізнання та гносеологічної ситуації у праводержавознавстві в цілому. Обґрунтовано провідне місце аксіологічного підходу в постнекласичному дискурсі. Акцентовано увагу на зна-

чуєності герменевтичного, цивілізаційного та антропологічного підходів.

12.01.12.1008.

340.12:343.811 Ягунов Д. В. Чи можна продавати «право карати»? (філософсько-правовий аналіз феномена в'язничної приватизації) / *Д. В. Ягунов* // Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. / МОНмолодьспорт України, НУ ОЮА. — О., 2011. Вип. 59. С. 97—105.

Висвітлено актуальні питання пенітенціарної політики сучасних держав, а саме приватизації національних пенітенціарних систем. Приділено увагу проблемі трансформації цілей кримінального покарання з урахуванням кризи реабілітаційного ідеалу.

12.01.12.1009.

340.134:323.39 Яровенко Л. А. Концепция «политики права» в российской философско-правовой мысли / *Л. А. Яровенко* // Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. / МОНмолодьспорт України, НУ ОЮА. — О., 2011. Вип. 58. С. 57—63.

Розглянуто процес формування концепції «політики права» в російській філософсько-правовій думці, що приходить на стик XIX—XX ст. Особливу увагу приділено тому факту, що вона сприймалась як досить складна система знань, що є в першу чергу наслідком визнання самостійного статусу такого наукового підходу, як політичний.

ПОКАЖЧИК ІМЕН

- Абакумова Ю. В. 08.01.12.700. *117*
 Абашидзе А. Х. 11.01.12.958. *157*
 Абдулмелжидов М. Г. 01.01.12.61. *12*
 Абраменков М. С. 03.01.12.250. *48*
 Авдеева Г. К. 09.01.12.881. *144*
 Авдоппа О. Г. 03.01.12.251. 342. *48, 59*
 Авескулов В. Д. 05.01.12.471. *80*
 Авраменко А. М. 08.01.12.776. *127*
 Авсеєнко П. 05.01.12.472. *80*
 Агзамов И. М. 08.01.12.701. *117*
 Азаров М. С. 03.01.12.252. *48*
 Айдаркин Е. К. 07.01.12.622. *104*
 Айзатуллов М. М. 02.01.12.139. *29*
 Акамова Р. И. 08.01.12.777. *127*
 Алексеев В. И. 01.01.12.62. *12*
 Алиев Э. Р. 11.01.12.959. *158*
 Алпатов А. А. 04.01.12.402. *68*
 Алфьоров С. 01.01.12.8. 5; 07.01.12.623. *104*;
 08.01.12.761. *125*
 Альберт Р. 02.01.12.140. *29*
 Амипов Ф. Г. 09.01.12.859. *140*
 Андрианова В. В. 02.01.12.141. *30*
 Андрійів Д. 09.01.12.793. *130*
 Андрусак Г. М. 08.01.12.702. *117*
 Андрушко П. П. 09.01.12.794. *130*
 Аписимов Л. 05.01.12.473. *80*
 Аптипов В. Н. 03.01.12.253. *48*
 Антопов А. В. 02.01.12.142. *30*
 Антонов В. О. 02.01.12.104. *24*
 Антонюк П. 08.01.12.703. *117*
 Апуфрива П. П. 02.01.12.143. *30*
 Анчабадзе П. А. 09.01.12.883. *144*
 Апанасенко К. І. 04.01.12.403. 404. *68, 69*
 Арапова Т. Ф. 10.01.12.908. *149*
 Аракелян М. М. 07.01.12.646. *108*
 Арановский К. В. 02.01.12.144. *30*
 Арато Э. 02.01.12.145. *30*
 Аргунов В. В. 03.01.12.343. *59*
 Аркуша Л. І. 09.01.12.851. *139*
 Артамонов А. П. 02.01.12.146. *30*
 Артемченко М. 03.01.12.264. *49*
 Арутюнян А. А. 09.01.12.795. *131*
 Асваров П. А. 02.01.12.178. *34*
 Афанасьев В. В. 04.01.12.450. *75*
 Афанасьева М. В. 02.01.12.101. 212. *23, 40*
 Ахмач Г. М. 03.01.12.344. *59*
- Бабаян С. Л. 08.01.12.704. *118*
 Бабич Т. 05.01.12.474. *81*
 Бабін Б. В. 07.01.12.608. *101*
 Баганець О. В. 10.01.12.917. *151*
 Баев В. Г. 01.01.12.9. *5*
 Байрамова Ф. О. 09.01.12.884. *144*
 Бак В. І. 02.01.12.105. *24*
 Бакаліпська О. О. 04.01.12.405. *69*
 Балакляницький І. І. 01.01.12.10. *5*
 Балап Я. 03.01.12.254. 255. *48*
 Балух В. С. 04.01.12.448. *75*
 Бальцій Ю. Ю. 02.01.12.213. *40*
 Балюк Г. І. 06.01.12.572. *95*
 Барабан Р. 06.01.12.540. *90*
 Барабан Ю. 02.01.12.88. *16*
 Барсукова В. А. 03.01.12.256. *48*
 Басиста І. В. 09.01.12.796. *131*
- Басырова Е. Р. 06.01.12.573. *95*
 Батапов О. В. 02.01.12.209. *39*
 Бауер Л. О. 08.01.12.762. *125*
 Бахурицька М. М. 07.01.12.647. *108*
 Бачеріков О. В. 07.01.12.637. *106*
 Бачипський Т. 01.01.12.11. *5*
 Бегичев А. В. 03.01.12.257. *49*
 Беджанова Т. Е. 02.01.12.215. *42*
 Бедрій М. 01.01.12.47. *10*
 Бекбаев Е. З. 01.01.12.12. *5*
 Бекишева С. Д. 06.01.12.574. *95*
 Белоковылський М. С. 10.01.12.938. *154*
 Бешіцький А. С. 08.01.12.694. *116*
 Бережний К. С. 08.01.12.705. *118*
 Бережний С. Д. 08.01.12.705. *118*
 Бережнов А. 05.01.12.475. *81*
 Березін Є. 05.01.12.476. 477. *81*
 Березняк В. С. 09.01.12.798. *131*
 Беспалько І. Л. 09.01.12.797. *131*
 Беше-Головко К. 02.01.12.147. *30*
 Белкін Л. М. 04.01.12.451. *76*
 Бирилюк О. 01.01.12.48. *10*
 Біла-Тіунова Л. Р. 07.01.12.634. *105*
 Білуга С. В. 07.01.12.648. *108*
 Бірюков О. М. 03.01.12.385. 65; 04.01.12.406. *69*
 Бірюков Р. М. 01.01.12.4. *4*
 Блашук Т. 03.01.12.258. *49*
 Блишков О. Е. 03.01.12.259. *49*
 Бобченко П. 09.01.12.799. *131*
 Бобовкин М. В. 09.01.12.885. *144*
 Богатирьов І. 08.01.12.778. *127*
 Богашева П. 02.01.12.106. *25*
 Богданова Т. В. 03.01.12.345. *59*
 Боголюбов С. А. 06.01.12.575. *95*
 Богопепко В. А. 03.01.12.260. *49*
 Богушова І. В. 01.01.12.13. *6*
 Боднар А. 01.01.12.14. *6*
 Боднарчук Р. О. 08.01.12.706. *118*
 Божко В. 02.01.12.148. *31*
 Бойко І. 01.01.12.49. *10*
 Болдырев В. А. 03.01.12.261. *49*
 Болдар М. С. 02.01.12.138. *29*
 Бориславська О. 02.01.12.216. *42*
 Борисов В. 08.01.12.707. *118*
 Борисова В. І. 03.01.12.370. *63*
 Бородовський С. О. 04.01.12.407. *69*
 Борсученко С. А. 08.01.12.779. *127*
 Бочаров С. Н. 07.01.12.606. *101*
 Бояров В. І. 09.01.12.847. *138*
 Брагьова А. 02.01.12.149. *31*
 Браницький О. 06.01.12.566. *94*
 Брич Л. 08.01.12.708. *118*
 Бугера С. І. 06.01.12.568. 597. *94, 99*
 Бударин Г. Ю. 05.01.12.521. *87*
 Будякова Т. П. 09.01.12.886. *145*
 Буздуган Я. 05.01.12.522. *88*
 Булгаков В. Г. 09.01.12.887. *145*
 Булеца С. 03.01.12.262. *49*
 Бумагин В. В. 09.01.12.887. *145*
 Бурдін В. 08.01.12.709. 710. *118*
 Бурлаков С. Ю. 07.01.12.649. *108*
 Бусол О. 04.01.12.408. *69*
 Бусуйок Д. 06.01.12.541. 542. *90*
 Бутепко В. О. 01.01.12.5. *4*

Бутузов В. М. 08.01.12.757. *124*
 Бухтіяров О. А. 07.01.12.663. *110*
 Буяков С. 05.01.12.478. *81*
 Бывальцева С. Г. 10.01.12.920. *151*
 Бычков А. В. 09.01.12.860. *141*

Вавженчук С. 03.01.12.263, 264, 265. *49, 50*
 Вавилин Е. В. 03.01.12.266. *50*
 Вакула І. 08.01.12.711. *118*
 Вакулик О. О. 08.01.12.696. *116*
 Варфоломеева Т. В. 09.01.12.847. *138*
 Варцаба В. М. 09.01.12.888. *145*
 Василів І. В. 01.01.12.50. *10*
 Васильев А. С. 10.01.12.905. *149*
 Васильева Т. В. 03.01.12.267. *50*
 Васильев Є. О. 01.01.12.45. *10*
 Васяев А. А. 09.01.12.800. *131*
 Вахонєва Т. М. 03.01.12.268. *50*
 Велиева Д. С. 02.01.12.150. *31*
 Великорода О. 03.01.12.346. *60*
 Веліканов С. В. 09.01.12.861. *141*
 Вепедиктова І. В. 01.01.12.15. *6*
 Верба-Сидор О. 03.01.12.347. *60*
 Виппицкий А. В. 03.01.12.269. *50*
 Винокуров В. П. 08.01.12.712. *118*
 Вирт М. 03.01.12.270. *50*
 Вихляева А. А. 02.01.12.151. *31*
 Вівчаренко О. 05.01.12.479. *81*; 06.01.12.543. *91*
 Власова О. И. 01.01.12.9. *5*
 Впукров Н. А. 04.01.12.409. *69*
 Вовк В. М. 12.01.12.990. *163*
 Возьний В. І. 08.01.12.713. *119*
 Волкова Е. А. 02.01.12.217. *42*
 Волковицька П. О. 01.01.12.6. *5*
 Володина Л. М. 09.01.12.801. *131*
 Волошин В. О. 03.01.12.271. *50*
 Волошин Ю. 01.01.12.16. *6*; 02.01.12.89. *17*;
 11.01.12.960. *158*
 Волощенко Т. 04.01.12.410. *69*
 Воробель У. 04.01.12.452. *76*
 Вылегжанин А. П. 11.01.12.951. *156*
 В'юшик Д. Ю. 09.01.12.862. *141*
 Вях К. 08.01.12.714. *119*

Гавловський В. Д. 08.01.12.757. *124*
 Гавриленко О. А. 01.01.12.43. *9*
 Гаджиев Г. А. 03.01.12.272. *50*
 Гаевская Е. Ю. 06.01.12.576. *96*
 Гайдарбекова А. М. 02.01.12.152. *31*
 Галицкий І. В. 12.01.12.997. *164*
 Галкина Е. В. 02.01.12.218. *42*
 Галушка Ю. 03.01.12.348. *60*
 Гаммаев В. М. 08.01.12.766. *126*
 Гапотченко Г. М. 09.01.12.899. *147*
 Гармаев Ю. П. 09.01.12.860. *141*
 Гвоздев П. С. 02.01.12.153. *31*
 Гвоздева О. М. 02.01.12.154. *31*
 Гейнц Р. М. 03.01.12.244. *46*
 Герасимов В. Н. 05.01.12.523. *88*
 Гергедійчик В. 02.01.12.91. *18*
 Гетманцев М. 03.01.12.349. *60*
 Гетьман-Павлова И. В. 03.01.12.386. *65*
 Гетьманцева П. 05.01.12.480, 524. *82, 88*
 Гізімчук С. 08.01.12.707. *118*
 Главацкий М. В. 03.01.12.371. *63*
 Глинецька Н. В. 09.01.12.802. *131*
 Глиняпа К. 03.01.12.372. *63*

Гмирко В. П. 09.01.12.803. *132*
 Гой В. П. 07.01.12.664. *111*
 Голина В. 08.01.12.763, 764. *125*
 Головатенко В. І. 01.01.12.51. *11*
 Головін Д. І. 08.01.12.715. *119*
 Головкін Б. М. 08.01.12.756. *124*
 Головкін О. В. 06.01.12.577. *96*
 Голофаева М. А. 03.01.12.273. *50*
 Голуб В. Є. 10.01.12.930. *153*
 Голяк Л. В. 02.01.12.155. *31*
 Гончар І. 10.01.12.932. *153*
 Гончаренко В. 01.01.12.52. *11*; 09.01.12.847. *138*
 Гончаров А. А. 03.01.12.240. *46*
 Гончаров В. 02.01.12.101, 125, 219, 23, 27, 42
 Гопштейн В. Д. 02.01.12.156. *32*
 Горбатенко В. П. 01.01.12.1. *4*
 Гордеев Ю. В. 07.01.12.650. *108*
 Гордієнко В. 08.01.12.716. *119*
 Горева Є. Ю. 05.01.12.489. *83*
 Горох О. 08.01.12.734. *121*
 Гоцуляк Ю. В. 01.01.12.78. *14*
 Грабовець Н. О. 06.01.12.538. *90*
 Градовий В. Б. 07.01.12.651. *108*
 Грамацький Е. 03.01.12.387. *65*
 Гранкин М. И. 02.01.12.157. *32*
 Гренка Т. А. 03.01.12.388. *65*
 Григорьев В. А. 02.01.12.107. *25*
 Гриценко А. 04.01.12.411. *69*
 Гришчак С. В. 08.01.12.693. *116*
 Грицап О. А. 06.01.12.578. *96*
 Гриценко Е. 02.01.12.220. *42*
 Гришюк І. В. 09.01.12.863. *141*
 Гріненко О. О. 11.01.12.963. *158*
 Грошевий Ю. 09.01.12.804. *132*
 Губарева Т. И. 07.01.12.661. *110*
 Гуленко Ю. М. 11.01.12.961. *158*
 Гулиев А. Д. 11.01.12.962. *158*
 Гультай М. 02.01.12.90. *17*
 Гумашвили Л. Э. 02.01.12.158. *32*
 Гуменний Р. В. 03.01.12.274. *51*
 Гуменюк О. І. 03.01.12.245. *47*
 Гусарова А. 03.01.12.350. *60*
 Гусева Т. С. 05.01.12.525. *88*
 Гутник В. В. 11.01.12.964. *158*

Дацилкипа В. М. 09.01.12.885. *144*
 Дараганова П. В. 05.01.12.481. *82*
 Дворещька М. М. 09.01.12.805. *132*
 Деликов С. 04.01.12.412. *70*
 Дейнега М. 06.01.12. 544, 598. *91, 99*
 Делеева А. А. 02.01.12.221. *42*
 Деменева Н. 05.01.12.482. *82*
 Демидов М. В. 02.01.12.159. *32*
 Демидова Л. М. 01.01.12.53. *11*
 Денькович О. 08.01.12.717. *119*
 Денко Л. 07.01.12.624. *104*
 Джавахян Р. М. 02.01.12.160. *32*
 Джагарян А. А. 02.01.12.222, 223. *42, 43*
 Джапикян М. В. 03.01.12.351. *60*
 Джумагельдієва Г. Д. 04.01.12.413. *70*
 Дзера О. 03.01.12. 241, 275. *46, 51*
 Дзюба Ю. П. 08.01.12.775. *127*
 Дикарев И. С. 09.01.12.806. *132*
 Димитрова М. В. 10.01.12.933. *153*
 Динис Г. Г. 11.01.12.965. *159*
 Дирдін М. Є. 09.01.12.863. *141*
 Діткевич І. І. 07.01.12.638. *106*

Дмитренко Е. С. 07.01.12.665. *111*
 Добробог Л. М. 08.01.12.718. *119*
 Довгань В. І. 07.01.12.625. *104*
 Довгань-Бочкова ІІ. 08.01.12.719. *119*
 Довгопол В. 03.01.12.265. *50*
 Довгополик А. А. 07.01.12.618. *103*
 Долматов І. В. 01.01.12.17. *6*
 Домбровський І. 02.01.12.91. *18*
 Домусчі С. Д. 03.01.12.246. *47*
 Дондик Г. П. 09.01.12.852. *139*
 Донський В. В. 07.01.12.619. *103*
 Доросінська Г. М. 09.01.12.849. *138*
 Дорош Л. В. 08.01.12.720. *120*
 Дрёмин В. П. 08.01.12.765. *125*
 Дригулич П. 06.01.12.579. *96*
 Дроботова Т. Б. 01.01.12.7. *5*
 Дроздович Н. Л. 09.01.12.783. *128*
 Дрьоміна-Волок П. В. 11.01.12.966. *159*
 Дудоров О. 08.01.12.721. *120*
 Дулченко О. С. 01.01.12.46. *10*
 Дукова П. М. 07.01.12.684. *114*
 Дядюк Є. М. 04.01.12.414. *70*
 Дякович М. М. 03.01.12.341. *59*
 Дячук Л. 01.01.12.63. *12*
 Дьоміна С. 07.01.12.685. *114*

Евсеев Е. Ф. 03.01.12.276. *51*
 Егизаров В. А. 06.01.12.580. *96*
 Егорова М. В. 02.01.12.224. *43*
 Елагин Р. И. 07.01.12.609. *101*
 Елкина О. С. 03.01.12.373. *63*
 Ерёменко А. С. 03.01.12.277. *51*
 Ерёмина С. П. 03.01.12.351. *60*
 Ермолова П. А. 03.01.12.278. *51*
 Ермошин Г. Т. 10.01.12.909. *149*
 Ефимова Л. Г. 03.01.12.279. *51*
 Ефремов И. А. 09.01.12.890. *145*

Євстїгнєєв А. 06.01.12.581. *96*
 Євченко О. 05.01.12.474. 483. *81, 82*
 Єгоров О. Є. 02.01.12.225. *43*
 Єзеров А. 02.01.12. 88, 92, 93, 97, 108. *16, 19, 21, 25*
 Єрмоленко І. 01.01.12.79. *14*
 Єрмоленко Я. В. 09.01.12.824. *135*

Жаворонок Р. Н. 05.01.12.526. *88*
 Ждиняк П. 08.01.12.722. *120*
 Желіховська Ю. В. 03.01.12.352. *60*
 Желтобрюхов С. П. 09.01.12.807. *132*
 Жилішкова І. 03.01.12.370, 374. *63*
 Жилішкова О. 03.01.12.280. *51*
 Жмурко О. 07.01.12.626. *104*
 Жорпокуй Ю. 04.01.12.415. *70*
 Жоробекова Ш. Ж. 03.01.12.281. *51*
 Журавель В. А. 09.01.12.881. *144*

Завальнюк В. В. 12.01.12.998. *164*
 Завидняк В. 09.01.12.864. *141*
 Загидуллин Р. И. 02.01.12.238. *45*
 Загурський О. 09.01.12.808. *132*
 Зайцева Л. В. 05.01.12.527. *88*
 Зайцева О. 05.01.12.484. *82*
 Закурін М. К. 04.01.12.453. *76*
 Заморська Л. І. 10.01.12.910. *150*
 Запорощенко П. А. 09.01.12.891. *145*
 Захаров И. В. 02.01.12.226. *43*
 Заяць В. С. 07.01.12.639. *106*

Зверева Е. В. 06.01.12.582. *96*
 Згама А. О. 04.01.12.454. *76*
 Зейкан Я. П. 10.01.12.930. *153*
 Зейналов М. М. 08.01.12.766. *126*
 Зелінська П. А. 11.01.12.967. *159*
 Землякова Г. Л. 06.01.12.545. *91*
 Земцова Л. П. 07.01.12.669. *112*
 Земцова С. И. 09.01.12.809. *133*
 Зипатуллин З. З. 09.01.12.810. *133*
 Зиновьева Е. Е. 09.01.12.892. *146*
 Злакоман І. М. 04.01.12.397, 455. *67, 76*
 Зозуля Є. 11.01.12.968. *159*
 Зотов П. В. 09.01.12.893. *146*
 Зубрицький М. 10.01.12.921. *151*
 Зуева Л. Є. 04.01.12.456. *76*
 Зырянов В. В. 09.01.12.809. *133*

Ибрагимов К. Х. 06.01.12.546. *91*
 Иванов Д. В. 11.01.12.969. *159*
 Иванов С. А. 03.01.12.282. *51*
 Иванчиков Ю. В. 10.01.12.934. *153*
 Ивацук И. С. 06.01.12.547. *91*
 Игольникова В. А. 05.01.12.528. *88*
 Изъюров Е. Ю. 06.01.12.583. *96*
 Иншакова А. О. 04.01.12.416. *70*
 Ирхин И. В. 02.01.12.161. *32*
 Исаков В. Д. 09.01.12.889. *145*

Іваненко Я. Л. 07.01.12.640. *106*
 Івапицький О. Ю. 07.01.12.608. *101*
 Іванський А. Й. 07.01.12.670. *112*
 Ігнат'єва П. В. 08.01.12.723. *120*
 Іліопол І. М. 03.01.12.353. *60*
 Ільїна О. В. 08.01.12.724. *120*
 Ільків П. 06.01.12.548. *91*
 Ільницький О. 06.01.12.548. *91*
 Іщенко І. 01.01.12.18, 19, 20. *6*

Казаков С. 05.01.12.485. *82*
 Казанцев С. Я. 09.01.12.865. *141*
 Казачкова З. М. 07.01.12.661. *110*
 Калинин И. 05.01.12.486. *82*
 Калинин Л. Д. 09.01.12.811. *133*
 Калиновська Т. О. 02.01.12.210. *39*
 Калиновський Б. В. 02.01.12.227. *43*
 Калітенко О. М. 03.01.12.375. *63*
 Камалиева Л. А. 08.01.12.725. *120*
 Канцір В. С. 08.01.12.767. *126*
 Капліна О. В. 09.01.12.900. *147*
 Капшученко І. О. 07.01.12.641. *107*
 Кармаза О. 03.01.12.283. *52*
 Карпаух Б. П. 04.01.12.450. *75*
 Карпенко М. О. 09.01.12.812. *133*
 Карпов Р. 04.01.12.417. *70*
 Касаткина В. С. 01.01.12.80. *15*
 Касьяненко Л. М. 07.01.12.666, 671. *111, 112*
 Катеринчук І. П. 07.01.12.689. *115*
 Каткова А. Г. 09.01.12.780. *128*
 Каткова Т. В. 09.01.12.780, 844. *128, 138*
 Качина Н. В. 08.01.12.726. *120*
 Кашапов П. Ф. 03.01.12.253. *48*
 Кашкин С. Ю. 11.01.12.952. *156*
 Київєць О. В. 11.01.12.970. *159*
 Кириллова А. А. 09.01.12.866. *142*
 Кирилловых А. А. 05.01.12.529. *88*
 Кирик А. В. 01.01.12.64. *12*
 Кирпичов О. 11.01.12.987. *162*

Кирпичова О. 02.01.12.94. 19
 Кисіль Р. В. 07.01.12.610. 101
 Кислицина П. Ф. 11.01.12.958. 157
 Кичигин П. В. 06.01.12.580, 584, 599. 96, 97, 99
 Кишко-Эрлі О. Б. 06.01.12.585. 97
 Кияниця І. 02.01.12.90. 17
 Ківалов С. В. 01.01.12.3. 4; 07.01.12.634. 652, 662. 105, 109, 110
 Ківалова Т. 03.01.12.284. 384. 52, 65
 Кіндюк Б. 01.01.12.54. 11
 Кісіль З. Р. 07.01.12.610. 101
 Кішен П. 09.01.12.813. 133
 Клевцов П. А. 04.01.12.457. 77
 Клочко А. М. 08.01.12.758. 124
 Клочков В. 10.01.12.922. 151
 Ключева Є. М. 04.01.12.398. 67
 Кляп Ф. Г. 11.01.12.954. 157
 Книженко О. О. 08.01.12.727. 120
 Княгинин К. П. 02.01.12.162. 32
 Кобец П. П. 09.01.12.814. 133
 Кобилянський О. Л. 09.01.12.848. 138
 Ковалев А. А. 11.01.12.950. 156
 Коваленко В. В. 07.01.12. 607, 667. 101, 111; 10.01.12.935. 153
 Коваленко Е. А. 02.01.12.163. 33
 Коваленко Є. Г. 09.01.12.781. 128
 Коваленко Л. 07.01.12.690. 115
 Коваленко Т. О. 06.01.12.549. 92
 Коваль В. М. 04.01.12.418. 419. 70, 71
 Коваль Д. О. 07.01.12.668. 112
 Ковальський В. С. 04.01.12.396. 67
 Ковальський Д. В. 04.01.12.458. 459. 77
 Ковальчук В. 01.01.12.81. 15
 Ковальчук С. О. 10.01.12.918. 151
 Коголовский И. Р. 03.01.12.376. 64
 Кожевников О. А. 02.01.12.164. 33
 Козак О. В. 09.01.12.784. 128
 Козачук Д. А. 07.01.12.634. 105
 Койич Д. 09.01.12.867. 142
 Колб О. Г. 10.01.12.935. 153
 Колінко Я. А. 02.01.12.85. 16
 Колісніченко К. С. 11.01.12.955. 157
 Колкутин В. В. 09.01.12.894. 146
 Колобашкина С. С. 10.01.12.936. 154
 Колодяжний М. 08.01.12.763. 764. 125
 Колоколов Н. А. 10.01.12.937. 154
 Колокольников В. 04.01.12.460. 77
 Коломоєць О. Д. 07.01.12.611. 101
 Коломоєць Т. О. 07.01.12.612, 613, 635, 636. 102, 105
 Колос М. 01.01.12.65. 13
 Колябин А. Ю. 05.01.12.530. 89
 Комарницький В. 05.01.12.487. 83
 Комарова В. В. 02.01.12.165. 33
 Комарова О. С. 04.01.12.461. 77
 Комзюк Л. 03.01.12.285. 5; 07.01.12.691. 115
 Комісарчук Р. В. 09.01.12.845. 138
 Конджакулян К. М. 02.01.12.166. 33
 Кондрат И. П. 09.01.12.815. 133
 Кондратьєва К. 06.01.12.586. 97
 Коцева Н. С. 02.01.12.177. 34
 Кононов В. В. 06.01.12.550. 92
 Коноплин А. Б. 09.01.12.876. 143
 Константинов С. Ф. 07.01.12.607. 101
 Коняев С. А. 02.01.12.167. 33
 Копылов М. П. 06.01.12.573. 95
 Коржев С. В. 09.01.12.810. 133
 Корицевич А. О. 11.01.12.971. 160
 Коритко Л. 01.01.12.66. 13
 Кормич Б. А. 07.01.12.692. 115
 Корнієнко П. 01.01.12.55. 11
 Корнякова Т. 08.01.12.768. 126; 10.01.12.923. 152
 Короленко В. О. 07.01.12.608. 101
 Коротка Р. О. 04.01.12.399. 67
 Корсун В. Я. 09.01.12.785. 129
 Костенко О. І. 07.01.12.613. 102
 Костикова Г. В. 02.01.12.228. 43
 Костикова П. А. 09.01.12.868. 142
 Коструба А. 03.01.12. 286, 287, 288. 52
 Костюков А. П. 02.01.12.229. 43
 Костяшкін І. О. 06.01.12.551. 92
 Косырев О. А. 05.01.12.488. 83
 Кот О. В. 04.01.12.449. 75
 Котляр О. І. 11.01.12.956. 157
 Кофалов А. В. 09.01.12. 846, 848, 895. 138, 146
 Кофанова О. С. 09.01.12.846. 138
 Кохановська О. 03.01.12.289, 290. 52
 Кохановський В. В. 02.01.12.109. 25
 Кочура А. В. 09.01.12.786. 129
 Кошеляк Б. Е. 03.01.12.291. 53
 Кошіль Н. 02.01.12.110. 25
 Кошмапов М. П. 09.01.12.896. 146
 Кошманов П. М. 09.01.12.896. 146
 Кошечев С. А. 06.01.12.587. 97
 Кравчук В. 10.01.12.924. 152; 12.01.12.999. 165
 Кравчук О. В. 02.01.12.111. 25
 Кравчук О. О. 04.01.12.420. 71
 Красильников А. Н. 10.01.12.938. 154
 Красинский В. В. 02.01.12.168. 33
 Красицька Л. 03.01.12.377. 64
 Краснова К. А. 09.01.12.814. 133
 Краснова М. 06.01.12.588. 97
 Краснова Ю. 06.01.12.589. 97
 Крассов О. И. 06.01.12.552. 92
 Кресіна І. О. 01.01.12.1. 4
 Крестовська Н. М. 01.01.12.3. 4
 Крет Г. Р. 10.01.12.918. 151
 Крикун О. В. 07.01.12.642. 107
 Криницький І. 07.01.12.672. 112
 Круглов В. В. 06.01.12.576. 96
 Крук П. Б. 03.01.12.292. 53
 Крупка Ю. М. 04.01.12.396. 67
 Крусян А. 02.01.12.95. 96, 102, 138. 20, 23, 29
 Крушинський С. А. 09.01.12.816. 134
 Кряжков В. А. 02.01.12.212. 40
 Кудінов С. С. 09.01.12.869. 142
 Кузнецов В. В. 08.01.12.695. 116; 09.01.12.817. 134
 Кузнецов Д. В. 06.01.12.553. 92
 Кузнецова Л. О. 08.01.12.697. 116
 Кузнецова Н. И. 08.01.12.728. 120
 Кузнецова Н. С. 03.01.12.241. 46
 Кузнецова П. 03.01.12.293. 53
 Кузьмич О. 03.01.12.294, 295. 53
 Кузьмичов Я. В. 09.01.12.848. 138
 Кулиев Т. А. 03.01.12.296. 53
 Кулініч О. О. 03.01.12.297. 53
 Кулінш А. М. 05.01.12.489. 83
 Купицина О. А. 05.01.12.490. 83
 Куранін В. О. 02.01.12.93. 19
 Курка С. І. 01.01.12.21. 7
 Курочкин С. А. 03.01.12.354, 355, 356. 61
 Куц В. 08.01.12.769. 126
 Купенко К. И. 09.01.12.894. 146
 Купенко С. І. 07.01.12.653. 109
 Кучерявенко Н. 07.01.12.673. 112

Кучма О. Л. 05.01.12.491. 83

Ладиченко В. 02.01.12.112. 25
Лазор І. В. 05.01.12.492. 83
Лайчук О. С. 09.01.12.876. 143
Лапдаков В. П. 03.01.12.298. 54
Ларичев А. А. 02.01.12.230. 44
Латишева В. В. 06.01.12.569. 94
Латковська Т. А. 07.01.12. 662, 674, 110, 113
Левашов А. С. 09.01.12.844. 138
Левина С. В. 01.01.12.22. 7
Левушкин А. П. 03.01.12. 378, 379, 64
Легеза Є. 07.01.12.627. 104
Лемак Р. 10.01.12.925. 152
Лесков А. 05.01.12.493. 83
Лещенко А. В. 12.01.12.1000. 165
Липпик А. 10.01.12.926. 152
Липчанская М. А. 02.01.12.169. 33
Лисакова Т. В. 01.01.12.56. 11
Лисенко Я. О. 06.01.12.539. 90
Литвинов В. В. 09.01.12.818. 134
Литвинов О. 02.01.12.113. 114, 25, 26;
12.01.12.1001. 165
Личенко І. 03.01.12.299. 54
Лісова П. 09.01.12.864. 141
Лічак Д. В. 04.01.12.400. 68
Лічман Л. 03.01.12.300. 54
Локтіонова В. В. 08.01.12.729. 121
Лопатин В. П. 04.01.12.421. 71
Лопицький М. В. 07.01.12.607. 101
Лукач І. 04.01.12.422. 71
Луць В. В. 03.01.12.241. 46
Лысов П. П. 09.01.12.870. 142
Любченко П. 02.01.12.213. 40
Ляхівченко С. М. 11.01.12.972. 160

Мажар Л. 11.01.12.973. 160
Мажаренко В. А. 05.01.12.532. 89
Мазуренко С. 03.01.12.301. 54
Майданик Р. 03.01.12.302. 54
Маймескулов Л. М. 01.01.12.60. 12
Макаров И. Ю. 09.01.12.894. 146
Макаров М. 09.01.12.819. 134
Макаров О. В. 01.01.12.67. 13
Макаров С. Ю. 10.01.12.939. 154
Максимюк О. Д. 12.01.12.991. 163
Малишев Б. 12.01.12.1002. 165
Малкин О. Ю. 03.01.12.303. 54
Малюська Д. 04.01.12.462. 77
Малько А. В. 01.01.12.23. 7
Малько Е. А. 03.01.12.357. 61
Мальманн М. 02.01.12.170. 33
Мальський М. М. 03.01.12.389. 65
Мамут Л. 01.01.12.82. 15
Мамутов В. К. 04.01.12.423. 71
Манжул І. В. 11.01.12.974. 160
Марисюк К. 01.01.12.57. 11
Маркова Л. А. 09.01.12.876. 143
Маркова О. В. 03.01.12.390. 66
Марковський В. 01.01.12.58. 11
Мартинишин Г. 08.01.12.730. 121
Мартинюк Р. 02.01.12.115. 26
Мартынич Е. Г. 09.01.12.820. 134
Марченко Р. 03.01.12.358. 61
Марченко С. 06.01.12.570. 95
Маслова А. В. 03.01.12.240. 46
Матвієвська Г. В. 09.01.12.821. 134

Матвієнко П. Д. 07.01.12.612. 102
Матейич М. 09.01.12.867. 142
Матійко М. В. 03.01.12.304. 54
Матюшева Т. П. 02.01.12.171. 34
Матюшевский А. В. 10.01.12.940. 154
Мацегорін О. І. 03.01.12.305. 54
Манковська Л. В. 04.01.12.424. 71
Мелих Б. 08.01.12.731. 121
Мельник М. Г. 10.01.12.911. 150
Мельник Р. 07.01.12.628. 104
Мельников П. П. 06.01.12.554. 92
Мельничук М. В. 04.01.12.463. 78
Мельничук О. Ф. 02.01.12.116. 26
Мендеграл Т. І. 02.01.12.86. 16
Меркулов С. 09.01.12.822. 134
Мехтієва Т. В. 07.01.12.614. 102
Мешков Д. 05.01.12.494. 83
Мийович Д. 09.01.12.867. 142
Мина В. В. 12.01.12.992. 163
Мингазов Р. Ш. 01.01.12.24. 7
Миролюбова С. Ю. 02.01.12.172. 34
Мирошниченко Т. М. 09.01.12.823. 135
Мисливий В. 08.01.12.732. 121
Митрофанов І. І. 08.01.12.733. 121
Михайлов А. 05.01.12.495. 84
Михайлова П. В. 09.01.12.824. 135
Михалев В. 02.01.12.173. 34
Мичко М. 10.01.12.927. 152
Мичурин П. П. 03.01.12.306. 55
Милутина Э. И. 03.01.12.359. 61
Мілетич О. 01.01.12.25. 7
Мінченко Р. 02.01.12.118. 26
Мінченко С. 09.01.12.901, 902. 147
Мірошніченко А. 06.01.12.537, 555, 600. 90, 92, 99
Міхайліна Т. В. 08.01.12.698. 117
Мішина П. 02.01.12.95. 96, 100, 117, 174. 20, 22, 26, 34
Міщенко С. 08.01.12.769. 126
Моисеева Т. В. 09.01.12.825. 135
Мойсак С. М. 07.01.12.620. 103
Мороз О. А. 08.01.12.759. 124
Морозов Д. В. 03.01.12.391. 66
Морозова П. 01.01.12.26. 7
Москвич Л. М. 10.01.12.907, 912. 149, 150
Мотиль В. 10.01.12.928. 152
Мохоп'яко А. 01.01.12.27. 7
Мудрак І. В. 09.01.12.787. 129
Мудрецька Г. В. 09.01.12.853. 139
Муза О. 07.01.12.654. 109
Музика А. 03.01.12.307. 55; 08.01.12.734. 121
Музика-Стефанчук О. А. 07.01.12.675. 113
Музиченко П. П. 01.01.12.3. 4
Муравйов В. І. 11.01.12.953. 156
Мурадян С. В. 11.01.12.975. 160
Мурзабеков М. Р. 10.01.12.913. 150
Мусієнко І. І. 09.01.12.871. 142
Мусіяка В. Л. 02.01.12.84. 16
Мухин Г. М. 09.01.12.872. 142
Мушенок В. В. 06.01.12.571. 95
Мяловицька Н. А. 02.01.12.175. 34

Пабока І. В. 02.01.12.211. 39
Павроцький В. 08.01.12.735. 121
Пазарко А. Т. 02.01.12.214. 41
Пазарова В. 04.01.12.431. 73
Пазарук О. 09.01.12.826. 135
Назмиев И. А. 03.01.12.253. 48
Накорепок В. П. 03.01.12.308. 55

Наливайко Л. 01.01.12.28. 29. 7, 8; 02.01.12.119. 26
 Насонов С. А. 09.01.12.827. 135
 Пастюк В. 07.01.12.686. 114
 Патха М. О. 04.01.12.464. 78
 Персесян А. С. 03.01.12.309. 55
 Пестеренко С. С. 11.01.12.976. 160
 Петухихатка О. Ю. 12.01.12.1003. 165
 Нечипас Ю. 05.01.12.496. 84
 Нигматуллина Э. Ф. 06.01.12.601. 99
 Пижник П. 07.01.12.634. 109
 Пикиташина П. А. 03.01.12.376. 64
 Пикишин В. В. 06.01.12.590. 98
 Пікітенко П. П. 07.01.12.636. 643. 105, 107
 Ніколаєнко П. 01.01.12.30. 8
 Ніколенко Л. М. 04.01.12.447. 75
 Новикова О. 05.01.12.497. 84
 Ногина О. А. 07.01.12.676. 113
 Носік В. 04.01.12.425. 72
 Носова В. М. 02.01.12.231. 44
 Нуртдинова А. Ф. 02.01.12.176. 34

 Оборотов Ю. Н. 01.01.12.2. 4
 Обручков Р. 05.01.12.498. 84
 Овсепян Ж. И. 11.01.12.977. 161
 Огородовая Л. Я. 06.01.12.583. 96
 Озерцовский Л. Б. 09.01.12.889. 145
 Окулич И. П. 02.01.12.177. 34
 Олефір В. І. 07.01.12.607. 101
 Олефіренко А. М. 04.01.12.426. 72
 Олефіренко Н. А. 07.01.12.644. 107
 Олькіна О. В. 02.01.12.90. 94, 120. 17, 19, 26
 Ольховенко С. І. 09.01.12.854. 139
 Омарова З. П. 02.01.12.178. 34
 Омельченко А. 01.01.12.31. 8
 Описків О. 06.01.12.556. 93
 Опіщик Ю. В. 07.01.12.687. 115
 Орехова І. С. 04.01.12.427. 72
 Орзіх М. 02.01.12.97. 98. 21
 Орлеан А. 08.01.12.736. 121
 Орленко В. В. 01.01.12.44. 9
 Орленко В. І. 01.01.12.44. 9
 Орлов О. В. 03.01.12.310. 55
 Осадчий І. М. 04.01.12.465. 78
 Осетипський А. Й. 04.01.12.448. 75
 Осип В. В. 10.01.12.941. 154
 Осипян Б. А. 03.01.12.311. 55
 Останина Е. А. 03.01.12.312. 55
 Острівний І. М. 04.01.12.428. 72
 Островська Л. А. 03.01.12.360. 61
 Отрадинова О. 03.01.12.313. 55

 Павленко С. О. 01.01.12.32. 8
 Павлов Б. П. 04.01.12.429. 72
 Павлова М. 07.01.12.635. 109
 Павлушкин А. В. 02.01.12.179. 35
 Панасюк В. М. 02.01.12.99. 22
 Панасюк С. А. 02.01.12.208. 39
 Паничкин В. Б. 03.01.12.314. 56
 Папов М. 08.01.12.737. 122
 Паптип Е. В. 06.01.12.557. 93
 Панчишин А. 01.01.12.33. 8
 Паризький І. В. 09.01.12.788. 129
 Парфирьев Д. П. 03.01.12.361. 61
 Пархоменко-Циропиянц С. В. 07.01.12.662. 110
 Пастушенко Е. П. 07.01.12.669. 112
 Патяк А. А. 09.01.12.855. 140
 Патюков А. В. 06.01.12.591. 98

 Паукова Ю. В. 01.01.12.34. 8
 Пашипін О. І. 09.01.12.789. 129
 Перепелюк В. Г. 07.01.12.636. 109
 Перерва Ю. 02.01.12.121. 27
 Першиков Є. В. 04.01.12.448. 75
 Петип И. А. 08.01.12.738. 122
 Петренко С. А. 03.01.12.242. 46
 Петров А. 05.01.12.499. 500. 501. 84, 85
 Петров С. П. 09.01.12.876. 143
 Петрова П. Б. 03.01.12.315. 56
 Пешин П. Л. 02.01.12.214. 41
 Петков С. 07.01.12. 611, 614, 629. 101, 102, 104
 Петров Є. В. 04.01.12.430. 72
 Пивовар В. 05.01.12.502. 85
 Пилипишин П. Б. 02.01.12.233. 44
 Пильгун Н. 01.01.12.35. 8
 Пікалюк С. С. 11.01.12.978. 161
 Пластинина П. 05.01.12.503. 85
 Плотников Д. А. 03.01.12.362. 62
 Плотников И. В. 09.01.12.828. 135
 Плюгина И. В. 05.01.12.504. 85
 Повалій С. І. 01.01.12.36. 8
 Повзик Є. 09.01.12.804. 132
 Повзун С. Л. 05.01.12.505. 85
 Погірко О. 02.01.12.99. 22
 Погребняк О. 03.01.12.363. 62
 Погрібний С. 03.01.12.316. 56
 Поєдинок В. 04.01.12.431. 73
 Полстовалов О. В. 09.01.12.873. 143
 Поляков В. Ю. 04.01.12.432. 73
 Полянський Є. Ю. 08.01.12.739. 122
 Попелюк В. П. 04.01.12.401. 68
 Попов Е. А. 02.01.12.180. 35
 Попов Е. С. 09.01.12.883. 144
 Попович Є. 10.01.12.942. 154
 Поспелов О. В. 10.01.12.939. 154
 Потапенко І. В. 08.01.12.720. 120
 Потемкина А. Т. 08.01.12.728. 120
 Пошелюжна Х. 10.01.12.943. 155
 Правдюк В. 06.01.12.600. 99
 Праскова С. В. 02.01.12.181. 35
 Прасолов Б. В. 05.01.12.506. 85
 Приз Е. В. 05.01.12.521. 87
 Прилипко А. 11.01.12.979. 161
 Прилуцький Р. Б. 04.01.12.433. 73
 Пришляк Г. 02.01.12.122. 27
 Прієшкіна О. 02.01.12.123. 27
 Продіус К. В. 01.01.12.68. 13
 Прокопенко О. Ю. 07.01.12.621. 103
 Прохоренко К. 06.01.12.592. 98
 Процай О. М. 05.01.12.507. 85
 Пузыревский С. 07.01.12.630. 105
 Пукін А. 06.01.12.579. 96
 Пуряева А. Ю. 06.01.12.602. 99
 Пустовіт Ж. М. 02.01.12.124. 27

 Рабинович А. 07.01.12.677. 113
 Рабінович П. 02.01.12.100, 101, 125. 22, 23, 27
 Рабовська С. Я. 03.01.12.317. 56
 Рагимов А. Т. 01.01.12.37. 9
 Радевич Е. Р. 04.01.12.434. 73
 Радіонова-Водяницька В. О. 05.01.12.470. 80
 Радута В. И. 05.01.12.531. 89
 Радченко О. 08.01.12.770. 126
 Раскостова Р. Ш. 03.01.12.364. 62
 Резнікова В. В. 04.01.12.435. 73
 Рибалка О. В. 09.01.12.829. 135; 10.01.12.944. 155

Рипида В. 09.01.12.830. *136*
 Рипкова О. В. 09.01.12.897. *146*
 Рогалева М. А. 04.01.12.436. *73*
 Рогатинська П. З. 09.01.12.904. *148*
 Розгон О. В. 03.01.12.318. *56*
 Рубаник В. Е. 01.01.12.77. *14*
 Рубаник С. А. 01.01.12.77. *14*
 Рубцова Ю. А. 01.01.12.69. *13*
 Рудко Т. В. 04.01.12.437. *73*
 Рудская С. Ф. 09.01.12.898. *147*
 Рузаев В. А. 03.01.12.319. *56*
 Румянцев П. В. 07.01.12.606. *101*
 Рушинець Ю. Т. 06.01.12.558. *93*
 Рыбак С. В. 02.01.12.137. *29*
 Рытков Д. В. 06.01.12.603. *100*
 Рябцева Г. К. 03.01.12.320. *56*

Савич С. С. 03.01.12.321, 322. *56, 57*
 Савонюк Р. Ю. 09.01.12.831. *136*
 Савченко А. В. 08.01.12.695. *116*
 Савченко А. С. 03.01.12.323. *57*
 Савчик М. 02.01.12.102. *23*
 Савчук Т. І. 09.01.12.790. *130*
 Саглаєва Н. О. 02.01.12.126. *27*
 Сагунян В. 08.01.12.740. *122*
 Саєнко І. В. 03.01.12.392. *66*
 Сазонникова Е. В. 02.01.12.182. *35*
 Сайдумов Дж. Х. 01.01.12.70. *13*
 Салей М. І. 02.01.12.103. *24*
 Салихов Д. Р. 02.01.12.183. *35*
 Самбор М. 06.01.12.559. *93*
 Самородов П. М. 02.01.12.184. *35*
 Самофал М. М. 03.01.12.324. *57*
 Самсін І. 07.01.12.678. *113*; 10.01.12.914. *150*
 Самусенко С. С. 04.01.12.464. *78*
 Саранюк В. 10.01.12.915. *150*
 Сафопчик О. І. 03.01.12.380. *64*
 Севостьянова Н. І. 11.01.12.957. 980. *157, 161*
 Седелцкая Е. Г. 03.01.12.325. *57*
 Седова П. П. 05.01.12.532. *89*
 Семенова И. Ю. 03.01.12.381. *64*
 Семерак О. С. 09.01.12.903. *147*
 Серегина Л. В. 05.01.12.533. *89*
 Середа Г. 09.01.12.874. *143*
 Середа Ю. М. 09.01.12.832. *136*
 Сивак Д. С. 02.01.12.233. *44*
 Сивак М. 08.01.12.741. *122*
 Сиваков Д. О. 06.01.12.604. *100*
 Сигалов К. Е. 12.01.12.1004. *165*
 Сидор В. 06.01.12.560, 561, 562, 563, 564. *93, 94*
 Сидоренко М. 08.01.12.742. *122*
 Сидоренко Э. Л. 08.01.12.743. *122*
 Симкип В. С. 01.01.12.71. *13*
 Симонов Б. П. 03.01.12.326. *57*
 Симонян Ю. Ю. 04.01.12.438. *74*
 Сипчук С. 05.01.12.534. *89*
 Сисоєнко І. В. 03.01.12.327. *57*
 Ситницька О. А. 05.01.12.508. *85*
 Сичук М. 09.01.12.875. *143*
 Сільченко С. 05.01.12.535. *89*
 Сімонович Д. В. 09.01.12.791. *130*
 Сірко Б. П. 10.01.12.919. *151*
 Сін Д. 08.01.12.761. *125*
 Скалозуб Л. П. 08.01.12.757. *124*
 Скирта Д. 07.01.12.679. *113*
 Скрябін С. 03.01.12.328. *57*
 Сливич І. І. 09.01.12.903. *147*

Сліпачук Т. 03.01.12.393. *66*
 Слободянюк С. 03.01.12.329, 330. *57, 58*
 Словська І. 02.01.12.127, 128, 129, 130. *27, 28*;
 10.01.12.929. *152*
 Смагина Е. С. 02.01.12.233. *44*
 Смирнов В. П. 10.01.12.931. *153*
 Смирнова А. 05.01.12.494. *83*
 Смирнова К. 11.01.12.981. *161*
 Смирнова Ю. В. 02.01.12.185. *35*
 Смірнова В. 09.01.12.833. *136*
 Смокович М. І. 07.01.12.657. *109*
 Смоленский М. Б. 02.01.12.137. *29*
 Смыкалин А. С. 10.01.12.931. *153*
 Спежко О. 02.01.12.186. *36*
 Спыткин Р. И. 08.01.12.744. *122*
 Совгиря О. 02.01.12.131. *28*
 Соколов А. Ю. 07.01.12.631. *105*
 Соколянський Д. В. 03.01.12.365. *62*
 Сокоринський Ю. 08.01.12.778. *127*
 Соловьев Д. 02.01.12.187. *36*
 Соловьев С. Г. 02.01.12.234. *44*
 Солтис Н. Б. 03.01.12.247. *47*
 Сопелкін І. С. 02.01.12.132. *28*
 Спасибо-Фатеева І. 03.01.12.331. *58*; 04.01.12.439. *74*
 Стать Е. П. 04.01.12.440. *74*
 Стахов А. И. 07.01.12.606. *101*
 Станис В. 08.01.12.745. *123*
 Стефанчук М. М. 07.01.12.658. *110*
 Стеценко С. Г. 07.01.12.615. *102*
 Стець О. М. 07.01.12.632. *105*
 Стороженко С. 06.01.12.593. *98*
 Стоянова Т. А. 03.01.12.366. *62*
 Стратонов В. М. 09.01.12.834. *136*
 Стрельник В. В. 06.01.12.594. *98*
 Стрельцов Є. 08.01.12.746. *123*
 Стрельцова О. В. 11.01.12.982. *161*
 Стройко І. А. 03.01.12.332. *58*
 Стрыгипа М. 05.01.12.509. *86*
 Ступина О. Г. 11.01.12.983. *162*
 Ступник Я. В. 08.01.12.760. *125*
 Судариков С. А. 03.01.12.243. *46*
 Судьин А. А. 03.01.12.333. *58*
 Сулейманов М. 03.01.12.334. *58*
 Суслowa С. И. 01.01.12.72. *13*
 Сухицький А. П. 04.01.12.463. *78*

Таболин В. В. 02.01.12.235. *44*
 Талапина Э. В. 07.01.12.617. *102*
 Ташчев Е. 01.01.12.38. *9*
 Тарасов О. 02.01.12.188. *36*
 Тарасова Л. Н. 11.01.12.984. *162*
 Тарасова С. 10.01.12.945. *155*
 Татарипов С. А. 02.01.12.189. *36*
 Таш'ян Р. 04.01.12.441. *74*
 Теліпко В. Е. 02.01.12.84, 208. *16, 39*
 Терещенко О. В. 11.01.12.985. *162*
 Терлецький Д. С. 02.01.12.91, 92, 98. *18, 19, 21*
 Тимченко Г. П. 07.01.12.659. *110*
 Тимчишин А. М. 09.01.12.856. *140*
 Титов В. 12.01.12.1005, 1006. *165, 166*
 Титова П. М. 10.01.12.946. *155*
 Титченков В. А. 05.01.12.510. *86*
 Тихий В. 08.01.12.747. *123*
 Тищенко О. 05.01.12.511. *86*
 Тищенко Ю. В. 02.01.12.87. *16*
 Тімуш І. С. 12.01.12.993. *163*
 Ткаченко А. 11.01.12.986. *162*

Ткаченко О. В. 12.01.12.994. *164*
Тобота Ю. А. 03.01.12.248. *47*
Токарева М. В. 03.01.12.335. *58*
Толмачев И. А. 09.01.12.889. *145*
Топор І. В. 07.01.12.660. *110*
Топорецька З. М. 09.01.12.877. *143*
Топорков А. А. 09.01.12.878. *143*
Торопов С. О. 09.01.12.882. *144*
Тотьев К. Ю. 03.01.12.336. *58*
Трачук П. 02.01.12.236. *44*
Тростянецька Я. І. 09.01.12.792. *130*
Трофименко В. М. 09.01.12.835. *136*
Трофимова Г. А. 02.01.12.190. *36*; 04.01.12.442. *74*
Трояповский А. В. 03.01.12.384. *65*
Трыкапова С. А. 02.01.12.191. 237. *36, 44*
Тумапяш А. Р. 09.01.12.836. *136*
Туровець Ю. М. 09.01.12.879. *143*
Турчин-Кукаріна І. 03.01.12.367. *62*
Туцький Ю. В. 06.01.12.565. *94*
Тюриш М. В. 09.01.12.889. *145*

Уваров В. Г. 09.01.12.837. *137*
Удалова Л. Д. 09.01.12.849. *138*
Уразбахтин М. М. 09.01.12.865. *141*
Уркевич В. 06.01.12.566. *94*
Уткина Е. А. 03.01.12.394. *66*

Фалеева Е. И. 09.01.12.838. *137*
Фальковський А. О. 12.01.12.1007. *166*
Фасгеев Т. А. 01.01.12.39. *9*
Фасеев И. Ф. 02.01.12.192. *36*
Фатьянова Е. В. 02.01.12.193. *37*
Федоренко В. 01.01.12.83. *15*; 02.01.12.133. *28*
Федорен А. 05.01.12.512. *86*
Федорченко П. 04.01.12.443. *74*
Федулина Е. А. 01.01.12.73. *14*
Федуцак-Паславська Г. 01.01.12.74. *14*
Федюк Л. В. 03.01.12.337. *58*
Федюнин С. С. 02.01.12.194. *37*
Феофилактов А. 05.01.12.513. *86*
Фесенко Л. 10.01.12.916. *150*
Филиппова П. А. 02.01.12.195. *37*
Філіпп А. В. 08.01.12.748. *123*
Форес О. 05.01.12.514. *86*
Фрайот С. П. 02.01.12.196. *37*
Фраппиорова С. Ю. 10.01.12.947. *155*
Француз-Яковець Т. А. 02.01.12.197. *37*
Фрідман-Козаченко М. М. 09.01.12.857. *140*
Фріс П. 08.01.12.749. *123*
Фролов Ю. 11.01.12.987. *162*

Хабибуллина Г. Р. 02.01.12.238. *45*
Хавропюк М. 08.01.12.750. *123*
Харитонов Є. 03.01.12. 338, 382. *58, 64*
Харитонов О. 03.01.12.338. *58*
Харко Д. 08.01.12.771. *126*
Харченко Г. Г. 03.01.12.339, 340. *59*
Хахановський В. Г. 09.01.12.858. *140*
Хлуденева Н. И. 06.01.12.584. *97*
Хомченко Д. М. 04.01.12. 458, 468. *77, 79*
Хорошильцев А. И. 02.01.12.198. *37*
Хорт Ю. В. 04.01.12.444. *74*
Хохуляк В. В. 07.01.12.680, 681. *113, 114*
Хырхирьян М. Я. 09.01.12.828. *135*

Цакиракис С. 02.01.12.199. *37*
Царьова Л. К. 07.01.12.662. *110*

Центров Е. Е. 09.01.12.880. *144*
Цибух О. В. 12.01.12.995. *164*
Цірат Г. 11.01.12.988. *162*
Цой В. И. 03.01.12.368. *62*
Цуканов С. С. 01.01.12.40. *9*

Чанишева Г. І. 05.01.12.469. *80*
Чаплицкий А. В. 02.01.12.200. *38*
Чаплицький К. О. 09.01.12.839. *137*
Чапчиков С. Ю. 02.01.12.201. *38*
Чванкін С. А. 03.01.12.369. *63*
Чеботарьова Г. В. 08.01.12.751. *123*
Чекапов В. Е. 03.01.12.333. *58*
Черкас М. 01.01.12.41. *9*
Черпаджук В. 07.01.12.682, 683. *114*
Черпих Ю. 03.01.12.393. *66*
Черпиченко С. В. 11.01.12.950. *156*
Черниш М. О. 12.01.12.996. *164*
Чернишова П. В. 10.01.12.906. *149*
Черногор П. В. 03.01.12.249. *47*
Чернопипчук Я. 02.01.12. 89, 103. *17, 24*
Черпоус С. 05.01.12.515. *87*
Черпыл О. В. 08.01.12.772. *126*
Четвергова А. В. 02.01.12.234. *44*
Чудик-Білоусова П. І. 05.01.12.536. *89*
Чуров В. Е. 02.01.12.202. *38*
Чухраев Д. 09.01.12.840. *137*

Шаіпов А. 06.01.12.555. *92*
Шакирьянов М. М. 08.01.12.773. *126*
Шалгупова С. А. 08.01.12.774. *126*
Шамшина І. І. 05.01.12.516. *87*
Шаповал В. П. 02.01.12.203. *38*
Шарнина Л. А. 02.01.12.204. *38*
Шаталов Е. А. 01.01.12.75. *14*
Шанкова А. В. 10.01.12.948. *155*
Шанкова-Журавель І. О. 05.01.12.517. *87*
Шевейко Р. І. 07.01.12.635, 645. *105, 107*
Шевчук С. 02.01.12.134. *28*
Шелудякова Т. В. 02.01.12.205. *38*
Шемшученко Ю. С. 01.01.12.1. *4*
Шепелев А. П. 01.01.12.42. *9*
Шепитько В. Ю. 09.01.12.850, 881. *139, 144*
Шерпешкова В. А. 01.01.12.59. *12*
Шило А. І. 08.01.12.752. *123*
Шило О. Г. 09.01.12.841. *137*
Шкарбан В. Ю. 02.01.12.135. *28*
Шмакова Е. Б. 02.01.12.206. *38*
Шмалій С. В. 07.01.12.649. *108*
Шопіна І. 07.01.12.633. *105*
Шостко О. Ю. 08.01.12.775. *127*
Шоха Т. 06.01.12.595. *98*
Шпакович О. 11.01.12.989. *162*
Шпек М. 06.01.12.579. *96*
Шугрина Е. С. 02.01.12.239. *45*
Шуляк Ю. Л. 08.01.12.699. *117*

Щербачев С. В. 02.01.12.136. *28*

Эбзеев Б. С. 02.01.12.202. *38*
Эйриян Г. П. 06.01.12.567. *94*
Энтин Л. М. 11.01.12.949. *156*

Югов А. А. 02.01.12.207. *39*
Юргелевич С. 04.01.12.445. *74*
Юрчишип В. Д. 10.01.12.918. *151*

Яворчук Н. 05.01.12.518. 87
Ягольницький А. 08.01.12.753. 123
Ягунов Д. В. 12.01.12.1008. 166
Якупов П. А. 01.01.12.76. 14
Ямалетдинов Р. Р. 06.01.12.605. 100
Яніцька І. А. 03.01.12.383. 64
Яновська О. 09.01.12.842. 843. 137

Ярешко О. В. 04.01.12.446. 75
Яровенко Л. А. 12.01.12.1009. 166
Ярошук В. Г. 06.01.12.596. 99
Яценко С. 08.01.12.754. 123
Яцык Ю. 05.01.12.519. 520. 87
Яценко О. Г. 08.01.12.755. 124

ПОКАЖЧИК ПЕРІОДИЧНИХ ТА ПРОДОВЖУВАНИХ ВИДАНЬ

Адвокат. К., 2011. № 6, 7, 8, 9.
 Адвокат. — М., 2011. — № 5, 7, 8, 9.
 Адвокатская практика. 2011. № 3, 4, 5.
 Адміністративне судочинство. Судова практика в адміністративних справах. — 2011. — № 2.
 Актуальні питання цивільного та господарського права. 2011. № 5.
 Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. 2011. Вип. 58, 59.
 Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. 2011. Вип. 42.
 Актуальные проблемы экономики и права. 2011. № 4.
 Арбитражный и гражданский процесс. — 2011. — № 6, 7.
 Бюлетень Міністерства юстиції України. 2011. № 5, 6, 7, 8/9.
 Бюлетень Національної служби посередництва і примирення. — 2011. — № 1/2, 3/4, 5/6.
 Вестник криминалистики. 2011. № 3.
 Вестник Российской правовой академии. — 2011. — № 3.
 Вісник Академії правових наук України : зб. наук. пр. 2011. - № 2, 3.
 Вісник Вищого адміністративного суду України. 2011. № 1.
 Вісник господарського судочинства. 2011. № 5, 6.
 Вісник Державної служби України. 2011. № 1/2.
 Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Юридичні науки. — 2011. — Вип. 86.
 Вісник Конституційного Суду України. 2011. № 1, 2, 3, 4, 5.
 Вісник Львівського університету. Серія юридична : зб. наук. пр. — Л., 2011. — Вип. 52.
 Вісник Національної академії прокуратури України. 2011. № 3, 4.
 Вісник прокуратури. — 2011. — № 2, 4, 5, 6, 7, 9.
 Вопросы трудового права. 2011. № 5, 6, 7, 8.
 Господарське судочинство. Судова практика у господарських справах. 2011. № 4.
 Государственная власть и местное самоуправление. 2011. № 5, 6, 7.
 Гражданское право. 2011. № 3.
 Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. — К., 2011. — Вип. 52.
 Ежегодник украинского права : зб. наук. пр. Х., 2011. № 3.
 Журнал зарубежного законодательства и сравнительного правоведения. — 2011. — № 2, 3.
 Журнал конституционного правосудия. 2011. № 2.
 Журнал российского права. — 2011. — № 2, 3, 4, 5, 6.
 Закон и право. 2011. № 8, 9.
 Известия высших учебных заведений. Правоведение. 2011. № 3.
 Известия высших учебных заведений. Северо-Кавказский регион. Общественные науки. 2011. № 5.
 История государства и права. 2011. № 18, 19, 21.
 Конституционное и муниципальное право. — 2011. — № 5, 6, 7, 8, 9.
 Международное публичное и частное право. 2011. № 3.
 Московский журнал международного права. — 2011. — № 3.
 Наследственное право. 2011. № 3.
 Наше право. — 2011. — № 3, 4 ; 4, ч. 1.
 Новітні наукові дослідження держави і права. 2011. Т. 2.
 Питання боротьби зі злочинністю : зб. наук. пр. 2011. Вип. 21.
 Підприємництво, господарство і право. 2011. № 5, 6, 7, 8, 9.
 Право интеллектуальной собственности. 2011. № 2.
 Право і суспільство. — 2011. — № 5.
 Право України. 2011. № 5, 6, 7, 9.
 Публічне право. — 2011. — № 3.
 Российская юстиция. 2011. № 8, 9.
 Современное право. — 2011. — № 5, 6, 8, 9.
 Современное право. 2011. № 9.
 Социальное и пенсионное право. 2011. № 3.
 Сравнительное конституционное обозрение. 2011. № 2, 3.
 Судебная экспертиза. 2011. № 2, 3.
 Судебно-медицинская экспертиза. — 2011. — № 3.
 Судова апеляція. 2011. № 3, 4.
 Український адвокат. — 2011. — № 5, 8/9.
 Університетські наукові записки : Часопис Хмельницького університету управління та права: Право. Економіка. Управління. — 2011. — Вип. 3.
 Хозяйство и право. 2011. № 5.
 Цивилист. 2011. № 2, 3.
 Часопис Київського університету права. 2011. № 2, 3.
 Экологическое право. 2011. № 4, 5.
 Эксперт-криминалист. — 2011. — № 1, 2, 3.
 Юридична Україна. 2011. № 5, 6, 7, 8.
 Юридичний вісник. — 2011. — № 1, 2, 3.
 Юридичний журнал. 2011. № 7/8, 12.
 Lex Russica. — 2011. — № 4, 5.

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

Авт. ком.	авторський коментар	КУпАП	Кодекс України про адміністративні порушення
Автореф. дис.	автореферат дисертації	Лаб.	лабораторія
Акад.	академія	ЛК України	Лісовий кодекс України
АПК РФ	Арбитражный процессуальный кодекс Российской Федерации	ЛНУ ім. І. Франка	Львівський національний університет ім. І. Франка
Асист.	асистент	Л-ра	література
Асп.	аспірант	МК України	Митний кодекс України
БК РФ	Бюджетный кодекс Российской Федерации	Моногр.	монографія
ВАС РФ	Высший Арбитражный Суд Российской Федерации	Навч.	навчальний
ВЕЗ	вільна економічна зона	Наук.	науковий
Вибор. коміс.	виборча комісія	Нац. ун-т	національний університет
Вид.	видашня; видавничий	НДС	налог на добавленную стоимость
Вид-во	видавництво	ПК РФ	Палоговый кодекс Российской Федерации
Викоп.	викопавець	НУ ДПС	Національний університет державної податкової служби України
Вип.	випуск	ОБСЕ	Организация по безопасности и сотрудничеству в Европе
ВК РФ	Водный кодекс Российской Федерации	Общ. ред.	общая редакция
ВНЗ	вищий навчальний заклад	ОВС	органи внутрішніх справ
Внутр.	внутрішніх	ОДУВС	Одесский державний університет внутрішніх справ
ВР України	Верховна Рада України	ОІПОА	Одесская национальная юридическая академия
ВС РФ	Верховный Суд Российской Федерации	ОРД	оперативно-розыскная деятельность
ВСУ	Верховный Суд Украины	Отв.	ответственный
ГК України	Господарський кодекс України	Пед.	педагогический
ГК РФ	Гражданский кодекс Российской Федерации	Переробл.	переработанный
Голов. ред.	головний редактор	Політ.	політична
Гос.	государственный	Посіб.	посібник
ГПК України	Господарсько-процесуальний кодекс України	Прав.	правова
ДІДІ МВС України	Державний науково-дослідний інститут Міністерства внутрішніх справ України	Практ.	практичний
ДДУВС	Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ	Пробл.	проблеми
Держ.	державний	Ред.	редактор
Доп.	доповідь	Респ. міжвід. наук. зб.	республиканский межведомственный научный сборник
Допов.	доповнене	Сб. науч. тр.	сборник научных трудов
Доц.	доцент	СВК	сільськогосподарський виробничий кооператив
ДПСУ	Державна прикордонна служба України	Сер.	серія
ЕК України	Екологічний кодекс України	СК України	Сімейний кодекс України
ЄС	Європейський Союз	СПД	Співдружність Незалежних Держав
ЖК РФ	Жилищный кодекс Российской Федерации	Сост.	составитель
Зб. наук. пр.	збірник наукових праць	СОТ	Світова організація торгівлі
ЗК України	Земельний кодекс України	Ст.	стаття
ЗМІ	засоби масової інформації	СЄЗ	свободная экономическая зона
ЗУ	Закон України	Т.	том
Изд-во	издательство	ТК РФ	Трудовой кодекс Российской Федерации
Ин-т (ін-т)	институт (інститут)	ТОВ	товариство з обмеженою відповідальністю
Іст.	історичних	Укр. акад. держ. упр.	Українська академія державного управління
Канд.	кандидат	УК РФ	Уголовный кодекс Российской Федерации
КАСУ	Кодекс адміністративного судочинства України	Ун-т	університет
КВК України	Кримінально-виконавчий кодекс України	УПК РФ	Уголовно-процессуальный кодекс Российской Федерации
Кер.	керівник	Упоряд.	упорядник
КЗпП	Кодекс законів про працю	Упр.	управління
КК України	Кримінальний кодекс України	Учеб.	учебный
КМ України	Кабінет Міністрів України	ФЗ	Федеральный закон
КНУ ім. Т. Шевченка	Київський національний університет ім. Т. Шевченка	ФРП	Федеративна Республіка Німеччини
КоАП РФ	Кодекс Российской Федерации об административных правонарушениях	ХПК РБ	Хозяйственный процессуальный кодекс Республики Беларусь
Конф.	конференція	ЦК України	Цивільний кодекс України
КПК України	Кримінально-процесуальний кодекс України	ЦПК України	Цивільно-процесуальний кодекс України
КпШС	Кодекс про шлюб та сім'ю	Ч.	частина
КСП	колективні сільськогосподарські підприємства	Экон.-прав.	экономико-правовой
КУ	Конституція України	Юрид.	юридичний

ЗМІСТ

Передмова.....	3
12.00.01 Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень	
Теорія держави і права України	4
Історія держави і права України	9
Історія держави і права зарубіжних країн	12
Історія політичних і правових учень	14
12.00.02. Конституційне право; муніципальне право	
Конституційне право України	16
Конституційне право зарубіжних країн	29
Муніципальне право	39
12.00.03 Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право	
Цивільне право	46
Цивільний процес	59
Сімейне право	63
Міжнародне приватне право	65
12.00.04 Господарське право; господарсько-процесуальне право	
Господарське право	67
Господарсько-процесуальне право	75
12.00.05. Трудове право; право соціального забезпечення	
Трудове право	80
Право соціального забезпечення	87
12.00.06. Земельне право; аграрне право; екологічне право; природоресурсне право	
Земельне право	90
Аграрне право	94
Екологічне право	95
Природоресурсне право	99
12.00.07. Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право	
Адміністративне право	101
Адміністративний процес	105
Фінансове право	110
Митне право	114
Інформаційне право	115
12.00.08 Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право	
Кримінальне право	116
Кримінологія	124
Кримінально-виконавче право	127
12.00.09 Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність	
Кримінальний процес	128
Криміналістика	138
Судова експертиза	144
Оперативно-розшукова діяльність	147
12.00.10. Судовустрій; прокуратура та адвокатура	
Судовустрій	149
Прокуратура	151
Адвокатура	153
12.00.11 Міжнародне право	156
12.00.12. Філософія права	163
Показник імен	167
Показник періодичних та продовжуваних видаць	176
Список скорочень	177

Підписано до друку 17.12.2012. Формат 60×84/8. Папір офсетний.
Гарнітура «Літературна». Друк офсетний. Ум. друк. арк. 20,93.
Тираж 100 прим. Зам. № 130.

Видавництво і друкарня «Юридична література»
65009, м. Одеса, вул. Понерська, 7. Тел. (048) 777-48-79
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 4284 від 23.03.2012 р.

